

V KONFERENCJA GENERALNA

__ EPISKOPATU DO LAT , NO , AMERYKI I KARIBÓW

Uczniowie i *Misjonarze* Jezusa *Chrystusa*
aby nasz lud *miał życie w* Nim
„Ja jestem drogą *i prawdą* , i *życiem ”* (J 16 , 4)

DOCPODSUMOWANIE KOŃCOWE

3. edycja

Aparecida, 13-31 maja 2007

Do braci w Episkopacie Ameryki
Łacińskiej i Karaibów

13 maja , u stóp Najświętszej Maryi Panny z Aparecidy w Brazylii , z wielką radością zainaugurowałem V Konferencję Generalną Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów .

Z miłością wspominam to spotkanie , podczas którego łączyła mnie z wami ta sama miłość do waszych ukochanych narodów i to samo pragnienie, aby pomóc im stać się uczniami i misjonarzami Jezusa Chrystusa, aby w Nim mieli życie .

Wyrażając jednocześnie uznanie za miłość do Chrystusa i Kościoła oraz za ducha komunii, który charakteryzował tę Konferencję Generalną, upoważniam do opublikowania Dokumentu końcowego , prosząc Pana , aby w jedności ze Stolicą Apostolską i z należytym szacunkiem dla odpowiedzialności każdego biskupa w jego własnym Kościele partykularnym , był on światłem i zachętą do owocnej pracy duszpasterskiej i ewangelizacyjnej w nadchodzących latach .

Niniejszy dokument zawiera liczne i aktualne zalecenia duszpasterskie , inspirowane bogatą refleksją w świetle wiary i - aktualnego kontekstu społecznego. Ze szczególnym uznaniem zapoznałem się między innymi ze słowami, które zachęcają nas do nadania priorytetu Eucharystii i uświęceniu Dnia Pańskiego w programach duszpasterskich (por . nr 251-252) , a także z tymi, które wyrażają pragnienie wzmocnienia chrześcijańskiej formacji wiernych w

, a duszpasterzy w szczególności. W tym sensie źródłem radości było dla mnie poznanie pragnienia podjęcia „ misji kontynentalnej ” , którą Konferencje Episkopatów i każda diecezja są *powołane* do studiowania i realizacji , zwołując w *tym* celu wszystkie siły żywotne , aby idąc od Chrystusa , można było szukać *Jego oblicza* (por. *No vo millennio ine unte , 29)* .

Przywołując opiekę Najświętszej Maryi Panny w Jej orędownictwie do Aparecidy , Patronki Brazylii, a także do Matki Bożej z Guadalupe , Patronki Ameryki i Gwiazdy Ewangelizacji, z całego serca udzielam Wam Apostolskiego Błogosławieństwa.

Watykan , 29 lipca 2007 r., Uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła .

PRZEMÓWIENIE INAUGURACYJNE JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚĆ BENEDYKT XVI

Niedziela , *13maja 2007*

Drodzy bracia w biskupstwie,
Umiłowani kapłani, zakonnicy i zakonnice oraz osoby świeckie. Drodzy obserwatorzy innych wyznań religijnych:

Z wielką radością jestem dziś z wami, aby zainaugurować Piątą Konferencję Generalną Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów, która odbywa się tuż obok sanktuarium. Matki Bożej z Aparecidy, Patronki Brazylii. Chcę, aby moje pierwsze słowa były wyrazem wdzięczności i uwielbienia Boga za wielki dar wiary chrześcijańskiej dla mieszkańców tego kontynentu.

Pragnę również wyrazić wdzięczność za miłe słowa skierowane do kardynała Francisco Javiera Errázuriza Ossy, arcybiskupa Santiago de Chile i przewodniczącego CELAM, w imieniu dwóch pozostałych przewodniczących tej Konferencji Generalnej i jej uczestników.

1. WIARA CHRZEŚCIJAŃSKA W AMERYCE ŁACIŃSKIEJ

Wiara w Boga ożywiała życie i kulturę tych ludów przez ponad pięć wieków. Ze spotkania tej wiary z rdzennymi mieszkańcami narodziła się bogata kultura chrześcijańska tego kontynentu, wyrażona

W sztuce , muzyce , literaturze, a przede wszystkim w tradycjach - religijnych i wyjątkowym charakterze jego ludu , zjednoczonego wspólną historią i wyznaniem , tworzącego głęboką harmonię pośród różnorodności kultur i języków . Dziś ta sama wiara stoi w obliczu poważnych wyzwań , ponieważ stawką jest harmonijny rozwój społeczeństwa i katolicka tożsamość jego narodów. W tym kontekście Piąta Konferencja Generalna zastanowi się nad tą sytuacją , aby pomóc wiernym chrześcijanom żyć swoją wiarą z radością i konsekwencją, uświadomić sobie, że są uczniami i misjonarzami Chrystusa , posłanymi przez Niego na świat, aby głosić i dawać świadectwo naszej wiary i miłości .

Ale co oznaczało przyjęcie wiary chrześcijańskiej dla ludów Ameryki Łacińskiej i Karaibów? Dla nich oznaczało to poznanie i przyjęcie Chrystusa, nieznanego Boga, którego ich przodkowie nieświadomie szukali w swoich bogatych tradycjach religijnych . Chrystus był Zbawicielem , za którym po cichu tęsknili . Oznaczało to również otrzymanie przez wody chrztu życia Bożego, które uczyniło ich dziećmi Bożymi przez adopcję ; otrzymanie ponadto Ducha Świętego, który przyszedł , aby wzbogacić ich kultury, oczyścić je i rozwinąć liczne nasiona i kiełki, które Wcielone Słowo w nich zasiało , prowadząc ich w ten sposób ścieżkami Ewangelii . Rzeczywiście , głoszenie Jezusa i jego Ewangelii nigdy nie pociągało za sobą alienacji kultur przedkolumbijskich , ani nie było narzucaniem obcej kultury . Autentyczne kultury nie są zamknięte w sobie ani skamieniałe w pewnym momencie historii , ale są otwarte; co więcej , dążą do spotkania z innymi kulturami, mając nadzieję na osiągnięcie uniwersalności poprzez spotkanie i dialog z innymi stylami życia i z elementami, które mogą prowadzić do nowej syntezy, w której różnorodność wyrazów i ich konkretna realizacja kulturowa będą zawsze szanowane .

Ostatecznie łączy tylko prawda, a dowodem tego jest miłość .
Dlatego Chrystus , będąc prawdziwie wcielonym Logosem , ,, miłością do ostateczności ” , nie jest obcy żadnej kulturze ani żadnemu człowiekowi ; wręcz przeciwnie , odpowiedź, której pragnie serce kultur, jest tym, co nadaje im ostateczną tożsamość , jednocząc ludzkość, szanując jednocześnie bogactwo różnorodności , otwierając każdego na wzrost w

Prawdziwe humanizowanie , w autentycznym postępie . Słowo Boże, stając się ciałem w Jezusie Chrystusie , stało się również historią i kulturą.

Utopijna koncepcja odrodzenia religii przedkolumbijskich , oddzielająca je od Chrystusa i Kościoła powszechnego, nie byłaby postępem, lecz regresem . W rzeczywistości byłby to krok wstecz do - historycznego momentu zakorzenionego w przeszłości.

Mądrość rdzennej ludności na szczęście doprowadziła ich do syntezy między ich kulturami a wiarą chrześcijańską, którą ofiarowali im misjonarze . Z tego narodziła się bogata i głęboka religijność ludowa , w której przejawia się dusza ludów Ameryki Łacińskiej .

> Miłość do cierpiącego Chrystusa, Boga współczucia , przebaczenia i pojednania; Boga, który tak nas umiłował, że oddał za nas samego siebie;
>
> miłość do Pana obecnego w Eucharystii , wcielonego Boga , który umarł i zmartwychwstał, aby stać się Chlebem Życia;
>
> Bóg, który jest blisko ubogich i cierpiących ;
> Głębokie nabożeństwo do Najświętszej Maryi Panny z Guadalupe , z Aparecidy, a także do różnych krajowych i lokalnych adwentystów . Kiedy Maryja z Guadalupe ukazała się Indianinowi, świętemu Juanowi Diego, wypowiedziała do niego te znamienne słowa : ,, Czyż nie jestem tutaj , Ja , twoja Matka? Czyż nie jesteś w moim cieniu i pod moją opieką ? Czyż nie jestem źródłem twojej radości ? Czyż nie jesteś w zagłębieniu mojego płaszcza , w skrzyżowanych moich ramionach? ” *(Nican Mopohua* , nr 118-119) .
>
> Religijność ta wyraża się również w oddaniu czci świętym i ich świętom patronalnym , w miłości do Papieża i innych pasterzy oraz w miłości do Kościoła powszechnego jako wielkiej rodziny Bożej, która nigdy nie może i nie powinna pozostawiać swoich dzieci w ubóstwie i izolacji . Wszystko to tworzy wielką mozaikę religijności ludowej, która jest cennym skarbem Kościoła katolickiego w Ameryce Łacińskiej i którą musi on chronić , promować i , w razie potrzeby , oczyszczać.

2. KONTYNUACJA Z INNYMI KONFERENCJAMI

Piąta Konferencja Generalna odbywa się w kontynuacji czterech poprzednich , które odbyły się w Rio de Janeiro, Medellín , Puebli i Santo Domingo . Z tym samym duchem , który je ożywiał , pasterze pragną teraz nadać nowy impuls ewangelizacji, aby te narody mogły nadal wzrastać i dojrzewać w wierze , być światłością świata i świadkami Jezusa Chrystusa własnym życiem .

Po IV Konferencji Generalnej w Santo Domingo wiele się zmieniło w społeczeństwie . Kościół , który dzieli radości i nadzieje, smutki i radości swoich dzieci , pragnie towarzyszyć im w tym trudnym okresie , by nieustannie wpajać *im* nadzieję i pociechę *(* por. *Gaudium et spes* , 1) .

We współczesnym świecie zjawisko globalizacji przejawia się jako sieć relacji o zasięgu globalnym . Choć pod pewnymi względami jest ono osiągnięciem wielkiej rodziny ludzkiej i oznaką jej głębokiego *dążenia* do jedności , niesie *ze* sobą również ryzyko wielkich monopoli i uczynienia *zysku* wartością nadrzędną . Jak we wszystkich dziedzinach ludzkiej działalności, globalizacja również musi być regulowana etyką , stawiając wszystko na służbę osoby ludzkiej, stworzonej na obraz i podobieństwo Boga .

W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach , podobnie jak w innych regionach, nastąpił zwrot w kierunku demokracji, choć istnieją powody do obaw dotyczące autorytarnych form rządów lub tych podporządkowanych pewnym ideologiom , które uważano za przestarzałe i które nie odpowiadają chrześcijańskiej wizji ludzkości i społeczeństwa , głoszonej przez naukę społeczną Kościoła. Co więcej , gospodarki liberalne niektórych krajów Ameryki Łacińskiej muszą brać pod uwagę równość , ponieważ liczba sektorów społecznych coraz bardziej dotkniętych skrajnym ubóstwem, a nawet pozbawionych własnych zasobów naturalnych, stale rośnie .

We wspólnotach kościelnych Ameryki Łacińskiej godna uwagi jest dojrzałość wiary wielu czynnych i oddanych świeckich mężczyzn i kobiet , *a* także obecność wielu bezinteresownych katechetów .

Młodzi ludzie, członkowie nowych ruchów kościelnych oraz nowo powstałe instytuty życia konsekrowanego – wszyscy przyczyniają się do ożywienia katolickich dzieł edukacyjnych , socjalnych i szpitalnych. Jednakże, w całym społeczeństwie, a także w samym poczuciu przynależności do Kościoła katolickiego, odczuwa się pewne osłabienie życia chrześcijańskiego, z powodu sekularyzmu , hedonizmu, obojętności oraz prozelityzmu licznych sekt, religii animistycznych i nowych form pseudoreligijnych.

Wszystko to stanowi nową sytuację, która zostanie przeanalizowana tutaj, w Aparecidzie . W obliczu tego nowego rozdroża, wierni mają nadzieję, że ta Piąta Konferencja przyniesie odnowę i ożywienie ich wiary w Chrystusa, naszego jedynego Nauczyciela i Zbawiciela, który objawił nam wyjątkowe doświadczenie nieskończonej miłości Boga Ojca do ludzkości. Z tego źródła mogą wyłonić się nowe drogi i kreatywne projekty duszpasterskie, wzbudzając niezachwianą nadzieję na odpowiedzialne i radosne życie wiarą, a tym samym na jej promieniowanie w naszych wspólnotach.

3. UCZNIOWIE I MISJONARZE

Tematem tej Konferencji Generalnej są słowa : ,,Bądźcie uczniami i misjonarzami Jezusa Chrystusa, aby nasz lud miał życie w Nim ” *(J* 14, 6).

Kościół ma wielkie zadanie: strzec i pielęgnować wiarę ludu Bożego, a także przypominać wiernym tego kontynentu, że na mocy chrztu są powołani, by być *uczniami i misjonarzami* Jezusa Chrystusa. Wiąże się to z naśladowaniem Go, życiem w zażyłości z Nim , naśladowaniem Jego przykładu i dawaniem świadectwa. Każdy ochrzczony otrzymuje od Chrystusa, podobnie jak Apostołowie, nakaz misji: ,, Idźcie na cały świat i głoście Ewangelię wszelkiemu stworzeniu ! Kto uwierzy i przyjmie chrzest , będzie zbawiony ” (**Mk** *16, 15*) . Dlatego być uczniem i misjonarzem Jezusa Chrystusa i szukać życia ,, w Nim” oznacza być głęboko w Nim zakorzenionym.

Co tak naprawdę daje nam Chrystus? Dlaczego chcemy być Jego uczniami? Ponieważ mamy nadzieję znaleźć życie we wspólnocie z Nim .

Prawdziwe życie godne tego miana, i dlatego chcemy je głosić innym , dzielić się z nimi darem, który w Nim znaleźliśmy. Ale czy tak jest? Czy jesteśmy naprawdę przekonani, że Chrystus jest drogą , prawdą i życiem?

Mając na uwadze priorytet wiary w Chrystusa i życia „ w Nim ” , sformułowany w tytule tej Piątej Konferencji , może pojawić się również inne pytanie : czy ten priorytet nie mógłby być ucieczką w stronę intymności , w stronę indywidualizmu religijnego , porzuceniem pilnej rzeczywistości wielkich problemów ekonomicznych , społecznych i politycznych Ameryki Łacińskiej i świata oraz ucieczką od rzeczywistości w stronę świata duchowego ?

Na początek możemy odpowiedzieć na to pytanie innym : Czym jest ta „ rzeczywistość ” ? Co jest realne? Czy jedynie dobra materialne, problemy społeczne, ekonomiczne i polityczne są „ rzeczywistością ” ? W tym właśnie tkwi wielki błąd dominujących trendów ubiegłego wieku , błąd destrukcyjny , czego dowodem są rezultaty zarówno systemów marksistowskich , jak i kapitalistycznych . Falsyfikują one pojęcie rzeczywistości, odrzucając fundamentalną, a zatem decydującą rzeczywistość , jaką jest Bóg . Kto wyklucza Boga ze swojego horyzontu , fałszuje pojęcie „ rzeczywistości ” i w konsekwencji może jedynie pójść błędnymi ścieżkami i znaleźć destrukcyjne rozwiązania.

Pierwsze fundamentalne stwierdzenie brzmi zatem następująco : tylko ci, którzy uznają Boga, znają rzeczywistość i potrafią na nią odpowiedzieć w sposób adekwatny i prawdziwie ludzki . Prawdziwość tej tezy staje się oczywista w upadku wszelkich systemów, które ograniczają Boga .

Ale natychmiast nasuwa się kolejne pytanie : Kto zna Boga? Jak możemy Go poznać? Nie możemy tu wdawać się w złożoną debatę nad tym fundamentalnym pytaniem. Dla chrześcijanina sedno odpowiedzi jest proste : tylko Bóg zna Boga, tylko Jego Syn, który jest Bogiem z Boga , prawdziwym Bogiem , zna Go . A On , „ który jest w łonie Ojca, objawił Go ” (*J* 1, 18) . Stąd wyjątkowe i niezastąpione znaczenie Chrystusa dla nas , dla ludzkości. Jeśli nie poznamy Boga w Chrystusie i z Chrystusem , cała rzeczywistość staje się…

w nieczytelnym igmacie ; nie ma drogi , a ponieważ nie ma drogi , nie ma życia ani prawdy .

Bóg jest rzeczywistością fundamentalną , nie Bogiem jedynie wyobrażonym czy hipotetycznym, lecz Bogiem o ludzkiej twarzy ; jest Bogiem-z-nami, Bogiem miłości aż do krzyża . Kiedy uczeń zrozumie tę miłość Chrystusa „do ostateczności ” , nie może nie odpowiedzieć na nią podobną miłością : „ Pójdę za Tobą, dokądkolwiek pójdziesz ” (*Łk* 9 , 57) .

Możemy jeszcze zadać sobie inne pytanie : Co daje nam wiara w tego Boga? Pierwsza odpowiedź brzmi : daje nam rodzinę , powszechną rodzinę Boga w Kościele katolickim. Wiara uwalnia nas od izolacji jaźni, ponieważ prowadzi nas do komunii : spotkanie z Bogiem jest samo w sobie spotkaniem z naszymi braćmi i siostrami , aktem powołania , zjednoczenia , odpowiedzialności wobec drugiego i wobec innych . W tym sensie preferencyjna opcja na rzecz ubogich jest zawarta w chrystologicznej wierze w tego Boga, który stał się ubogi dla nas , aby nas ubogacić swoim ubóstwem (**por. 2 *Kor*** 8, 9).

Zanim jednak zajmiemy się tym, co oznacza realizm wiary w Boga, który stał się człowiekiem , musimy zagłębić się w pytanie : Jak możemy prawdziwie poznać Chrystusa, aby móc Go naśladować i żyć z Nim , znaleźć w Nim życie i dzielić się nim z innymi , ze społeczeństwem i ze światem? Przede wszystkim Chrystus objawia się nam w swojej osobie, swoim życiu i swoim nauczaniu poprzez Słowo Boże. W miarę jak Kościół misyjny Ameryki Łacińskiej i Karaibów wkracza na ten nowy etap , począwszy od Piątej Konferencji Generalnej w Aparecidzie , głęboka znajomość Słowa Bożego jest niezbędnym warunkiem .

Dlatego musimy wychowywać ludzi w czytaniu i rozważaniu słowa Bożego : aby stało się ono ich pokarmem , aby poprzez własne doświadczenie mogli dostrzec, że słowa Jezusa są duchem i życiem (por. *J* 6, 63). W przeciwnym razie , jak mogliby głosić orędzie, którego treści i ducha nie rozumieją w pełni? Musimy oprzeć nasze misyjne zaangażowanie i całe nasze życie na skale Słowa.

Słowo Boże . Dlatego zachęcam pastorów, aby starali się je głosić .

Katecheza jest skutecznym narzędziem wprowadzania ludu Bożego w tajemnicę Chrystusa . *Dzięki* niej orędzie Chrystusa jest przekazywane *w* prosty , *a zarazem* treściwy sposób . Dlatego też niezwykle istotne jest zintensyfikowanie katechezy i formacji wiary zarówno *dzieci* , młodzieży , jak i dorosłych . Dojrzała refleksja nad wiarą jest światłem na drodze *życia i* siłą do bycia *świadkami Chrystusa* . W *tym* celu *dysponujemy* nieocenionymi *narzędziami , takimi jak Katechizm Kościoła Katolickiego i jego skrócona* wersja , *Kompendium Katechizmu Kościoła Katolickiego* .

Na tym polu nie można ograniczać się tylko do homilii, konferencji , kursów biblijnych czy teologicznych , ale trzeba także korzystać z mediów: prasy , radia i telewizji , stron internetowych, forów i wielu innych systemów, aby skutecznie przekazywać orędzie Chrystusa szerokiemu gronu ludzi .

W tym wysiłku zrozumienia przesłania Chrystusa i uczynienia go przewodnikiem własnego życia , ważne jest, aby pamiętać, że ewangelizacja zawsze była związana z rozwojem człowieka i autentycznym chrześcijańskim wyzwoleniem. „ Miłość Boga i miłość bliźniego są ze sobą splecione : w najskromniejszym człowieku odnajdujemy samego Jezusa, a w Jezusie odnajdujemy Boga *" (Deus Caritas Est,* 15 *) . Dlatego też niezbędna będzie również* katecheza *społeczna* i odpowiednia formacja w zakresie społecznej nauki Kościoła, a Kompendium Społecznej Nauki Kościoła *jest w* tym *celu bardzo przydatne . Życie chrześcijańskie wyraża się nie tylko w* cnotach *osobistych , ale także* w cnotach społecznych *i politycznych* .

Uczeń , umocniony zatem na skale słowa Bożego , czuje się zobowiązany *do* niesienia dobrej nowiny o zbawieniu swoim braciom i - siostrom . *Uczniostwo i* misja są *jak dwie strony* tej samej monety : kiedy *uczeń* jest zakochany w Chrystusie, nie może powstrzymać się od głoszenia światu, że tylko On nas zbawia *(* por. Dz 4,12 *)* . Uczeń wie bowiem , *że* bez Chrystusa nie ma światła , nadziei, miłości ani przyszłości.

4. „ ABY W NIM MIELI ŻYCIE"

Narody Ameryki Łacińskiej i Karaibów mają prawo do pełnego życia, godnego dzieci Bożych, w bardziej humanitarnych warunkach : wolnych od głód i wszelkich form przemocy . Dla tych narodów ich pasterze muszą pielęgnować kulturę życia , która pozwala , jak powiedział mój poprzednik Paweł VI ,

> *przejść od nędzy do posiadania tego , co konieczne , do zdobywania kultury ... do współpracy w dobru wspólnym ... aż do uznania przez człowieka wartości najwyższych i Boga , który jest ich źródłem i celem (Populorum progressio , 21) .*

W tym kontekście z przyjemnością przypominam encyklikę *Populorum progressio* , której 40. rocznicę obchodzimy w tym roku . Ten papieski dokument jasno wskazuje, że autentyczny rozwój musi być integralny , to znaczy ukierunkowany na promocję całej osoby i wszystkich ludzi (por. n . 14) i wzywa wszystkich do wyeliminowania poważnych nierówności społecznych i ogromnych różnic w dostępie do zasobów . Narody te tęsknią przede wszystkim za pełnią życia, którą przyniósł nam Chrystus : „ Ja przyszedłem po to, aby [owce] miały życie i miały je w obfitości " *(J* 10,10) . Z tym życiem boskim ludzka egzystencja rozwija się w swojej pełni , w wymiarze osobistym, rodzinnym, społecznym i kulturowym.

Aby uformować ucznia i wesprzeć misjonarza w jego wielkim zadaniu , Kościół oferuje im , oprócz Chleba Słowa , Chleb Eucharystii . Pod tym względem jesteśmy inspirowani i oświeceni przez fragment Ewangelii o uczniach w drodze do Emaus. Kiedy zasiadają przy stole i otrzymują od Jezusa Chrystusa błogosławiony i łamany chleb , ich oczy się otwierają, odkrywają oblicze Zmartwychwstałego Pana , czują w swoich sercach, że wszystko, co powiedział i uczynił , jest prawdą i że już rozpoczął odkupienie świata. Każda niedziela i każda Eucharystia jest osobistym spotkaniem z Chrystusem . Słysząc słowo Boże, serce płonie, ponieważ to On je wyjaśnia i głosi . Kiedy chleb jest łamany w Eucharystii , to Jego osobiście przyjmujemy . Eucharystia jest niezbędnym pokarmem dla życia ucznia i misjonarza Chrystusa .

Niedzielna msza święta, centrum życia chrześcijańskiego

Stąd potrzeba priorytetowego traktowania w programach duszpasterskich znaczenia niedzielnej Mszy Świętej. Powinniśmy zachęcać chrześcijan do aktywnego uczestnictwa w niej, a jeśli to możliwe , najlepiej w gronie rodzinnym. Rodzice uczestniczący w niedzielnej Mszy Świętej z dziećmi to skuteczny sposób przekazywania wiary i bliskiej więzi, która podtrzymuje jedność między nimi. W całym życiu Kościoła niedziela była dla wspólnot uprzywilejowanym momentem spotkania ze Zmartwychwstałym Panem .

Istotne jest, aby chrześcijanie doświadczyli, że nie podążają za postacią z przeszłości , lecz za żywym Chrystusem , obecnym tu *i* teraz *ich* życia. On jest Żyjącym, który kroczy obok nas, objawiając nam sens wydarzeń , bólu i śmierci , radości i świętowania, wchodząc do naszych domów i pozostając w nich , karmiąc nas Chlebem Życia. Dlatego niedzielna celebracja Eucharystii powinna być centrum życia chrześcijańskiego .

Spotkanie z Chrystusem w Eucharystii inspiruje zaangażowanie ewangelizacyjne i dążenie do solidarności ; budzi w chrześcijanach silne pragnienie głoszenia Ewangelii i dawania o niej świadectwa w społeczeństwie, aby było ono bardziej sprawiedliwe i ludzkie . Z Eucharystii, na przestrzeni wieków, wypłynęła ogromna ilość miłosierdzia , dzielenia się trudnościami innych , miłości i sprawiedliwości . Tylko z Eucharystii zrodzi się cywilizacja miłości , która przemieni Amerykę Łacińską i Karaiby, aby były nie tylko kontynentem nadziei , ale także kontynentem miłości!

Problemy społeczne i polityczne

W tym momencie możemy zadać sobie pytanie: Jak Kościół może przyczynić się do rozwiązania pilnych problemów społecznych i politycznych oraz odpowiedzieć na wielkie wyzwanie, jakim jest ubóstwo i nędza? Problemy Ameryki Łacińskiej i Karaibów, a także współczesnego świata, są liczne i złożone, i nie da się ich rozwiązać wyłącznie za pomocą programów.

Jednakże fundamentalne pytanie , jak Kościół , oświecony wiarą w Chrystusa , powinien reagować na te wyzwania , dotyczy nas wszystkich. W tym kontekście nieuniknione jest mówienie o problemie struktur , zwłaszcza tych , które tworzą niesprawiedliwość . W rzeczywistości sprawiedliwe struktury są warunkiem, bez którego sprawiedliwy porządek w społeczeństwie nie jest możliwy . Ale jak one powstają? Jak funkcjonują ? Zarówno kapitalizm, jak i marksizm obiecywały znaleźć drogę do stworzenia sprawiedliwych struktur i twierdziły, że te, gdy już zostaną ustanowione , będą funkcjonować same ; twierdziły, że nie tylko nie będą potrzebowały wcześniejszej indywidualnej moralności , ale że będą sprzyjać wspólnej moralności . I ta ideologiczna obietnica okazała się fałszywa . Fakty mówią same za siebie . System marksistowski , gdziekolwiek rządził , pozostawił po sobie nie tylko smutne dziedzictwo ekonomicznej i ekologicznej destrukcji , ale także bolesne uciskanie dusz . To samo widzimy na Zachodzie , gdzie przepaść między bogatymi i biednymi stale się powiększa , a godność osobista ulega niepokojącemu zanikowi na skutek uzależnień od narkotyków , alkoholu i subtelnych złudzeń szczęścia .

Sprawiedliwe struktury są , jak powiedziałem, niezbędnym warunkiem sprawiedliwego społeczeństwa , ale nie powstają i nie funkcjonują bez moralnego konsensusu społeczeństwa co do podstawowych wartości i potrzeby życia w zgodzie z tymi wartościami, z koniecznymi poświęceniami , nawet wbrew własnym interesom.

Tam, gdzie nie ma Boga – Boga o ludzkim obliczu Jezusa Chrystusa – wartości te nie manifestują się w pełni i nie ma w nich konsensusu . Nie chcę przez to powiedzieć, że niewierzący nie mogą prowadzić wzniosłego i wzorowego życia moralnego ; mówię jedynie, że społeczeństwo, w którym nie ma Boga, nie znajduje niezbędnego konsensusu co do wartości moralnych ani siły, by żyć zgodnie z nimi , nawet wbrew własnym interesom .

Z drugiej strony , sprawiedliwe struktury należy poszukiwać i rozwijać w świetle fundamentalnych wartości , z całą surowością rozumu politycznego , ekonomicznego i społecznego. ***Są one*** kwestią ***recta ratio , a*** nie...

Nie wynikają one z ideologii ani ich obietnic. Z pewnością istnieje bogate doświadczenie polityczne i wiedza na temat problemów społecznych i gospodarczych , które ujawniają fundamentalne elementy sprawiedliwego państwa i ścieżki, których należy unikać . Jednak w zróżnicowanych sytuacjach kulturowych i politycznych , a także w obliczu postępującej zmiany technologii i globalnej rzeczywistości historycznej , należy racjonalnie poszukiwać właściwych odpowiedzi i wypracować konsensus – z niezbędnymi zobowiązaniami – co do struktur, które mają zostać ustanowione .

Ta praca polityczna nie jest bezpośrednią odpowiedzialnością Kościoła . Poszanowanie zdrowego świeckości – nawet przy pluralizmie stanowisk politycznych – jest istotne w tradycji chrześcijańskiej . Gdyby Kościół zaczął bezpośrednio przekształcać się w aktora politycznego, nie zrobiłby więcej dla ubogich i sprawiedliwości , ale raczej mniej , ponieważ straciłby swoją niezależność i autorytet moralny , utożsamiając się z jedną drogą polityczną i z dyskusyjnymi, stronniczymi stanowiskami . Kościół jest orędownikiem sprawiedliwości i ubogich właśnie dlatego, że nie utożsamia się z politykami ani interesami partyjnymi . Tylko będąc niezależnym , może nauczać wielkich zasad i niezbywalnych wartości , kierować sumieniami i oferować sposób życia wykraczający poza sferę polityczną . Formowanie sumień, orędowanie za sprawiedliwością i prawdą oraz wychowywanie w cnotach indywidualnych i politycznych to podstawowe powołanie Kościoła w tym sektorze . Świeccy katolicy muszą być świadomi swojej odpowiedzialności w życiu publicznym ; muszą być obecni w budowaniu niezbędnego konsensusu i przeciwstawianiu się niesprawiedliwościom .

Sprawiedliwe struktury nigdy nie będą definitywnie kompletne ; ze względu na nieustanną ewolucję historii , muszą być stale odnawiane i aktualizowane ; muszą być zawsze ożywiane politycznym i ludzkim *etosem* , o którego obecność i skuteczność musimy nieustannie zabiegać . Innymi słowy, obecność Boga , przyjaźń z wcielonym Synem Bożym *i światło* Jego Słowa są zawsze fundamentalnymi warunkami obecności i skuteczności sprawiedliwości i miłości w naszych społeczeństwach.

Biorąc pod uwagę, że jest to kontynent ochrzczonych katolików , ważne jest , aby zwrócić uwagę na zauważalny brak w sferze politycznej, medialnej i akademickiej głosów i inicjatyw ze strony katolickich liderów o silnych osobowościach i bezinteresownym powołaniu , którzy są zgodni ze swoimi przekonaniami etycznymi i religijnymi. Ruchy kościelne w tym regionie mają wiele okazji, aby przypomnieć świeckim o ich odpowiedzialności i misji niesienia światła Ewangelii w życie publiczne , kulturalne , gospodarcze i polityczne .

5. INNE POLA PRIORYTETOWE

Aby dokonać odnowy Kościoła powierzonego wam na tych ziemiach , chciałbym skupić naszą uwagę na kilku obszarach , które uważam za priorytetowe na tym nowym etapie .

Rodzina

Rodzina , „ dziedzictwo ludzkości ” , stanowi jeden z najważniejszych skarbów narodów Ameryki Łacińskiej . Była i nadal jest szkołą wiary , poligonem wartości humanistycznych i obywatelskich oraz domem, w którym rodzi się i jest przyjmowane z hojnością i odpowiedzialnością życie ludzkie . Jednakże obecnie zmaga się ona z niekorzystnymi sytuacjami spowodowanymi przez sekularyzm i relatywizm etyczny , przez różnorodne przepływy migracyjne wewnętrzne i zewnętrzne , przez ubóstwo , przez niestabilność społeczną, a także przez prawa cywilne, które są sprzeczne z małżeństwem i , sprzyjając antykoncepcji i aborcji , zagrażają przyszłości tych narodów .

Niestety, w niektórych rodzinach Ameryki Łacińskiej nadal utrzymuje się mentalność macho , ignorując nowość chrześcijaństwa , które uznaje i głosi równą godność i odpowiedzialność kobiet wobec mężczyzn .

Rodzina jest niezastąpiona dla osobistego dobrobytu i wychowania dzieci . Matki, które pragną w pełni poświęcić się wychowaniu dzieci i służbie rodzinie, muszą mieć ku temu niezbędne warunki, a w tym celu mają prawo do wsparcia ze strony państwa . Rola matki jest - fundamentalna dla przyszłości społeczeństwa .

Ojciec ze swej strony ma obowiązek być prawdziwym *ojcem* , wypełniając swoją nieodzowną odpowiedzialność i współdziałając w wychowaniu swoich dzieci. Dzieci , dla swojego integralnego rozwoju , mają prawo liczyć na to, że zarówno ojciec, jak i matka będą się nimi opiekować i towarzyszyć im w drodze do pełni życia . Dlatego konieczne jest intensywne i energiczne duszpasterstwo rodzin . Konieczne jest również promowanie autentycznej polityki rodzinnej , uwzględniającej prawa rodziny jako niezbędnego bytu społecznego. Rodzina jest częścią dobra wszystkich narodów i całej ludzkości .

Kapłani

Głównymi promotorami uczniostwa i misji są ci, którzy zostali powołani , „ aby być z Jezusem i aby ich posłano na głoszenie nauki ” (por. *Mk* 3,14) , czyli kapłani . Powinni oni w sposób preferencyjny otrzymać ojcowską uwagę i opiekę swoich biskupów , ponieważ są oni głównymi czynnikami autentycznej odnowy życia chrześcijańskiego w Ludzie Bożym . Do nich pragnę skierować słowo ojcowskiej miłości, pragnąc, aby Pan był ich udziałem i ich kielichem (por. Ps *16,5*) . Jeśli kapłan ma Boga za fundament i centrum swojego życia, doświadczy radości i owocności swojego powołania . Kapłan musi być przede wszystkim „ człowiekiem Bożym ” *(1 Tm* 6,11), który zna Boga bezpośrednio , który ma głęboką osobistą przyjaźń z Jezusem , który dzieli z innymi te same uczucia Chrystusa (por. *Flp* 2,5) . Tylko w ten sposób kapłan będzie mógł prowadzić ludzi do Boga wcielonego w Jezusie Chrystusie i być przedstawicielem Jego miłości.

Aby wypełnić swoje wysokie powołanie , kapłan musi mieć solidne podstawy duchowe i żyć całym swoim życiem ożywionym wiarą, nadzieją i miłością . Musi być , podobnie jak Jezus , człowiekiem, który poprzez modlitwę szuka oblicza i woli Bożej , a także dba o swój rozwój kulturalny i intelektualny.

Drodzy kapłani tego kontynentu i wy wszyscy, którzy przybyliście - tutaj jako misjonarze , aby pracować , Papież towarzyszy wam w waszej działalności duszpasterskiej i pragnie, abyście byli napełnieni radością i nadzieją , a nade wszystko modli się za was.

Mężczyźni, kobiety i osoby konsekrowane

Pragnę również zwrócić się do zakonników , zakonnic i osób konsekrowanych . Społeczeństwa Ameryki Łacińskiej i Karaibów potrzebują waszego świadectwa : w świecie, który często stawia sobie za cel życia przede wszystkim dobrobyt, bogactwo i przyjemności , a wolność ceni , lekceważąc prawdę o człowieku stworzonym przez Boga , jesteście świadkami , że istnieje inny sposób życia pełnego sensu ; przypominajcie swoim braciom i siostrom , że Królestwo Boże już nadeszło; że sprawiedliwość i prawda są możliwe , jeśli otworzymy się na pełną miłości obecność Boga, naszego Ojca , Chrystusa, naszego Brata i Pana , oraz Ducha Świętego, naszego Pocieszyciela .

Z hojnością , a nawet heroizmem , kontynuujcie pracę , aby miłość , sprawiedliwość , dobroć , służba i solidarność królowały w społeczeństwie , zgodnie z charyzmatem waszych założycieli . Przyjmijcie waszą konsekrację z głęboką radością , ponieważ jest ona dla was środkiem uświęcenia i odkupienia dla waszych braci i sióstr .

Kościół w Ameryce Łacińskiej dziękuje wam za wielką pracę, jaką przez wieki wykonywaliście dla Ewangelii Chrystusa w imieniu waszych braci i sióstr , zwłaszcza najuboższych i najbardziej zmarginalizowanych . Zachęcam was wszystkich do stałej współpracy z biskupami , ponieważ to oni odpowiadają za opiekę duszpasterską. Zachęcam was również do szczerego posłuszeństwa autorytetowi Kościoła . Niech świętość będzie waszym jedynym celem , zgodnie z nauczaniem waszych założycieli .

Świeccy

W tym czasie, gdy Kościół na tym kontynencie w pełni angażuje się w swoje misyjne powołanie , przypominam świeckim, że oni również są Kościołem, zgromadzeniem zwołanym przez Chrystusa, by dawać świadectwo całemu światu. Wszyscy ochrzczeni powinni być świadomi, że zostali upodobnieni do Chrystusa, kapłana , proroka i pasterza , poprzez powszechne kapłaństwo Ludu Bożego. Powinni czuć się współodpowiedzialni za budowanie społeczeństwa zgodnie z Ewangelią , z entuzjazmem i odwagą, w jedności ze swoimi pasterzami.

Wielu z was należy do ruchów *kościelnych* , *w* których dostrzegamy *znaki wielowymiarowej obecności i uświęcającego działania Ducha Świętego w Kościele i w dzisiejszym społeczeństwie. Jesteście powołani , aby nieść światu świadectwo Jezusa Chrystusa i być zaczynem* Bożej miłości w społeczeństwie .

Młodzież i duszpasterstwo zawodowe

Ameryce Łacińskiej większość populacji stanowią ludzie młodzi. W związku z tym musimy im przypomnieć , że ich powołaniem jest bycie przyjaciółmi Chrystusa , Jego uczniami , strażnikami poranka , jak mawiał mój poprzednik Jan Paweł II . Młodzi ludzie nie boją się poświęcenia , lecz życia bez sensu. Są wrażliwi na wezwanie Chrystusa, który zaprasza ich do pójścia za Nim . Mogą odpowiedzieć na to wezwanie jako kapłani , jako osoby konsekrowane , jako ojcowie i matki , całkowicie oddani służbie braciom i siostrom całym swoim czasem i zdolnością do ofiarowania siebie , całym swoim życiem . Młodzi ludzie podchodzą do życia jako do ciągłego odkrywania , nie ulegając modom ani panującym schematom , lecz postępując z głęboką ciekawością sensu życia i tajemnicy Boga Ojca i Stwórcy oraz Boga Syna , naszego Odkupiciela w rodzinie ludzkiej . Muszą również zaangażować się w ciągłą odnowę świata w świetle Boga . Co więcej , muszą przeciwstawić się łatwym złudzeniom natychmiastowego szczęścia i zwodniczym rajom narkotyków , przyjemności i alkoholu , a także wszelkim formom przemocy .

6. " ZOSTAŃ Z NAMI"

Praca Piątej Konferencji Generalnej skłania nas do powtórzenia za nami prośby uczniów z Emaus: „ Zostańcie z nami , gdyż ma się ku wieczorowi i dzień się już nachylił ” *(Łk* 24, 29) .

Zostań z nami , Panie , bądź z nami , nawet jeśli nie zawsze Cię rozpoznawaliśmy . Zostań z nami , bo wokół nas inni robią więcej takich rzeczy .

Cienie , a Ty jesteś Światłością; w naszych sercach wkrada się rozpacz , a Ty rozpalasz je pewnością Paschy. Jesteśmy zmęczeni podróżą, ale Ty pocieszasz nas w łamaniu chleba, aby głosić naszym braciom i siostrom, że prawdziwie zmartwychwstałeś i że dałeś nam misję bycia świadkami Twojego zmartwychwstania.

wokół naszej wiary katolickiej gromadzą się mgły zwątpienia , znużenia i *trudności : Ty, który jesteś samą Prawdą* **jako** *Objawiciel Ojca, oświecaj nasze umysły swoim Słowem; pomóż nam odczuć piękno wiary w Ciebie.*

Bądź z naszymi rodzinami, oświecaj je w ich wątpliwościach , wspieraj w trudnościach, pocieszaj w cierpieniu i znoju każdego dnia, gdy cienie gromadzą się wokół nich, zagrażając *ich - jedności i samej naturze. Ty, który jesteś Życiem, pozostań w naszych domach, aby mogły nadal być gniazdami , w których ludzkie życie rodzi się w obfitości i hojności, gdzie życie jest mile widziane* , *kochane* i szanowane *od poczęcia aż do naturalnego końca.*

Bądź, Panie, z tymi, którzy są najsłabsi *w naszych społeczeństwach; bądź z ubogimi i pokornymi, z rdzennymi mieszkańcami i Afroamerykanami, którzy nie zawsze znajdowali przestrzeń i wsparcie, by wyrazić bogactwo swojej kultury i mądrość swojej tożsamości. Bądź, Panie, z naszymi dziećmi i młodzieżą, którzy są nadzieją i bogactwem naszego kontynentu ; chroń ich przed licznymi niebezpieczeństwami, które zagrażają ich niewinności i ich uzasadnionym nadziejom. O Dobry Pasterzu, bądź z naszymi starszymi i chorymi! Umacniaj wszystkich w wierze, aby mogli być Twoimi uczniami i misjonarzami!*

WNIOSEK

Kończąc mój pobyt wśród was, pragnę prosić Matkę Bożą i Matkę Kościoła o opiekę nad wami i nad całą Ameryką Łacińską i Karaibami. W szczególny sposób proszę Matkę Bożą – pod tytułami Matki Bożej z Guadalupe, Patronki Ameryk , i Matki Bożej z Aparecidy, Patronki Brazylii – o towarzyszenie wam w waszej pięknej i wymagającej pracy duszpasterskiej. Jej zawierzam Lud Boży na tym etapie trzeciego tysiąclecia chrześcijaństwa . Proszę Ją również o przewodniczenie pracom i refleksjom tej Konferencji Generalnej oraz o błogosławienie obfitymi darami umiłowanych narodów tego kontynentu .

Zanim wrócę do Rzymu, chcę zostawić Piątą Konferencję Generalną Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów z pamiątką, która będzie im towarzyszyć i inspirować . Jest to piękny tryptyk ze Szkoły Cuzco w Peru. Przedstawia on Pana krótko przed Wniebowstąpieniem, który powierza swoim naśladowcom misję czynienia uczniów ze wszystkich narodów. Obrazy przywołują bliską relację Jezusa Chrystusa ze swoimi uczniami i misjonarzami dla życia świata. Ostatni panel przedstawia św. Juana Diego ewangelizującego z wizerunkiem Matki Boskiej na swojej tilmie i Biblią w ręku. Historia Kościoła uczy nas, że prawda Ewangelii, gdy jej piękno jest postrzegane naszymi oczami i przyjmowane z wiarą przez nasz intelekt i serce, pomaga nam kontemplować wymiary tajemnicy, które inspirują - nasz zachwyt i nasze zaangażowanie.

Żegnam Was wszystkich bardzo serdecznie, z tą niezachwianą nadzieją w Panu. Dziękuję Wam bardzo!

OSTATNIA WIADOMOŚĆ

RZ Narodowego Sanktuarium Matki Bożej z Aparecidy w Brazylii pozdrawiamy w miłości Pańskiej cały Lud Boży oraz wszystkich mężczyzn i kobiety .
ludzie dobrej woli .

W dniach od 13 do 31 maja 2007 r . zgromadziliśmy się na V Konferencji Generalnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów , zainaugurowanej obecnością i słowami Ojca Świętego Benedykta XVI.

W naszej pracy , prowadzonej w atmosferze żarliwej modlitwy , braterstwa i serdecznej komunii , staraliśmy się kontynuować drogę odnowy, którą Kościół katolicki przebył od Soboru Watykańskiego II i podczas czterech poprzednich Konferencji Generalnych Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów .

, że podjęliśmy wyzwanie podjęcia działań mających na celu nadanie nowego impulsu i wigoru naszej misji w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach .

1. JEZUS DROGA, PRAWDA I ŻYCIE
JA *JESTEM DROGA, PRAWDĄ I ŻYCIEM* (J 14,6)

W obliczu wyzwań, jakie stawia przed nami ta nowa era, w której - żyjemy , odnawiamy naszą wiarę , radośnie głosząc wszystkim mężczyznom i kobietom naszego kontynentu : jesteśmy kochani i odkupieni w Jezusie , Synu Bożym , Zmartwychwstałym żyjącym pośród nas ;

Dzięki Niemu możemy uwolnić się od grzechu , od wszelkiej niewoli i żyć w sprawiedliwości i braterstwie . Jezus jest drogą , która pozwala nam odkryć prawdę i osiągnąć pełnię życia!

2. WEZWANIA DO PÓJŚCIA ZA JEZUSEM *Poszli i zobaczyli, gdzie mieszka, i pozostali* u *Niego* (J 1,39)

Pierwszym zaproszeniem, jakie Jezus kieruje do każdego, kto Go spotkał, jest bycie Jego uczniem , pójście w Jego ślady i dołączenie do Jego wspólnoty . Naszą największą radością jest bycie Jego uczniem ! On wzywa każdego z nas po imieniu , znając naszą historię dogłębnie (por. J 10 , 3), abyśmy z Nim żyli i posłali nas , abyśmy kontynuowali Jego misję (**por. Mk 3** , 14-15) .

Podążajmy za Panem Jezusem! Uczeń to ten, który odpowiadając na to wezwanie, podąża za Nim krok w krok ścieżkami Ewangelii . Idąc za Nim, słyszymy i widzimy rozwijające się Królestwo Boże, nawrócenie - każdego człowieka – punkt wyjścia do przemiany społeczeństwa – i otwierają się przed nami drogi do życia wiecznego . W szkole Jezusa uczymy się „ nowego życia ” , ożywionego Duchem Świętym i odzwierciedlonego w wartościach Królestwa .

Utożsamieni z Mistrzem , nasze życie jest napędzane miłością i służbą innym . Ta miłość oznacza ciągły wybór i rozeznanie, by podążać drogą Błogosławieństw (por. Mt 5 , 3-12 ; Łk 6, 20-26) . Nie lękajmy się krzyża, jaki niesie ze sobą wierność naśladowaniu Jezusa Chrystusa , ponieważ jest on oświetlony światłem Zmartwychwstania . W ten sposób, jako uczniowie , otwieramy drogi życia i nadziei dla naszego ludu cierpiącego z powodu grzechu i wszelkiej niesprawiedliwości .

Powołanie do bycia uczniami-misjonarzami wymaga jasnej decyzji o Jezusie i Jego Ewangelii , spójności wiary i życia , ucieleśnienia wartości Królestwa , integracji ze wspólnotą oraz bycia znakiem sprzeciwu i nowości w świecie, który promuje konsumpcjonizm i

Zniekształca wartości, które nadają godność istotom ludzkim . W świecie, który zamyka się na Boga miłości , jesteśmy wspólnotą miłości , nie ze świata , ale w świecie i dla świata! (por. J 15, 19; 17, 14-16) .

3. UCZNIOWIECTWO MISYJNE W DUSZPASTERSTWIE KOŚCIOŁA *IDŹCIE I CZYŃCIE UCZNIAMI WSZYSTKIE NARODY* (Mt 28:19)

Widzimy, że droga misyjnego uczniostwa jest źródłem odnowy dla naszej pracy duszpasterskiej na kontynencie i nowym punktem wyjścia dla nowej ewangelizacji naszych narodów .

Kościół, który staje się uczniem

Z przypowieści o Dobrym Pasterzu uczymy się być uczniami karmionymi Słowem : „Owce idą za Nim, bo znają Jego głos ” (J 10, 4) . Niech Słowo Życia (por. J 6, 63) , delektowane modlitewną lekturą oraz celebracją i doświadczeniem daru Eucharystii , przemienia nas i objawia nam żywą obecność Zmartwychwstałego , który idzie z nami i działa w historii (por. Łk 24 , 13-35) .

stanowczością i determinacją będziemy nadal wypełniać nasze prorockie zadanie, rozeznając, gdzie leży droga prawdy i życia ; podnosząc głos w przestrzeni społecznej naszych miast , zwłaszcza w obronie wykluczonych ze społeczeństwa . Pragniemy wspierać formację chrześcijańskich polityków i prawodawców , aby mogli oni przyczyniać się do budowania sprawiedliwego i braterskiego społeczeństwa, zgodnie z zasadami Społecznej Nauki Kościoła .

Kościół, który formuje uczniów, zarówno mężczyzn, jak i kobiety.

Wszyscy w Kościele jesteśmy powołani, by być uczniami i misjonarzami . Konieczne jest formowanie siebie i całego Ludu Bożego, aby wypełniać to zadanie z odpowiedzialnością i odwagą .

Radość z bycia uczniami i misjonarzami odczuwa się szczególnie tam, gdzie budujemy braterską wspólnotę. Jesteśmy powołani, by być

Kościół z otwartymi ramionami , który potrafi przyjąć i docenić każdego ze swoich członków . Dlatego wspieramy wysiłki podejmowane w parafiach, aby były „ domami i szkołami komunii ” , wspierając i formując małe wspólnoty i podstawowe wspólnoty kościelne , a także w stowarzyszeniach świeckich , ruchach kościelnych i nowych wspólnotach .

Dążymy do wzmocnienia naszej obecności i bliskości . Dlatego w naszej posłudze duszpasterskiej zachęcamy Was do poświęcania każdemu więcej czasu , słuchania go , bycia u jego boku podczas ważnych wydarzeń i pomagania mu w znalezieniu odpowiedzi na jego potrzeby . Zadbajmy o to , aby każdy , doceniany , mógł czuć się w Kościele jak u siebie .

Potwierdzając swoje zaangażowanie w formację uczniów i misjonarzy , niniejsza Konferencja postanowiła z większą uwagą zająć się etapami pierwszego głoszenia , inicjacji chrześcijańskiej i dojrzewania w wierze . Poprzez umacnianie chrześcijańskiej tożsamości, pomóżmy każdemu bratu i siostrze odkryć służbę, jakiej Pan od nich oczekuje w Kościele i społeczeństwie .

W świecie spragnionym duchowości i świadomym centralnej roli, jaką nasza relacja z Panem odgrywa w naszym życiu jako uczniów , chcemy być Kościołem, który uczy się modlić i uczy innych modlitwy . Modlitwą , która wypływa z życia i serca i jest punktem wyjścia do - pełnych życia i uczestnictwa celebracji, które zachęcają i ożywiają wiarę .

4. UCZNIOWIECTWO MISYJNE W SŁUŻBIE ŻYCIU PRZYSZEDŁEM *, ABY MIELI ŻYCIE I MIELI JE W PEŁNI* (J 10,10)

Z Wieczernika w Aparecidzie przygotowujemy się do rozpoczęcia nowego etapu naszej duszpasterskiej drogi, deklarując się na *stałej misji . Ogniem Ducha Świętego* rozpalimy *nasz* Kontynent miłością: „ Otrzymacie moc Ducha Świętego, gdy zstąpi na was , i będziecie moimi świadkami … aż po krańce ziemi ” (Dz *1* , 8).

W wierności posłannictwu misyjnemu

Jezus zaprasza wszystkich do udziału w swojej misji . Niech nikt nie pozostaje bezczynny! Być misjonarzem to głosić Jezusa Chrystusa z kreatywnością i odwagą wszędzie tam, gdzie Ewangelia nie została jeszcze wystarczająco głoszona lub przyjęta , zwłaszcza w trudnych i zapomnianych środowiskach oraz poza naszymi granicami.

Jako środek spulchniający w cieście

Bądźmy misjonarzami Ewangelii nie tylko słowami, ale przede - wszystkim naszym życiem , oddając je na służbę , nawet aż do męczeństwa .

Jezus rozpoczął swoją misję, tworząc wspólnotę uczniów -misjonarzy – Kościół , który jest początkiem Królestwa . Jego wspólnota była również częścią Jego głoszenia . Jako członkowie społeczeństwa , uwidaczniajmy naszą miłość i braterską solidarność (por. J 13, 35) oraz promujmy dialog z różnymi podmiotami społecznymi i religijnymi . W coraz bardziej pluralistycznym społeczeństwie integrujmy siły w budowaniu bardziej sprawiedliwego , pojednanego i współczującego świata .

Serwery tabel współdzielonych

Ogromne różnice między bogatymi a biednymi wzywają nas do cięższej pracy, aby być uczniami, którzy potrafią dzielić stół życia , stół wszystkich synów i córek Ojca , stół otwarty i inkluzywny, przy którym nikogo nie brakuje . Z tego powodu potwierdzamy naszą preferencyjną i ewangeliczną opcję na rzecz ubogich .

Jesteśmy zaangażowani w obronę najsłabszych, zwłaszcza dzieci, chorych, niepełnosprawnych , młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym , osób starszych, więźniów i migrantów. Zapewniamy poszanowanie prawa narodów do obrony i promowania „ wartości leżących u podstaw wszystkich warstw społecznych , a zwłaszcza ludów tubylczych ” (Benedykt XVI , Przemówienie do Guarulhos nr 4) . Chcemy przyczynić się do zagwarantowania godnych warunków życia : zdrowia , wyżywienia , edukacji , mieszkania i pracy dla wszystkich.

Wierność Jezusowi wymaga od nas walki ze złem, które szkodzi lub niszczy życie , takim jak aborcja , wojny, porwania , przemoc zbrojna , terroryzm , wykorzystywanie seksualne i handel narkotykami .

Wzywamy wszystkich przywódców naszych narodów do obrony prawdy oraz ochrony nienaruszalnego i świętego prawa do życia i godności osoby ludzkiej od poczęcia do naturalnej śmierci.

Udostępniamy naszym krajom duszpasterskie wysiłki Kościoła, aby przyczynić się do propagowania kultury uczciwości , która zajmuje się podstawowymi przyczynami różnych form przemocy , nielegalnego wzbogacenia i korupcji .

Zgodnie z planem naszego Stwórcy , wzywamy wszystkie sektory społeczeństwa do troski o nasz wspólny dom, Ziemię , której grozi zniszczenie . Pragniemy wspierać ludzki i zrównoważony rozwój oparty na sprawiedliwym podziale bogactwa i dzieleniu się zasobami między wszystkie narody.

5. KU KONTYNENTOWI ŻYCIA, MIŁOŚCI I POKOJU. *PO TYM WSZYSCY POZNAJĄ, ŻE JESTEŚCIE MOIMI UCZNIAMI* (J 13,35)

My , uczestnicy Piątej Konferencji Generalnej w Aparecidzie, wraz z całym Kościołem, jako „ wspólnota miłości ”, pragniemy objąć cały kontynent, aby podzielić się z nim Bożą i naszą miłością . Mamy nadzieję, że to objęcie obejmie również cały świat.

Na zakończenie Konferencji w Aparecidzie, w mocy Ducha Świętego, wzywamy wszystkich naszych braci i siostry, aby ***z entuzjazmem zjednoczyli się w realizacji Wielkiej Misji Kontynentalnej*** . Będzie to nowa Pięćdziesiątnica , ***która skłoni nas do*** wyruszenia , w sposób szczególny , w poszukiwaniu katolików , ***którzy*** się oddalili, oraz tych, którzy wiedzą niewiele lub nic o Jezusie Chrystusie, abyśmy mogli z radością tworzyć wspólnotę miłości naszego Ojca Boga . Misja ta musi dotrzeć do wszystkich , być trwała i głęboka.

Z ogniem Ducha Świętego idźmy naprzód, budując z nadzieją naszą historię zbawienia na drodze ewangelizacji , otoczeni tak wieloma świadkami (por. Hbr 12, 1), męczennikami , świętymi i błogosławionymi naszego kontynentu. Swoim świadectwem pokazali nam , że wierność jest warta zachodu i możliwa aż do końca.

Zjednoczeni ze wszystkimi modlącymi się ludźmi , zawierzamy Maryi , Matce Boga i naszej Matce , pierwszej uczennicy i misjonarce w służbie życia , miłości i pokoju, wzywanej pod wezwaniem Matki Bożej z Aparecidy i Matki Bożej z Guadalupe , nowy impuls, który wypływa od dziś z całej Ameryki Łacińskiej i Karaibów , pod tchnieniem nowej Pięćdziesiątnicy dla naszego Kościoła z tej Piątej Konferencji, którą tutaj obchodziliśmy .

W Medellín i Puebli zakończyliśmy słowami : „ WIERZYMY ". W - Aparecidzie , podobnie jak w Santo Domingo , z całą mocą głosiliśmy : „WIERZYMY I MAMY NADZIEJĘ ".

Mamy nadzieję ...

- *Być żywym , wiernym i wiarygodnym Kościołem , który czerpie energię z Pala Łaska Boża i w Eucharystii .*
- *Żyć naszym chrześcijańskim istnieniem z radością i przekonaniem ,* **jako** *uczniowie - misjonarze Jezusa Chrystusa .*
- *Stwórzmy żywą wspólnotę , która karmi naszą wiarę i pobudza do działania misyjnego .*
- *Doceniaj różne organizacje kościelne w duchu komunii .*
- *Promować dojrzałego świeckiego , odpowiedzialnego za misję głoszenia i uwidaczniania Królestwa Bożego .*
- *Promować aktywny udział kobiet w społeczeństwie i Kościele .*

- *Aby utrzymać z odnowionym wysiłkiem naszą preferencyjną i ewangeliczną opcję na rzecz ubogich .*
- *Towarzyszyć młodym ludziom w ich formacji i poszukiwaniu - tożsamości, powołania i misji, odnawiając naszą opcję na ich rzecz.*
- *Współpraca ze wszystkimi ludźmi dobrej woli w budowaniu - Królestwa .*
- *Odważnie umacniać duszpasterstwo rodziny i życia.*
- *Cenić i szanować ludność tubylczą i afroamerykańską .*
- *Aby rozwijać dialog ekumeniczny „ aby wszyscy byli jedno ”,* **a** *także dialog międzyreligijny.*
- *Aby uczynić ten kontynent wzorem pojednania i sprawiedliwości titia i pokój.*
- *Dbałość o stworzenie , dom wszystkich, zgodnie z planem Boga.*
- *Współpraca na rzecz integracji narodów Ameryki Łacińskiej i Karaibów.*

Niech ten Kontynent nadziei będzie również Kontynentem miłości , życia i pokoju!

Aparecida – Brazylia , 29 maja 2007

DOKUMENT KOŃCOWY

WSTĘP

1. Ze światłem Zmartwychwstałego Pana i mocą Ducha Świętego , my, biskupi Ameryki, zebraliśmy się w Aparecidzie w Brazylii, aby świętować Piątą Konferencję Generalną Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów . Przybyliśmy jako pasterze , którzy pragną nadal promować ewangelizacyjne działanie Kościoła , powołanego do czynienia wszystkich jego członków uczniami i misjonarzami Chrystusa , Drogi , Prawdy i Życia , aby nasze narody miały życie w Nim. Czynimy to w komunii ze wszystkimi Kościołami partykularnymi obecnymi w Ameryce. Maryja , Matka Jezusa Chrystusa i Jego uczniów , była nam bardzo bliska ; przyjęła nas, zaopiekowała się nami i naszą pracą , chroniąc nas , tak jak uczyniła to z Juanem Diego i naszymi narodami, w fałdach swojego płaszcza , pod swoją macierzyńską opieką. Prosiliśmy Ją , jako Matkę , doskonałą uczennicę i nauczycielkę ewangelizacji, aby nauczyła nas być dziećmi w Jej Synu i czynić to, co On nam powie (por. J 2 , 5).

2. Z radością zgromadziliśmy się z Następcą Piotra , Głową Kolegium Biskupów . Jego Świątobliwość Benedykt XVI potwierdził nam - prymat wiary w Boga , w Jego prawdę i miłość , dla dobra jednostek i narodów. Jesteśmy wdzięczni za wszystkie jego nauki , a zwłaszcza za przemówienie inauguracyjne , które było źródłem światła i pewnym drogowskazem w naszej pracy. Wdzięczna pamięć o ostatnich Papieżach , a zwłaszcza o ich bogatym Magisterium, obecnym również w naszej pracy , zasługuje na szczególne uznanie i wdzięczność.

3. Czuliśmy się wspierani modlitwą naszych wiernych katolickich , widocznie reprezentowaną przez obecność Biskupa i wiernych Kościoła Bożego w Aparecidzie , a także przez rzesze pielgrzymów z całej Brazylii i innych krajów Ameryki, którzy przybywali do Sanktuarium, budując nas i ewangelizując. We wspólnocie świętych wspominaliśmy wszystkich, którzy poprzedzili nas jako uczniowie i misjonarze w winnicy Pańskiej, a zwłaszcza naszych świętych z Ameryki Łacińskiej , wśród nich świętego Toribio de Mogrovejo , patrona episkopatu Ameryki Łacińskiej .

4. Ewangelia dotarła na nasze ziemie pośród dramatycznego i nierównego spotkania narodów i kultur . „ Ziarna Słowa ” , obecne w kulturach tubylczych , pozwoliły naszym rdzennym braciom i siostrom znaleźć w Ewangelii żywotne odpowiedzi na ich najgłębsze pragnienia : „ Chrystus był Zbawicielem, za którym w milczeniu tęsknili ” . Nawiedzenie Matki Bożej z Guadalupe było wydarzeniem decydującym dla głoszenia i uznania Jej Syna , pedagogią i znakiem inkulturacji wiary , przejawem i odnowionym impulsem misyjnym do głoszenia Ewangelii .

5. Od pierwszej ewangelizacji aż do czasów współczesnych Kościół doświadczył zarówno blasku, jak i cienia . Zapisał karty naszej historii naznaczone wielką mądrością i świętością . Doświadczył również trudnych chwil, zarówno z powodu nękania i prześladowań, jak i - słabości , światowych kompromisów i niekonsekwencji – jednym - słowem, grzechów swoich dzieci, które przyćmiły nowość jego wiary.

Por. *Puebla* , 401 .

BENEDI CTO XV I , *Przemówienie inauguracyjne V Konferencji , Wystąpienie ,* n . Będzie cytowane jako D I. Por . SD *1* 5 .

Benedykt XVI , Audiencja generalna , środa , 23 maja 2007 r . „ Z pewnością pamięć o chwalebnej przeszłości nie może ignorować cieni , które towarzyszyły dziełu ewangelizacji kontynentu latynoamerykańskiego : nie można zapomnieć o cierpieniach i niesprawiedliwościach wyrządzonych przez kolonizatorów ludności tubylczej , często deptanej w jej podstawowych prawach człowieka . Jednakże obowiązkowe wspomnienie tych nieusprawiedliwionych zbrodni – zresztą potępionych już wtedy przez misjonarzy , takich jak Bartolomé de las Casas i Porteó – jest nie tylko konieczne , ale także uznanie historycznego znaczenia tych zbrodni . Logos , taki jak Francisco de Vitoria z Uniwersytetu w Salamance , nie powinien nam przeszkadzać w uznaniu z wdzięcznością godnego podziwu dzieła , jakiego łaska Boża dokonała wśród tych ludów na przestrzeni wieków ” .

Z Ewangelii, światła prawdy i praktykowania sprawiedliwości i miłości. Jednak tym, co jest w Kościele najistotniejsze, jest zawsze święte działanie jego Pana.

6. Dlatego przede wszystkim dziękujemy Bogu i wielbimy Go za wszystko, czym nas obdarzył. Przyjmujemy całą rzeczywistość Kontynentu jako dar: piękno i urodzajność jego ziem, bogactwo człowieczeństwa wyrażone w ludziach , rodzinach, wspólnotach i kulturach Kontynentu. Przede wszystkim otrzymaliśmy Jezusa Chrystusa, pełnię Objawienia Bożego, nieoceniony skarb , ,,perłę wielkiej wartości ” (por. Mt 13, 45-46), Słowo Boże, które stało się ciałem, Drogę, Prawdę i Życie mężczyzn i kobiet, którym otwiera On przeznaczenie doskonałej sprawiedliwości i szczęścia. Jest On jedynym Wyzwolicielem i Zbawicielem, który przez swoją śmierć i zmartwychwstanie zerwał zniewalające łańcuchy grzechu i śmierci , objawiając miłosierną miłość Ojca oraz powołanie , godność i przeznaczenie osoby ludzkiej.

7. Wiara w miłość Boga i tradycja katolicka w życiu i kulturze naszego ludu to jej największe skarby . Przejawia się to w dojrzałej wierze wielu ochrzczonych i w pobożności ludowej, która wyraża

> *Miłość do cierpiącego Chrystusa, Boga współczucia, przebaczenia i pojednania (. . .) , - miłość do Pana obecnego w Eucharystii (. ..) , - Bóg bliski ubogim i cierpiącym, - głębokie nabożeństwo do Najświętszej Maryi Panny z Guadalupe , z Aparecidy* lub *do różnych krajowych i lokalnych adopcji* [5].

Wyraża się ona również w miłości bliźniego, która inspiruje gesty, dzieła i drogi solidarności z najbardziej potrzebującymi i - opuszczonymi . Jest ona również obecna w świadomości godności osoby, mądrości wobec życia, umiłowaniu sprawiedliwości, nadziei wbrew wszelkiej nadziei i radości życia nawet w trudnych okolicznościach.

DI 1.

To bardzo trudne dary, które poruszają serca naszych wiernych . Katolickie korzenie pozostają w ich sztuce, języku, tradycjach i stylu życia , jednocześnie dramatycznym i uroczystym, w ich konfrontacji z rzeczywistością. Dlatego Ojciec Święty powierzył nam , jako Kościołowi, jeszcze większą odpowiedzialność za „ wielkie zadanie strzeżenia i pielęgnowania wiary ludu Bożego ” .

8. Dar tradycji katolickiej stanowi fundamentalny fundament tożsamości , oryginalności i jedności Ameryki Łacińskiej i Karaibów : rzeczywistości historycznej i kulturowej naznaczonej Ewangelią Chrystusa , rzeczywistości , w której grzech obfituje – zaniedbanie Boga, niegodziwe zachowania , ucisk , przemoc, niewdzięczność i nędza – ale w której obfituje łaska paschalnego zwycięstwa. Nasz Kościół , pomimo ludzkich słabości i wad , cieszy się wysokim poziomem zaufania i wiarygodności wśród ludzi . Jest on mieszkaniem dla bratnich narodów i domem dla ubogich .

9. Piąta Konferencja Generalna Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów stanowi nowy krok na drodze Kościoła , zwłaszcza od Soboru Watykańskiego II . Zapewnia ona ciągłość , a jednocześnie podsumowuje drogę wierności , odnowy i ewangelizacji Kościoła Ameryki Łacińskiej w służbie swoim narodom, co znalazło swój odpowiedni wyraz w poprzednich Konferencjach Generalnych Episkopatu (Rio , 1955 ; Medellín, 1968 ; Puebla, 1979 ; Santo Domingo , 1992) . We wszystkim tym rozpoznajemy działanie Ducha Świętego . Pamiętamy również o Specjalnym Zgromadzeniu - Synodu Biskupów dla Ameryki (1997).

10. Piąta Konferencja proponuje „ wielkie zadanie ochrony i - pielęgnowania wiary ludu Bożego , a także przypominania wiernym tego kontynentu, że na mocy chrztu są powołani, aby być uczniami i misjonarzami Jezusa Chrystusa ”. [7] Otwiera się nowy okres historii, pełen wyzwań i wymagań, charakteryzujący się

6 *Ibíd.*, 3.

7 *Ibíd.*,

z powodu powszechnego zamieszania wywołanego nowymi - turbulencjami społecznymi i politycznymi , rozprzestrzenianiem się kultury odległej i wrogiej tradycji chrześcijańskiej , pojawianiem się różnych ofiar religijnych , które starają się odpowiedzieć, na swój sposób, na pragnienie Boga okazane przez nasz naród.

11. Kościół jest powołany do głębokiego przemyślenia i wiernego oraz odważnego wznowienia swojej misji w nowych okolicznościach Ameryki Łacińskiej i globalnych . Nie może się cofać przed tymi, którzy widzą jedynie zamieszanie , niebezpieczeństwa i zagrożenia , lub tymi, którzy starają się przykryć różnorodność i złożoność sytuacji warstwą zużytych ideologii lub nieodpowiedzialnej agresji . Chodzi o potwierdzenie, odnowienie i ożywienie nowości Ewangelii zakorzenionej w naszej historii , poprzez osobiste i wspólnotowe spotkanie z Jezusem Chrystusem , który wychowuje uczniów i misjonarzy . Zależy to nie tyle od wielkich programów i struktur, co od nowych mężczyzn i kobiet, którzy ucieleśniają tę tradycję i nowość , jako uczniowie Jezusa Chrystusa i misjonarze Jego Królestwa, protagonistowie nowego życia dla Ameryki Łacińskiej , która pragnie rozpoznać siebie w świetle i mocy Ducha .

12. Wiara katolicka sprowadzona do zbędnych zbędnych elementów , listy zasad i zakazów , fragmentarycznych praktyk religijnych, wybiórczego i częściowego przestrzegania prawd wiary, sporadycznego uczestnictwa w niektórych sakramentach, powtarzania zasad doktrynalnych lub słabego bądź sztywnego moralizmu, który nie przemienia życia ochrzczonych , nie przetrwałaby próby czasu. Nasze największe zagrożenie

> *Jest to najbardziej pragmatyczny sposób codziennego życia Kościoła , w którym pozornie wszystko przebiega normalnie , ale w rzeczywistości wiara jest tracona przez wydawanie i wydawanie na nic 8 .*

8 RATZINGER , J. , *Aktualna sytuacja wiary i teologii . Wykład* wygłoszony na spotkaniu przewodniczących komisji episkopalnych Ameryki Łacińskiej ds . nauki wiary , które odbyło się w Guadalajarze w Meksyku w 1996 r . *Opublikowano* w *L' Osse rv a tor e Romano , 1 listopada 1996* r .

Wszyscy musimy zacząć od nowa od Chrystusa [9], uznając, że

> *Człowiek zaczyna być chrześcijaninem nie poprzez decyzję etyczną czy wielką ideę, ale przez spotkanie z wydarzeniem, z Osobą, która nadaje życiu nowy horyzont, a wraz z nim decydujący kierunek.*

13. W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, gdy wiele naszych narodów przygotowuje się do obchodów dwusetnej rocznicy niepodległości, stoimy przed wyzwaniem ożywienia naszego katolickiego sposobu bycia i naszych osobistych wyborów dla Pana, aby wiara chrześcijańska zakorzeniła się głębiej w sercach mieszkańców i narodów Ameryki Łacińskiej jako wydarzenie założycielskie i życiodajne spotkanie z Chrystusem. Objawia się On jako nowość życia i misji we wszystkich wymiarach osobistej i społecznej egzystencji. Wymaga to od naszej katolickiej tożsamości ewangelizacji o wiele bardziej misyjnej, w dialogu ze wszystkimi chrześcijanami i w służbie wszystkim ludziom. W przeciwnym razie „bogaty skarb kontynentu amerykańskiego... jego najcenniejsze dziedzictwo: wiara w miłość Boga..." [11] ryzykuje dalszą erozję i coraz większe rozproszenie w różnych grupach społecznych. Dziś stoimy przed wyborem między drogami prowadzącymi do życia a drogami prowadzącymi do śmierci (por. Pwt 30,15). Drogi śmierci prowadzą do roztrwonienia darów otrzymanych od Boga przez tych, którzy byli przed nami w wierze. To drogi, które tworzą kulturę bez Boga i bez Jego przykazań, a nawet przeciwną Bogu, podsycaną bożkami władzy, bogactwa i ulotnych przyjemności, która ostatecznie staje się kulturą przeciwną ludzkości i dobru narodów Ameryki Łacińskiej. Drogi prawdziwego i pełnego życia dla wszystkich, drogi życia wiecznego, to te, które otwiera wiara, która...

9 Por. NMI 28-29. DCE 1.

10

11 BENEDICTO Appear, Brazylia.

<Odzwierciedlają one ,, pełnię życia, którą przyniósł nam Chrystus : dzięki temu boskiemu życiu ludzka egzystencja rozwija się w pełni w wymiarze osobistym , rodzinnym , społecznym i kulturowym ” [12]. To jest życie, którym Bóg dzieli się z nami poprzez swoją bezinteresowną miłość , ponieważ ,, to miłość daje życie ” ~ . Te drogi życia owocują darami prawdy i miłości, które zostały nam dane w Chrystusie we wspólnocie uczniów i misjonarzy Pana , aby Ameryka Łacińska i Karaiby mogły być prawdziwie kontynentem, na którym wiara, nadzieja i miłość odnawiają życie ludzi i przemieniają kultury jej narodów .

14. Pan mówi nam : ,, Nie bójcie się ” (Mt 28 , 5) . Jak kobiety w poranek Zmartwychwstania powtarza nam : ,, Dlaczego szukacie żyjącego wśród umarłych? ” (Łk 24 , 5) . Jesteśmy zachęcani znakami zwycięstwa zmartwychwstałego Chrystusa , podczas gdy błagamy o łaskę nawrócenia i podtrzymujemy żywą nadzieję, która nie zawodzi . To, co nas definiuje, to nie dramatyczne okoliczności - życia, ani wyzwania społeczeństwa , ani zadania, które musimy podjąć , ale nade wszystko miłość otrzymana od Ojca przez Jezusa Chrystusa przez namaszczenie Duchem Świętym. Ten - fundamentalny priorytet kieruje całą naszą pracą , ofiarowując ją Bogu , naszemu Kościołowi , naszemu ludowi , każdemu Latynosowi , podczas gdy wznosimy naszą ufną modlitwę do Ducha Świętego, abyśmy mogli na nowo odkryć piękno i radość bycia chrześcijanami. W tym tkwi fundamentalne wyzwanie, przed którym stoimy : ukazać zdolność Kościoła do promowania i formowania uczniów i misjonarzy, którzy odpowiadają na swoje powołanie i wszędzie komunikują się, przepełnieni wdzięcznością i radością , darem spotkania z Jezusem Chrystusem. Nie mamy innego skarbu niż to . Nie mamy innej radości ani priorytetu niż bycie narzędziami Ducha Bożego w Kościele , aby Jezus Chrystus był spotykany , naśladowany, kochany, adorowany , głoszony i dzielony ze wszystkimi.

12

13 Z 4.

Po drugie, pomimo wszelkich trudności i oporu. To jest najlepsza służba – służba! – jaką Kościół ma do zaoferowania ludziom i narodom. [14].

15. W tej godzinie , kiedy odnawiamy naszą nadzieję , pragniemy przyswoić sobie słowa Jego Świątobliwości Benedykta XVI wypowiedziane na początku jego pontyfikatu, nawiązujące do słów jego poprzednika, Sługi Bożego Jana Pawła II , i ogłosić je całej Ameryce Łacińskiej:

> *lękajcie się! Otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi! ... Kto wpuszcza Chrystusa, nie traci niczego , niczego – absolutnie niczego – z tego, co czyni życie wolnym , pięknym i wspaniałym. Nie! Tylko z tą przyjaźnią otwierają się drzwi życia. Tylko z tą przyjaźnią naprawdę odblokowują się wielkie możliwości ludzkiej kondycji. Tylko z tą przyjaźnią doświadczamy tego, co piękne i co nas wyzwala... Nie lękajcie się Chrystusa! On niczego nie zabiera, a daje wszystko. Kto się Jemu oddaje, otrzymuje stokroć więcej . Tak, otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi, a znajdziecie prawdziwe życie® .*

16. *Piąta Konferencja Generalna odbywa się w kontynuacji czterech poprzednich, które odbyły się w Rio de Janeiro, Medellín , Puebli i Santo Domingo. Z tym samym duchem, który je ożywiał , pasterze pragną teraz nadać nowy impuls ewangelizacji, aby te narody mogły nadal wzrastać i dojrzewać w wierze, być światłością świata i świadkami Jezusa Chrystusa własnym życiem .*

14 Por. W 1.

15 Por. B EN EDYKT DI 2 .

16

Jako pasterze Kościoła , zdajemy sobie sprawę , że od czasu Czwartej Konferencji Generalnej w Santo Domingo wiele zmieniło się w społeczeństwie . Kościół , który dzieli radości i nadzieje , smutki i radości swoich dzieci , pragnie towarzyszyć im w tym trudnym okresie , by nieustannie wpajać im nadzieję i pocieszenie .

17. Nasza radość opiera się zatem na miłości Ojca , na uczestnictwie w tajemnicy paschalnej Jezusa Chrystusa, który przez Ducha Świętego prowadzi nas od śmierci do życia , od smutku do radości, od absurdu do głębokiego sensu istnienia, od zniechęcenia do nadziei, która nie zawodzi . Ta radość nie jest uczuciem sztucznie wywołanym ani ulotnym nastrojem . Miłość Ojca objawiła się nam w Chrystusie, który zaprosił nas do swojego królestwa . Nauczył nas modlić się słowami: „ Abba , Ojcze ” (Rz 8,15 ; por. Mt 6,9) .

18. Poznanie Jezusa Chrystusa przez wiarę jest naszą radością ; podążanie za Nim jest łaską, a dzielenie się tym skarbem z innymi jest misją, którą Pan , powołując nas i wybierając , nam powierzył . Z oczami oświeconymi światłem zmartwychwstałego Jezusa Chrystusa , możemy i chcemy kontemplować świat , historię , nasze narody Ameryki Łacińskiej i Karaibów , i każdego z nich .

identyfikator funta .

17

CZĘŚĆ PIERWSZA

ŻYCIE NASZYCH MIAST DZISIAJ

19. W nawiązaniu do poprzednich Konferencji Generalnych Episkopatu Ameryki Łacińskiej , niniejszy dokument posługuje się metodą „ - widzieć , sądzić i działać ” . Metoda ta polega na kontemplowaniu Boga oczami wiary poprzez Jego objawione Słowo i życiodajny kontakt sakramentów , abyśmy w życiu codziennym mogli postrzegać otaczającą nas rzeczywistość w świetle Jego opatrzności , osądzać ją według Jezusa Chrystusa , Drogi , Prawdy i Życia , i działać w Kościele , Mistycznym Ciele Chrystusa i powszechnym sakramencie zbawienia , w szerzeniu Królestwa Bożego , które jest zasiane na tej ziemi i przynosi pełne owoce w niebie . Wiele głosów z całego kontynentu wniosło swój wkład i sugestie w tym zakresie , potwierdzając , że ta metoda pomogła nam intensywniej przeżywać nasze powołanie i misję w Kościele : wzbogaciła pracę teologiczną i duszpasterską i , ogólnie rzecz biorąc , zmotywowała nas do przyjęcia naszej odpowiedzialności w obliczu konkretnych sytuacji naszego kontynentu . Ta metoda pozwala nam w sposób systematyczny artykułować perspektywę wierzącego w widzeniu rzeczywistości ; przyjęcie kryteriów pochodzących z wiary i rozumu dla jej rozeznania i oceny z krytycznym zmysłem ; i , w konsekwencji , projekcję działania jako misyjnych uczniów Jezusa Chrystusa . Radosne i ufne przylgnięcie wierzących do Boga Ojca , Syna i Ducha Świętego oraz integracja kościelna są niezbędnymi warunkami wstępnymi , które gwarantują skuteczność tej metody .

---

[18] **Por** . C **E LAM** , *Synteza materiałów otrzymanych na V Konferencję Generalną Episkopatu Ameryki Łacińskiej* , 34-35 .

1

UCZNIOWIE-MISJONARZE

20. Nasza refleksja nad drogą Kościołów Ameryki Łacińskiej i Karaibów toczy się pośród blasków i cieni naszych czasów . Jesteśmy zaniepokojeni , ale nie zdezorientowani , wielkimi zmianami, których doświadczamy . Otrzymaliśmy bezcenne dary , które pomagają nam postrzegać rzeczywistość jako misjonarze-uczniowie Jezusa Chrystusa .

21. Codzienna obecność i oczekiwanie niezliczonych pielgrzymów przypomniało nam pierwszych uczniów Jezusa Chrystusa, którzy udali się nad Jordan , gdzie Jan chrzcił , mając nadzieję znaleźć Mesjasza (por. Mk 1 , 5) . Ci, których przyciągnęła mądrość Jego słów , łagodność Jego sposobu bycia i moc Jego cudów , przez niezwykły cud, jaki wzbudziła Jego osoba , przyjęli dar wiary i stali się uczniami Jezusa . Wyłaniając się z ciemności i cienia śmierci (por. Łk 1, 79) , ich życie nabrało niezwykłej pełni : zostało wzbogacone darem Ojca. Przeżyli historię swojego ludu i swoich czasów i przemierzyli drogi Cesarstwa Rzymskiego , nigdy nie zapominając o najważniejszym i decydującym spotkaniu ich życia, które napełniło ich światłem , siłą i nadzieją : spotkaniu z Jezusem , ich skałą , ich pokojem , ich życiem .

22. Dzieje się to również i z nami, gdy patrzymy na rzeczywistość naszych narodów i naszego Kościoła , z ich wartościami i ich ograniczeniami .

Jego niepokoje i nadzieje. Podczas gdy cierpimy i radujemy się , trwamy w miłości Chrystusa, patrząc na nasz świat , starając się rozeznawać Jego drogi z radosną nadzieją i niewypowiedzianą - wdzięcznością wiary w Jezusa Chrystusa . On jest prawdziwym Synem Bożym , jedynym Zbawicielem ludzkości . Wyjątkowe i niezastąpione znaczenie Chrystusa dla nas , dla ludzkości , polega na tym , że Chrystus jest Drogą, Prawdą i Życiem . „ Jeśli nie znamy Boga w Chrystusie i z Chrystusem , cała rzeczywistość staje się nierozpoznawalną zagadką ; nie ma drogi, a bez drogi nie ma życia ani prawdy ” . [19] W relatywistycznym klimacie kulturowym , który nas otacza, staje się coraz ważniejsze i pilniejsze, aby w całym ciele kościelnym umacniać i dojrzewać pewność, że Chrystus , Bóg o ludzkim obliczu , jest naszym prawdziwym i jedynym Zbawicielem .

1.1 DZIĘKCZYNIENIE BOGU

23. Niech będzie błogosławiony Bóg , Ojciec naszego Pana Jezusa Chrystusa , który pobłogosławił nas wszelkim błogosławieństwem w Chrystusie (por. Ef 1,3). Bóg Przymierza, bogaty w miłosierdzie, umiłował nas pierwszy; niezasłużenie umiłował każdego z nas; dlatego błogosławimy Go, natchnieni przez Ducha Świętego, Ducha ożywiającego , duszę i życie Kościoła . On , który został wylany w nasze serca , wzdycha i wstawia się za nami , umacniając nas swoimi darami na naszej drodze jako uczniów i misjonarzy.

24. Błogosławimy Boga z wdzięcznymi sercami, ponieważ powołał nas, abyśmy byli narzędziami Jego Królestwa miłości i życia , sprawiedliwości i pokoju , dla którego tak wielu poświęciło się . On sam powierzył nam dzieło swoich rąk, abyśmy mogli się nim opiekować i służyć wszystkim. Dziękujemy Bogu za to, że uczynił nas swoimi współpracownikami, abyśmy mogli być solidarni z Jego stworzeniem, za które jesteśmy odpowiedzialni. Błogosławimy Boga, który…

[19] Por. DI 3.

biorąc pod uwagę stworzoną naturę, która jest jego pierwszą książką, tak abyśmy mogli ją poznać i żyć w niej jak w naszym domu .

25.

Składamy dzięki Bogu, który dał nam dar mowy , dzięki któremu możemy komunikować się z Nim przez Jego Syna , który jest Jego Słowem (por. J 1 , 1) , i ze sobą nawzajem . Składamy dzięki Temu, który w swojej wielkiej miłości przemówił do nas jak do przyjaciół (por. J 15, 14-15) . Błogosławimy Boga, który daje nam Siebie w celebracji wiary, szczególnie w Eucharystii, chlebie życia wiecznego. Nasze dziękczynienie Bogu za liczne i cudowne dary , którymi nas obdarzył , osiąga punkt kulminacyjny w centralnej celebracji Kościoła, jaką jest Eucharystia , istotny pokarm uczniów i misjonarzy. Składamy również dzięki za sakrament przebaczenia, który Chrystus zdobył dla nas na krzyżu . Wielbimy Pana Jezusa za dar Jego Najświętszej Matki , Matki Boga i Matki Kościoła w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, gwiazdy odnowionej ewangelizacji , pierwszej uczennicy i wielkiej misjonarki naszych narodów .

26

.

Oświeceni Chrystusem , cierpienie , niesprawiedliwość i krzyż wzywają nas do życia jako Kościół samarytański (por. Łk 10 , 25-37), pamiętając, że ,, ewangelizacja zawsze była związana z rozwojem człowieka i autentycznym chrześcijańskim wyzwoleniem ” . Składamy dzięki Bogu i radujemy się wiarą , solidarnością i radością, które charakteryzują nasze narody , przekazywane na przestrzeni dziejów przez babcie i dziadków, matki i ojców , katechetów, liderów modlitwy i tak wiele anonimowych osób , których miłość bliźniego podtrzymywała nadzieję pośród niesprawiedliwości i przeciwności.

27.

Biblia wielokrotnie ukazuje, że kiedy Bóg stworzył świat Swoim Słowem , wyraził zadowolenie, mówiąc, że był on ,, dobry ” (Rdz 1,21) , a kiedy stworzył ludzkość tchnieniem swoich ust , mężczyznę i kobietę , powiedział, że ,,było to bardzo dobre” (Rdz 1,31). Świat stworzony przez Boga jest piękny . Pochodzimy z Boskiego zamysłu mądrości i miłości . Jednak przez grzech to piękno zostało zbezczeszczone .

20

Nasze pierwotne piękno zostało zranione . Bóg , przez naszego Pana Jezusa Chrystusa w swojej tajemnicy paschalnej , stworzył człowieka na nowo, czyniąc go swoim synem i dając mu gwarancję nowego nieba i nowej ziemi (por . Ap 21,1) . Nosimy w sobie obraz pierwszego Adama , ale od początku jesteśmy powołani do urzeczywistnienia obrazu Jezusa Chrystusa , nowego Adama (por . 1 Kor 15,45) . Stworzenie nosi znamię Stwórcy i pragnie zostać wyzwolone , by „ uczestniczyć w chwalebnej wolności dzieci Bożych ” (Rz 8,21) .

1.2 RADOŚĆ BYCIA UCZNIAMI I MISJONARZAMI JEZUSA CHRYSTUSA

28. W naszym spotkaniu z Chrystusem pragniemy wyrazić radość z bycia uczniami Pana i z bycia posłanymi ze skarbem Ewangelii . Bycie chrześcijaninem nie jest ciężarem, lecz darem : Bóg Ojciec pobłogosławił nas w Jezusie Chrystusie, swoim Synu , Zbawicielu świata.

29. Radość, którą otrzymaliśmy w naszym spotkaniu z Jezusem Chrystusem , w którym rozpoznajemy wcielonego Syna Bożego i Odkupiciela , chcemy rozszerzyć na wszystkich mężczyzn i kobiety zranionych przez przeciwności ; pragniemy, aby radość Dobrej Nowiny o Królestwie Bożym , o Jezusie Chrystusie, zwycięzcy grzechu i śmierci , dotarła do wszystkich tych, którzy leżą na poboczu drogi , prosząc o jałmużnę i współczucie (por. Łk 10 , 29-37 ; 18 , 25-43) . Radość ucznia jest antidotum na świat pełen strachu przed przyszłością i obciążony przemocą i nienawiścią . Radość ucznia nie jest egoistycznym uczuciem dobrobytu, ale pewnością wypływającą z wiary , która uspokaja serce i daje nam siłę do głoszenia Dobrej Nowiny o miłości Boga . Poznanie Jezusa jest największym darem, jaki człowiek może otrzymać . Odkrycie tego samemu jest najlepszą rzeczą, jaka kiedykolwiek nam się przytrafiła , a dzielenie się tym poprzez słowa i czyny jest dla nas radością .

1.3 MISJĄ KOŚCIOŁA JEST EWANGELIZACJA

30. Historia ludzkości, której Bóg nigdy nie porzuca , rozwija się pod Jego pełnym współczucia spojrzeniem . Bóg tak bardzo umiłował nasze

50

Świat dał nam swojego Syna . On **głosi** dobrą nowinę o Królestwie ubogim i grzesznikom . Z tego powodu my , jako uczniowie Jezusa i misjonarze , chcemy i musimy głosić Ewangelię , którą jest sam Chrystus . Głosimy naszym ludziom, że Bóg nas kocha , że Jego istnienie nie stanowi zagrożenia dla ludzkości , że jest blisko ze zbawczą i wyzwalającą mocą swojego Królestwa , że towarzyszy nam w ucisku , że nieustannie zachęca nas do nadziei pośród wszelkich prób . My , chrześcijanie, jesteśmy zwiastunami dobrej nowiny dla ludzkości , a nie prorokami zagłady .

31. Kościół musi wypełniać swoją misję , idąc śladami Jezusa i przyjmując Jego postawy (por. Mt 9 , 35-36). On, będąc Panem , stał się sługą i posłusznym aż do śmierci krzyżowej (por. **Flp** 2, 8) ; choć bogaty, wybrał bycie ubogim dla nas (por. 2 Kor 8 , 9) , ucząc nas drogi naszego powołania jako uczniów i misjonarzy. W Ewangelii uczymy się wzniosłej lekcji bycia ubogim, naśladując Jezusa w ubóstwie (por. Łk 6, 20 ; 9, 58) i głoszenia Ewangelii pokoju bez sakiewki ani torby , nie pokładając naszej ufności w pieniądzach lub potędze tego świata (por. Łk 10, 4nn) . Hojność Boga objawia się w hojności misjonarzy, a bezinteresowność apostołów objawia bezinteresowność Ewangelii.

32. W obliczu Jezusa Chrystusa , umarłego i zmartwychwstałego, poniżonego za nasze grzechy i uwielbionego przez Ojca , w tym cierpiącym i chwalebnym obliczu , możemy dostrzec oczami wiary upokorzone oblicze tak wielu mężczyzn i kobiet w naszych wspólnotach , a jednocześnie ich powołanie do wolności dzieci Bożych , do pełnej realizacji ich osobistej godności i do braterstwa między wszystkimi. Kościół służy wszystkim ludziom , synom i córkom Bożym.

Por. N M I 2 5 i 2 8 .

21

2

PERSPEKTYWA UCZNIÓW MISJONARZE O RZECZYWISTOŚĆ

2.1 RZECZYWISTOŚĆ, KTÓRA WYZWA NAS JAKO UCZNIÓW I MISJONARZY

33. Narody Ameryki Łacińskiej i Karaibów żyją dziś w rzeczywistości - naznaczonej wielkimi zmianami, które głęboko wpływają na ich życie . Jako uczniowie Jezusa Chrystusa , czujemy się wezwani do rozeznawania „ znaków czasu ” w świetle Ducha Świętego , abyśmy mogli oddać się na służbę Królestwu , głoszonemu przez Jezusa , który przyszedł , aby wszyscy mieli życie i „ mieli je w obfitości ” (J 10, 10) .

34. Nowością tych zmian , w przeciwieństwie do tych, które zaszły w innych epokach, jest ich globalny zasięg, który – z pewnymi różnicami i niuansami – wpływa na cały świat. Zazwyczaj określa się je mianem zjawiska globalizacji . Czynnikiem decydującym o tych zmianach jest nauka i technologia , z ich zdolnością do genetycznej manipulacji samym życiem istot żywych oraz z ich zdolnością do tworzenia globalnej sieci komunikacyjnej , zarówno publicznej, jak i prywatnej , umożliwiającej interakcję w czasie rzeczywistym , czyli jednocześnie i bez przeszkód .

Pomimo odległości geograficznych , historia nabrała tempa, a same zmiany stały się oszałamiające , gdyż rozprzestrzeniają się z ogromną prędkością do wszystkich zakątków planety .

35. Ta nowa globalna skala zjawiska ludzkiego ma konsekwencje we wszystkich dziedzinach życia społecznego , oddziałując na kulturę, gospodarkę , politykę , naukę , edukację , sport , sztukę i oczywiście religię . Jako pasterze Kościoła jesteśmy zaniepokojeni tym , jak to zjawisko wpływa na życie naszych ludzi oraz na poczucie religijne i etyczne naszych braci i sióstr , którzy niestrudzenie szukają oblicza Boga , a którzy jednak muszą to teraz czynić, będąc wyzwani przez nowe języki domeny technicznej , które nie zawsze objawiają, ale czasem przesłaniają boski sens ludzkiego życia odkupionego w Chrystusie . Bez jasnego postrzegania tajemnicy Boga , pełen miłości i ojcowski plan godnego życia dla wszystkich ludzi staje się niejasny .

36. W tym nowym kontekście społecznym rzeczywistość stała się dla ludzi coraz bardziej nieprzejrzysta i złożona . Oznacza to, że każda jednostka zawsze potrzebuje więcej informacji, jeśli chce sprawować władzę nad rzeczywistością , do której została powołana . Nauczyło nas to patrzeć na rzeczywistość z większą pokorą, wiedząc, że jest ona większa i bardziej złożona niż uproszczenia, z którymi zwykliśmy ją postrzegać w niedalekiej przeszłości, uproszczenia, które w wielu przypadkach wprowadzały konflikty w społeczeństwie , pozostawiając wiele ran , które wciąż się nie zagoiły. Trudno jest również dostrzec jedność wszystkich rozproszonych fragmentów, które wynikają z gromadzonych przez nas informacji . Niektórzy często chcą postrzegać rzeczywistość jednostronnie , z perspektywy informacji ekonomicznych , inni z perspektywy informacji politycznych lub naukowych , a jeszcze inni z perspektywy rozrywki i widowiska . Jednak żadne z tych częściowych kryteriów nie jest w stanie zaoferować nam spójnego znaczenia dla wszystkiego , co istnieje . Kiedy ludzie dostrzegają tę fragmentację i ograniczenia, często czują frustrację , niepokój i przygnębienie . Rzeczywistość społeczna staje się …

zbyt duże dla sumienia , które biorąc pod uwagę swój brak wiedzy i informacji , łatwo uważa się za nieistotne, nie ingerując w wydarzenia, nawet gdy dodaje swój głos do innych głosów, które starają się sobie nawzajem pomóc .

37. Dlatego wielu uczonych naszych czasów twierdzi, że rzeczywistość przyniosła ze sobą kryzys sensu . Nie odnoszą się do wielorakich częściowych znaczeń, które każda osoba może odnaleźć w swoich codziennych działaniach , ale do znaczenia, które nadaje jedność wszystkiemu , co istnieje i zdarza się nam w naszym doświadczeniu, a które wierzący nazywają znaczeniem religijnym. To znaczenie jest nam zazwyczaj udostępniane poprzez nasze tradycje kulturowe, które reprezentują hipotezę rzeczywistości, przez którą każdy człowiek może postrzegać świat, w którym żyje . W naszej kulturze Ameryki Łacińskiej i Karaibów znamy szlachetną i przewodnią rolę, jaką odegrała religijność ludowa , zwłaszcza pobożność maryjna , przyczyniając się do uświadomienia nam naszej wspólnej kondycji jako dzieci Bożych i naszej wspólnej godności w Jego oczach , pomimo różnic społecznych, etnicznych lub jakichkolwiek innych .

38. Musimy jednak przyznać, że ta cenna tradycja zaczyna zanikać . Większość mediów masowych prezentuje nam obecnie nowe , atrakcyjne i fantastyczne obrazy , które – choć wszyscy wiedzą, że nie potrafią oddać jednolitego znaczenia wszystkich czynników rzeczywistości – oferują przynajmniej pocieszenie w postaci transmisji na żywo , bezpośrednio i w czasie rzeczywistym , z bieżącymi wydarzeniami . Informacje przekazywane przez media, dalekie od wypełniania pustki w naszej świadomości spowodowanej brakiem jednolitego sensu życia, często jedynie nas rozpraszają . Brak informacji jest jedynie uzupełniany większą ilością informacji , co wzmacnia niepokój tych, którzy postrzegają siebie jako żyjących w nieprzejrzystym, niezrozumiałym świecie.

39. To zjawisko prawdopodobnie wyjaśnia jedno z najbardziej niepokojących i nowatorskich wydarzeń, jakich jesteśmy dziś świadkami . Nasze tradycje kulturowe nie są już przekazywane z pokolenia na pokolenie ,

Ta sama płynność, co w przeszłości . Dotyczy to nawet najgłębszego rdzenia każdej kultury, ustanowionego przez doświadczenie religijne , które jest teraz równie trudne do przekazania poprzez edukację i piękno wyrazów kulturowych, nawet docierając do samej rodziny, która jako miejsce dialogu i solidarności międzypokoleniowej była jednym z najważniejszych nośników przekazu wiary. Media wkroczyły we wszystkie przestrzenie i wszystkie rozmowy , przenikając nawet intymność domu . Obok mądrości tradycji , teraz w konkurencji stoją najświeższe wiadomości , rozproszenie uwagi , rozrywka i obrazy ludzi sukcesu , którzy potrafili wykorzystać narzędzia technologiczne oraz oczekiwania prestiżu i szacunku społecznego . To powoduje , że ludzie desperacko poszukują znaczącego doświadczenia , które spełnia wymagania ich powołania, gdzie nigdy nie będą mogli go znaleźć .

40. i podważających życie rodzinne znajduje się ideologia gender , zgodnie z którą każdy może wybrać swoją orientację seksualną , nie uwzględniając różnic wrodzonych naturze ludzkiej. Doprowadziło to do zmian prawnych, które poważnie szkodzą godności małżeństwa , poszanowaniu prawa do życia i tożsamości rodziny . ²²

41. Dlatego my , chrześcijanie, musimy zacząć na nowo od Chrystusa, od kontemplacji Tego, który objawił nam w swojej tajemnicy pełnię wypełnienia ludzkiego powołania i jego sens . Musimy stać się posłusznymi uczniami, uczyć się od Niego , idąc za Nim , godności i pełni życia . Jednocześnie musimy być przepełnieni misyjnym zapałem , aby wnieść do serca kultury naszych czasów ten zjednoczony i pełny sens ludzkiego życia , którego nie może przeniknąć ani nauka , ani polityka , ani

22 Por . Kongregacja Nauki Wiary , *List do biskupów Kościoła katolickiego o współpracy mężczyzn i kobiet w Kościele i świecie* , nr 2 , 31 maja *2004 r* . , cytując *Papieską* Radę *ds* . Rodziny , *Rodzina , małżeństwo i „ związek nieformalny ”* , *nr 8 , 21 listopada* 2000 r .

gospodarka , ani media nie mogą tego zapewnić . W Chrystusie , Słowie , Mądrości Bożej (**por. 1 Kor** 1, 30) , kultura może na nowo odnaleźć swój środek i głębię , z której można spojrzeć na rzeczywistość w całości wszystkich jej czynników , rozeznając je w świetle Ewangelii i nadając każdemu z nich właściwe miejsce i wymiar .

42. Jak powiedział nam Papież w swoim przemówieniu inauguracyjnym : „ Tylko ten, kto uznaje Boga, zna rzeczywistość i może na nią odpowiedzieć w sposób adekwatny i prawdziwie ludzki ” . [23] Społeczeństwo , które koordynuje swoje działania wyłącznie za pośrednictwem wielu źródeł informacji, wierzy, że może działać tak, jakby Bóg nie istniał . Ale skuteczność procedur osiąganych za pomocą informacji , nawet przy użyciu najbardziej zaawansowanych technologii , nie zaspokaja tęsknoty za godnością wpisanej w samą głębię powołania ludzkiego. Dlatego nie wystarczy założyć, że sama różnorodność punktów widzenia , opcji i ostatecznie informacji — często nazywana plurikulturalizmem lub multikulturalizmem — rozwiąże problem braku jednolitego sensu dla wszystkiego, co istnieje . Osoba ludzka jest w samej swojej istocie tym miejscem w naturze, gdzie różnorodność znaczeń zbiega się w jedno powołanie znaczeniowe . Ludzie nie boją się różnorodności . Przeraża ich raczej niemożność połączenia wszystkich tych znaczeń rzeczywistości w jednolitą całość, która pozwala im korzystać z wolności z rozwagą i - odpowiedzialnością . Ludzie zawsze poszukują prawdy o swoim bycie , ponieważ to właśnie ona oświetla rzeczywistość w taki sposób, że mogą się w niej poruszać z wolnością i radością , ze szczęściem i nadzieją .

2.1.1 Sytuacja społeczno-kulturowa

43. Rzeczywistość społeczna, którą w jej obecnej dynamice opisujemy słowem globalizacja , wpływa zatem, przed jakimkolwiek innym wymiarem, na naszą kulturę i sposób, w jaki się w nią wpisujemy i

[23] DI 3.

Przywłaszczamy ją sobie. Różnorodność i bogactwo kultur Ameryki Łacińskiej , od najbardziej oryginalnych po te , które wraz z upływem historii i mieszaniem się ludów utrwaliły się w narodach, rodzinach, grupach społecznych, instytucjach edukacyjnych i życiu obywatelskim, są dla nas całkowicie oczywiste i cenimy je jako wyjątkowy skarb. Stawką nie jest dziś ta różnorodność, którą media są w stanie indywidualizować i rejestrować. Brakuje raczej możliwości, aby ta różnorodność mogła zbiec się w syntezę, która, obejmując różnorodność znaczeń, byłaby zdolna do rzutowania jej na wspólne przeznaczenie historyczne. W tym tkwi niezrównana wartość ducha maryjnego naszej religijności ludowej, która pod różnymi nazwami potrafiła scalić różnorodne historie Ameryki Łacińskiej we wspólną historię: historię, która prowadzi do Chrystusa , Pana życia, w którym urzeczywistnia się najwyższa godność naszego ludzkiego powołania.

44. Przeżywamy okres przemian, których najgłębszy poziom ma charakter kulturowy . Holistyczna koncepcja człowieka, jego relacji ze światem i z Bogiem, zanika;

> *W tym właśnie tkwi wielki błąd dominujących trendów ostatniego stulecia... Kto wyklucza Boga ze swego horyzontu, ten fałszuje pojęcie rzeczywistości i może skończyć jedynie na złych drogach i z destrukcyjnymi recepturami* [24].

Współcześnie z ogromną siłą narasta przecenianie podmiotowości jednostki. Niezależnie od jej formy, wolność i godność osoby są uznawane. Indywidualizm osłabia więzi wspólnotowe i proponuje radykalną transformację czasu i przestrzeni, stawiając wyobraźnię na pierwszym miejscu . Zjawiska społeczne, ekonomiczne i technologiczne

licytuję .

24

Leżą one u podstaw głębokiego doświadczenia czasu, postrzeganego jako utrwalony w samej teraźniejszości , niosąc ze sobą idee niespójności i niestabilności . Troska o dobro wspólne schodzi na dalszy plan , by ustąpić miejsca natychmiastowemu zaspokajaniu indywidualnych pragnień , tworzeniu nowych i często arbitralnych praw jednostki oraz problemom seksualności , rodziny , choroby i śmierci .

45. Nauka i technologia, oddane wyłącznie w służbę rynkowi, z jedynymi kryteriami efektywności , rentowności i funkcjonalności, tworzą nową wizję rzeczywistości . W ten sposób , poprzez wykorzystanie środków masowego przekazu , poczucie estetyczne , wizja szczęścia , percepcja rzeczywistości, a nawet język zostały wprowadzone i narzucone jako autentyczna kultura . W ten sposób to , co prawdziwie ludzkie w procesach konstruowania kultury , które wynikają z wymiany osobistej i zbiorowej , zostaje ostatecznie zniszczone .

46. Na masową skalę dokonuje się rodzaj nowej kolonizacji kulturowej poprzez narzucanie sztucznych kultur , ignorując kultury lokalne i dążąc do narzucania kultury homogenicznej we wszystkich sektorach . Kultura ta charakteryzuje się autoreferencyjnością jednostki , prowadzącą do obojętności wobec innych, których nie potrzebuje i za których nie czuje się odpowiedzialna . Preferowane jest życie z dnia na dzień, bez długoterminowych planów ani więzi osobistych , rodzinnych czy społecznych. Relacje międzyludzkie są traktowane jako przedmiot konsumpcji , co prowadzi do związków uczuciowych pozbawionych odpowiedzialnego i trwałego zaangażowania .

4.7 . Obserwuje się również tendencję do nadmiernego dochodzenia praw indywidualnych i podmiotowych. Dążenie to jest pragmatyczne i bezpośrednie , bez względu na kryteria etyczne . Dochodzenie praw indywidualnych i podmiotowych bez równoczesnego dążenia do zagwarantowania praw socjalnych , kulturalnych i - solidarnościowych prowadzi do naruszenia godności wszystkich , a zwłaszcza tych najuboższych i najbardziej bezbronnych.

48. W obecnej sytuacji w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach pilnie należy uświadomić sobie niepewną sytuację, która zagraża godności wielu kobiet . Niektóre z nich, od dzieciństwa i w okresie dojrzewania , doświadczają licznych form przemocy w domu i poza nim: handlu ludźmi, gwałtu , niewolnictwa i molestowania seksualnego; nierówności w sferze zawodowej, politycznej i gospodarczej ; oraz wykorzystywania reklamowego przez wiele mediów społecznościowych , które traktują je jak obiekty zysku .

49. Zmiany kulturowe zmieniły tradycyjne role mężczyzn i kobiet , którzy starają się rozwijać nowe postawy i style swojej tożsamości , wzmacniając wszystkie ludzkie wymiary w życiu codziennym , w rodzinie i w społeczeństwie , czasami podążając niewłaściwymi ścieżkami .

50. Chciwość rynku wyzwala pragnienia dzieci , młodzieży i dorosłych . Reklama prowadzi nas do iluzorycznego, odległego i cudownego świata, gdzie każde pragnienie może zostać zaspokojone za pomocą produktów skutecznych, ulotnych, a nawet mesjańskich . Pragnienia są legitymizowane jako przekuwanie ich w szczęście . Ponieważ potrzebne jest tylko to, co natychmiastowe , szczęścia poszukuje się poprzez dobrobyt ekonomiczny i hedonistyczną satysfakcję .

51. Nowe pokolenia są najbardziej dotknięte tą kulturą konsumpcyjną w ich najgłębszych osobistych aspiracjach. Dorastają w logice pragmatycznego i narcystycznego indywidualizmu , który rodzi - szczególne wyimaginowane światy wolności i równości . Potwierdzają teraźniejszość, ponieważ przeszłość straciła na znaczeniu w obliczu tak wielkiego wykluczenia społecznego , politycznego i ekonomicznego . Dla nich przyszłość jest niepewna . Podobnie uczestniczą w logice życia jako spektaklu , traktując ciało jako punkt odniesienia dla swojej obecnej rzeczywistości . Mają nowe uzależnienie od doznań i , w przeważającej mierze , dorastają bez odniesienia do wartości i instytucji religijnych . Pośród tej rzeczywistości zmiany kulturowej wyłaniają się nowe podmioty , z nowymi stylami życia , sposobami myślenia , odczuwania i postrzegania oraz z nowymi sposobami odnoszenia się do siebie nawzajem . Są producentami i aktorami nowej kultury.

52. Wśród pozytywnych aspektów tej przemiany kulturowej znajduje się fundamentalna wartość osoby , jej sumienie i doświadczenie , poszukiwanie sensu życia i transcendencja. Niepowodzenie dominujących ideologii w odpowiedzi na najgłębsze poszukiwanie sensu życia pozwoliło na wyłonienie się prostoty oraz uznania słabości i małości istnienia jako wartości , uznających jego wielki potencjał i możliwości , których nie można przecenić. Ten nacisk na docenianie osoby otwiera nowe horyzonty , w których tradycja chrześcijańska nabiera nowego znaczenia , zwłaszcza gdy zostaje rozpoznana w Słowie Wcielonym , narodzonym w żłobie i przyjmującym pokorę i ubóstwo .

53. Potrzeba kształtowania własnego losu i tęsknota za znalezieniem - sensu istnienia mogą uruchomić pragnienie spotkania z innymi i dzielenia się doświadczeniami , jako sposób na znalezienie odpowiedzi . Jest to afirmacja wolności osobistej , a tym samym potrzeby głębokiego kwestionowania własnych przekonań i wyborów .

54. Jednak wraz z naciskiem na indywidualną odpowiedzialność , w społeczeństwach, które promują dostęp do dóbr za pośrednictwem mediów, paradoksalnie, dostęp do tych dóbr , które są podstawowymi i niezbędnymi elementami ludzkiego życia , jest odmawiany zdecydowanej większości ludzi.

55. Nacisk na osobiste doświadczenie i doświadczenie życiowe prowadzi nas do uznania świadectwa za kluczowy element doświadczenia wiary . Wydarzenia są cenione o tyle, o ile mają znaczenie dla jednostki. W języku świadectwa możemy odnaleźć punkt styczny z ludźmi tworzącymi społeczeństwo i między sobą .

56. Z drugiej strony , bogactwo i różnorodność kulturowa narodów Ameryki Łacińskiej i Karaibów są ewidentne . Nasz region charakteryzuje się zróżnicowaną kulturą rdzennych mieszkańców , Afroamerykanów , Metysów , chłopów , mieszkańców miast i przedmieść. Kultury rdzenne charakteryzują się...

Charakteryzują się oni przede wszystkim głębokim przywiązaniem do ziemi i życia wspólnotowego oraz pewnym poszukiwaniem Boga . Afroamerykanów charakteryzuje między innymi ekspresja cielesna , silne więzi rodzinne i poczucie Boga . Kultura chłopska jest związana z cyklem rolniczym . Kultura Metysów , która jest najbardziej rozpowszechniona wśród wielu ludów regionu , starała się , pośród sprzeczności , syntetyzować te liczne oryginalne źródła kulturowe na przestrzeni dziejów , ułatwiając dialog między ich odpowiednimi światopoglądami i umożliwiając ich zbieżność we wspólną historię . Do tej złożoności kulturowej należy również dodać złożoność licznych europejskich imigrantów, którzy osiedlili się w krajach naszego regionu .

57. Kultury te współistnieją na nierównych warunkach z tym, co nazywa się kulturą zglobalizowaną . Domagają się uznania i oferują wartości stanowiące odpowiedź na antywartości kultury narzucane przez media masowe : komunitaryzm, docenianie rodziny , otwartość na transcendencję i solidarność . Kultury te są dynamiczne i pozostają w ciągłej interakcji ze sobą i z różnymi propozycjami kulturowymi.

58. Kultura miejska jest hybrydowa , dynamiczna i stale się zmienia , obejmując szeroki wachlarz form , wartości i stylów życia, i wpływając na wszystkie społeczności . Kultura podmiejska jest wynikiem masowych migracji głównie ubogich ludzi , którzy osiedlali się w slumsach wokół miast . W tych kulturach kwestie tożsamości i przynależności , relacji, przestrzeni życiowej i domu stają się coraz bardziej złożone .

59. Istnieją również społeczności migrujące, które wniosły do kultury i tradycji przywiezione ze swoich ojczyzn, zarówno chrześcijańskich, jak i innych religii . Ta różnorodność obejmuje również społeczności, które powstały w wyniku przybycia różnych wyznań chrześcijańskich i innych grup religijnych. Akceptacja różnorodności kulturowej , będąca obecnie imperatywem , oznacza wyjście poza dyskursy dążące do ujednolicenia kultury poprzez podejścia oparte na pojedynczych modelach .

2.1.2 Sytuacja gospodarcza

60. W swoim przemówieniu inauguracyjnym Papież postrzega globalizację jako zjawisko „ relacji na poziomie planetarnym ” , uznając ją za „ osiągnięcie rodziny ludzkiej ”, ponieważ sprzyja ona dostępowi do nowych technologii , rynków i finansów . Wysokie wskaźniki wzrostu naszej regionalnej gospodarki , a zwłaszcza jej rozwój urbanistyczny , nie byłyby możliwe bez otwartości na handel międzynarodowy , dostępu do najnowocześniejszych technologii , udziału naszych naukowców i techników w międzynarodowym rozwoju wiedzy oraz wysokich inwestycji w media elektroniczne . Wszystko to pociąga za sobą również pojawienie się klasy średniej obeznanej z technologią . Jednocześnie globalizacja ukazuje się jako głębokie dążenie ludzkości do jedności . Pomimo tych postępów Papież zwraca również uwagę, że globalizacja „ niesie ze sobą ryzyko wielkich monopoli i uczynienia zysku wartością najwyższą ” . Dlatego Benedykt XVI podkreśla , że

> **Jak** *we wszystkich dziedzinach ludzkiej działalności , globalizacja musi być także regulowana etyką , stawiając wszystko na służbę osoby ludzkiej , stworzonej na obraz i podobieństwo Boga ~ " .*

61. Globalizacja to złożone zjawisko o różnorodnych wymiarach (ekonomicznym , politycznym, kulturowym, komunikacyjnym itd.) . Aby je rzetelnie ocenić , niezbędne jest analityczne i dogłębne zrozumienie, pozwalające zidentyfikować zarówno jego pozytywne, jak i negatywne aspekty . Niestety, najbardziej rozpowszechnionym i skutecznym aspektem globalizacji jest jej wymiar ekonomiczny , który przesłania i warunkuje inne wymiary życia ludzkiego . W globalizacji dynamika rynku z łatwością absolutyzuje wydajność i produktywność jako wartości regulujące wszelkie relacje międzyludzkie . Ta szczególna cecha sprawia , że globalizacja jest procesem sprzyjającym nierównościom i niesprawiedliwościom .

25

DI 2.

Wiele przyczyn. Globalizacja, w jej obecnym kształcie , nie jest w stanie interpretować i reagować w oparciu o obiektywne wartości, które leżą poza rynkiem i które stanowią najważniejsze aspekty ludzkiego życia: prawdę , sprawiedliwość , miłość , a zwłaszcza godność i prawa wszystkich , nawet tych , którzy żyją poza samym rynkiem.

62. Napędzana trendem, który priorytetowo traktuje zysk i stymuluje konkurencję , globalizacja podąża za dynamiką koncentracji władzy i bogactwa w rękach nielicznych , nie tylko zasobów materialnych i pieniężnych , ale przede wszystkim informacji i zasobów ludzkich . Prowadzi to do wykluczenia wszystkich, którzy nie są odpowiednio wyszkoleni i poinformowani , pogłębiając nierówności, które niestety piętnują nasz kontynent i utrzymują rzesze ludzi w ubóstwie . Dzisiejsza bieda to ubóstwo wiedzy oraz ubóstwo dostępu do nowych technologii i możliwości ich wykorzystania . Dlatego konieczne jest , aby liderzy biznesu wzięli na siebie odpowiedzialność za tworzenie większej liczby miejsc pracy i inwestowanie w przezwyciężanie tego nowego ubóstwa .

63. Nie można zaprzeczyć, że przewaga tego trendu nie eliminuje - możliwości tworzenia małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) , które są związane z dynamiką eksportową gospodarki , świadczą powiązane usługi lub wykorzystują określone nisze na rynku krajowym. Jednakże ich kruchość ekonomiczna i finansowa oraz niewielka skala, na jaką działają , sprawiają, że są one niezwykle - wrażliwe na ryzyko stóp procentowych , ryzyko kursowe , koszty emerytur i wahania cen swoich środków produkcji . Słabość tych firm jest związana z niepewnością zatrudnienia, jakie są w stanie zaoferować . Bez konkretnej rządowej polityki ochronnej dla nich istnieje ryzyko, że ekonomia skali dużych korporacji ostatecznie zwycięży jako jedyny czynnik decydujący o dynamice gospodarczej .

64. Dlatego też w obliczu tej formy globalizacji czujemy silne powołanie do promowania innej globalizacji, która charakteryzuje się :

Chodzi o solidarność , sprawiedliwość i poszanowanie praw człowieka , aby Ameryka Łacińska i Karaiby stały się nie tylko kontynentem nadziei , ale także kontynentem miłości, jak zaproponował Jego Świątobliwość Benedykt XVI w przemówieniu inauguracyjnym tej Konferencji .

65. Powinno nas to skłonić do zastanowienia się nad twarzami tych, którzy cierpią . Wśród nich są społeczności rdzenne i afroamerykańskie , które często nie są traktowane z godnością i równością ; wiele kobiet , które są wykluczane ze względu na płeć , rasę lub status społeczno-ekonomiczny; młodzi ludzie, którzy otrzymują słabej jakości edukację i nie mają możliwości kontynuowania nauki lub wejścia na rynek pracy, aby rozwijać się i założyć rodzinę ; wielu biednych , bezrobotnych , migrantów , osób przesiedlonych i bezrolnych chłopów , którzy starają się przetrwać w nieformalnej gospodarce; dzieci poddawane dziecięcej prostytucji, często związanej z turystyką seksualną; a także dzieci, które są ofiarami aborcji . Miliony ludzi i rodzin żyją w nędzy , a nawet głodują . Jesteśmy również zaniepokojeni osobami uzależnionymi od narkotyków , osobami niepełnosprawnymi i tymi, którzy cierpią na poważne choroby, takie jak malaria, gruźlica i HIV/AIDS , którzy doświadczają samotności i są wykluczani z życia rodzinnego i społecznego. Nie zapominamy o tych, którzy zostali porwani lub padli ofiarą przemocy, terroryzmu , konfliktów zbrojnych i przestępstw . Pamiętamy również o osobach starszych , które oprócz poczucia wykluczenia z rynku pracy, są często odrzucane przez rodziny jako uciążliwe i bezużyteczne . Wreszcie, jesteśmy zasmuceni nieludzkimi warunkami , w jakich żyje zdecydowana większość więźniów, którzy również potrzebują naszej solidarności i braterskiego wsparcia . Globalizacja bez solidarności negatywnie wpływa na najuboższe warstwy społeczeństwa . Nie chodzi już tylko o wyzysk i ucisk, ale o coś nowego : wykluczenie społeczne . Dotyka ono u samych podstaw poczucia przynależności do społeczeństwa, w którym się żyje , ponieważ nie jest się już na dole , na peryferiach czy bezsilnym, ale całkowicie poza nim. Wykluczeni są nie tylko „ wyzyskiwani ” , ale także „ zbędni ” i „ do wyrzucenia ” .

66. Instytucje finansowe i korporacje transnarodowe stają się tak potężne, że podporządkowują sobie lokalne gospodarki , głównie poprzez osłabianie państw , które wydają się coraz bardziej niezdolne do realizacji projektów rozwojowych służących ich mieszkańcom , zwłaszcza w przypadku długoterminowych inwestycji bez natychmiastowego zwrotu . Międzynarodowy przemysł wydobywczy i agrobiznes często nie szanują praw ekonomicznych, społecznych , kulturowych i środowiskowych lokalnych społeczności i nie wywiązują się ze swoich obowiązków . Ochrona przyrody jest często podporządkowana rozwojowi gospodarczemu , co prowadzi do szkód dla bioróżnorodności , wyczerpywania się zasobów wodnych i innych zasobów naturalnych , zanieczyszczenia powietrza i zmian klimatu. Możliwości i potencjalne problemy związane z produkcją biopaliw muszą być badane w taki sposób, aby wartość jednostki ludzkiej i jej podstawowe potrzeby przetrwania były priorytetem . Ameryka Łacińska posiada jedne z najbogatszych warstw wodonośnych na świecie, a także rozległe połacie lasów deszczowych , które są niezbędne dla ekosystemów planety. W ten sposób zapewnia światu nieocenione usługi środowiskowe, które nie są rekompensowane . Region ten odczuwa skutki globalnego ocieplenia i zmian klimatycznych, wywołanych głównie przez niezrównoważony styl życia mieszkańców krajów uprzemysłowionych .

67. Globalizacja sprawiła, że podpisywanie umów o wolnym handlu między krajami o asymetrycznej gospodarce stało się powszechne – umowy te nie zawsze przynoszą korzyści najbiedniejszym krajom . Jednocześnie kraje regionu są poddawane nadmiernym wymogom dotyczącym własności intelektualnej , do tego stopnia, że prawa patentowe obejmują wszystkie formy życia . Co więcej, wykorzystanie organizmów genetycznie modyfikowanych dowodzi, że globalizacja nie zawsze przyczynia się do walki z - głodem ani do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich .

68. regionu poczyniono znaczne postępy w kontrolowaniu inflacji i osiąganiu stabilności makroekonomicznej , wiele rządów ma poważne ograniczenia w swojej zdolności do

finansowanie ich budżetów publicznych za pomocą wysokich usług w zakresie długu zewnętrznego 26 i wewnętrznego , podczas gdy z drugiej strony nie mają one prawdziwie wydajnych , progresywnych i sprawiedliwych systemów podatkowych .

69. Obecna koncentracja dochodów i bogactwa wynika przede wszystkim z mechanizmów systemu finansowego . Swoboda inwestycji finansowych faworyzuje kapitał spekulacyjny , który nie ma motywacji do dokonywania długoterminowych, produktywnych inwestycji , lecz dąży do natychmiastowego zysku w biznesie związanym z obligacjami rządowymi , walutami i instrumentami pochodnymi . Jednakże , zgodnie z nauką społeczną Kościoła,

> *Celem ekonomii jest kształtowanie bogactwa i* **jego** *- stopniowy wzrost , nie tylko ilościowy , ale także jakościowy : wszystko to jest moralnie współmierneJest ona słuszna , jeśli jest ukierunkowana na globalny i solidarny rozwój człowieka i społeczeństwa , w którym żyje i pracuje . Rozwój w istocie nie może zostać sprowadzony do samego procesu akumulacji dóbr i usług . Wręcz przeciwnie , czysta akumulacja , nawet jeśli służy dobru wspólnemu , nie jest warunkiem wystarczającym do urzeczywistnienia autentycznego ludzkiego szczęścia .*

Firma jest zobowiązana do wniesienia większego wkładu w społeczeństwo, przyjmując w tym kontekście tzw. społeczną odpowiedzialność biznesu .

70. Poziom korupcji w gospodarce jest również alarmujący , dotyczy zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego , a dodatkowo pogłębia go wyraźny brak przejrzystości i odpowiedzialności wobec obywateli . W wielu przypadkach korupcja jest...

---

26 **Por** . **T** *MA* **51** ; **BENEDYKT XV I** , *List do Kanclerz Republiki Federalnej Niemiec , Angela Merkel , 12 grudnia 2006 r .*

27 *Kompendium nauki społecznej Kościoła , nr 33* 4 .

związany z plagą handlu narkotykami i z drugiej strony niszczy strukturę społeczną i ekonomiczną całych regionów .

71. Aktywna gospodarczo ludność regionu jest dotknięta niedostatecznym zatrudnieniem (42%) i bezrobociem (9%) , przy czym prawie połowa pracuje w sektorze nieformalnym. Zatrudnienie formalne z kolei charakteryzuje się niepewnymi warunkami pracy i ciągłą presją podwykonawców, co skutkuje niższymi płacami i brakiem zabezpieczenia społecznego, uniemożliwiając wielu osobom osiągnięcie godziwego standardu życia . W tym kontekście związki zawodowe tracą możliwość obrony praw pracowniczych. Z drugiej strony , pojawiły się pozytywne i kreatywne inicjatywy ze strony podmiotów dotkniętych tą sytuacją , takie jak mikrofinanse , gospodarka lokalna i solidarna oraz sprawiedliwy handel .

72. Większość chłopów cierpi z powodu ubóstwa, pogłębianego przez brak dostępu do własnej ziemi . Jednak ogromne majątki ziemskie pozostają w rękach nielicznych . W niektórych krajach sytuacja ta skłoniła ludność do domagania się reformy rolnej , przy jednoczesnym zachowaniu czujności wobec potencjalnych szkód wynikających z umów o wolnym handlu , handlu narkotykami i innych czynników .

73. Jednym z najważniejszych zjawisk w naszych krajach jest proces mobilności ludzi , w jego podwójnym przejawie – migracji i wędrówek – w którym miliony ludzi migrują lub są zmuszane do migracji , zarówno w obrębie kraju, jak i poza nim . Przyczyny są zróżnicowane i związane z sytuacją ekonomiczną , przemocą w jej różnych formach , ubóstwem dotykającym ludzi oraz brakiem możliwości prowadzenia badań i rozwoju zawodowego. Konsekwencje są w wielu przypadkach niezwykle poważne na poziomie osobistym , rodzinnym i kulturowym. Utrata kapitału ludzkiego – milionów ludzi , wykwalifikowanych specjalistów , badaczy i znacznej części ludności wiejskiej – prowadzi nas do…

Kraj staje się coraz bardziej zubożały . Wyzysk siły roboczej w niektórych przypadkach prowadzi do warunków prawdziwego niewolnictwa . Występuje również haniebny handel ludźmi , w tym prostytucja , nawet z nieletnimi . Sytuacja uchodźców zasługuje na szczególną uwagę , ponieważ stawia pod znakiem zapytania zdolność społeczeństwa i kościołów do ich przyjęcia. Z drugiej strony jednak przekazy pieniężne od emigrantów do ich krajów pochodzenia stały się ważnym, a czasami niezastąpionym źródłem zasobów dla różnych krajów regionu , przyczyniając się do dobrobytu i awansu społecznego tych, którzy z powodzeniem uczestniczą w tym procesie .

2.1.3 Wymiar społeczno-polityczny

7 4. Obserwujemy pewien postęp demokratyczny , który jest

demonstrowany

w różnych procesach wyborczych . Niepokoi nas jednak przyspieszony postęp różnych form autorytarnego regresu za pomocą środków demokratycznych , który w pewnych przypadkach prowadzi do powstania reżimów neopopulistycznych . Wskazuje to , że czysto formalna demokracja , oparta na uczciwości procedur wyborczych , nie wystarczy ; konieczna jest raczej demokracja partycypacyjna oparta na promowaniu i poszanowaniu praw człowieka . Demokracja bez wartości , takich jak te wymienione , łatwo przeradza się w dyktaturę i kończy się zdradą ludu .

75. Wraz ze wzrostem znaczenia społeczeństwa obywatelskiego i pojawieniem się nowych aktorów społecznych , takich jak ludność rdzenna , potomkowie Afroamerykanów, kobiety , profesjonaliści , rosnąca klasa średnia i zorganizowane sektory marginalizowane , umacnia się demokracja partycypacyjna i tworzy się większa przestrzeń dla udziału w życiu politycznym . Grupy te zaczynają zdawać sobie sprawę z posiadanej władzy i możliwości wprowadzenia istotnych zmian w celu osiągnięcia bardziej sprawiedliwej polityki publicznej , która odwróci ich wykluczenie . W tym kontekście dostrzega się również rosnący wpływ agencji Organizacji Narodów Zjednoczonych i międzynarodowych organizacji pozarządowych , choć nie zawsze odpowiednio dostosowują one swoje rekomendacje .

Istnieją również działania , które radykalizują stanowiska , podsycają skrajne konflikty i polaryzację oraz wykorzystują ten potencjał do realizacji interesów innych niż własne , co w dłuższej perspektywie może zniweczyć ich nadzieje i negatywnie je odrzucić .

76. Po okresie osłabienia państw w wyniku wdrażania strukturalnych dostosowań gospodarczych , zalecanych przez międzynarodowe - organizacje finansowe , państwa podejmują obecnie wysiłki na rzecz określenia i wdrożenia polityk publicznych w dziedzinie zdrowia , edukacji , bezpieczeństwa żywnościowego, zabezpieczenia społecznego , dostępu do ziemi i mieszkań , skutecznej promocji gospodarczej w celu tworzenia miejsc pracy oraz przepisów sprzyjających organizacjom opartym na solidarności . Wszystko to dowodzi, że nie ma prawdziwej i stabilnej demokracji bez sprawiedliwości społecznej , bez rzeczywistego podziału władzy i bez rządów prawa . ²⁸

77. Warto zauważyć , że głównym negatywnym czynnikiem w dużej części regionu jest odrodzenie się korupcji w społeczeństwie i państwie , co dotyczy władzy ustawodawczej i wykonawczej na wszystkich szczeblach, a także rozciąga się na system sądowniczy , który często stronniczo wydaje wyroki na korzyść potężnych i sprzyja bezkarności . To poważnie zagraża wiarygodności instytucji publicznych i zwiększa nieufność społeczną , zjawisko pogłębiane przez głęboką pogardę dla rządów prawa. Wśród szerokich grup - społecznych , a zwłaszcza wśród młodych ludzi , rośnie rozczarowanie polityką, a zwłaszcza demokracją , ponieważ obietnice lepszego i sprawiedliwszego życia nie zostały spełnione - lub zostały zrealizowane tylko częściowo . W tym sensie zapomina się, że demokracja i udział w życiu politycznym są produktem edukacji, która staje się rzeczywistością dopiero wtedy, gdy obywatele są świadomi swoich podstawowych praw i odpowiadających im obowiązków.

28 Por. EAm 5 6 .

78. Życie społeczne , charakteryzujące się harmonijnym i pokojowym współistnieniem , ulega poważnemu pogorszeniu w wielu krajach Ameryki Łacińskiej i Karaibów z powodu wzrostu przemocy , objawiającej się rozbojami , napaściami , porwaniami i , co najpoważniejsze , morderstwami , które każdego dnia niszczą coraz więcej ludzkich istnień i napełniają rodziny i całe społeczeństwo żalem. Przemoc przybiera wiele form i ma różnych sprawców : przestępczość zorganizowaną i handel narkotykami , grupy paramilitarne , przemoc powszechną, zwłaszcza na peryferiach dużych miast , przemoc gangów młodzieżowych i rosnącą przemoc domową . Jej przyczyny są wielorakie : bałwochwalstwo wobec pieniędzy , rozwój ideologii indywidualistycznej i utylitarnej , brak szacunku dla godności każdej osoby, degradacja tkanki społecznej , korupcja nawet w siłach porządkowych i brak publicznej polityki równości społecznej.

79. Niektóre parlamenty lub kongresy ustawodawcze zatwierdzają niesprawiedliwe prawa, stawiając je ponad prawami człowieka i wolą ludu , właśnie dlatego, że nie są bliskie swoim wyborcom lub nie potrafią słuchać i prowadzić dialogu z obywatelami , ale także z powodu ignorancji, braku wsparcia i dlatego, że wielu obywateli - uchyla się od obowiązku uczestniczenia w życiu publicznym.

80. W niektórych państwach zaobserwowano wzrost represji, naruszeń praw człowieka , w tym prawa do wolności religijnej , wolności słowa i wolności nauczania , a także lekceważenia wolności sumienia .

81. Podczas gdy niektóre kraje osiągnęły porozumienia pokojowe , przezwyciężając długotrwałe konflikty , w innych konflikty zbrojne trwają nadal ze wszystkimi ich konsekwencjami (gwałtowne zgony , naruszenia praw człowieka , groźby , dzieci - żołnierze , porwania itp.) , a na horyzoncie nie widać żadnych krótkoterminowych rozwiązań . Wpływ handlu narkotykami w tych grupach dodatkowo utrudnia wszelkie potencjalne rozwiązania.

82. W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach rośnie zapotrzebowanie na integrację regionalną poprzez umowy wielostronne, obejmujące

Coraz więcej krajów tworzy własne przepisy w dziedzinie handlu , usług i patentów . Oprócz wspólnego pochodzenia, kultura , język i religia mogą przyczyniać się do integracji wykraczającej poza rynki , obejmując instytucje obywatelskie , a przede wszystkim ludzi . Globalizacja sprawiedliwości jest również pozytywna , szczególnie w obszarze praw człowieka i zbrodni przeciwko ludzkości, ponieważ umożliwi każdemu stopniowe życie według równych standardów , mających na celu ochronę jego godności, integralności i życia .

2.1.4 Różnorodność biologiczna, ekologia, Amazonia i Antarktyda

83. Ameryka Łacińska to kontynent o jednej z największych bioróżnorodności na świecie i bogatej różnorodności społecznej , reprezentowanej przez jej mieszkańców i kultury . Mieszkańcy tych krajów posiadają ogromną wiedzę tradycyjną na temat zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych , a także leczniczego znaczenia roślin i innych organizmów żywych , z których wiele stanowi podstawę ich gospodarek . Wiedza ta jest obecnie przedmiotem nielegalnego przywłaszczania własności intelektualnej , ponieważ jest patentowana przez przemysł farmaceutyczny i biogenetyczny , co stwarza zagrożenie dla rolników i ich rodzin, których przetrwanie zależy od tych zasobów .

84. W decyzjach dotyczących bogactwa bioróżnorodności i przyrody , tradycyjne populacje zostały praktycznie wykluczone . Przyroda była i nadal jest atakowana . Ziemia była grabieżana . Woda jest traktowana jako towar, którym handlują korporacje, a ponadto przekształcana w zasób, o który walczą główne mocarstwa . Bardzo ważnym przykładem tej sytuacji jest Amazonia .

29 Las deszczowy Amazonii zajmuje powierzchnię 7,01 miliona kilometrów kwadratowych , co stanowi 5 % powierzchni Ziemi i 40 % powierzchni Ameryki Południowej . Zawiera 20 % światowych zasobów niezamarzniętej wody słodkiej . Skrywa 34 % światowych zasobów leśnych i gigantyczne złoża minerałów . Jego bioróżnorodność jest najbogatsza na świecie . W tym regionie żyje prawie 30 % wszystkich gatunków flory i fauny świata .

85. W przemówieniu do młodzieży na stadionie Pacaembu w São Paulo papież Benedykt XVI zwrócił uwagę na „ niszczenie środowiska naturalnego Amazonii i zagrożenia dla godności ludzkiej jej mieszkańców ” i zaapelował do młodych ludzi o „większe zaangażowanie w najróżniejszych dziedzinach działania ” [31] .

86. Rosnąca agresja wobec środowiska naturalnego może służyć jako pretekst do propozycji internacjonalizacji Amazonii , które służą jedynie interesom ekonomicznym korporacji transnarodowych . Społeczeństwo panamazońskie jest wieloetniczne, wielokulturowe i wieloreligijne . W jego obrębie zaostrza się walka o kontrolę terytorialną . Tradycyjna ludność regionu domaga się uznania i zalegalizowania swoich terytoriów .

87. Co więcej , obserwujemy topnienie lodu na całym świecie : topnienie Arktyki , którego wpływ widać już teraz w florze i faunie tego ekosystemu ; globalne ocieplenie jest również odczuwalne w grzmiącym trzasku brył lodu antarktycznego, które zmniejszają pokrywę lodową kontynentu i regulują klimat na świecie . Dwadzieścia lat temu Jan Paweł II , z krańca Ameryki , proroczo wskazał :

> *Z Południowego Stożka Ameryki i zwrócony twarzą ku bezkresnym przestrzeniom Antarktydy , wzywam wszystkich odpowiedzialnych za naszą planetę , aby - chronili i zachowali naturę stworzoną przez Boga : nie pozwolimy , aby nasz świat stał się coraz bardziej stopniowaną i degradującą ziemią 3 2 .*

3 BENEDYKT XV I , *Orędzie do młodzieży w Pacaembu* 2 ; Brazylia , 10 maja 2007 r . *lb*
0 *id* .
31 J UAN PABLO II , *Homilia podczas celebracji Mszy św . dla wiernych strefy australijskiej Chile 7 ;*
3 *Punta* Arenas , 4 kwietnia 1987 r .
2

2.1.5 Obecność ludności rdzennej i afroamerykańskiej w Kościele

88 · Ludność rdzenna stanowi najstarszą populację kontynentu . Jest ona podstawą tożsamości Ameryki Łacińskiej i Karaibów . Afroamerykanie stanowią kolejny korzeń wyrwany z Afryki i sprowadzony tutaj jako zniewoleni ludzie . Trzecim korzeniem jest biedna ludność, która migrowała z Europy od XVI wieku w poszukiwaniu lepszych warunków życia, a także duży napływ imigrantów z całego świata od połowy **XIX wieku. Ze wszystkich tych grup i ich kultur** uformowała się metysaż (mieszanka rasowa i kulturowa) , która stanowi społeczną i kulturową podstawę naszych ludów Ameryki Łacińskiej i Karaibów , co zostało już uznane przez Trzecią Konferencję Generalną Episkopatu Ameryki Łacińskiej , która odbyła się w Puebla w Meksyku .

89 · Rdzenni mieszkańcy i Afroamerykanie to przede wszystkim „ inni ” , odmienni , którzy domagają się szacunku i uznania . Społeczeństwo ma tendencję do lekceważenia ich , ignorując ich odmienność . Ich sytuacja społeczna naznaczona jest wykluczeniem i ubóstwem . Kościół towarzyszy rdzennym mieszkańcom i Afroamerykanom w ich walce o należne im prawa .

90 · Dziś ludność rdzenna i afroamerykańska stoi w obliczu zagrożeń dla swojego fizycznego , kulturowego i duchowego istnienia ; dla swojego sposobu życia ; dla swojej tożsamości ; dla swojej różnorodności ; dla swoich terytoriów i projektów . Niektóre - społeczności rdzenne są wysiedlane ze swoich ziem , ponieważ zostały one najechane i zdegradowane lub ponieważ brakuje im wystarczającej ilości ziemi do rozwoju ich kultur . Cierpią poważne ataki na swoją tożsamość i przetrwanie , ponieważ globalizacja ekonomiczna i kulturowa zagraża ich istnieniu jako odrębnych - ludów . Ich postępująca transformacja kulturowa powoduje szybkie zanikanie niektórych języków i kultur . Migracje , napędzane ubóstwem , mają głęboki wpływ na zmiany w zwyczajach , relacjach , a nawet religii .

33 DP 307,409.

91. Ludność rdzenna i afroamerykańska pojawia się obecnie w społeczeństwie i Kościele . To moment *kairos* , aby pogłębić spotkanie Kościoła z tymi grupami, które domagają się pełnego uznania ich praw indywidualnych i zbiorowych, uwzględnienia ich w katolicyzmie, wraz z ich światopoglądem, wartościami i szczególną tożsamością, aby móc doświadczyć nowej kościelnej Pięćdziesiątnicy.

92. Santo Domingo my, pasterze, uznaliśmy, że „ ludność tubylcza pielęgnuje ludzkie wartości o wielkim znaczeniu ” ; wartości, których „ Kościół broni … przeciwko przytłaczającej sile struktur grzechu, widocznych we współczesnym społeczeństwie ” ; „posiadają oni niezliczone bogactwa kulturowe , które leżą u podstaw naszej obecnej tożsamości” [36] ; a z perspektywy wiary „ te wartości i przekonania są owocem „ nasion Słowa ”, które były już obecne i działały w ich przodkach ”

93. Wśród nich możemy wyróżnić :

> *Otwartość na działanie Boga poprzez owoce ziemi , świętość życia ludzkiego , wartość rodziny, poczucie solidarności i współodpowiedzialności we wspólnej pracy , znaczenie kultu , wiara w życie pozagrobowe* [38] .

Obecnie ludzie znacznie wzbogacili te wartości poprzez ewangelizację i rozwinęli je w wielorakie formy autentycznej religijności ludowej .

94. Jako Kościół, który zajmuje się sprawami ubogich, zachęcamy ludność tubylczą i afroamerykańską do udziału w życiu kościelnym.

SD 2 45 .

34 *I b id* . 2 4

35 3 .

36 *Orędzie na IV Konferencję do Ludności Ameryki Łacińskiej i Karaibów*

37 *, 38. SD 245* .

38 *I b íd.* , 17.

patrzymy na proces inkulturacji , rozeznany w świetle Magisterium . Priorytetem jest opracowanie katolickich tłumaczeń Biblii i tekstów liturgicznych na ich języki . Konieczne jest również dalsze wspieranie powołań i posług kapłańskich w tych kulturach .

95. Nasza duszpasterska posługa na rzecz pełni życia rdzennej ludności wymaga głoszenia Jezusa Chrystusa i Dobrej Nowiny o Królestwie Bożym , piętnowania sytuacji grzechu , struktur śmierci , przemocy oraz niesprawiedliwości wewnętrznych i zewnętrznych, a także wspierania dialogu międzykulturowego , międzyreligijnego i ekumenicznego . Jezus Chrystus jest pełnią objawienia dla wszystkich narodów i fundamentalnym punktem odniesienia w rozeznawaniu wartości i braków wszystkich kultur , w tym rdzennej . Dlatego największym skarbem , jaki możemy im ofiarować, jest możliwość spotkania ze zmartwychwstałym Jezusem Chrystusem, naszym Zbawicielem . Rdzenni mieszkańcy Ameryki Łacińskiej , którzy przyjęli już Ewangelię, są powołani , jako uczniowie i misjonarze Jezusa Chrystusa , aby z ogromną radością żyć swoją rzeczywistością chrześcijańską , dawać świadectwo swojej wiary pośród swoich wspólnot i aktywnie współpracować, aby żaden rdzenny mieszkaniec Ameryki Łacińskiej nie wyparł się swojej wiary chrześcijańskiej , lecz przeciwnie , aby czuł , że w Chrystusie znajduje pełny sens swojego istnienia.

96. Historia Afroamerykanów naznaczona jest wykluczeniem - społecznym , ekonomicznym , politycznym , a przede wszystkim rasowym, gdzie tożsamość etniczna jest czynnikiem podporządkowania społecznego. Obecnie spotykają się z dyskryminacją w zatrudnieniu , w jakości i treści edukacji oraz w codziennych relacjach. Co więcej , trwa systematyczny proces tłumienia ich wartości , historii , kultury i form wyrazu religijnego. W niektórych przypadkach utrzymuje się pewien sposób myślenia i postawa braku szacunku wobec rdzennej ludności i Afroamerykanów . Dlatego dekolonizacja umysłów i wiedzy , odzyskiwanie pamięci historycznej oraz wzmacnianie przestrzeni i relacji międzykulturowych są niezbędne dla potwierdzenia pełnego obywatelstwa tych narodów .

97. Ameryka Łacińska szczyci się tętniącymi życiem społecznościami afroamerykańskimi, które aktywnie i twórczo przyczyniają się do kształtowania kontynentu . Ruchy na rzecz odbudowy tożsamości, praw obywatelskich i walki z rasizmem, wraz z alternatywnymi grupami gospodarki solidarnej, dają czarnoskórym kobietom i mężczyznom możliwość bycia architektami własnej historii i nowej historii, która kształtuje się we współczesnej Ameryce Łacińskiej i na Karaibach. Ta nowa rzeczywistość opiera się na relacjach międzykulturowych, w których różnorodność nie jest postrzegana jako zagrożenie ani nie uzasadnia hierarchii władzy, lecz jako przestrzeń dialogu z różnych perspektyw kulturowych, celebracji wzajemnych powiązań i rozpalania nadziei.

2.2 SYTUACJA NASZEGO KOŚCIOŁA W TYM HISTORYCZNYM CZASIE WYZWAŃ

98. Kościół katolicki w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach , pomimo braków i niejasności niektórych swoich członków , dał świadectwo o Chrystusie , głosił Jego Ewangelię i oferował swą posługę charytatywną, szczególnie najuboższym , starając się promować ich godność , a także angażując się w rozwój człowieka w dziedzinach zdrowia , gospodarki społecznej , edukacji , pracy , dostępu do ziemi , kultury , mieszkań i pomocy społecznej , między innymi . Swoim głosem , zjednoczonym z głosem innych instytucji krajowych i międzynarodowych , pomógł zapewnić zdrowe przewodnictwo i promować sprawiedliwość , prawa człowieka i pojednanie między narodami . To pozwoliło Kościołowi być wielokrotnie społecznie uznanym za instytucję zaufania i wiarygodności . Ich zaangażowanie na rzecz najuboższych i ich walka o godność każdego człowieka w wielu przypadkach doprowadziły do prześladowań, a nawet śmierci niektórych z ich członków , których uważamy za świadków wiary . Pragniemy pamiętać o odważnym świadectwie naszych świętych , o tych , którzy , choć nie zostali kanonizowani , żyli radykalnie Ewangelią i ofiarowali swoje życie za Chrystusa , za Kościół i za swój lud.

99. , mające na celu spotkanie z żywym Jezusem Chrystusem , przyniosły i nadal przynoszą owoce . Wśród nich wyróżniamy :

a) Dzięki biblijnemu podejściu do duszpasterstwa wzrasta - znajomość i miłość do Słowa Bożego . Dzięki przyswojeniu Magisterium Kościoła i ulepszonemu formowaniu oddanych katechetów , odnowa katechezy przyniosła owocne rezultaty na całym kontynencie , docierając nawet do krajów Ameryki Północnej , Europy i Azji , dokąd wyemigrowało wielu Latynosów i Karaibów .

b) Odnowa liturgiczna podkreśliła celebransowski i świąteczny wymiar wiary chrześcijańskiej , skupionej na tajemnicy paschalnej Chrystusa Zbawiciela , zwłaszcza w Eucharystii . Wzrastają przejawy religijności ludowej, zwłaszcza pobożności eucharystycznej i kultu maryjnego . Podjęto pewne wysiłki w celu inkulturacji liturgii wśród ludności rdzennej i afroamerykańskiej . Ryzyko sprowadzenia Kościoła do roli podmiotu politycznego zostało pokonane , dzięki lepszemu rozeznaniu uwodzicielskiego wpływu ideologii . Wzmocniono odpowiedzialność i czujność w odniesieniu do prawd wiary , zyskując na głębi i pogodzie komunii .

c) Nasi wierni darzą kapłanów wielkim szacunkiem . Doceniają świętość wielu z nich, a także ich świadectwo życia , pracę misyjną i duszpasterską kreatywność, zwłaszcza w odległych miejscach lub w trudniejszych warunkach . Wiele naszych kościołów ma posługę kapłańską i konkretne doświadczenia życia wspólnotowego, a duchowieństwo otrzymuje bardziej sprawiedliwe wynagrodzenie . W niektórych kościołach rozwinął się stały diakonat. Istnieją również posługi powierzone świeckim oraz inne formy duszpasterstwa , takie jak posługa duszpasterska świeckich, przewodniczenie zgromadzeniom i małym wspólnotom , w tym podstawowym wspólnotom i ruchom kościelnym .

Aktywnie działają duszpasterstwa kościelne i liczne specjalistyczne posługi duszpasterskie . Dokładamy wszelkich starań, aby zapewnić formację w naszych seminariach, domach formacyjnych dla osób konsekrowanych oraz szkołach dla diakonów stałych . Świadectwo życia konsekrowanego jest znaczące, podobnie jak jego wkład w duszpasterstwo i obecność w sytuacjach ubóstwa , ryzyka i marginalizacji . Wzrost powołań do życia kontemplacyjnego , zarówno męskich, jak i żeńskich , napawa optymizmem .

d) Podkreśla bezinteresowne poświęcenie tak wielu misjonarzy , którzy do dziś prowadzą cenną pracę ewangelizacyjną i na rzecz rozwoju człowieka we wszystkich naszych wspólnotach , poprzez liczne *dzieła* i posługi . Docenia również licznych kapłanów , osoby konsekrowane i osoby świeckie , którzy z naszego kontynentu uczestniczą w misji *ad gentes* .

e) W parafiach nasilają się wysiłki odnowy duszpasterskiej, sprzyjając spotkaniu z żywym Chrystusem poprzez różne metody nowej ewangelizacji , przekształcając je we wspólnoty ewangelizowane i misyjne . W niektórych miejscach widoczny jest rozkwit podstawowych wspólnot kościelnych , zgodnie z kryteriami poprzednich Konferencji Generalnych , w komunii z biskupami i wiernych Magisterium Kościoła . Doceniana jest obecność i rozwój ruchów kościelnych i nowych wspólnot , które szerzą swoje bogactwo charyzmatyczne , edukacyjne i ewangelizacyjne . Wzrosła świadomość znaczenia Duszpasterstwa Rodzin , Dzieci i Młodzieży .

f) Społeczna nauka Kościoła stanowi bezcenny skarb , który zachęcił do świadectwa i solidarności świeckich mężczyzn i kobiet , którzy coraz bardziej interesują się swoją formacją teologiczną jako prawdziwi misjonarze miłości i starają się skutecznie przekształcać

Por . Puebla , 261 , 617 , 638 , 731 i 940 ; ***Santo Domingo , 62*** .

39

Świat według Chrystusa . Niezliczone inicjatywy świeckie w sferze społecznej , kulturalnej , gospodarczej i politycznej są obecnie inspirowane trwałymi zasadami , kryteriami osądu i wytycznymi działania zaczerpniętymi ze Społecznej Nauki Kościoła . Ceni się rozwój duszpasterstwa społecznego , pracę Caritas na różnych poziomach oraz bogactwo wolontariatu w najróżniejszych apostolatach o oddziaływaniu społecznym . Rozwinęło się duszpasterstwo komunikacji społecznej , a Kościół dysponuje większymi niż kiedykolwiek zasobami na ewangelizację kultury , częściowo przeciwdziałając grupom, które stale zyskują zwolenników dzięki umiejętnemu wykorzystaniu radia i telewizji . Mamy radio , telewizję, film , gazety, Internet , strony internetowe i RIIAL , które napełniają nas nadzieją .

g) Zróżnicowanie organizacji kościelnej , wraz z powstaniem wielu wspólnot , nowych jurysdykcji i ciał duszpasterskich , - pozwoliło wielu Kościołom partykularnym na postęp w strukturyzacji Organicznej Duszpasterstwa , aby lepiej służyć potrzebom wiernych . Dialog ekumeniczny nie rozwinął się z taką samą intensywnością we wszystkich Kościołach . Dialog międzyreligijny , gdy podąża za normami Magisterium , może również ubogacić uczestników różnych spotkań . W innych miejscach powstały szkoły ekumenizmu lub ekumenicznej współpracy w kwestiach społecznych i innych inicjatywach . Jako reakcja na materializm , obserwuje się rosnące poszukiwanie duchowości , modlitwy i mistycyzmu , które wyrażają głód i pragnienie Boga . Z drugiej strony , docenianie etyki jest znakiem czasu , wskazującym na potrzebę przezwyciężenia hedonizmu , korupcji i pustki wartości . Cieszy nas również głębokie poczucie solidarności , które charakteryzuje nasz lud , oraz praktyka dzielenia się i wzajemnej pomocy .

[40] Por . Kongregacja Nauki Wiary , artykuł komentujący Notyfikację dotyczącą książki o . Jacques'a Dupuisa , *Ku chrześcijańskiemu ateiście pluralizmu religijnego* , 12 marca 2001 *r* .

1 OO . Pomimo pozytywnych aspektów , które napełniają nas nadzieją , dostrzegamy cienie , wśród których wymieniamy następujące :

a) Dla Kościoła katolickiego Ameryka Łacińska i Karaiby mają ogromne znaczenie ze względu na swój dynamizm kościelny , kreatywność oraz fakt , że mieszka tam 43% wszystkich parafian. Obserwujemy jednak, że wzrost procentowy Kościoła nie nadąża za wzrostem liczby ludności. Średnio wzrost liczby duchownych, a zwłaszcza sióstr zakonnych , coraz bardziej przewyższa wzrost liczby ludności w naszym regionie .⁴¹

b) Żałujemy zarówno prób powrotu do pewnego typu eklezjologii i duchowości sprzecznej z odnową Soboru Watykańskiego II , jak i pewnych redukcjonistycznych interpretacji i zastosowań odnowy soborowej ; żałujemy braku autentycznego posłuszeństwa i ewangelicznego sprawowania władzy , niewierności doktrynie , moralności i komunii , naszych słabych doświadczeń z preferencyjną opcją na rzecz ubogich oraz licznych nawrotów sekularyzacyjnych w życiu konsekrowanym, na które wpływa jedynie antropologia socjologiczna , a nie ewangeliczna . Jak stwierdził Ojciec Święty w przemówieniu inauguracyjnym naszej Konferencji , ,, odczuwa się pewne osłabienie życia chrześcijańskiego w - całym społeczeństwie i w samej przynależności do Kościoła katolickiego ” .

c) Obserwujemy ograniczone wsparcie udzielane wiernym świeckim w ich posłudze społeczeństwu , zwłaszcza gdy podejmują oni obowiązki w różnych strukturach porządku doczesnego. Dostrzegamy ewangelizację pozbawioną zapału, nowych metod i wyrazów, kładącą nacisk na

41 Podczas *gdy* w latach 1974-2004 populacja Ameryki *Łacińskiej wzrosła* o *prawie* 80 % , *liczba księży* wzrosła o 44,1 % , a liczba sióstr zakonnych *zaledwie o* 8 % . (Por . *Annuarium Statisticum Ecclesiae*) .

42 Por . BENEDYKT XV I , *Przemówienie do kardynałów , arcybiskupów , biskupów i przełożonych Kurii Rzymskiej , czwartek , 22 grudnia 2005 r* .

43 DI 2.

Rytualizm bez odpowiedniej formacji prowadzi do zaniedbania innych zadań duszpasterskich. Podobnie, niepokoi nas indywidualistyczna duchowość. Obserwujemy również relatywizm w kwestiach etycznych i religijnych, brak twórczego zastosowania bogatego dziedzictwa zawartego w Społecznej Nauki Kościoła oraz niekiedy ograniczone rozumienie - świeckiego charakteru, który stanowi wyjątkową i specyficzną tożsamość wiernych świeckich.

d) W ewangelizacji, katechezie i duszpasterstwie w ogóle, języki, które są w dużej mierze nieistotne dla współczesnej kultury, a zwłaszcza dla ludzi młodych, wciąż istnieją . Często język, którym się posługujemy, zdaje się pomijać zmiany w kodach egzystencjalnych w społeczeństwach pod wpływem postmodernizmu i charakteryzujących się szerokim pluralizmem społecznym i kulturowym. Te zmiany kulturowe utrudniają przekazywanie wiary przez rodziny i społeczeństwo . W związku z tym , obecność Kościoła w kształtowaniu kultury, zwłaszcza na uniwersytetach i w mediach , nie jest znacząca .

e) Niewystarczająca liczba księży i ich niesprawiedliwe rozmieszczenie uniemożliwiają wielu wspólnotom regularne uczestnictwo w celebracji Eucharystii . Pamiętając , że Eucharystia tworzy Kościół , jesteśmy zaniepokojeni sytuacją tysięcy tych wspólnot, które są pozbawione niedzielnej Eucharystii przez długi czas . Do tego dochodzi względny niedobór powołań do posługi i życia konsekrowanego. Brakuje ducha misyjnego wśród członków duchowieństwa , nawet w ich formacji . Wielu katolików żyje i umiera bez pomocy Kościoła , do którego należą przez chrzest . Napotykane są trudności w zapewnieniu wsparcia finansowego dla struktur duszpasterskich. Brakuje solidarności w dzieleniu się dobrami w obrębie i między Kościołami lokalnymi. Duszpasterstwo więzienne i duszpasterstwo nieletnich przestępców i osób zagrożonych nie są wystarczająco uwzględniane w wielu naszych Kościołach partykularnych .

Niewystarczające wsparcie duszpasterskie dla migrantów i osób wędrujących. Niektóre ruchy kościelne nie zawsze są odpowiednio zintegrowane z duszpasterstwem parafialnym i diecezjalnym ; z kolei niektóre struktury kościelne nie są wystarczająco otwarte, aby ich przyjąć.

f) W ostatnich dekadach z niepokojem obserwujemy , z jednej strony , że wielu ludzi traci transcendentny sens swojego życia i porzuca praktyki religijne , a z drugiej strony , że znaczna liczba katolików odchodzi z Kościoła, by dołączyć do innych grup religijnych . Choć jest to realny problem we wszystkich krajach Ameryki Łacińskiej i Karaibów , nie ma w nim jednorodności pod względem wymiarów i różnorodności .

g) W ramach nowego pluralizmu religijnego na naszym kontynencie nie dokonano wystarczającego rozróżnienia między wiernymi należącymi do innych Kościołów lub wspólnot kościelnych , zarówno pod względem doktryny, jak i postaw , a wiernymi należącymi do różnorodnych grup chrześcijańskich (nawet pseudochrześcijańskich), które zadomowiły się wśród nas , ponieważ nie jest właściwe wrzucanie ich wszystkich do jednego worka analitycznego . Dialog ekumeniczny z grupami chrześcijańskimi, które uporczywie atakują Kościół katolicki, jest często trudny .

h) Uznajemy , że czasami niektórzy katolicy odeszli od Ewangelii , która wymaga stylu życia bardziej wiernego prawdzie i miłości , prostszego , bardziej surowego i bardziej współczującego . Uznajemy również, że brakowało nam odwagi , wytrwałości i uległości łasce , aby kontynuować , wierni Kościołowi wszystkich czasów , odnowę rozpoczętą przez Sobór Watykański II , promowaną przez poprzednie Konferencje Generalne , i zapewnić latynoamerykańskie i karaibskie oblicze naszego Kościoła . Uznajemy siebie za wspólnotę biednych grzeszników , żebraków Bożego miłosierdzia , zebranych , pojednanych , zjednoczonych i posłanych mocą Zmartwychwstania Jego Syna i łaską nawrócenia Ducha Świętego .

DRUGI

ŻYCIE JEZUSA CHRYSTUSA W UCZNIACH-MISJONARZACH

3

RADOŚĆ BYCIA UCZNIAMI MISJONARZE GŁOSZĄCY EWANGELIĘ JEZUSA CHRYSTUSA

101. W tym momencie , z niepewnością w naszych sercach , pytamy - siebie wraz z Tomaszem : „ Jak możemy znać drogę? ” (J 14 , 5) . Jezus odpowiada nam prowokującą propozycją : „ Ja jestem drogą i prawdą , i życiem ” (J 14 , 6) . On jest prawdziwą drogą do Ojca , który tak umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał , aby każdy, kto w Niego wierzy, miał życie wieczne (por. J 3, 16) . To jest życie wieczne : „ Aby poznali Ciebie, jedynego prawdziwego Boga , oraz Tego, którego posłałeś, Jezusa Chrystusa ” (J 17 , 3) . Wiara w Jezusa jako Syna Ojca jest bramą do Życia . My, uczniowie Jezusa , wyznajemy naszą wiarę słowami Piotra : „ Słowa Twoje dają życie wieczne ” (J 6, 68) ; " Ty jesteś Mesjasz , Syn Boga żywego " (Mt 16:16) .

102. Jezus jest Synem Bożym , Słowem, które stało się ciałem (por. J 1, 14) , prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem , dowodem miłości Boga do ludzkości . Jego życie jest radykalnym oddaniem się za wszystkich ludzi , ostatecznie dopełnionym w Jego śmierci i zmartwychwstaniu . Jako Baranek Boży jest On Zbawicielem . Jego męka , śmierć i zmartwychwstanie umożliwiają zwycięstwo nad grzechem .

i nowe życie dla całej ludzkości. W Nim Ojciec staje się obecny, bo kto zna Syna, zna i Ojca (por. J 14, 7).

103. My, uczniowie Jezusa, uznajemy, że jest On pierwszym i największym ewangelizatorem posłanym przez Boga (por. Łk 4, 44), a jednocześnie Ewangelią Bożą (por. Rz 1, 3). Wierzymy w - „Dobrą Nowinę o Jezusie Chrystusie, Synu Bożym" (Mk 1, 1) i głosimy ją. Jako dzieci posłuszne głosowi Ojca, pragniemy słuchać Jezusa (por. Łk 9, 35), ponieważ On jest jedynym Nauczycielem (por. Mt 23, 8). Jako Jego uczniowie wiemy, że Jego słowa są Duchem i Życiem (por. J 6, 63. 68). Z radością wiary jesteśmy misjonarzami głoszącymi Ewangelię Jezusa Chrystusa, a w Nim dobrą nowinę o godności człowieka, życiu, rodzinie, pracy, nauce i solidarności ze stworzeniem.

3.1 DOBRA NOWINA O GODNOŚCI CZŁOWIEKA

104. Błogosławimy Boga za godność osoby ludzkiej, którą stworzył na swój obraz i podobieństwo . Stworzył nas wolnymi i uczynił nas podmiotami praw i obowiązków w stworzeniu. Dziękujemy Mu za to, że połączył nas z doskonałością świata, za obdarzenie nas darami inteligencji i zdolności do kochania; za godność, którą otrzymujemy również jako zadanie, które musimy chronić, pielęgnować i promować. Błogosławimy Go za dar wiary, która pozwala nam żyć w przymierzu z Nim, aż do momentu, gdy będziemy mieli udział w życiu wiecznym . Błogosławimy Go za to, że uczynił nas swoimi synami i córkami w Chrystusie, za to, że odkupił nas ceną swojej krwi i za trwałą relację, którą z nami nawiązuje, która jest źródłem naszej absolutnej, niepodlegającej negocjacjom i nienaruszalnej godności. Jeśli grzech zeszpecił obraz Boga w ludzkości i zranił jej kondycję, Dobra Nowina, którą jest Chrystus, odkupiła ją i przywróciła do łaski (Rz 5,12-21).

105. Chwalimy Boga za mężczyzn i kobiety z Ameryki Łacińskiej i Karaibów, którzy poruszeni wiarą, pracowali niestrudzenie

W obronie godności osoby ludzkiej , zwłaszcza ubogich i zmarginalizowanych. W jego świadectwie , doprowadzonym do całkowitego oddania , jaśnieje godność człowieka .

3.2 DOBRA NOWINA ŻYCIA

106. Chwalimy Boga za cudowny dar życia i za tych, którzy go czczą i szanują, oddając go na służbę innym; za radosnego ducha naszych ludzi, którzy kochają muzykę, taniec, poezję, sztukę i sport , i którzy pielęgnują mocną nadzieję pośród problemów i zmagań . Chwalimy Boga, ponieważ , mimo że jesteśmy grzesznikami , okazał nam swoją miłość , pojednając nas ze sobą przez śmierć swojego Syna na krzyżu . Chwalimy Go, ponieważ nadal wylewa na nas swoją miłość przez Ducha Świętego i karmi nas Eucharystią , chlebem życia (por. J 6,35) . Encyklika „ Evangelii vitae ” (Ewangelia życia) Jana Pawła II rzuca światło na wielką wartość ludzkiego życia , które powinniśmy cenić i za które nieustannie chwalimy Boga .

107. Błogosławimy Ojca za dar Jego Syna Jezusa Chrystusa , człowiek Boga i boskie oblicze człowieka " 4

> *W rzeczywistości jedynie w tajemnicy Słowa Wcielonego tajemnica człowieka prawdziwie się wyjaśnia . Chrystus w samym objawieniu tajemnicy Ojca i Jego miłości objawia to pełne imię człowieka samemu człowiekowi i okrywa go jego najwyższym powołaniem 4 5 .*

108. Błogosławimy Ojca, ponieważ każdy człowiek szczerze otwarty na prawdę i dobro , nawet pośród trudności i niepewności , może odkryć w prawie naturalnym zapisanym w jego sercu (por. Rz 2, 14-15) świętą wartość ludzkiego życia od początku do naturalnego końca i potwierdzić prawo każdej istoty ludzkiej do

BENEDYKT XV I , *Modlitwa o Wielką Modlitwę o Duch Święty . GS* **22** .

44

45

to jego podstawowe dobro było w pełni szanowane . Na uznaniu tego prawa opiera się „ współżycie ludzkie i sama wspólnota polityczna ” . [46].

109. W obliczu życia pozbawionego sensu Jezus objawia nam wewnętrzne życie Boga w Jego najwyższej tajemnicy , komunii trynitarnej . Taka jest miłość Boga , że czyni człowieka, pielgrzyma na tym świecie, swoim mieszkaniem : „ Przyjdziemy do Niego i będziemy w Nim mieszkać ” (J 14,23) . W obliczu rozpaczy świata bez Boga , który widzi tylko śmierć jako ostateczny koniec istnienia, Jezus oferuje nam zmartwychwstanie i życie wieczne, w którym Bóg będzie wszystkim we wszystkich (por. 1 Kor 15,28) . W obliczu bałwochwalstwa dóbr ziemskich Jezus przedstawia życie w Bogu jako najwyższą wartość : „ Cóż bowiem za pożytek dla człowieka, choćby cały świat zyskał , a na duszy swej szkodę poniósł ? ” (Mk 8,36) .

11. W obliczu hedonistycznego subiektywizmu Jezus proponuje oddanie życia , aby je zyskać , ponieważ „ kto ceni swoje życie ziemskie, straci je ” (J 12, 25) . Cechą charakterystyczną uczniów Chrystusa jest poświęcenie swojego życia jako soli ziemi i światła świata. W obliczu indywidualizmu Jezus wzywa nas do życia i chodzenia razem . Życie chrześcijańskie pogłębia się i rozwija jedynie w braterskiej wspólnocie. Jezus mówi nam : „ Macie jednego nauczyciela , a wy wszyscy jesteście braćmi ” (Mt 23 , 8) . W obliczu depersonalizacji Jezus pomaga budować zintegrowane tożsamości .

111. Własne powołanie , własna wolność i własna oryginalność są darami od Boga dla pełni i służby światu .

112. W obliczu wykluczenia Jezus broni praw słabych i godnego życia każdego człowieka . Od swego Mistrza uczeń nauczył się walczyć z wszelkimi formami pogardy dla życia i wyzysku osoby ludzkiej . Tylko Pan jest autorem i panem życia . Człowiek, Jego żywy obraz , jest zawsze święty.

46 **EV 2** .

47 Por . f . E N 8.

48 Por . BENEDYKT XV I , *Orędzie na Wielki Post 2007* .

Od poczęcia do naturalnej śmierci Jezus ofiarowuje życie wszystkim ludziom, w każdej sytuacji i stanie . W obliczu struktur śmierci , obdarza życiem w obfitości . „ Ja przyszedłem , aby [owce] miały życie i miały je w obfitości ” (J 10,10) . Dlatego uzdrawia chorych , wypędza demony i zobowiązuje swoich uczniów do promowania godności człowieka i relacji społecznych opartych na sprawiedliwości .

113. W obliczu zagrożenia przyrody Jezus , który wiedział, że Ojciec troszczy się o stworzenia, które karmi i upiększa (por. Łk 12,28) , wzywa nas do troski o ziemię , aby mogła zapewnić schronienie i utrzymanie wszystkim ludziom (por. Rdz 1,29 ; 2,15) .

3.3 DOBRA NOWINA O RODZINIE

114. Z radością głosimy wartość rodziny w Ameryce Łacińskiej i Karaibów . Papież Benedykt XVI potwierdza, że rodzina

> *Światowe Dziedzictwo , stanowi jeden z najważniejszych skarbów narodów Ameryki Łacińskiej i Karaibów . Uczęszczała do szkoły wiary , szkoły wartości ludzkich i obywatelskich , domu , w którym rodzi się i jest odpowiedzialnie przyjmowane ludzkie życie ... Rodzina jest niezastąpiona dla osobistego spokoju i wychowania swoich dzieci 49 .*

115. Dziękujemy Chrystusowi, który objawia nam, że „Bóg jest miłością i żyje w sobie osobistą tajemnicą miłości” i decydując się na życie w rodzinie pośród nas, podnosi ją do godności „ Kościoła domowego ” .

116. Błogosławimy Boga za to, że stworzył człowieka, mężczyznę i - kobietę, nawet jeśli dziś niektórzy próbują wypaczyć tę prawdę : „ Bóg stworzył

49 DI 5 .

50 Por. F C 1 1.

„Istoty ludzkie na swój obraz; na obraz Boży ich stworzył, mężczyznę i kobietę ich stworzył ” (Rdz 1,27) . W naturze ludzkiej leży to, że mężczyzna i kobieta szukają w sobie nawzajem wzajemności i komplementarności. [51]

117. Bycie kochanym przez Boga napełnia nas radością . Miłość ludzka znajduje swoją pełnię, gdy uczestniczy w miłości Bożej , w miłości Jezusa, który oddaje się solidarnie za nas w swojej całkowitej miłości aż do końca (por. J 13 , 1 ; 15, 9) . Miłość małżeńska jest - wzajemnym darem mężczyzny i kobiety , małżonków : jest wierna i wyłączna aż do śmierci i płodna , otwarta na życie i wychowanie dzieci , podobna do płodnej miłości Najświętszej Trójcy . Miłość małżeńska jest przyjmowana w sakramencie małżeństwa , aby oznaczać zjednoczenie Chrystusa z Jego Kościołem ; dlatego w łasce Jezusa Chrystusa znajduje swoje oczyszczenie , pokarm i pełnię (por. Ef 5 , 25-33) .

118. W rodzinie człowiek odkrywa powody i drogę przynależności do rodziny Bożej . Z rodziny otrzymujemy życie, pierwsze doświadczenie miłości i wiary . Wielki skarb wychowania dzieci w wierze tkwi w doświadczeniu życia rodzinnego, które przyjmuje wiarę , strzeże jej , celebruje , przekazuje i daje o niej świadectwo . Rodzice muszą być bardziej świadomi swojej radosnej i niezaprzeczalnej odpowiedzialności za integralne wychowanie swoich dzieci .

119. Bóg kocha nasze rodziny , pomimo tylu ran i podziałów . Obecność Chrystusa przywoływana poprzez modlitwę rodzinną pomaga nam przezwyciężać problemy , leczyć rany i otwierać drogi nadziei. Wiele pustkek w domu można złagodzić dzięki posługom wspólnoty kościelnej , rodziny rodzin.

Por . Kongregacja Nauki Wiary , *List do biskupów Kościoła katolickiego na temat współpracy mężczyzn* i *kobiet w Kościele i świecie* , 31 *maja* 2004 *r* . n V3.

51

3.4 DOBRA NOWINA O DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA

3.4.1 Praca

120. Chwalimy Boga, ponieważ w pięknie stworzenia , które jest dziełem Jego rąk, jaśnieje sens pracy jako uczestnictwa w Jego dziele stwórczym i jako służby naszym braciom i siostrom . Jezus , cieśla (por. Mk 6, 3), godnie traktował pracę i pracownika, przypominając nam, że praca nie jest jedynie dodatkiem do życia, ale „ stanowi fundamentalny wymiar ludzkiej egzystencji na ziemi ” 53, poprzez który człowiek urzeczywistnia się jako istota ludzka.54 Praca gwarantuje ludzką godność i wolność ; jest prawdopodobnie „ istotnym kluczem do całej kwestii społecznej ” .55

121. Dziękujemy Bogu, ponieważ Jego słowo uczy nas , że pomimo zmęczenia , które często towarzyszy pracy, chrześcijanin wie, że praca zjednoczona z modlitwą służy nie tylko ziemskiemu postępowi, ale także osobistemu uświęceniu i budowaniu Królestwa Bożego.56 Bezrobocie, niesprawiedliwe wynagrodzenie za pracę i życie bez chęci do pracy są sprzeczne z zamysłem Boga. Uczeń i misjonarz , odpowiadając na ten zamysł , promują godność pracownika i pracy , sprawiedliwe uznanie ich praw i obowiązków, rozwijają kulturę pracy i potępiają wszelką niesprawiedliwość. Ochrona niedzieli jako dnia odpoczynku , rodziny i uwielbienia Pana gwarantuje równowagę między pracą a odpoczynkiem . Obowiązkiem wspólnoty jest tworzenie struktur , które oferują pracę osobom niepełnosprawnym zgodnie z ich możliwościami.57

122. Chwalimy Boga za talenty , naukę i decyzję mężczyzn i kobiet, którzy promują inicjatywy i projekty twórcze

LE 4.
Por. LE 9.
Por. *Ib i d.*
53 , 3 .
54 Por. *Tamże.* , 2 7 ; 2
55 Tes 3 , 10 . *funt i re.* ,
5 22.
6
57

pracy i produkcji , które podnoszą poziom życia ludzkiego i dobrobyt społeczeństwa. Działalność gospodarcza jest dobra i konieczna , gdy szanuje godność pracownika , dba o środowisko i służy dobru wspólnemu. Staje się ona zepsuta , gdy dążąc jedynie do zysku , narusza prawa pracownicze i sprawiedliwość.

3.4.2 Nauka i technologia

123. Chwalimy Boga za tych, którzy kultywują naukę i technologię, oferując niezliczoną ilość dóbr i wartości kulturowych, które przyczyniły się między innymi do wydłużenia oczekiwanej długości życia i poprawy jego jakości . Jednak nauka i technologia nie dają odpowiedzi na fundamentalne pytania ludzkiego życia . Ostateczna odpowiedź na fundamentalne pytania ludzkości może pochodzić jedynie z integralnego rozumu i etyki oświeconej Bożym objawieniem . Kiedy prawda , dobro i piękno zostają oddzielone ; - kiedy człowiek i jego fundamentalne potrzeby nie stanowią kryterium etycznego, nauka i technologia zwracają się przeciwko samej ludzkości, która je stworzyła .

124. Dziś granice między naukami zacierają się .
rozumienia dialogu sugeruje, że żadna wiedza nie jest całkowicie autonomiczna . Taka sytuacja otwiera szereg możliwości interakcji teologii z naukami społecznymi .

3.5 DOBRA NOWINA O POWSZECHNYM PRZEZNACZENIU TOWARÓW I EKOLOGII

125. Wraz z rdzennymi mieszkańcami obu Ameryk wielbimy Pana , który stworzył wszechświat jako przestrzeń życia i współistnienia dla wszystkich swoich synów i córek, a nam pozostawił go jako znak swojej dobroci i piękna . Stworzenie również jest przejawem opatrznościowej miłości Boga ; zostało nam powierzone, abyśmy się nim opiekowali i przekształcali w źródło godnego życia dla wszystkich. Chociaż dziś…

Większe docenienie natury stało się powszechne; wyraźnie dostrzegamy, na ile sposobów ludzkość zagraża, a nawet niszczy jej siedlisko . „ Nasza siostra, Matka Ziemia ” ⁵⁸ jest naszym wspólnym domem i miejscem przymierza Boga z ludźmi i całym stworzeniem. Lekceważenie wzajemnych relacji i równowagi, którą sam Bóg ustanowił wśród stworzonych rzeczywistości, jest obrazą Stwórcy, atakiem na bioróżnorodność i ostatecznie na życie . Uczeń - misjonarz , któremu Bóg powierzył stworzenie , musi je kontemplować, troszczyć się o nie i używać go , zawsze szanując porządek nadany mu przez Stwórcę .

126. Najlepszym sposobem na szacunek dla natury jest promowanie ekologii człowieka otwartej na transcendencję , która, szanując jednostkę i rodzinę, środowisko i miasta , podąża za nakazem Pawła, aby wszystko zjednoczyć w Chrystusie i z Nim wielbić Ojca (por. 1 Kor 3, 21-23) . Pan dał świat wszystkim , obecnym i przyszłym pokoleniom . Powszechne przeznaczenie dóbr wymaga solidarności z obecnymi i przyszłymi pokoleniami . Ponieważ zasoby są coraz bardziej ograniczone, ich wykorzystanie musi być regulowane zgodnie z zasadą sprawiedliwości rozdzielczej, z poszanowaniem zrównoważonego rozwoju.

3.6 KONTYNENT NADZIEI I MIŁOŚCI

127. Dziękujemy Bogu jako uczniowie i misjonarze, ponieważ większość mieszkańców Ameryki Łacińskiej i Karaibów jest ochrzczona . Opatrzność Boża powierzyła nam cenne dziedzictwo przynależności do Kościoła poprzez dar chrztu, który uczynił nas członkami Ciała Chrystusa , pielgrzymującego ludu Bożego w Ameryce , od ponad pięciuset lat . Naszą nadzieję umacnia mnogość naszych dzieci , ideały naszej młodzieży i heroizm wielu naszych rodzin, które pomimo narastających trudności pozostają wierne miłości .

58 FRANCISCO SASIS , *Pieśń stworzeń* , 9 .

Dziękujemy Bogu za religijność naszych narodów , która przejawia się w oddaniu cierpiącemu Chrystusowi i Jego błogosławionej Matce , w czci świętych i ich patronalnych świętach , w miłości do Papieża i innych pasterzy , w miłości do Kościoła powszechnego jako wielkiej rodziny Bożej, która nigdy nie może i nie powinna pozostawić swoich dzieci samymi lub w nędzy . 59

128. Doceniamy dar żywotności Kościoła , który podąża przez Amerykę Łacińską i Karaiby , jego preferencyjną opcję na rzecz ubogich, jego parafie, wspólnoty, stowarzyszenia , ruchy kościelne , nowe wspólnoty oraz liczne usługi społeczne i edukacyjne . Chwalimy Pana za to, że uczynił ten kontynent przestrzenią komunii i komunikacji między rdzennymi ludami i kulturami . Dziękujemy również za rosnącą rolę grup, które niegdyś były marginalizowane : kobiet , rdzennych mieszkańców, Afroamerykanów, chłopów i mieszkańców zmarginalizowanych obszarów dużych miast. Całe życie naszych narodów, zbudowane na Chrystusie i przez Niego odkupione, może patrzeć w przyszłość z nadzieją i radością , podejmując wezwanie Papieża Benedykta XVI : „ Tylko z Eucharystii wyrośnie cywilizacja miłości, która przemieni Amerykę Łacińską i Karaiby, aby były nie tylko Kontynentem Nadziei , ale także Kontynentem Miłości ! ”

59 DI 1.

60 DI 4 .

4

POWOŁANIE
UCZNIOWIE MISJONARZE
DO ŚWIĘTOŚCI

4.1 Wezwania do naśladowania Jezusa Chrystusa

129. Bóg Ojciec , że tak powiem , wychodzi z siebie , by wezwać nas do udziału w Jego życiu i chwale . Poprzez Izrael , naród, który uczynił swoim , Bóg objawia nam swój plan na życie . Za każdym razem, gdy Izrael szukał i potrzebował swojego Boga , zwłaszcza w czasach narodowego nieszczęścia , przeżywał wyjątkowe doświadczenie komunii z Nim , który uczynił go uczestnikiem swojej prawdy , swojego życia i swojej świętości . Dlatego nie ociągał się ze świadczeniem, że jego Bóg - w przeciwieństwie do bożków - jest " Bogiem żywym " (Pwt 5,26) , który uwalnia go od ciemiężców (por. Wj 3,7-10) , który niestrudzenie przebacza (por. Wj 34,6 ; Syr 2,11) i który przywraca utracone zbawienie , gdy ludzie , uwikłani " w sidła śmierci " (Ps 116,3) , zwracają się do niego z błaganiem (por. Iz 38,16) . O tym Bogu - który jest jego Ojcem - Jezus powie, że " nie jest On Bogiem umarłych , lecz żywych " (Mk 12,27) .

130. W tych ostatnich dniach przemówił do nas przez Jezusa, swego Syna (Hbr 1 , 1nn) , z którym nadeszła pełnia czasu (por. Ga 4 , 4) . Bóg, który jest Święty i nas kocha , wzywa nas przez Jezusa do świętości (por. Ef 1 , 4-5).

131. Powołanie Jezusa , Nauczyciela , niesie w sobie wielką nowość . W starożytności nauczyciele zapraszali swoich uczniów do połączenia się z czymś transcendentnym , a nauczyciele Prawa proponowali przestrzeganie Prawa Mojżeszowego . Jezus zaprasza nas do - spotkania z Nim i do bycia z Nim blisko związanym, ponieważ On jest źródłem życia (por. J 15 , 5-15) i tylko On ma słowa życia wiecznego (por. J 6, 68). W codziennym życiu z Jezusem i w konfrontacji z naśladowcami innych nauczycieli uczniowie szybko odkrywają dwie całkowicie oryginalne rzeczy w swojej relacji z Jezusem . Z jednej strony , nie wybrali swojego nauczyciela; to Chrystus wybrał ich . Z drugiej strony , nie zostali wezwani do czegoś (do oczyszczenia , do nauki Prawa ...), ale do Kogoś, wybrani , aby być ściśle związani z Jego Osobą (por. Mk 1, 17 ; 2, 14) . Jezus wybrał ich, „aby Mu towarzyszyli i aby wysyłać ich na głoszenie nauki ” (Mk 3, 14) , aby mogli iść za Nim, „ być Jego ” i należeć do „ Jego ” oraz uczestniczyć w Jego misji . Uczeń doświadcza, że głęboka więź z Jezusem w grupie Jego własnych jest uczestnictwem w Życiu, które pochodzi z samego serca Ojca , jest formacją do przyjęcia Jego sposobu życia i Jego motywacji (por. Łk 6 , 40b) , do dzielenia Jego przeznaczenia i do podjęcia Jego misji, aby wszystko uczynić nowym .

132. Przypowieścią o krzewie winnym i latoroślach (por. J 15 , 1-8) Jezus objawia rodzaj relacji, jaką oferuje i jakiej oczekuje od swoich uczniów . Nie chce relacji takiej jak „ sługa ” (por. J 8 , 33-36), ponieważ „ sługa nie zna spraw swego pana ” (J 15, 15) . Sługa nie ma dostępu do domu swego pana , a tym bardziej do jego życia . Jezus chce, aby jego uczniowie byli z Nim związani jako „ przyjaciel ” i „ brat” . „ Przyjaciel ” wchodzi w Jego Życie , czyniąc je swoim . Przyjaciel słucha Jezusa , zna Ojca i pozwala, aby Jego Życie (Jezus Chrystus) płynęło w jego własnym życiu (por. J 15, 14) , kształtując jego relację ze wszystkimi (por. J 15, 12). „ Brat ” Jezusa (por. J 20,17) uczestniczy w życiu Zmartwychwstałego , Syna Ojca niebieskiego , tak więc Jezus i jego uczeń dzielą to samo życie, które pochodzi od Ojca , chociaż Jezus z natury (por. J 5,26 ; 10,30) , a uczeń przez uczestnictwo (por. J 10,10) .

Bezpośrednim skutkiem tego typu więzi jest stan braci , jaki nabywają członkowie swojej wspólnoty .

133. Jezus czyni ich swoją rodziną , ponieważ dzieli z Nim to samo życie , które pochodzi od Ojca, i prosi ich , jako uczniów , o głęboką jedność z Nim , o posłuszeństwo Słowu Ojca , aby wydawać obfite owoce miłości . Święty Jan świadczy o tym w prologu do swojej Ewangelii : „ Wszystkim tym, którzy wierzą w imię Jego , dał moc, aby się stali dziećmi Bożymi ”, a oni są dziećmi Bożymi, którzy „ nie z ludzkiego narodzenia ani z woli męża, ale z Boga się narodzili ” (J 1 , 12-13) .

134. Jako uczniowie i misjonarze jesteśmy wezwani do wzmocnienia naszej odpowiedzi **wiary** i głoszenia, że Chrystus odkupił wszystkie grzechy i zło ludzkości.

> *W najbardziej paradoksalnym aspekcie swojej tajemnicy , godzinie krzyża . Wołanie Jezusa : „ Boże mój , Boże mój , czemuś Mnie opuścił ? ”* (*Mk* 15 *, 34) nie jest udręką zrozpaczonego człowieka , lecz modlitwą Syna , który z miłości ofiarowuje swoje życie Ojcu dla zbawienia wszystkich .*

135. Odpowiedź na Jego powołanie wymaga wejścia w dynamikę Dobrego Samarytanina (por. Łk 10 , 29-37), która nakłada na nas obowiązek stawania się bliźnimi, zwłaszcza tym, którzy cierpią, i tworzenia społeczeństwa bez osób wykluczonych , idąc za przykładem Jezusa, który jada z celnikami i grzesznikami (por. Łk 5 , 29-32), przyjmuje dzieci i młodzież (por. Mk 10 , 13-16) , uzdrawia trędowatych (por. Mk 1, 40-45) , przebacza i uwalnia grzesznicę (por. Łk 7 , 36-49 ; J 8 , 1-11) , rozmawia z Samarytanką (por. J 4, 1-26) .

NM I , 25-26 .

61

4.2 SKONFIGUROWANE Z MASTEREM

136. Podziw dla osoby Jezusa , Jego powołania i Jego pełnego miłości spojrzenia starają się wywołać świadomą i wolną odpowiedź z głębi serca ucznia , przylgnięcie całym jego bytem do wiedzy, że Chrystus woła go po imieniu (**por. J 10** , 3). Jest to „ tak " , które radykalnie zobowiązuje wolność ucznia do oddania się Jezusowi Chrystusowi, Drodze , Prawdzie i Życiu (por. J 14, 6) . Jest to odpowiedź miłości do Tego, który pierwszy umiłował go „ do końca " (por. J 13 , 1) . W tej miłości Jezusa dojrzewa odpowiedź ucznia : „ Pójdę za Tobą, dokądkolwiek pójdziesz " (Łk 9, 57) .

137. Duch Święty , którego daje nam Ojciec , utożsamia nas z Jezusem – Drogą , otwierając nas na tajemnicę zbawienia, abyśmy mogli być Jego dziećmi i braćmi dla siebie nawzajem ; utożsamia nas z Jezusem – Prawdą, ucząc nas wyrzekać się naszych kłamstw i własnych ambicji, i utożsamia nas z Jezusem – Życiem , pozwalając nam przyjąć Jego plan miłości i oddać się, aby inni mogli „ mieć życie w Nim " .

138. Aby prawdziwie upodobnić się do Mistrza , konieczne jest przyjęcie centralnego znaczenia Przykazania miłości , które On zechciał nazwać swoim i nowym : „ Miłujcie się wzajemnie, tak jak Ja was umiłowałem " (J 15, 12) . Ta miłość , mierzona całkowitym oddaniem się Jezusa , jest nie tylko znakiem rozpoznawczym każdego chrześcijanina , ale musi również charakteryzować Jego Kościół, wspólnotę uczniów Chrystusa , której świadectwo braterskiej miłości będzie pierwszym i najważniejszym orędziem: „ I poznają wszyscy, żeście uczniami moimi " (J 13, 35).

139. Idąc za Jezusem Chrystusem, uczymy się i praktykujemy Błogosławieństwa Królestwa , styl życia Jezusa Chrystusa: Jego miłość i synowskie posłuszeństwo Ojcu , Jego głębokie współczucie dla ludzkiego cierpienia , Jego bliskość z ubogimi i - bezbronnymi, Jego wierność powierzonej Mu misji , Jego bezinteresowną miłość aż do oddania życia . Dziś kontemplujemy Jezusa Chrystusa, takiego, jakim Go nam przedstawiają Ewangelie, aby zrozumieć, co uczynił i

aby rozeznać , co powinniśmy zrobić w obecnych okolicznościach .

140. Utożsamienie się z Jezusem Chrystusem oznacza także dzielenie Jego przeznaczenia : ,,Gdzie Ja jestem, tam będzie i mój sługa ” (J 12, 26) . Chrześcijanin dzieli ten sam los co Pan , aż do krzyża: ,, Jeśli kto chce pójść za Mną , niech się zaprze samego siebie , niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje ” (Mk 8, 34) . Jesteśmy pokrzepieni świadectwem tak wielu misjonarzy i męczenników wczoraj i dziś w naszych wspólnotach, którzy przybyli, by dzielić krzyż Chrystusa, aż do oddania życia.

141. Maryja Panna jest wspaniałym obrazem planu trynitarnego, który wypełnił się w Chrystusie . Od Niepokalanego Poczęcia do Wniebowzięcia przypomina nam, że piękno istoty ludzkiej tkwi całkowicie w więzi miłości z Trójcą Świętą, a pełnia naszej wolności tkwi w pozytywnej odpowiedzi, jaką na nią dajemy .

142. W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach niezliczeni chrześcijanie starają się upodobnić do Pana, spotykając Go w modlitewnym słuchaniu Słowa , otrzymując Jego przebaczenie w sakramencie pojednania i Jego życie w sprawowaniu Eucharystii i innych sakramentów , w solidarności z najbardziej potrzebującymi braćmi i siostrami oraz w życiu wielu wspólnot , które z radością rozpoznają Pana pośród siebie .

4.3 POSŁANI, ABY GŁOSIĆ EWANGELIĘ O KRÓLESTWIE ŻYCIA

143. Jezus Chrystus , prawdziwy człowiek i prawdziwy Bóg, poprzez swoje słowa i czyny , poprzez swoją śmierć i zmartwychwstanie, zapoczątkowuje pośród nas Królestwo życia Ojca , które osiągnie pełnię, gdzie nie będzie już ,, śmierci, ani żałoby , ani krzyku, ani trudu , bo wszystko, co dawne, przeminęło ” (Ap 21,4) . Podczas swojego życia i poprzez swoją śmierć na krzyżu Jezus pozostaje wierny Ojcu i Jego woli (por. Łk 22,42) . Podczas swojej posługi uczniowie nie

, że sens Jego życia przypieczętował sens Jego śmierci . Tym bardziej nie mogli zrozumieć , że według planu Ojca śmierć Syna była źródłem owocnego życia dla wszystkich (por. J 12 , 23-24). Tajemnica Paschalna Jezusa jest aktem posłuszeństwa i miłości do Ojca oraz daru z siebie dla wszystkich braci i sióstr , przez który Mesjasz w pełni oddaje to życie, które ofiarował na drogach i w wioskach Palestyny . Przez swoją dobrowolną ofiarę Baranek Boży oddaje swoje ofiarowane życie w ręce Ojca (por. Łk 23, 46), który czyni Go zbawieniem ,, dla nas " (1 Kor 1, 30) . Przez Tajemnicę Paschalną Ojciec przypieczętowuje nowe przymierze i rodzi nowy lud , którego fundamentem jest Jego bezinteresowna ojcowska miłość, która zbawia.

144. Wzywając swoich uczniów do siebie , daje im bardzo konkretne polecenie : głosić Ewangelię o Królestwie wszystkim narodom (por. Mt 28,19 ; Łk 24,46-48) . Dlatego każdy uczeń jest misjonarzem , ponieważ Jezus czyni ich uczestnikami swojej misji , a jednocześnie wiąże ich ze sobą jako przyjaciela i brata . W ten sposób , tak jak On jest świadkiem tajemnicy Ojca , tak uczniowie są świadkami śmierci i zmartwychwstania Pana, aż do Jego powrotu . Wypełnianie tego polecenia nie jest zadaniem opcjonalnym , ale integralną częścią tożsamości chrześcijańskiej , ponieważ jest zewnętrznym wyrazem samego powołania .

145. W miarę jak wzrasta świadomość przynależności do Chrystusa , dzięki wdzięczności i radości , jakie ona rodzi , wzrasta również pragnienie dzielenia się darem tego spotkania ze wszystkimi . Misja nie ogranicza się do programu czy projektu , lecz polega na dzieleniu się doświadczeniem spotkania z Chrystusem , dawaniu o nim świadectwa i głoszeniu go od człowieka do człowieka , od wspólnoty do wspólnoty i od Kościoła aż po krańce ziemi (por. Dz 1, 8).

146. Benedykt XVI przypomina nam, że :

> *Uczeń , osadzony na skale Słowa Bożego , czuje się zobowiązany do niesienia Dobrej Nowiny o zbawieniu swoim braciom . Uczeń czyni i czyni to , co czyni ,*

> jak *dwie strony tej samej* monety *: kiedy uczeń jest zakochany w Chrystusie , nie może powstrzymać się od głoszenia światu , że tylko On nas zbawia (por . Dz 4,12*) . Uczeń *wie* bowiem *,* że *bez Chrystusa nie ma światła , nadziei , miłości ani przyszłości.62*

To jest podstawowe zadanie ewangelizacji, które obejmuje - preferencyjną opcję na rzecz ubogich, integralny rozwój człowieka i autentyczne chrześcijańskie wyzwolenie .

147. Jezus wychodził naprzeciw ludziom w bardzo różnych sytuacjach: mężczyznom i kobietom, biednym i bogatym , Żydom i cudzoziemcom, sprawiedliwym i grzesznikom … zapraszając ich wszystkich, by poszli za Nim. Dziś nadal zaprasza nas do odkrywania w Nim miłości Ojca . Właśnie dlatego uczeń-misjonarz musi być mężczyzną lub kobietą , którzy uwidaczniają miłosierną miłość Ojca , zwłaszcza wobec biednych i grzeszników .

148. Uczestnicząc w tej misji , uczeń zmierza ku świętości . Przeżywanie jej w misji prowadzi go do serca świata . Dlatego świętość nie jest ucieczką w introspekcję czy religijny indywidualizm , ani porzuceniem pilnej rzeczywistości wielkich problemów ekonomicznych , społecznych i politycznych Ameryki Łacińskiej i świata, a tym bardziej ucieczką od rzeczywistości w świat wyłącznie - duchowy.63

4.4 Ożywiony Duchem Świętym

149. Na początku swojego życia publicznego , po chrzcie , Jezus został wyprowadzony przez Ducha Świętego na pustynię , aby przygotować się do swojej misji (por. Mk 1, 12-13), a poprzez modlitwę i post rozeznał wolę Ojca i przezwyciężył pokusy pójścia innymi drogami.

62 DI 3.

63 Por. DI 3.

Ten sam Duch towarzyszył Jezusowi przez całe Jego życie (por. Dz 10,38) . Po zmartwychwstaniu przekazał On swojego życiodajnego Ducha swoim naśladowcom (por. Dz 2,33) .

150. Od Pięćdziesiątnicy Kościół doświadcza natychmiast owocnych wylań Ducha Świętego , boskiej witalności wyrażonej w różnych darach i charyzmatach (por. 1 Kor 12, 1-11) i rozmaitych posługach, które budują Kościół i służą ewangelizacji (por. 1 Kor 12, 28-29) . Przez te dary Ducha Świętego wspólnota rozszerza zbawczą posługę Pana, aż do Jego ponownego pojawienia się na końcu czasów (por. 1 Kor 1 , 6-7) . Duch Święty w Kościele kształtuje zdecydowanych i odważnych misjonarzy, takich jak Piotr (por. Dz 4, 13) i Paweł (por. Dz 13 , 9) , wskazuje miejsca , które muszą być ewangelizowane i wybiera tych, którzy mają to czynić (por. Dz 13 , 2) .

151. Kościół, naznaczony i opieczętowany „ Duchem Świętym i ogniem ” (Mt 3,11) , kontynuuje dzieło Mesjasza , otwierając wierzącemu - bramy zbawienia (por. 1 Kor 6,11) . Paweł potwierdza to w ten sposób : „ Jesteście listem Chrystusowym, napisanym przez naszą posługę, nie atramentem, lecz Duchem Boga żywego ” (2 Kor 3,3). Ten sam i jedyny Duch prowadzi i umacnia Kościół w głoszeniu Słowa , w celebrowaniu wiary i w służeniu miłości , aż Ciało Chrystusa osiągnie wielkość swojej Głowy (por. Ef 4,15-16) . Tak więc , poprzez skuteczną obecność swego Ducha, Bóg zapewnia, aż do Paruzji , swoją propozycję życia dla mężczyzn i kobiet wszystkich czasów i miejsc , napędzając przemianę historii i jej dynamikę . Dlatego Pan nadal wylewa swoje Życie dzisiaj poprzez dzieło Kościoła , który „ mocą Ducha Świętego posłanego z nieba ” (1 P 1,12) kontynuuje misję, którą Jezus Chrystus otrzymał od Ojca (por. J 20,21) .

152. Jezus przekazał nam słowa swego Ojca , a Duch Święty przypomina Kościołowi słowa Chrystusa (por. J 14, 26) . Od samego początku uczniowie byli formowani przez Jezusa w Duchu Świętym (por. Dz 1 , 2) ; w Kościele Duch Święty jest wewnętrznym Nauczycielem , - który prowadzi do poznania całej prawdy , formując uczniów .

" Pieprzeni misjonarze " . Dlatego naśladowcy Jezusa muszą być nieustannie prowadzeni przez Ducha (por. Ga 5,25) i sami odczuwać pasję do Ojca i Królestwa : głosić Dobrą Nowinę ubogim , uzdrawiać chorych , pocieszać smutnych , wyzwalać jeńców i głosić wszystkim rok łaski Pańskiej (por. Łk 4,18-19).

153. Ta rzeczywistość uobecnia się w naszym życiu dzięki działaniu - Ducha Świętego, który również przez sakramenty nas oświeca i ożywia . Na mocy chrztu i bierzmowania jesteśmy powołani, by być uczniami-misjonarzami Jezusa Chrystusa i wejść w trynitarną komunię w Kościele , która ma swój szczyt w Eucharystii , będącej początkiem i celem misji chrześcijanina . „ W ten sposób Najświętsza Eucharystia prowadzi chrześcijańskie wtajemniczenie do pełni i stanowi niejako centrum i cel wszelkiego życia sakramentalnego ” . [64]

64 17 .

5

KOMUNIA UCZNIÓW Misjonarze w Kościele

5.1 POWOŁANI DO ŻYCIA W KOMUNII

154. Na początku swojej posługi Jezus wybrał dwunastu, aby żyli we wspólnocie z Nim (por. Mk 3,14) . Aby pielęgnować wspólnotę i ocenić misję , Jezus poprosił ich : „ Pójdźcie wy sami osobno na miejsce pustynne i wypocznijcie nieco ” (Mk 6,31-32). Przy innych okazjach spotykał się z nimi , aby wyjaśnić im tajemnicę Królestwa (por. Mk 4,11.33-34) . Podobnie zachowywał się wobec grupy siedemdziesięciu dwóch uczniów (por. Łk 10,17-20) . Wydaje się, że te prywatne spotkania wskazują, że Jezus chciał przemówić do ich serc (por. Oz 2,14) . Również dzisiaj intymne spotkanie uczniów z Jezusem jest niezbędne do podtrzymywania życia wspólnotowego i działalności misyjnej .

155. Uczniowie Jezusa są powołani do życia w komunii z Ojcem (1 J 1 , 3) i z Jego Synem, który umarł i zmartwychwstał , w „ wspólnocie Ducha Świętego ” (2 Kor 13, 13) . Tajemnica Trójcy Świętej jest źródłem , wzorem i celem tajemnicy Kościoła .
„ Lud zgromadzony jednością Ojca , Syna i Ducha Świętego ”, powołany w Chrystusie „ jako sakrament , znak i narzędzie ” .

„ narzędzie wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem i jedności całej ludzkości ” [65]. Komunia wiernych i Kościołów partykularnych w Ludzie Bożym opiera się na komunii z Trójcą Świętą .

156. Powołanie do misyjnego uczniostwa jest wezwaniem do komunii w Jego Kościele. Nie ma uczniostwa bez komunii . W obliczu pokusy , bardzo obecnej we współczesnej kulturze, bycia chrześcijanami bez Kościoła i nowych, indywidualistycznych dążeń duchowych , stwierdzamy, że wiara w Jezusa Chrystusa dotarła do nas poprzez wspólnotę kościelną i „ daje nam rodzinę , powszechną rodzinę Bożą w Kościele katolickim. Wiara uwalnia nas z izolacji ego, ponieważ prowadzi nas do komunii ” . Oznacza to , że konstytutywnym wymiarem wydarzenia chrześcijańskiego jest przynależność do konkretnej wspólnoty, w której możemy przeżywać trwałe doświadczenie uczniostwa i komunii z następcami Apostołów i Papieżem .

15.7 . Przyjmując wiarę i chrzest, chrześcijanie przyjmują działanie Ducha Świętego, które prowadzi do wyznania Jezusa jako Syna Bożego i nazywania Boga „ Abba ” . Wszyscy ochrzczeni w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach , „ dzięki powszechnemu kapłaństwu Ludu Bożego ”, są powołani do życia i przekazywania komunii z Trójcą Świętą , ponieważ „ ewangelizacja jest wezwaniem do uczestnictwa w komunii trynitarnej ” . [6s]

158. Podobnie jak pierwsze wspólnoty chrześcijańskie , dziś regularnie gromadzimy się, aby „ słuchać nauki Apostołów i we wspólnocie , łamać chleb i modlić się ” (Dz 2, 42). Komunia Kościoła karmi się Chlebem Słowa Bożego i Chlebem Ciała Chrystusa. Eucharystia ,

65 LG 1.
66 DI 3 .
67 Ibid. ; 5 .
68 DP 218.

Udział wszystkich w tym samym Chlebie Życia i w tym samym Kielichu Zbawienia czyni nas członkami tego samego Ciała (por. 1 Kor 10,17) . Jest źródłem i szczytem życia chrześcijańskiego , jego najdoskonalszym wyrazem i pokarmem życia we wspólnocie . W Eucharystii karmią się nowe ewangeliczne relacje , które rodzą się z bycia synami i córkami Ojca oraz braćmi i siostrami w Chrystusie . Kościół , który ją celebruje, jest „ domem i szkołą komunii ” , gdzie uczniowie dzielą tę samą wiarę, nadzieję i miłość w służbie misji ewangelizacyjnej.

159. Kościół , jako „ wspólnota miłości ” [71] , jest powołany do odzwierciedlania chwały miłości Boga , która jest komunią , i w ten sposób przyciągania jednostek i narodów do Chrystusa . W praktykowaniu jedności upragnionej przez Jezusa , mężczyźni i kobiety naszych czasów czują się powołani i rozpoczynają piękną przygodę wiary. „ Aby i oni trwali w jedności z nami , aby świat uwierzył ” (J 17,21) . Kościół rośnie nie przez prozelityzm, lecz „ przez ' przyciąganie ' : tak jak Chrystus ' wszystko przyciąga ' mocą swojej miłości ” 2. Kościół „ przyciąga ” , gdy żyje w komunii , ponieważ uczniowie Jezusa zostaną rozpoznani , jeśli będą się wzajemnie miłować, tak jak On nas umiłował (por. Rz 12,4-13 ; J 13,34) .

160. Kościół pielgrzymujący żyje w oczekiwaniu na piękno miłości , która urzeczywistni się u kresu czasów w doskonałej komunii z Bogiem i ludźmi. [73] Jego bogactwo polega na tym, że już w tym czasie żyje „ wspólnotą świętych ” , czyli komunią dóbr boskich między wszystkimi członkami Kościoła , w szczególności między tymi, którzy pielgrzymują, a tymi , którzy już cieszą się chwałą . Zauważamy , że w naszym Kościele jest wielu katolików, którzy...

69
7 Por . L G 1
0 1. NM I 43.
71 DC E 19 .
72 BENEDYKT XVI ra s il.
7 Por. *lb id* .
3 Por. L G 4 9.
74

Okazjonalnie wyrażają swoją wiarę i przynależność, zwłaszcza - poprzez pobożność wobec Jezusa Chrystusa , Maryi Dziewicy i nabożeństwo do świętych. Zachęcamy ich do pogłębiania wiary i pełniejszego uczestnictwa w życiu Kościoła , przypominając im, że ,, mocą chrztu są powołani, aby być uczniami i misjonarzami Jezusa Chrystusa ” .

161. Kościół jest komunią w miłości . To jest jego istota i znak, poprzez który jest powołany do bycia rozpoznawanym jako naśladowca Chrystusa i sługa ludzkości . Nowe przykazanie jednoczy uczniów między sobą , uznając się za braci i siostry, posłusznych temu samemu Mistrzowi , członków zjednoczonych z tą samą Głową , a zatem powołanych do troski o siebie nawzajem (1 Kor 13; Kol 3 , 12-14) .

162. Różnorodność charyzmatów , posług i usług otwiera horyzont dla codziennej praktyki komunii, poprzez którą dary Ducha są udostępniane innym, aby mogła płynąć miłość (por. 1 Kor 12 , 4-12) . Każdy ochrzczony jest bowiem nosicielem darów, które muszą być rozwijane w jedności i komplementarności z darami innych , aby utworzyć jedno Ciało Chrystusa , dane dla życia świata . Praktyczne uznanie organicznej jedności i różnorodności funkcji zapewni większą żywotność misyjną i będzie znakiem i narzędziem pojednania i pokoju dla naszych narodów . Każda wspólnota jest powołana do odkrywania i integrowania ukrytych i cichych talentów, którymi Duch obdarza wiernych .

163. W ludzie Bożym ,, komunia i misja są głęboko ze sobą zjednoczone ... Komunia jest misyjna, a misja jest dla komunii ” 7. 6. w Kościołach partykularnych wszyscy członkowie ludu Bożego , według swoich szczególnych powołań , są wezwani do świętości we wspólnocie i misji .

75 DI 3.

7 6 Rozdział L 32 .

5.2 Miejsca kościelne do komunii

5.2.1 Diecezja – uprzywilejowane miejsce komunii

164. Życie wspólnotowe jest istotne dla powołania chrześcijańskiego. Uczniostwo i misja zawsze zakładają przynależność do wspólnoty. Bóg nie chciał nas zbawić w izolacji, lecz ukształtował Lud ... To aspekt, który odróżnia doświadczenie powołania chrześcijańskiego od zwykłego, indywidualnego uczucia religijnego . Z tego powodu doświadczenie wiary jest zawsze przeżywane w obrębie Kościoła partykularnego .

165. Zgromadzony i karmiony Słowem i Eucharystią, Kościół katolicki istnieje i objawia się w każdym Kościele partykularnym, w komunii z Biskupem Rzymu[7, 8]. Jest to, jak stwierdza Sobór, ,, część Ludu Bożego, powierzona biskupowi, aby ją paśli wraz z prezbiterium ”[7, 9].

166. Kościół partykularny jest w pełni Kościołem, ale nie całym Kościołem . Jest on konkretną realizacją tajemnicy Kościoła powszechnego w określonym miejscu i czasie. Z tego powodu musi on pozostawać w komunii z innymi Kościołami partykularnymi i pod najwyższym zwierzchnictwem pasterskim Papieża , Biskupa Rzymu, który przewodniczy wszystkim Kościołom.

167. Dojrzałość w naśladowaniu Jezusa i pasja głoszenia Go wymagają od Kościoła lokalnego nieustannego odnawiania swojego misyjnego życia i zapału. Tylko w ten sposób może on być dla wszystkich ochrzczonych domem i szkołą komunii, uczestnictwa i solidarności. W swojej konkretnej rzeczywistości społecznej uczniowie doświadczają spotkania z żywym Jezusem Chrystusem, dojrzewają w swoim chrześcijańskim powołaniu, odkrywają bogactwo i łaskę bycia misjonarzem i z radością głoszą Słowo.

77 LG 9.
78 Rozdział 8 5.
79 C hD 11.

168. Diecezja, we wszystkich swoich wspólnotach i strukturach , jest powołana do bycia „ wspólnotą misyjną ” . Każda diecezja powinna wzmacniać swoją świadomość misyjną , wychodząc naprzeciw tym, którzy jeszcze nie wierzą w Chrystusa na swoim terytorium i odpowiednio reagując na główne problemy społeczeństwa , w którym jest osadzona . Ale także , w duchu macierzyńskim , jest powołana do poszukiwania wszystkich ochrzczonych , którzy nie uczestniczą w życiu wspólnot chrześcijańskich .

169. Diecezja , której przewodniczy biskup , jest podstawową sferą komunii i misji . Musi ona promować i przewodzić odnowionej i energicznej organicznej działalności duszpasterskiej , tak aby różnorodność charyzmatów , posług, służb i organizacji była ukierunkowana na jeden projekt misyjny, aby przekazywać życie na swoim terytorium . Ten projekt , który powstaje na drodze różnorodnego uczestnictwa, umożliwia organiczną opiekę duszpasterską , zdolną odpowiedzieć na nowe wyzwania. Ponieważ projekt jest skuteczny tylko wtedy, gdy każda wspólnota chrześcijańska , każda parafia , każda wspólnota edukacyjna , każda wspólnota życia konsekrowanego , każde stowarzyszenie lub ruch i każda mała wspólnota aktywnie uczestniczy w organicznym planie duszpasterskim każdej diecezji . Każda jest powołana do ewangelizacji w sposób harmonijny i zintegrowany w ramach duszpasterskiego projektu diecezji .

5.2.2 Parafia, wspólnota wspólnot

170. Wśród wspólnot kościelnych, w których żyją i formują się uczniowie-misjonarze Jezusa Chrystusa, parafie wyróżniają się . Są one żywymi komórkami Kościoła[81] i uprzywilejowanym miejscem, w którym większość wiernych doświadcza konkretnie Chrystusa i komunii kościelnej[82] . Są one powołane, by być domami i szkołami komunii . Jednym z największych pragnień wyrażanych w Kościołach Ameryki Łacińskiej i Karaibów jest ...

80

81 Por. rozdz. L 3 2 .

82 AA 10 ; S D
55. EAm , 41.

Powodem przygotowania Piątej Konferencji Generalnej jest odważna odnowa parafii , aby mogły być prawdziwie

> *przestrzenie służące inicjacji chrześcijańskiej , edukacji i celebracji wiary , otwarte na różnorodność charyzmatów , posług i posług , zorganizowane w sposób wspólnotowy i wspólnotowy , integrujące już istniejące ruchy apostolskie , uważne na różnorodność kulturową swoich mieszkańców , otwarte na projekty duszpasterskie i ponadparafialne oraz na otaczającą rzeczywistość 83 .*

171. Wszyscy członkowie wspólnoty parafialnej są odpowiedzialni za ewangelizację mężczyzn i kobiet w każdym środowisku . Duch Święty , który działa w Jezusie Chrystusie , jest posłany również do wszystkich jako członków wspólnoty , ponieważ Jego działanie nie ogranicza się do sfery indywidualnej, ale zawsze otwiera wspólnoty na misję, tak jak stało się to w dniu Pięćdziesiątnicy (por. Dz 2, 1-13) .

172. Odnowa parafii na początku trzeciego tysiąclecia wymaga przeformułowania ich struktur, aby stały się siecią wspólnot i grup zdolnych do współpracy, aby ich członkowie rzeczywiście czuli się i byli uczniami i misjonarzami Jezusa Chrystusa we wspólnocie . Z parafii powinniśmy głosić to, co Jezus Chrystus „ czynił i czego nauczał ” (Dz 1, 1), gdy był z nami . Jego Osoba i Jego dzieło są Dobrą Nowiną o zbawieniu, głoszoną przez szafarzy i świadków Słowa, których Duch Święty pobudza i inspiruje . Przyjęte Słowo ma moc zbawczą i objawia tajemnicę Boga oraz Jego wolę . Każda parafia jest powołana, by być przestrzenią, w której Słowo jest przyjmowane i przyjmowane , celebrowane i wyrażane w adoracji Ciała Chrystusa, stając się w ten sposób dynamicznym źródłem - misyjnego uczniostwa. Jej własna odnowa wymaga, aby pozwalała się nieustannie oświecać żywym i skutecznym Słowem.

identyfikator funta .

83

173. Piąta Konferencja Generalna to szansa dla wszystkich naszych - parafii , by stać się misjonarzami . Liczba katolików uczestniczących w naszych niedzielnych celebracjach jest ograniczona ; liczba tych, którzy odeszli , a także tych , którzy nie znają Chrystusa , jest ogromna . Misyjna odnowa parafii jest niezbędna zarówno dla ewangelizacji dużych miast, jak i obszarów wiejskich naszego kontynentu , które wymagają od nas wyobraźni i kreatywności , aby dotrzeć do rzesz spragnionych Ewangelii Jezusa Chrystusa . Szczególnie w świecie miejskim rozważa się tworzenie nowych struktur duszpasterskich , ponieważ wiele z nich powstało w innych epokach , aby odpowiedzieć na potrzeby obszarów wiejskich.

17 4. Na początku trzeciego tysiąclecia parafie powinny dokładać wszelkich starań, aby skupić się na rekrutacji i formacji misjonarzy świeckich . Tylko dzięki ich rozmnożeniu będziemy mogli odpowiedzieć na misyjne potrzeby współczesności. Należy również pamiętać, że specyficznym polem działalności ewangelizacyjnej świeckich jest złożony świat pracy , kultury , nauki i sztuki , polityki , mediów i gospodarki , a także sfery rodziny, edukacji i życia zawodowego , zwłaszcza w kontekstach , w których Kościół jest obecny tylko poprzez nich . 84

175. Idąc za przykładem pierwszej wspólnoty chrześcijańskiej (por. Dz 2 , 46-47) , wspólnota parafialna gromadzi się , aby łamać chleb Słowa i Eucharystii oraz trwać w katechezie, życiu sakramentalnym i praktykowaniu miłości . w celebracji eucharystycznej odnawia swoje życie w Chrystusie . Eucharystia , w której umacnia się wspólnota uczniów , jest dla parafii szkołą życia chrześcijańskiego . W niej , wraz z adoracją eucharystyczną i praktyką sakramentu pojednania, jej członkowie są przygotowywani do godnego przystąpienia do Komunii Świętej .

LG 3 1. 33; G S 4 3 ; **AA** 2 .
BENEDI CTO

84

członków , aby przynosili trwałe owoce miłości , pojednania i - sprawiedliwości dla życia świata .

a) Eucharystia , źródło i szczyt życia chrześcijańskiego , czyni nasze parafie stale obecnymi wspólnotami eucharystycznymi , które sakramentalnie doświadczają spotkania z Chrystusem Zbawicielem . One również celebrują z radością :

b) W chrzcie : włączenie nowego członka do Chrystusa i Jego ciała, którym jest Kościół .

c) W bierzmowaniu: doskonalenie charakteru chrzcielnego oraz wzmocnienie przynależności kościelnej i dojrzałości apostolskiej .

d) W pokucie lub pojednaniu : nawrócenie, którego wszyscy potrzebujemy , aby zwalczyć grzech, który sprawia, że nie jesteśmy konsekwentni wobec zobowiązań chrztu.

e) W namaszczeniu chorych : ewangeliczne znaczenie namaszczenia chorych, członków wspólnoty, którzy są ciężko chorzy lub znajdują się w niebezpieczeństwie śmierci .

f) W sakramencie święceń: dar posługi apostolskiej, który nadal jest sprawowany w Kościele w celu pasterskiej posługi wobec wszystkich wiernych.

g) W małżeństwie : miłość małżeńska, która jako łaska od Boga kiełkuje i dojrzewa, czyniąc skutecznym w codziennym życiu całkowity dar, który oboje uczynili, pobierając się .

176. Eucharystia , znak jedności ze wszystkimi , który przedłuża i uobecnia tajemnicę Syna Bożego, który stał się człowiekiem (por. Flp 2 , 6-8) , stawia przed nami wymóg integralnej ewangelizacji . Zdecydowana większość katolików na naszym kontynencie żyje w ubóstwie . Ma ono różne formy : ekonomiczne , fizyczne , duchowe , moralne itd. Skoro Jezus przyszedł , aby wszyscy mieli życie w pełni , parafia ma wspaniałą okazję , by …

odpowiedzieć na wielkie potrzeby naszego ludu. Aby to uczynić , musi podążać drogą Jezusa i stać się dobrym Samarytaninem, tak jak On. Każda parafia musi urzeczywistnić swoje zaangażowanie społeczne w aktach solidarności w różnych dziedzinach swojego działania, z całą „ fantazją miłosierdzia ” [86]. Nie może pozostać obojętna wobec wielkich cierpień, których doświadcza większość naszego ludu , a które bardzo często są ukrytymi formami ubóstwa . Każda autentyczna misja łączy troskę o transcendentny wymiar człowieka i o wszystkie jego konkretne potrzeby , aby wszyscy mogli osiągnąć pełnię , którą ofiaruje Jezus Chrystus.

177. Benedykt XVI przypomina nam, że „ miłość do Eucharystii prowadzi również do coraz większego doceniania sakramentu pojednania ” . [7] Żyjemy w kulturze naznaczonej silnym relatywizmem i utratą poczucia grzechu, co prowadzi nas do zapomnienia o potrzebie sakramentu pojednania, aby godnie przystępować do Eucharystii . Jako pasterze jesteśmy wezwani do zachęcania do częstej spowiedzi . Zachęcamy naszych kapłanów , aby poświęcili wystarczającą ilość czasu na udzielanie sakramentu pojednania z duszpasterską gorliwością i współczuciem oraz aby godnie przygotowali miejsca celebracji , aby mogły być wyrazem znaczenia tego sakramentu . Podobnie prosimy naszych wiernych, aby docenili ten wspaniały dar od Boga i zbliżyli się do Niego, aby odnowić swoją łaskę chrztu i żyć z większą autentycznością powołaniem Jezusa , aby być Jego uczniami i misjonarzami . My , biskupi i kapłani, słudzy pojednania , jesteśmy powołani do życia w szczególny sposób w zażyłości z Mistrzem . Jesteśmy świadomi naszej słabości i potrzeby oczyszczenia łaską sakramentu , która jest nam ofiarowana, abyśmy mogli coraz bardziej utożsamiać się z Chrystusem, Dobrym Pasterzem i Misjonarzem Ojca. Jednocześnie , z pełną dyspozycyjnością , mamy radość bycia sługami pojednania , także w Jego obecności.

86 NMI 50 .

87 SC 20 .

Musimy często przystępować , w duchu pokuty , do sakramentu pojednania .

5.2.3 Podstawowe wspólnoty kościelne i małe wspólnoty

178. W doświadczeniu eklezjalnym niektórych Kościołów Ameryki Łacińskiej i Karaibów , Podstawowe Wspólnoty Kościelne były szkołami , które pomogły uformować chrześcijan oddanych wierze , uczniów i misjonarzy Pana , o czym świadczy hojne poświęcenie , aż do przelania krwi , tak wielu ich członków . Czerpią one z doświadczenia pierwszych wspólnot , opisanych w Dziejach Apostolskich (por . Dz 2 , 42-47) . Medellín uznało je za początkową komórkę struktury kościelnej i skupienie wiary i ewangelizacji88 . Puebla zauważyło , że małe wspólnoty , zwłaszcza podstawowe wspólnoty kościelne , umożliwiły ludziom dostęp do głębszej znajomości Słowa Bożego , zaangażowania społecznego w imię Ewangelii, pojawienia się nowych posług świeckich i edukacji wiary dorosłych89 , jednakże zauważyło również , że „ nie brakowało członków wspólnot lub całych wspólnot , które, przyciągnięte przez instytucje czysto świeckie lub radykalizujące ideologicznie , traciły poczucie kościelne ” 9.

179. Podstawowe wspólnoty kościelne , w swoim misyjnym naśladowaniu Jezusa , mają Słowo Boże jako źródło swojej duchowości , a przewodnictwo pasterzy jako kompas zapewniający komunię kościelną. Realizują swoje zaangażowanie ewangelizacyjne i misyjne wśród najprostszych i najbardziej zmarginalizowanych, będąc widocznym wyrazem preferencyjnej opcji na rzecz ubogich . Są źródłem i zalążkiem różnorodnych posług i duszpasterstw na rzecz życia w społeczeństwie i w Kościele. Utrzymując jedność ze swoim biskupem i…

88 Por . Med *e l lín* , 15 .
89 Por. Puebla , *62*9. lb *íd.* , 63
90 0.

Przystając do diecezjalnego planu duszpasterskiego, Podstawowe Wspólnoty Kościelne (BEC) stają się znakiem żywotności Kościoła partykularnego . Działając w ten sposób , wspólnie z grupami parafialnymi, stowarzyszeniami i ruchami kościelnymi , mogą przyczynić się do ożywienia parafii , czyniąc z nich wspólnotę wspólnot . Starając się odpowiedzieć na wyzwania naszych czasów , Podstawowe Wspólnoty Kościelne będą dbać o to, aby nie naruszyć cennego skarbu Tradycji i Magisterium Kościoła .

180. W odpowiedzi na potrzeby ewangelizacji , obok podstawowych wspólnot kościelnych , istnieją inne wartościowe formy małych wspólnot , a nawet sieci wspólnot , ruchów , grup życia , grup modlitewnych i grup refleksji nad Słowem Bożym . Wszystkie wspólnoty i grupy kościelne będą przynosić owoce w takiej mierze , w jakiej Eucharystia będzie centrum ich życia, a Słowo Boże światłem przewodnim na ich drodze i w ich działaniach w jednym Kościele Chrystusowym .

5.2.4 Konferencje Episkopalne i komunia między Kościołami

181. Biskupi, oprócz posługi na rzecz komunii, jaką pełnią w swoich Kościołach partykularnych, sprawują tę funkcję wspólnie z innymi Kościołami diecezjalnymi . W ten sposób realizują i ukazują więź komunii , która ich łączy ze sobą . To doświadczenie komunii biskupiej , zwłaszcza po Soborze Watykańskim II , należy rozumieć jako spotkanie z żywym Chrystusem , obecnym w braciach i siostrach zgromadzonych w Jego imię . Aby wzrastać w tym braterstwie i we współodpowiedzialności pasterskiej , biskupi muszą pielęgnować duchowość komunii, aby pomnażać więzy kolegialności, które łączą ich z innymi biskupami własnej Konferencji , ale także z całym Kolegium Biskupów i z Kościołem Rzymskim , któremu przewodniczy następca Piotra : *cum Petra et sub Petro . W Konferencji Episkopatu biskupi* spotykają *się*—

[91] Por. EAm 37 .

Stanowią one przestrzeń do rozeznawania solidarności z wielkimi - problemami społeczeństwa i Kościoła oraz zachętę do udzielania wskazań duszpasterskich , które będą inspirować członków Ludu Bożego do wiernego i zdecydowanego przyjęcia powołania - uczniów -misjonarzy .

182. Lud Boży buduje się jako komunia Kościołów partykularnych , a za ich pośrednictwem jako wymiana międzykulturowa . W tych ramach biskupi i Kościoły lokalne wyrażają swoją troskę o wszystkie Kościoły , zwłaszcza te im najbliższe, zgromadzone w prowincjach kościelnych , konferencjach regionalnych i innych formach zrzeszeń międzydiecezjalnych w obrębie każdego narodu lub między krajami tego samego regionu czy kontynentu . Te zróżnicowane formy komunii silnie pobudzają „ braterskie stosunki między diecezjami i parafiami ” [93] i sprzyjają „ głębszej współpracy między Kościołami siostrzanymi ” [94].

183. CELAM jest kościelnym organem braterskiego wsparcia biskupów , którego fundamentalną troską jest współpraca w ewangelizacji - kontynentu . W ciągu 50 lat swojej działalności świadczyła niezwykle ważne usługi Konferencjom Episkopatów i naszym Kościołom partykularnym, wśród których wyróżniamy Konferencje Generalne , Spotkania Regionalne i Seminaria Studialne , w ramach swoich różnych organów i instytucji . Rezultatem tych wysiłków jest głębokie braterstwo między biskupami kontynentu oraz wspólna refleksja teologiczna i język duszpasterski, które sprzyjają komunii i wymianie między Kościołami .

5.3 UCZNIOWIE-MISJONARZE Z KONKRETNYM POWOŁANIEM

184. Stan uczniostwa wypływa z Jezusa Chrystusa jako ze swojego źródła , poprzez wiarę i chrzest , i rozwija się w Kościele , wspólnocie , w której

92

93 **Por** . JAN **PAWEŁ** II , *List apostolski*

94 *. Tamże ,* 33 .
Tamże , 7 4.

Wszyscy jego członkowie nabywają równej godności i uczestniczą w różnych posługach i charyzmatach . W ten sposób Kościół realizuje swój specyficzny sposób przeżywania świętości chrzcielnej w służbie Królestwu Bożemu .

185. Aby wiernie wypełnić swoje powołanie chrzcielne , uczeń musi brać pod uwagę wyzwania, jakie dzisiejszy świat stawia Kościołowi Jezusa , między innymi : exodus wiernych do sekt i innych grup religijnych ; prądy kulturowe przeciwne Chrystusowi i Kościołowi ; zniechęcenie kapłanów wobec rozległej pracy duszpasterskiej ; niedobór kapłanów w wielu miejscach ; zmianę paradygmatów kulturowych; zjawisko globalizacji i sekularyzacji ; poważne problemy przemocy , ubóstwa i niesprawiedliwości; rosnącą kulturę śmierci, która dotyka życia we wszystkich jego formach .

5.3.1 Biskupi, uczniowie–misjonarze Jezusa, Najwyższego Kapłana

186. My biskupi , jako następcy apostołów , wraz z Papieżem i pod jego władzą , przyjęliśmy z wiarą i nadzieją powołanie do służby Ludowi Bożemu , zgodnie z sercem Chrystusa Dobrego Pasterza . Wraz ze wszystkimi wiernymi i na mocy naszego chrztu jesteśmy przede wszystkim uczniami i członkami Ludu Bożego. Jak wszyscy ochrzczeni, i razem z nimi , pragniemy naśladować Jezusa , Nauczyciela życia i prawdy, we wspólnocie Kościoła . Jako pasterze, słudzy Ewangelii, jesteśmy świadomi , że jesteśmy powołani do życia naszą miłością do Jezusa Chrystusa i Kościoła w intymności modlitwy i w darze z siebie dla naszych braci i sióstr , którym przewodzimy w miłości . Jest tak, jak mówi święty Augustyn: z tobą jestem chrześcijaninem, dla ciebie jestem biskupem.

187. Pan wzywa nas do promowania wszelkimi sposobami miłości i świętości wiernych . Dążymy do tego, aby ludzie

Por. rozdz. D 2 .

95

Niech Bóg pomnaża nam łaskę przez sakramenty, którym przewodniczymy my sami i inni wyświęceni szafarze . Jesteśmy powołani, aby być nauczycielami wiary , a zatem głosić Dobrą Nowinę , która jest źródłem nadziei dla wszystkich , czuwać i promować wiarę katolicką z pilnością i odwagą . Na mocy intymnego braterstwa , które pochodzi z sakramentu święceń , mamy obowiązek pielęgnować w szczególny sposób więzi, które łączą nas z naszymi kapłanami i diakonami. Służymy Chrystusowi i Kościołowi , rozeznając wolę Ojca , aby odzwierciedlać Pana w naszym sposobie myślenia, odczuwania , mówienia i postępowania wśród ludzi . Krótko mówiąc , my biskupi powinniśmy być bliskimi i radosnymi świadkami Jezusa Chrystusa, Dobrego Pasterza (por. J 10, 1-18) .

188. Biskupi , jako pasterze i przewodnicy duchowi powierzonych nam wspólnot , są powołani, aby „ uczynić Kościół domem i szkołą komunii ” . Jako animatorzy komunii, mamy misję przyjmowania, rozeznawania i wspierania charyzmatów, posług i formacji w Kościele . Jako ojcowie i ośrodki jedności , dążymy do ukazania światu oblicza Kościoła, w którym każdy czuje się mile widziany jak we własnym domu . Dla całego Ludu Bożego , a zwłaszcza dla kapłanów, staramy się być ojcami , przyjaciółmi i braćmi, zawsze otwartymi na dialog .

189. Aby rozwijać te postawy, my, biskupi, musimy dążyć do nieustannego zjednoczenia z Panem, pielęgnować duchowość komunii ze wszystkimi wierzącymi w Chrystusa i umacniać więzy - kolegialności, które łączą nas z Kolegium Biskupów , a zwłaszcza z jego głową , Biskupem Rzymu. Nie możemy zapominać, że biskup jest źródłem i budowniczym jedności swojego Kościoła partykularnego oraz uświęcaczem swojego ludu , świadkiem nadziei i ojcem wiernych, zwłaszcza ubogich , a jego naczelnym zadaniem jest bycie nauczycielem wiary , głosicielem Słowa Bożego i szafarzem sakramentów , jako sługami owczarni .

190. Cały Lud Boży powinien dziękować Biskupom Seniorom , którzy jako pasterze poświęcili swoje życie służbie Królestwu , będąc uczniami i misjonarzami . Witamy ich z serdecznością i korzystamy z ich bogatego doświadczenia apostolskiego , które wciąż może - przynosić obfite owoce . Utrzymują oni głębokie więzi z powierzonymi im diecezjami, z którymi łączą ich miłość i modlitwa .

5.3.2 Kapłani, uczniowie-misjonarze Jezusa Dobrego Pasterza

5.3 . 2.1 Tożsamość i misja kapłanów

191. Cenimy i z radością przyjmujemy fakt, że zdecydowana większość księży wiernie żyje swoją posługą i stanowi wzór dla innych , że poświęcają czas na stałą formację , że pielęgnują życie duchowe, które zachęca innych księży , skupione na słuchaniu Słowa Bożego i codziennym sprawowaniu Eucharystii : „ Moja Msza jest moim życiem, a moje życie jest przedłużoną Mszą ! ” [97]. Dziękujemy również tym, którzy zostali posłani do innych Kościołów, motywowani autentycznym duchem misyjnym .

192. Spojrzenie na naszą obecną sytuację ujawnia wyzwania stojące przed życiem i posługą naszych księży . Należą do nich między innymi : teologiczna tożsamość posługi kapłańskiej, jej miejsce we współczesnej kulturze oraz inne czynniki wpływające na samo ich istnienie .

193. Pierwsze wyzwanie dotyczy teologicznej tożsamości posługi prezbiteratu. Sobór Watykański II ustanawia kapłaństwo służebne jako służące powszechnemu kapłaństwu wiernych , a każdy z nich , choć w jakościowo odmienny sposób , uczestniczy w jedynym kapłaństwie Chrystusa[98]. Chrystus , Najwyższy i Wieczny Kapłan,

97 HURTADO, Alberto, *Ogień , który rozpala inne ognie* , s . 69-70 . Por . LG 10 .

98

odkupił i podzielił się z nami swoim boskim życiem . W Nim wszyscy jesteśmy dziećmi tego samego Ojca i braćmi i siostrami dla siebie nawzajem . Kapłan nie może ulec pokusie uważania się jedynie za delegata czy przedstawiciela wspólnoty, lecz raczej za dar dla niej dzięki namaszczeniu Ducha Świętego i szczególnej jedności z Chrystusem Głową . „ Każdy arcykapłan jest brany spośród ludzi i ustanawiany , aby działać w imieniu ludzi we wszystkich sprawach dotyczących służby Bożej ” (Hbr 5 , 1) .

194. Drugie wyzwanie dotyczy posługi kapłańskiej w kontekście współczesnej kultury. Kapłan jest powołany do zrozumienia tej kultury, aby siać w niej ziarno Ewangelii , to znaczy , aby orędzie - Jezusa stało się ważnym, zrozumiałym, pełnym nadziei i istotnym wyzwaniem dla życia współczesnych mężczyzn i kobiet , zwłaszcza młodych . Wyzwanie to obejmuje potrzebę odpowiedniego wzmocnienia formacji początkowej i ustawicznej kapłanów w jej czterech wymiarach : ludzkim , duchowym , intelektualnym i duszpasterskim . ⁹⁹

195. Trzecie wyzwanie dotyczy istotnych i afektywnych aspektów kapłaństwa: celibatu i intensywnego życia duchowego opartego na miłości pasterskiej , karmionej osobistym doświadczeniem Boga i komunią z braćmi i siostrami; a także pielęgnowania braterskich relacji z biskupem , z innymi kapłanami diecezji i ze świeckimi . Aby posługa kapłana była spójna i dawała świadectwo , musi on kochać i wypełniać swoje zadanie duszpasterskie w komunii z biskupem i z innymi kapłanami diecezji . Posługa kapłańska, która wypływa ze święceń kapłańskich, ma „ radykalnie wspólnotową formę ” i może rozwijać się jedynie jako „ zadanie zbiorowe ” ! Kapłan musi być człowiekiem modlitwy , dojrzałym w wyborze życia dla Boga , korzystać ze środków wytrwałości, takich jak sakrament spowiedzi, nabożeństwo do Najświętszej Maryi Panny , umartwienie i żarliwe zaangażowanie w swoją misję duszpasterską.

99 Por. P D V 72 .
100 *Tamże . 17 .*

196. W szczególności kapłan jest zaproszony , aby docenić jako dar Boży celibat, który pozwala mu w szczególny sposób upodobnić się do stylu życia samego Chrystusa i czyni go znakiem jego pasterskiej miłości w jego całkowitym i niepodzielnym poświęceniu się Bogu i ludzkości . „ Taka decyzja kapłana jest bowiem szczególnym wyrazem poświęcenia, które upodabnia go do Chrystusa, i ofiary z siebie dla Królestwa Bożego ” . Celibat wymaga dojrzałego przyjęcia własnych uczuć i seksualności , przeżywania ich w spokoju i radości na drodze wspólnotowej .

197. Inne wyzwania mają charakter strukturalny , takie jak: istnienie zbyt dużych parafii , które utrudniają sprawowanie odpowiedniej opieki duszpasterskiej ; bardzo ubogich parafii , które zmuszają proboszczów do poświęcania się innym zadaniom, aby przetrwać ; parafii znajdujących się na obszarach o skrajnej przemocy i niepewności; a także brak i słabe rozmieszczenie księży w kościołach kontynentu.

198. Kapłan, na wzór Dobrego Pasterza , powołany jest do bycia człowiekiem miłosierdzia i współczucia , bliskim swojemu ludowi i sługą wszystkich , zwłaszcza tych, którzy znajdują się w wielkiej potrzebie . Miłość pasterska , źródło duchowości kapłańskiej, ożywia i jednoczy jego życie i posługę . Świadomy swoich ograniczeń , ceni sobie organiczną pracę duszpasterską i chętnie włącza się w życie prezbiterium.

199. Lud Boży odczuwa potrzebę kapłanów-uczniów: tych, którzy mają głębokie doświadczenie Boga , upodobnieni do serca Dobrego Pasterza , posłuszni natchnieniom Ducha Świętego, karmieni Słowem Bożym, Eucharystią i modlitwą ; kapłanów -misjonarzy , poruszonych pasterską miłością : pobudzającą ich do troski o powierzoną im owczarnię i do poszukiwania tych najbardziej oddalonych, głosząc Słowo Boże zawsze w głębokim duchu.

10 1 SCa 24.

10 2 Por. PDV 44 .

Komunia z biskupem , kapłanami , diakonami , zakonnikami i zakonnicami oraz świeckimi ; kapłanami , którzy są sługami życia : wrażliwymi na potrzeby najuboższych , zaangażowanymi w obronę praw najsłabszych i propagatorami kultury solidarności . A także kapłanami pełnymi miłosierdzia , gotowymi do udzielania sakramentu pojednania .

200. *Wszystko* to wymaga, aby diecezje i Konferencje Episkopatów wypracowały duszpasterskie podejście do kapłaństwa, które priorytetowo potraktuje duchowość specyficzną i stałą, integralną formację kapłanów . Adhortacja Apostolska *Pastores dabo vobis podkreśla* , że:

> *Formacja stała , właśnie dlatego , że jest „ stała ” , musi zawsze towarzyszyć kapłanom , to znaczy w każdym okresie i sytuacji ich życia , a także w różnych stanowiskach odpowiedzialności . ...*

Biorąc pod uwagę liczbę kapłanów , którzy porzucili posługę, każdy Kościół partykularny powinien starać się nawiązać z nimi stosunki braterstwa i wzajemnej współpracy według norm ustalonych przez Kościół .

5.3.2.2 *Proboszczowie, animatorzy* wspólnoty *uczniów-misjonarzy*

Odnowa parafii wymaga nowej postawy proboszczów i kapłanów, którzy w niej pełnią posługę . Pierwszym wymogiem jest, aby proboszcz był prawdziwym uczniem Jezusa Chrystusa , ponieważ
201. tylko kapłan zakochany w Panu może odnowić parafię . Ale jednocześnie musi być gorliwym ...

PD V 76 .

Dusza misjonarza, która żyje nieustannym pragnieniem poszukiwania tego, co dalekie , i nie zadowala się samym administrowaniem.

202. Jednak hojne poświęcenie kapłanów i wspólnot zakonnych z pewnością nie wystarczy. Wszyscy świeccy muszą czuć się współodpowiedzialni za formację uczniów i za misję. Oznacza to, że proboszczowie powinni być promotorami i animatorami różnorodności misyjnej oraz poświęcać hojnie czas sakramentowi pojednania. Odnowiona parafia zwiększa liczbę osób posługujących i rozszerza zakres posług . Podobnie, w tym obszarze potrzebna jest wyobraźnia, aby znaleźć odpowiedzi na liczne i ciągle zmieniające się wyzwania stawiane przez rzeczywistość, które wymagają nowych posług i duszpasterstw . Zintegrowanie wszystkich tych elementów w jedność jednego projektu ewangelizacyjnego jest niezbędne dla zapewnienia komunii misyjnej .

203. Parafia, wspólnota uczniów-misjonarzy, potrzebuje struktur wykraczających poza wszelką biurokrację. Parafialne Rady Duszpasterskie muszą składać się z uczniów-misjonarzy, stale troszczących się o dotarcie do wszystkich. Rada Ekonomiczna, wspólnie z całą wspólnotą parafialną, będzie zabiegać o pozyskanie niezbędnych środków, aby misja mogła się rozwijać i urzeczywistniać we wszystkich środowiskach . Te i wszystkie inne struktury muszą być ożywiane duchowością komunii misyjnej .

> *Bez tej duchowej ścieżki zewnętrzne narzędzia komunii byłyby mało przydatne . Stałyby się bezdusznymi środkami, maskami komunii, a nie sposobami ekspresji i rozwoju .*

204. Na terenie parafii rodzina chrześcijańska jest pierwszą i podstawową wspólnotą kościelną. To w rodzinie wiara jest przeżywana i przekazywana.

104 NMI 43.

Podstawowe wartości życia chrześcijańskiego . Nazywa się je ,, Kościołem Domowym ". Tam rodzice są pierwszymi przekazicielami wiary swoim dzieciom , ucząc je przykładem i słowem , jak być prawdziwymi uczniami -misjonarzami . Jednocześnie , gdy to doświadczenie uczniostwa - misjonarza jest autentyczne, ,, rodzina staje się ewangelizatorką wielu innych rodzin i środowiska, w którym żyje " . Działa to w życiu codziennym ,, w i poprzez fakty , trudności , wydarzenia każdego dnia " . Duch, który wszystko czyni nowym , działa nawet w nieregularnych sytuacjach , w których dokonuje się proces przekazywania wiary , ale musimy przyznać, że w obecnych okolicznościach proces ten napotyka niekiedy znaczne trudności . Parafia nie zamierza dotrzeć tylko do pojedynczych osób , ale do życia wszystkich rodzin, aby wzmocnić swój wymiar misyjny .

5.3.3 Diakoni stali, uczniowie–misjonarze Jezusa Sługi

205. Niektórzy uczniowie i misjonarze Pana są powołani do służby Kościołowi jako diakoni stali , wzmocnieni w większości podwójną sakramentalnością małżeństwa i święceń kapłańskich . Są oni wyświęcani do służby Słowu , miłości i liturgii, zwłaszcza do sakramentów chrztu i małżeństwa ; a także do towarzyszenia w formowaniu nowych wspólnot kościelnych, zwłaszcza na obszarach geograficznych i kulturowych , gdzie ewangelizacyjne działanie Kościoła zazwyczaj nie dociera.

206. Każdy diakon stały powinien starannie pielęgnować swoją - integrację z ciałem diakońskim, w wiernej komunii ze swoim biskupem i w ścisłej jedności z kapłanami i innymi członkami Ludu Bożego . Podczas posługi w parafii jest on

LG 11 .
F C 52 ; C C E 1655- 1 658 , 2204 - 2206 , 2
68 3 . F C 51.

105
10
6
107

Konieczne jest , aby diakoni i kapłani szukali dialogu i pracowali we wspólnocie.

207. Muszą oni otrzymać odpowiednią formację ludzką, duchową, doktrynalną i duszpasterską, z odpowiednimi programami uwzględniającymi – w przypadku osób żonatych – ich żony i rodziny . Formacja ta umożliwi im owocne wypełnianie posługi w dziedzinie ewangelizacji , życia wspólnotowego , liturgii i działalności społecznej , zwłaszcza wśród najbardziej potrzebujących, dając w ten sposób świadectwo o Chrystusie Słudze u boku chorych, cierpiących , migrantów i uchodźców, wykluczonych, ofiar przemocy i więźniów .

208. Piąta Konferencja oczekuje od diakonów ewangelicznego świadectwa i misyjnego zapału, aby mogli być apostołami w swoich rodzinach , miejscach pracy , społecznościach i na nowych polach misji . Kandydatom do stałego diakonatu nie należy stawiać oczekiwań wykraczających poza immanentną naturę diakonatu .

5.3.4 Świeccy wierni , uczniowie i misjonarze Jezusa, Światłości świata

209. Świeccy wierni są

> *Chrześcijanie włączeni w Chrystusa przez chrzest , którzy tworzą lud Boży i uczestniczą w funkcjach Chrystusa : kapłana , proroka i kapłana . Spełniają oni , zgodnie ze swoim stanem , misję całego ludu chrześcijańskiego w Kościele i w świecie .*

Są oni „ mężami Kościoła w sercu świata i ludźmi świata w sercu Kościoła ” !o 9

10 8 Por. L G 3 1 .
1 09 DP 786 .

21 O. Ich specyficzna misja realizowana jest w świecie w taki sposób, że swoim świadectwem i działalnością przyczyniają się do przemiany rzeczywistości i tworzenia sprawiedliwych struktur według kryteriów Ewangelii .

> *Właściwym obszarem jego działalności ewangelizacyjnej jest ten sam rozległy i złożony świat polityki , rzeczywistości społecznej i gospodarki , a także* **kultury** *, nauki i sztuki , życia międzynarodowego , „ środków masowego przekazu ” i innych rzeczywistości otwartych na ewangelizację , jak miłość , rodzina , wychowanie dzieci i młodzieży , praca zawodowa i cierpienie .*

Ponadto mają obowiązek uwiarygodniać wyznawaną przez siebie wiarę, wykazując się autentycznością i spójnością w swoim postępowaniu.

211. Świeccy są również wezwani do uczestnictwa w działalności duszpasterskiej Kościoła, po pierwsze poprzez świadectwo swojego życia, a po drugie , poprzez działania na polu ewangelizacji , życia liturgicznego i innych form apostolatu, zgodnie z lokalnymi potrzebami i pod przewodnictwem swoich pasterzy. Będą gotowi otwierać możliwości uczestnictwa i powierzać im posługi i obowiązki w Kościele, w którym wszyscy odpowiedzialnie przeżywają swoje chrześcijańskie zobowiązanie . Katechetów , duchownych świeckich i liderów wspólnot, którzy wykonują wspaniałą pracę w Kościele , uznajemy i zachęcamy ich do kontynuowania zobowiązania złożonego podczas chrztu i bierzmowania.

212. Aby wypełniać swoją misję z osobistą odpowiedzialnością , świeccy potrzebują solidnej formacji doktrynalnej, duszpasterskiej i duchowej, a także odpowiedniego towarzyszenia, aby dawać świadectwo o Chrystusie i

110

111 W 70.
Por. L G 3 1.33 ; GS 43 ; AA 2.

wartości Królestwa w sferze społecznej , gospodarczej , politycznej i kulturalnej .

213. Dzisiaj cały Kościół w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach pragnie przyjąć ducha misyjnego . Ewangelizacja kontynentu , jak powiedział nam Papież Jan Paweł II , nie może się dziś dokonać bez współpracy wiernych świeckich . Muszą oni być aktywnymi i kreatywnymi uczestnikami w opracowywaniu i wdrażaniu projektów duszpasterskich dla dobra wspólnoty . Wymaga to od duszpasterzy większej otwartości umysłu , aby mogli zrozumieć i przyjąć „ bycie ” i „ działanie ” świeckich w Kościele , którzy przez chrzest i bierzmowanie są uczniami i misjonarzami Jezusa Chrystusa . Innymi słowy, konieczne jest, aby świeccy byli poważnie traktowani w duchu komunii i uczestnictwa .

214. W tym kontekście umacnianie się różnych stowarzyszeń świeckich , kościelnych ruchów apostolskich i programów formacji chrześcijańskiej, a także wspólnot kościelnych i nowych wspólnot , które muszą być wspierane przez duszpasterzy, jest znakiem nadziei . Pomagają one wielu ochrzczonym i wielu grupom misyjnym przyjąć swoją chrześcijańską tożsamość z większą odpowiedzialnością i aktywniej współpracować w misji ewangelizacyjnej . W ostatnich dekadach wiele świeckich stowarzyszeń i ruchów apostolskich rozwinęło silną obecność. Dlatego właściwe rozeznanie, animacja , koordynacja i duszpasterskie kierownictwo , zwłaszcza ze strony następców Apostołów , przyczynią się do uporządkowania tego daru dla budowania jednego Kościoła .

215. Uznajemy wartość i skuteczność Rad Parafialnych , Diecezjalnych i Narodowych Rad Wiernych Świeckich , ponieważ zachęcają one do komunii i uczestnictwa w Kościele i jego życiu.

112 **Por. EAm 44.**

113 **Por. P** G 11 .

11 **Por. BENEDYKT**

4

ścieżka na świecie . Budowanie obywatelstwa w najszerszym sensie i budowanie eklezjalności wśród świeckich to jeden i ten sam ruch .

5.3.5 Konsekrowani mężczyźni i kobiety, uczniowie-misjonarze Jezusa, świadkowie Ojca

216. Życie konsekrowane jest darem Ojca przez Ducha Świętego dla Kościoła115 i stanowi decydujący element jego misji.116 Wyraża się ono w życiu monastycznym, zarówno kontemplacyjnym , jak i czynnym, w instytutach świeckich , do których dołączają się stowarzyszenia życia apostolskiego i inne nowe formy. Jest to droga szczególnego uczniostwa Chrystusa, aby poświęcić się Mu całym sercem i oddać się, tak jak On , na służbę Bogu i ludzkości, przyjmując formę życia, którą Chrystus wybrał, przychodząc na ten świat: życie dziewicze , ubogie i posłuszne.117

217. W komunii z pasterzami , osoby konsekrowane są powołane, aby uczynić swoje miejsca obecności , braterskie życie we wspólnocie i swoje dzieła przestrzeniami dla wyraźnego głoszenia Ewangelii, zwłaszcza najuboższym, tak jak czynili to na naszym kontynencie od początków ewangelizacji. W ten sposób, zgodnie ze swoimi charyzmatami założycielskimi, współpracują w formacji nowego pokolenia uczniów i misjonarzy chrześcijańskich oraz w społeczeństwie , w którym szanuje się sprawiedliwość i godność osoby ludzkiej.

218. Z samej swojej natury życie konsekrowane jest powołane do bycia ekspertem w dziedzinie komunii , zarówno w Kościele, jak i w społeczeństwie . Jego życie i misja muszą być zakorzenione w Kościele lokalnym i w komunii z Biskupem . W tym celu konieczne jest tworzenie wspólnych kanałów i inicjatyw współpracy , które prowadzą do wzajemnego zrozumienia i uznania oraz do dzielenia się misją ze wszystkimi powołanymi do naśladowania Jezusa.

115 **zobacz 1.**
116 *licytuję* . , 3.
117 *licytacja l* . , 14 , 16 i 18 .

219. Na kontynencie , gdzie widoczne są poważne tendencje sekularyzacji , nawet w życiu konsekrowanym , zakonnicy i zakonnice są powołani do dawania świadectwa o absolutnym prymacie Boga i Jego Królestwa . Życie konsekrowane staje się świadectwem Boga życia w rzeczywistości relatywizującej swoją wartość (posłuszeństwo), świadectwem wolności wobec rynku i bogactwa, które ceni człowieka za to, co posiada (ubóstwo) , oraz świadectwem radykalnego i wolnego oddania się miłości Boga i ludzkości wobec erotyzacji i trywializacji relacji (czystość) .

220. We współczesnej Ameryce Łacińskiej i na Karaibach życie konsekrowane jest powołane, aby być życiem naśladownictwa , żarliwie oddanym Jezusowi , drodze do miłosiernego Ojca , a zatem głęboko mistycznym i wspólnotowym w charakterze . Jest powołane, aby być życiem misyjnym , żarliwie oddanym głoszeniu Jezusa — prawdy Ojca — a zatem radykalnie proroczym , zdolnym do ukazania, w świetle Chrystusa, cieni współczesnego świata i dróg do nowego życia . Wymaga to prorockiego zapału, który dąży do ofiary z własnego życia , w ciągłości z tradycją świętości i męczeństwa tak wielu osób konsekrowanych w całej historii kontynentu. I jest powołane, aby służyć światu , żarliwie oddane Jezusowi, życiu Ojca , który staje się obecny w najmniejszych i najmniejszych, wśród których służy poprzez swój charyzmat i duchowość .

221. Ameryka Łacińska i Karaiby szczególnie potrzebują życia kontemplacyjnego, będącego dowodem na to, że sam Bóg wystarczy, aby wypełnić życie sensem i radością .

> *W świecie , który traci poczucie boskości , w obliczu przeceniania tego , co materialne , jesteście drodzy przyjaciele zakonni , zaangażowani w swoje klasztory , aby być świadkami własnej wartości dla tych , którzy żyją , stawać przed ...*

118 **JUAN PABLO II** , *Przemówienie do Sióstr Klauzurowych w katedrze w Guadalajarze , Meksyk , 30 stycznia 1979 r .*

222. Duch Święty nieustannie wzbudza w Kościele nowe formy życia konsekrowanego , które należy przyjąć i towarzyszyć im w ich - rozwoju w Kościołach lokalnych . Biskup powinien dokonać poważnego i przemyślanego rozeznania co do ich znaczenia , konieczności i autentyczności . Duszpasterze cenią konsekrowane dziewictwo tych , którzy oddają się Chrystusowi i Jego Kościołowi z hojnością i niepodzielnym sercem , jako nieoceniony dar i są zobowiązani do zapewnienia im początkowej i stałej formacji .

223. Konfederacje Instytutów Świeckich (CISAL *)* i zakonników oraz zakonnic (CLAR) oraz Konferencje Krajowe są strukturami służby i animacji , które w autentycznej wspólnocie z pasterzami i pod ich kierownictwem , w owocnym i przyjacielskim dialogu1 1 9 , są powołane do zachęcania swoich członków do wypełniania misji jako uczniowie i misjonarze w służbie Królestwa Bożego 2 .

224. Narody Ameryki Łacińskiej i Karaibów wiele oczekują od życia konsekrowanego , zwłaszcza od świadectwa i wkładu - zakonników kontemplacyjnych i apostolskich, którzy wraz z innymi braćmi i siostrami zakonnymi, członkami Instytutów Świeckich i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego , ukazują macierzyńskie oblicze Kościoła . Ich pragnienie słuchania , przyjmowania i służenia, a także świadectwo o alternatywnych wartościach Królestwa , dowodzą , że nowe społeczeństwo Ameryki Łacińskiej i Karaibów , zbudowane na Chrystusie , jest możliwe .

5.4 Osoby, które opuściły Kościół, aby dołączyć do innych grup religijnych

225. Z naszego doświadczenia duszpasterskiego wynika , że często ludzie bez wiary , którzy opuszczają nasz Kościół, nie czynią tego z powodu przekonań grup „ niekatolickich ” , ale zasadniczo z powodu tego , w co wierzą.

119 Por. PC 23 ; C I C

12 708. Por. patrz

0 50-53 .

121 Por. DI 5.

Żyją nie z powodów doktrynalnych , lecz z powodów doświadczalnych ; nie ze względów ściśle dogmatycznych, lecz duszpasterskich ; nie z powodu problemów teologicznych , lecz metodologicznych w naszym Kościele. Mają nadzieję znaleźć odpowiedzi na swoje troski . Starają się , nie bez poważnych zagrożeń , odpowiedzieć na pewne aspiracje, których być może nie znaleźli , tak jak powinni, w Kościele .

226. Musimy wzmocnić cztery kluczowe obszary w naszym Kościele :

a) *Doświadczenie religijne . W naszym Kościele powinniśmy* oferować wszystkim wiernym *„ osobiste spotkanie* z Jezusem Chrystusem *", głębokie i intensywne doświadczenie religijne, kerygmatyczne głoszenie* i *osobiste świadectwo* ewangelizatorów , które *prowadzi* do *osobistego nawrócenia i integralnej przemiany* życia.

b) *Życie wspólnotowe . Nasi* wierni poszukują wspólnot - chrześcijańskich , w których są przyjmowani po bratersku i czują się doceniani , widoczni i włączeni w życie Kościoła. Konieczne jest , aby nasi wierni czuli się prawdziwie członkami wspólnoty kościelnej i współodpowiedzialni za jej rozwój . Pozwoli to na większe zaangażowanie i poświęcenie w Kościele i dla Kościoła.

c) *Formacja biblijna i doktrynalna . Oprócz silnego* doświadczenia religijnego i bogatego życia wspólnotowego , nasi wierni potrzebują pogłębiać swoją znajomość Słowa Bożego i treści wiary , ponieważ jest to jedyna droga do rozwoju ich doświadczenia religijnego . Na tej drodze , która jest zdecydowanie doświadczalna i wspólnotowa , formacja doktrynalna nie jest postrzegana jako zimna, teoretyczna wiedza , lecz jako fundamentalne i niezbędne narzędzie rozwoju duchowego , osobistego i wspólnotowego .

d) *Zaangażowanie jest skierowane do wspólnoty . Wychodzi* , by spotykać się z tymi, którzy są daleko , interesuje się ich sytuacją, by na nowo oczarować ich Kościołem i zaprosić *do powrotu* .

5.5 DIALOG EKUMENICZNY I MIĘDZYRELIGIJNY

5.5.1 Dialog ekumeniczny, aby świat uwierzył

227. Zrozumienie i praktykowanie eklezjologii komunii prowadzi nas do dialogu ekumenicznego . Relacja z naszymi ochrzczonymi braćmi i siostrami w innych Kościołach i wspólnotach kościelnych jest nieodzowną drogą dla ucznia i misjonarza, gdyż brak jedności jest zgorszeniem , grzechem i przeszkodą w spełnieniu pragnienia Chrystusa : ,, Aby wszyscy stanowili jedno , jak Ja i Ty , Ojcze, i aby i oni żyli w Nas, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał ” (J 17, 21) .

228. Ekumenizm nie jest uzasadniony jedynie wymogiem socjologicznym, lecz wymogiem ewangelicznym, trynitarnym i chrzcielnym: ,, Wyraża on rzeczywistą, choć niedoskonałą , komunię , która już istnieje między odrodzonymi przez chrzest ” oraz konkretne świadectwo braterstwa . Magisterium kładzie nacisk na trynitarny i chrzcielny charakter wysiłku ekumenicznego , w którym dialog jawi się jako postawa duchowa i praktyczna , na drodze nawrócenia i pojednania . Tylko w ten sposób ,, nadejdzie dzień , w którym będziemy mogli sprawować razem ze wszystkimi wierzącymi w Chrystusa Boską Eucharystię ” [124] . Owocnym sposobem na postęp w kierunku komunii jest odnalezienie w naszych wspólnotach poczucia zobowiązania chrzcielnego .

229. Dziś konieczna jest rehabilitacja autentycznej apologetyki praktykowanej przez Ojców Kościoła jako wyjaśnienia wiary . Apologetyka sama w sobie nie musi być negatywna ani jedynie defensywna. Zakłada ona raczej umiejętność jasnego i przekonującego wyrażania tego , co tkwi w naszych umysłach i sercach , jak mówi św. Paweł : ,, Mówiąc prawdę w miłości ” (Ef 4 , 15) . Uczniowie i misjonarze Chrystusa potrzebują dziś bardziej niż kiedykolwiek odnowionej apologetyki , aby wszyscy mogli mieć w Nim życie .

122

123

124 Por. USE 56. *Ibid.* , 9 6. USE 3. *I*

230. Czasem zapominamy , że jedność jest przede wszystkim darem Ducha Świętego i mało modlimy się w tej intencji .

> *To nawrócenie serca i ta starożytność życia , wraz z prywatnymi i publicznymi modlitwami za*
> *Jedność chrześcijan należy uważać za duszę całego ruchu ekumenicznego i czy słusznie można ją nazwać ekumenizmem duchowym ?*

231. Ponad czterdzieści lat temu Sobór Watykański II uznał działanie Ducha Świętego w ruchu na rzecz jedności chrześcijan. Od tego czasu zebraliśmy wiele owoców. W tej dziedzinie potrzebujemy więcej i lepiej wykwalifikowanych agentów dialogu . Dobrze *jest* szerzej rozgłaszać deklaracje, które sam Kościół katolicki poparł w dziedzinie ekumenizmu od czasu Soboru . *Dialogi dwustronne i wielostronne przyniosły dobre owoce. Warto również przestudiować* Dyrektorium Ekumeniczne i *jego* wskazania dotyczące *katechezy ,* liturgii , formacji kapłańskiej i posługi duszpasterskiej.126 *Ludzka* mobilność , charakterystyczna dla dzisiejszego świata , może być sprzyjającą okazją do ekumenicznego dialogu o życiu .

232. W naszym kontekście pojawienie się nowych grup religijnych, w połączeniu z tendencją do mylenia ekumenizmu z dialogiem międzyreligijnym , utrudniło osiągnięcie lepszych rezultatów w dialogu ekumenicznym . Dlatego zachęcamy duchownych, osoby świeckie i osoby konsekrowane do uczestnictwa w organizacjach ekumenicznych, po starannym przygotowaniu i pod ścisłym - nadzorem swoich duszpasterzy , oraz do podejmowania wspólnych działań w różnych dziedzinach życia kościelnego , duszpasterskiego i społecznego. Kontakt ekumeniczny sprzyja bowiem wzajemnemu szacunkowi .

---

125 UR 8.

126 Por . Papieska Rada ds . Popierania Jedności Chrześcijan , *Ekumeniczny wymiar formacji* osób pracujących *w duszpasterstwie ,* nn . 3-5 .

127 Por . Papieska Rada ds . Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych , Instrukcja *E* rga *migrantes caritas Christi 56-58* .

Wzywa do wspólnego słuchania słowa Bożego i wzywa do nawrócenia tych, którzy deklarują się jako uczniowie i misjonarze Jezusa Chrystusa . Mamy nadzieję , że działania na rzecz jedności chrześcijan , podejmowane przez Konferencje Episkopalne, zostaną skonsolidowane i przyniosą owoce w świetle Ducha Świętego .

233. W tej nowej fazie ewangelizacji pragniemy , aby dialog i współpraca ekumeniczna sprzyjały nowym formom uczniostwa i misji we wspólnocie . Warto zauważyć, że tam, gdzie nawiązany jest dialog , zmniejsza się prozelityzm , wzrasta wzajemne zrozumienie i szacunek, a otwierają się możliwości wspólnego świadectwa .

234. W hojnej odpowiedzi na modlitwę Pańską „ aby wszyscy stanowili jedno ” (J 17, 21), papieże zachęcali nas do cierpliwego podążania drogą jedności . Jan Paweł II napomina nas :

> *Na odważnej drodze ku jedności jasność i roztropność wiary prowadzą do unikania fałszywego egoizmu i troski o normy Kościoła . Odwrotnie , ta sama jasność i ta sama roztropność nie zalecają unikania letniości „ poszukiwaniu jedności , a tym bardziej z góry przyjętego stanowiska lub zgniłego przywódcy , który ma tendencję do widzenia wszystkiego jako negatywnego 128 .*

Benedykt XVI rozpoczął swój pontyfikat słowami :

> *Przejawy dobrych uczuć nie wystarczą . Potrzebne są konkretne gesty , które przenikną znane duchy i wstrząsną sumieniami , pobudzając każdego do wewnętrznego nawrócenia , które jest fundamentem wszelkiego postępu na drodze ekumenizmu.29*

u u s 79.

128 BENEDYKT XVI , Pierwsze przesłanie na zakończenie Eucharystii koncelebrowanej z kardynałami elektorami w Kaplicy Sykstyńskiej , środa , 20 kwietnia 2005 r .

129

5.5.2 Relacje z judaizmem i dialog międzyreligijny

235. Z wdzięcznością uznajemy więzi łączące nas z narodem żydowskim , z którym dzielimy wiarę w jedynego Boga i Jego Słowo objawione w Starym Testamencie . Są oni naszymi „ starszymi braćmi ” w wierze Abrahama , Izaaka i Jakuba. Jesteśmy zasmuceni historią konfliktów , których doświadczyli , także w naszych własnych krajach . Istnieje wiele wspólnych spraw, które dziś wymagają większej współpracy i wzajemnego uznania .

236. Dzięki tchnieniu Ducha Świętego i innym znanym środkom Bożym łaska Chrystusa może dotrzeć do wszystkich, których odkupił , poza wspólnotą kościelną , wciąż na różne sposoby. 1 3 1. Ujawnianie i promowanie tego zbawienia, które już działa na świecie , jest jednym z zadań Kościoła w odniesieniu do słów Pana : „ Bądźcie moimi świadkami aż po krańce ziemi ” (Dz 1, 8) .

237. Dialog międzyreligijny , zwłaszcza z religiami monoteistycznymi , opiera się właśnie na misji powierzonej nam przez Chrystusa , wzywając do mądrego powiązania głoszenia i dialogu jako konstytutywnych elementów ewangelizacji . Dzięki tej postawie Kościół , „ powszechny sakrament zbawienia ” , odzwierciedla światło Chrystusa, które „ oświeca każdego człowieka ” (J 1, 9) . Obecność Kościoła wśród religii niechrześcijańskich opiera się na zaangażowaniu, rozeznaniu i świadectwie , wspieranych teologalną wiarą, nadzieją i miłością .

238. Choć subiektywizm i słabo zdefiniowana tożsamość niektórych propozycji mogą utrudniać kontakt , nie pozwala nam to porzucić zaangażowania i wdzięku dialogu®® . Zamiast

13
0 Por. NAe 4.
131 Por. Papieska Rada ds . Dialogu Międzyreligijnego i Kongregacja *ds* . Ewangelizacji Narodów ,
132 Dialog *i Zwiastun , 1991 , 29* .
133 Por. N M I 55 .
134 LG 1 .
13 5 Por. Papieska Rada ds . Dialogu Międzyreligijnego i Kongregacja ds . Ewangelizacji Narodów , *Diálogo* y *anuncio , 1991 ,* nr *40* .
Tamże , 89.

Zamiast się poddawać, powinniśmy inwestować w wiedzę o religiach, w rozeznanie teologiczne i duszpasterskie oraz w formację kompetentnych podmiotów dialogu międzyreligijnego, uwzględniając różne perspektywy religijne obecne w kulturach naszego kontynentu. Dialog międzyreligijny nie oznacza zaprzestania głoszenia Dobrej Nowiny o Jezusie Chrystusie narodom niechrześcijańskim , z łagodnością i szacunkiem dla ich przekonań religijnych.

239. Dialog międzyreligijny, oprócz swego charakteru teologicznego, ma szczególne znaczenie w budowaniu nowej ludzkości : otwiera nieznane dotąd drogi chrześcijańskiego świadectwa, promuje wolność i godność narodów, pobudza współpracę na rzecz dobra wspólnego, przezwycięża przemoc motywowaną fundamentalistycznymi postawami religijnymi, wychowuje do pokoju i współżycia obywatelskiego : jest obszarem błogosławieństw, które przyjmuje Społeczna Nauka Kościoła.

6

PLAN SZKOLENIA UCZNIOWIE-MISJONARZE

6.1 TRYNITARNA DUCHOWOŚĆ SPOTKANIA Z JEZUSEM CHRYSTUSEM

240. Prawdziwe spotkanie z Jezusem Chrystusem musi opierać się na solidnym fundamencie Trójcy Świętej – Miłości. Doświadczenie jedynego i trójjedynego Boga, który jest nierozerwalną jednością i wspólnotą , pozwala nam przezwyciężyć egoizm i w pełni oddać się służbie innym. Doświadczenie chrztu jest punktem wyjścia wszelkiej duchowości chrześcijańskiej opartej na Trójcy Świętej.

241. To Bóg Ojciec przyciąga nas do siebie poprzez eucharystyczną ofiarę swego Syna (por. J 6, 44), dar miłości, z którym wyszedł naprzeciw swoim dzieciom , abyśmy odnowieni mocą Ducha Świętego mogli nazywać Go Ojcem:

> *Gdy nadeszła pełnia czasu , Bóg posłał swego Syna , zrodzonego z niewiasty, zrodzonego pod Prawem, aby nas wykupił spod Prawa i doprowadził do przybrania za synów. A ponieważ* jesteśmy *Jego synami , Bóg posłał Ducha swego Syna do serc naszych, Ducha, który woła: „Abba, Ojcze!”* (Galatów 4:4-5).

Jest to nowe stworzenie, w którym miłość Ojca, Syna **i Ducha Świętego odnawia życie stworzeń.**

242. **W trynitarnej historii miłosnej Jezus z Nazaretu , człowiek taki jak my i Bóg z nami, umarły i zmartwychwstały, jest nam dany jako Droga, Prawda i Życie. W spotkaniu** wiary **z bezprecedensowym** realizmem **Jego Wcielenia mogliśmy usłyszeć, zobaczyć na** własne oczy**, kontemplować i dotknąć własnymi rękami Słowa życia (por.** 1 **J 1, 1); doświadczamy tego**

> *Sam Bóg podąża za zagubioną owcą , cierpiącą i błądzącą ludzkością . Kiedy Jezus mówi w swoich przypowieściach o pasterzu, który podąża za zagubioną owcą, o kobiecie szukającej drachmy, o ojcu , który wychodzi na spotkanie syna marnotrawnego i obejmuje go, nie są to tylko puste słowa , lecz wyjaśnienie Jego własnej istoty i czynów.* [136] .

Ten ostateczny dowód miłości ma charakter radykalnego wyrzeczenia się siebie *(kenosis),* ponieważ Chrystus „uniżył samego siebie, stając się posłusznym aż do śmierci — i to śmierci krzyżowej ” (Flp 2,8).

6.1.1 Spotkanie z Jezusem Chrystusem

243. Wydarzenie Chrystusa jest zatem początkiem nowego podmiotu, który wyłania się w historii i którego nazywamy uczniem:

> *Człowiek zaczyna być chrześcijaninem nie poprzez decyzję etyczną czy* wielką *ideę , ale poprzez spotkanie z wydarzeniem , z Osobą, która nadaje życiu* nowy horyzont *, a wraz z nim decydujące ukierunkowanie® .*

13
6
137 DCE 12 . *l bid* . , 1.

1 42

Właśnie to, choć w różnym ujęciu , wszystkie Ewangelie zachowały dla nas jako początek chrześcijaństwa : spotkanie wiary z osobą Jezusa (por. J 1, 35-39) .

244. Sama natura chrześcijaństwa polega zatem na rozpoznaniu obecności Jezusa Chrystusa i naśladowaniu Go . Było to piękne - doświadczenie pierwszych uczniów, którzy po spotkaniu Jezusa byli zafascynowani i przepełnieni zdumieniem wyjątkową naturą Tego, który do nich przemówił , sposobem, w jaki ich traktował , odpowiadając na głód i pragnienie życia w ich sercach . Ewangelista Jan zapisał dla nas wpływ, jaki osoba Jezusa wywarła na dwóch pierwszych uczniów, którzy Go spotkali, Jana i Andrzeja . Wszystko zaczyna się od pytania : ,, Czego szukacie? ” (J 1,38) . Po tym pytaniu nastąpiło zaproszenie, aby tego doświadczyć : ,, Chodźcie i zobaczcie ” (J 1,39) . Ta opowieść przejdzie do historii jako unikalne podsumowanie metody chrześcijańskiej .

245. W dzisiejszych czasach, na naszym kontynencie latynoamerykańskim, pojawia się to samo pytanie, pełne oczekiwania : ,, Nauczycielu, gdzie mieszkasz? ” (J 1, 38) . Gdzie możemy Cię znaleźć w odpowiedni sposób, aby ,, rozpocząć autentyczny proces nawrócenia , komunii i solidarności ” ? Jakie miejsca , ludzie, dary mówią nam o Tobie , łączą nas z Tobą i pozwalają nam być Twoimi uczniami i misjonarzami?

6.1.2 Miejsca spotkania z Jezusem Chrystusem

246. Spotkanie z Chrystusem, poprzez niewidzialne działanie Ducha Świętego , dokonuje się w wierze przyjętej i przeżywanej w Kościele. Słowami papieża Benedykta XVI powtarzamy z przekonaniem :

> *Kościół jest naszym domem ! To jest nasz nowy dom ! W Kościele katolickim mamy wszystko , co dobre , wszystko , co jest powodem bezpieczeństwa i wygody ! Kto przyjmuje ?*

138 EAm 8.

i Życiu w całej jego pełni , zagwarantowany jest pokój i szczęście w tym życiu i w życiu przyszłym !

24 7. Jezusa znajdujemy w Piśmie Świętym, czytanym w Kościele . Pismo Święte , „ Słowo Boże napisane pod natchnieniem Ducha Świętego ", jest , wraz z Tradycją , źródłem życia dla Kościoła i duszą jego misji ewangelizacyjnej. Nieznajomość Pisma Świętego oznacza nieznajomość Jezusa Chrystusa i wyrzeczenie się Jego głoszenia. Stąd wezwanie Benedykta XVI :

> *Gdy Kościół misyjny Ameryki Łacińskiej i Karaibów wkracza w ten nowy etap, począwszy od Piątej Konferencji Generalnej w Aparecidzie, głęboka i doświadczalna znajomość Słowa Bożego jest niezbędna. Dlatego ludzie muszą być wychowywani w czytaniu i rozważaniu Słowa : aby stało się ono ich pokarmem, aby poprzez własne doświadczenie mogli dostrzec , że słowa Jezusa są duchem i życiem (por. J 6, 63) . W przeciwnym razie ,* jak mogliby głosić orędzie , *którego treści i ducha nie rozumieją w pełni? Musimy oprzeć nasze misyjne* zaangażowanie i całe nasze życie na skale *Słowa Bożego* .

248. Konieczne jest zatem proponowanie wiernym Słowa Bożego jako daru Ojca dla spotkania z żywym Jezusem Chrystusem, drogi do „ autentycznego nawrócenia i odnowionej komunii i solidarności " [14] . Ta propozycja będzie środkiem spotkania z Panem, jeśli Słowo objawione, zawarte w Piśmie Świętym, zostanie przedstawione jako źródło ewangelizacji. Uczniowie Jezusa pragną być karmieni Chlebem Słowa: pragną dostępu do interpretacji-

BENEDYKT XVI , *Przemówienie na zakończenie Modlitwy Różańcowej w Sanktuarium* Matki *Bożej Objawiającej się ,* 12 *maja 2007 r .*

139 DI 3 .

EAm 1 2 .

140

141

142

Właściwa interpretacja tekstów biblijnych , wykorzystanie ich jako środka dialogu z Jezusem Chrystusem , ponieważ są one samą duszą ewangelizacji i głoszenia Jezusa wszystkim . Dlatego też istotne jest ,, duszpasterstwo biblijne ” , rozumiane jako biblijna - animacja pracy duszpasterskiej , która służy jako szkoła interpretacji lub poznania Słowa , komunii z Jezusem lub modlitwy Słowem oraz inkulturowanej ewangelizacji lub głoszenia Słowa . Wymaga to od biskupów , kapłanów , diakonów i świeckich szafarzy Słowa podejścia do Pisma Świętego, które nie jest jedynie intelektualne i instrumentalne , ale takie, którego serce ,, pragnie słuchać słowa Pańskiego ” (Am 8,11) .

249. Spośród wielu sposobów podejścia do Pisma Świętego , ***istnieje*** jedna uprzywilejowana praktyka, do której wszyscy jesteśmy zaproszeni: ***Lectio Divina*** , czyli modlitewne czytanie Pisma Świętego . To modlitewne czytanie, gdy jest dobrze praktykowane , prowadzi do spotkania z Jezusem Nauczycielem , do poznania tajemnicy Jezusa Mesjasza, do komunii z Jezusem Synem Bożym i do dawania świadectwa o Jezusie, Panu wszechświata . Dzięki swoim czterem etapom (czytanie, medytacja, modlitwa i kontemplacja), modlitewne czytanie sprzyja osobistemu spotkaniu z Jezusem Chrystusem, podobnie jak wiele postaci w Ewangeliach . Nikodem i jego tęsknota za życiem wiecznym (por. J 3 , 1-21), Samarytanka i jej tęsknota za prawdziwym kultem (por. J 4 , 1-42) , człowiek niewidomy od urodzenia i jego pragnienie wewnętrznego światła (por. J 9) , Zacheusz i jego pragnienie bycia innym (por. Łk 19 , 1-10) ... Wszyscy oni , dzięki temu spotkaniu , zostali oświeceni i odnowieni, ponieważ otworzyli się na doświadczenie miłosierdzia Ojca, ofiarowanego przez Jego Słowo prawdy i życia . Nie otworzyli swoich serc na coś związanego z Mesjaszem , ale na samego Mesjasza , drogę wzrostu w ,, pełni Chrystusa ” (Ef 4, 13) , proces naśladowania , komunii z braćmi i siostrami i zaangażowania w społeczeństwo.

250. W cudowny sposób odnajdujemy Jezusa Chrystusa w Świętej - Liturgii . Przeżywając ją, celebrując Tajemnicę Paschalną , uczniowie Chrystusa wnikają głębiej w tajemnice Królestwa i sakramentalnie wyrażają swoje powołanie jako uczniów i misjonarzy . Konstytucja o Świętej Liturgii Soboru Watykańskiego II wskazuje nam miejsce

funkcji liturgii w naśladowaniu Chrystusa , w działalności misyjnej chrześcijan , w nowym życiu w Chrystusie i w życiu naszych narodów w Nim143 .

251. Eucharystia jest uprzywilejowanym miejscem spotkania ucznia z Jezusem Chrystusem . Przez ten sakrament Jezus przyciąga nas do siebie i włącza w swoją dynamikę ku Bogu i bliźniemu . Istnieje ścisły związek między trzema wymiarami powołania chrześcijańskiego : wiarą , celebracją i życiem tajemnicą Jezusa Chrystusa, tak że życie chrześcijańskie przybiera prawdziwie eucharystyczną formę . W każdej Eucharystii chrześcijanie celebrują i obejmują Tajemnicę Paschalną, uczestnicząc w niej. Dlatego wierni powinni przeżywać swoją wiarę w centralne miejsce Tajemnicy Paschalnej Chrystusa poprzez Eucharystię, aby całe ich życie stawało się coraz bardziej eucharystyczne . Eucharystia , niewyczerpane źródło powołania chrześcijańskiego, jest jednocześnie niewyczerpanym źródłem gorliwości misyjnej . Tam Duch Święty umacnia tożsamość ucznia i budzi w nim zdecydowaną wolę odważnego głoszenia innym tego , co usłyszał i doświadczył .

252. Tak więc wielkie znaczenie nakazu niedzielnego , „ życia według niedzieli ” , rozumiane jest jako wewnętrzna konieczność dla - wierzącego , rodziny chrześcijańskiej i wspólnoty parafialnej. Bez aktywnego uczestnictwa w niedzielnej celebracji Eucharystii i w święta nakazane nie będzie dojrzałego ucznia-misjonarza. Każda wielka reforma w Kościele wiąże się z ponownym odkryciem wiary w Eucharystię.144 Ważne jest zatem promowanie „ duszpasterstwa niedzielnego ” i nadanie mu „ priorytetu w programach duszpasterskich ” 145 , dla nowego impulsu w ewangelizacji Ludu Bożego w Ameryce Łacińskiej .

253. Do tysięcy wspólnot liczących miliony członków, którzy nie mają możliwości uczestniczenia w niedzielnej Eucharystii,

143 Por. s e 7.
144 C f .
145 *licytuję* . , 6. DI 4.

Z głęboką miłością duszpasterską pragniemy powiedzieć Wam , że Wy również możecie i powinniście żyć „ według niedzieli ”. Możecie ożywiać Waszego i tak już godnego podziwu ducha misyjnego , uczestnicząc w „ niedzielnej celebracji Słowa ”, która uobecnia Tajemnicę Paschalną w miłości, która jednoczy (por. 1 J 3, 14) , w przyjętym Słowie (por. J 5 , 24-25) i we wspólnej modlitwie (por. Mt 18, 20) . Niewątpliwie wierni powinni pragnąć pełnego uczestnictwa w niedzielnej Eucharystii i dlatego zachęcamy Was również do modlitwy o powołania kapłańskie .

254. Sakrament pojednania jest miejscem, w którym grzesznik w wyjątkowy sposób doświadcza spotkania z Jezusem Chrystusem , który okazuje nam współczucie i obdarza nas darem swego miłosiernego przebaczenia , daje nam odczuć, że miłość jest silniejsza od popełnionego grzechu , uwalnia nas od wszystkiego, co przeszkadza nam trwać w Jego miłości i przywraca nam radość i entuzjazm do głoszenia Go innym otwartym i hojnym sercem.

255. Modlitwa osobista i wspólnotowa to miejsce, w którym uczeń , karmiony Słowem i Eucharystią , pielęgnuje głęboką więź przyjaźni z Jezusem Chrystusem i stara się przyjąć wolę Ojca . Codzienna modlitwa jest znakiem prymatu łaski w drodze ucznia-misjonarza . Dlatego „ trzeba uczyć się modlitwy, wciąż powracając do nauki tej sztuki z ust Mistrza ” (146) .

256. Jezus jest obecny pośród wspólnoty żywej w wierze i braterskiej miłości . Tam wypełnia swoją obietnicę : „ Gdzie bowiem są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich ” (Mt 18,20) . Jest we wszystkich uczniach, którzy starają się uczynić istnienie Jezusa swoim i żyć swoim życiem ukrytym w życiu Chrystusa (por. Kol 3,3) . Doświadczają oni mocy Jego zmartwychwstania do tego stopnia, że głęboko się z Nim utożsamiają : „ A zatem już nie ja żyję, lecz żyje we mnie Chrystus ” (Ga 2,20) . Jest w pasterzach , którzy reprezentują samego Chrystusa (por. Mt 10,40 ; Łk 10,16) .

146 NMI 33.

Biskupi z ustanowienia Bożego są następcami Apostołów jako pasterze Kościoła , tak że ktokolwiek ich słucha , słucha Chrystusa , a kto nimi gardzi , gardzi Chrystusem i Tym , którego Ja posyłam (Lumen Gentium , 20) .

To właśnie ci, którzy dają świadectwo walki o sprawiedliwość, pokój i dobro wspólne, czasem oddając nawet własne życie, we wszystkich wydarzeniach życia naszych narodów, wzywają nas do poszukiwania bardziej sprawiedliwego i braterskiego świata , w każdej ludzkiej rzeczywistości , której ograniczenia niekiedy nas ranią i przytłaczają.

25 7. Znajdujemy Go także w sposób szczególny w ubogich , cierpiących i chorych (por. Mt 25, 37-40), którzy wymagają naszego - zaangażowania i dają nam świadectwo wiary, cierpliwości w cierpieniu i nieustannej walki, by żyć dalej . Jak często ubodzy i cierpiący naprawdę nas ewangelizują! Wierność Kościoła Jezusowi Chrystusowi polega na uznaniu tej obecności i bliskości oraz na obronie praw wykluczonych . 147 Spotkanie z Jezusem Chrystusem w ubogich jest konstytutywnym wymiarem naszej wiary w Jezusa Chrystusa. Z kontemplowania Jego cierpiącego oblicza w nich148 i ze spotkania Go w cierpiących i zmarginalizowanych , których ogromną godność On sam nam objawia, rodzi się nasza preferencyjna opcja na ich rzecz. To samo przylgnięcie do Jezusa Chrystusa czyni nas przyjaciółmi ubogich i solidarnymi z ich losem .

6.1.3 Pobożność ludowa jako przestrzeń spotkania z Jezusem Chrystusem

258. Ojciec Święty podkreślił „ bogatą i głęboką religijność ludową , w której przejawia się dusza narodów Ameryki Łacińskiej ” i przedstawił ją jako „ cenny skarb Kościoła katolickiego w Ameryce”.

147 *Tamże* , 49 .

14 C f . *l bid* . , 25 .

8

Ameryka Łacińska ” [149]. Zachęcał do jej promowania i ochrony . Ten sposób wyrażania wiary jest obecny w różnych formach we wszystkich sektorach społecznych , w wielości , która zasługuje na nasz szacunek i miłość, ponieważ ich pobożność „ odzwierciedla pragnienie Boga, które mogą poznać tylko ubodzy i prości ” [150], „ Religia ludu Ameryki Łacińskiej jest wyrazem wiary katolickiej . Jest to katolicyzm ludowy ” [151], głęboko inkulturowany, który zawiera najcenniejszy wymiar kultury Ameryki Łacińskiej.

259. Wśród wyrazów tej duchowości znajdują się: święta patronów, nowenny , różańce i ***stacje Drogi Krzyżowej , procesje*** , tańce i pieśni folkloru religijnego , nabożeństwo do świętych i aniołów , śluby i modlitwy rodzinne . Podkreślamy pielgrzymki , gdzie można rozpoznać Lud Boży w swojej drodze . Tam wierzący celebruje radość z bycia zanurzonym pośród tak wielu braci i sióstr , idąc razem ku Bogu , który go oczekuje . Sam Chrystus staje się pielgrzymem i zmartwychwstały idzie pośród ubogich . Decyzja o wyruszeniu do sanktuarium jest już wyznaniem wiary , podróż jest prawdziwą pieśnią nadziei , a przybycie jest spotkaniem miłości . Spojrzenie pielgrzyma spoczywa na obrazie, który symbolizuje czułość i bliskość Boga. Miłość zatrzymuje się , kontempluje tajemnicę i delektuje się nią w ciszy. Jest również poruszony , wylewając cały ciężar swojego bólu i marzeń. Szczera prośba , płynąca z ufnością , jest najlepszym wyrazem serca, które wyrzekło się samowystarczalności , uznając, że samo nic nie może . Krótka chwila streszcza żywe doświadczenie duchowe.[152]

260. Tam pielgrzym doświadcza tajemnicy , która go przerasta, nie tylko transcendencji Boga , ale także Kościoła , który wykracza poza jego rodzinę i sąsiedztwo. W sanktuariach wiele

DI 1.

149 PL 4 8 .

150 DP 444 .

151

152 *Sanktuarium , pamięć , obecność i proroctwo Boga żywego , L' Osservator e Romano , wyd . ...*

Pielgrzymi podejmują decyzje , które naznaczają ich życie . Te mury skrywają wiele historii nawróceń, przebaczenia i otrzymanych darów , o których mogłyby opowiedzieć miliony .

261. Pobożność ludowa delikatnie przenika osobiste życie każdego wierzącego i choć jest przeżywana w gronie wielu osób , nie jest „ duchowością masową " . W różnych momentach codziennych zmagań wielu zwraca się ku małym znakom Bożej miłości : krucyfiksowi , różańcowi , świecy zapalonej , aby towarzyszyć choremu dziecku, Ojcze Nasz odmawianemu przez łzy , czułemu spojrzeniu na ukochany wizerunek Maryi , uśmiechowi skierowanemu ku Niebu , pośród prostej radości .

262. Prawdą jest, że wiara ucieleśniona w kulturze może się pogłębiać i coraz głębiej wnikać w styl życia naszego ludu . Ale może się to stać tylko wtedy , gdy będziemy pozytywnie oceniać to, co Duch Święty już zasiał . Pobożność ludowa jest „ istotnym punktem wyjścia, aby wiara ludu dojrzewała i stawała się bardziej owocna "[153] . Dlatego uczeń-misjonarz musi być „ na nią wrażliwy , zdolny dostrzegać jej wewnętrzne wymiary i jej niezaprzeczalne wartości "[154] . Kiedy mówimy, że musi być ona ewangelizowana lub oczyszczona, nie mamy na myśli, że jest pozbawiona ewangelicznego bogactwa . Pragniemy po prostu , aby wszyscy wierni , uznając świadectwo Maryi , a także świętych , starali się każdego dnia coraz bardziej ich naśladować . W ten sposób będą dążyć do bliższej więzi z Biblią i większego uczestnictwa w sakramentach, będą mogli cieszyć się - niedzielną celebracją Eucharystii i jeszcze pełniej przeżywać posługę współczującej miłości . Podążając tą drogą , można w dalszym ciągu realizować bogaty potencjał świętości i sprawiedliwości społecznej tkwiący w mistycyzmie popularnym .

Kongregacja ds . Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów , *Dyrektorium o Pietà dp o pularyl a Liturgia* , n . 64 .

153 E.N.48.

154

263. Nie możemy umniejszać wartości duchowości ludowej ani uważać jej za drugorzędny sposób życia chrześcijańskiego , ponieważ oznaczałoby to zapomnienie o prymacie działania Ducha i bezinteresownej inicjatywie miłości Boga . W pobożności ludowej zawarte i wyrażone jest intensywne poczucie transcendencji , wraz ze spontaniczną zdolnością do polegania na Bogu i prawdziwym doświadczeniem miłości teologicznej. Jest to również wyraz nadprzyrodzonej mądrości , ponieważ mądrość miłości nie zależy bezpośrednio od oświecenia umysłu, ale od wewnętrznego działania łaski . Z tego powodu nazywamy to duchowością ludową. To znaczy duchowością chrześcijańską , która będąc osobistym spotkaniem z Panem, integruje wiele z tego, co cielesne , zmysłowe, symboliczne i najbardziej konkretne potrzeby ludzi . Jest to duchowość ucieleśniona w kulturze prostoty, która z tego powodu nie jest mniej duchowa , ale jest duchowa w inny sposób .

264. Pobożność ludowa jest prawowitym sposobem życia wiarą, sposobem odczuwania przynależności do Kościoła i sposobem bycia misjonarzami , w którym gromadzą się najgłębsze wibracje serca Ameryki Łacińskiej . Jest częścią „ historycznej i kulturowej oryginalności ” [155] ubogich tego kontynentu i owocem „ syntezy kultur i wiary chrześcijańskiej ” [156]. W atmosferze sekularyzacji, której doświadczają nasze narody, pozostaje ona potężnym wyznaniem Boga żywego , który działa w historii, i kanałem przekazu wiary. Wspólne pielgrzymowanie do sanktuariów i uczestnictwo w innych przejawach pobożności ludowej , także poprzez przyprowadzanie dzieci lub zapraszanie innych, jest samo w sobie gestem ewangelizacyjnym, poprzez który lud chrześcijański ewangelizuje sam siebie i wypełnia misyjne powołanie Kościoła.

265. Nasi ludzie w sposób szczególny utożsamiają się z cierpiącym Chrystusem , patrzą na Niego , całują Go, dotykają Jego zranionych stóp, jakby mówili : On jest tym, który mnie umiłował i samego siebie wydał za mnie (Gal 2, 20).

1 55 DP 4 48.

1 56 Strona 1.

Wielu z nich , bitych, ignorowanych i pozbawionych własności , nie poddaje się . Z charakterystyczną dla siebie religijnością , trzymają się ogromnej miłości, jaką Bóg do nich ma , miłości , która nieustannie przypomina im o ich własnej godności . Znajdują również czułość i miłość Boga w obliczu Maryi . W niej widzą odbicie najistotniejszego przesłania Ewangelii . Nasza ukochana Matka z sanktuarium w Guadalupe sprawia , że jej najmłodsze dzieci czują, że są w owczarni jej płaszcza . Teraz , z Aparecidy , zaprasza ich, by zarzucili sieci na świat , by wydobyć z anonimowości tych, którzy są zanurzeni w zapomnieniu i przyciągnąć ich bliżej do światła wiary . Gromadząc swoje dzieci, jednoczy nasze narody wokół Jezusa Chrystusa .

6.1.4 Maryja, uczennica i misjonarka

266. Najwyższe urzeczywistnienie chrześcijańskiego istnienia jako trynitarnego życia „ dzieci w Synu ” jest nam dane w Dziewicy Maryi , która przez swoją wiarę (por. Łk 1,45) i posłuszeństwo woli Bożej (por. Łk 1,38) , a także przez swoje nieustanne rozważanie Słowa i czynów Jezusa (**por.** Łk 2,19.51) , jest najdoskonalszą uczennicą Pana . Rozmówczyni Ojca w Jego planie posłania Słowa na świat dla ludzkiego zbawienia, Maryja , przez swoją wiarę , staje się pierwszą członkinią wspólnoty wierzących w Chrystusa, a także staje się współpracowniczką w duchowym odrodzeniu uczniów . Z Ewangelii wyłania się jej postać jako wolnej i silnej kobiety, świadomie ukierunkowanej na prawdziwe naśladowanie Chrystusa. Przeżyła całą pielgrzymkę wiary jako Matka Chrystusa, a potem uczniów, nie oszczędzając sobie nieporozumień i nieustannego poszukiwania planu Ojca . W ten sposób zdołał stanąć u stóp krzyża w głębokiej komunii , w pełni zanurzając się w tajemnicę Przymierza .

267. Z Nią, opatrznościowo związaną z pełnią czasu (por. Ga 4 , 4) , spełnia się nadzieja ubogich i pragnienie zbawienia. Dziewica z Nazaretu miała wyjątkową misję .

157 Cf. LG 53.

W historii zbawienia Maryja poczęła, wychowała i towarzyszyła - swemu Synowi aż do Jego ostatecznej ofiary . Z krzyża Jezus Chrystus powierzył swoim uczniom, reprezentowanym przez Jana, dar macierzyństwa Maryi , który wypływa bezpośrednio z Tajemnicy Paschalnej Chrystusa: „ I odtąd uczeń wziął Ją do siebie ” (J 19, 27) . Trwając z apostołami w oczekiwaniu na Ducha (por. Dz 1 , 13-14), współpracowała w narodzinach Kościoła misyjnego , nadając mu charakter maryjny, który głęboko go identyfikuje . Jako matka tak wielu, umacnia braterskie więzi między wszystkimi, zachęca do pojednania i przebaczenia oraz pomaga uczniom Jezusa Chrystusa doświadczyć siebie jako rodziny, rodziny Bożej . W Maryi spotykamy Chrystusa , Ojca i Ducha Świętego , a także naszych braci i siostry .

268. Podobnie jak w rodzinie ludzkiej, Kościół-rodzina powstaje wokół matki , która nadaje „ duszę ” i czułość życiu rodzinnemu.158 Maryja , Matka Kościoła , oprócz tego , że jest wzorem i paradygmatem - ludzkości , jest architektką komunii . Jednym z fundamentalnych wydarzeń Kościoła jest moment, gdy z Maryi wyszło „ tak ” . Przyciąga Ona rzesze do komunii z Jezusem i Jego Kościołem, czego często doświadczamy w sanktuariach maryjnych . Z tego powodu Kościół , podobnie jak Maryja Panna , jest matką . Ta maryjna wizja Kościoła jest najlepszym lekarstwem na Kościół czysto funkcjonalny lub biurokratyczny .

269. Maryja jest wielką misjonarką, kontynuującą misję swojego Syna i formującą misjonarzy . Tak jak urodziła Zbawiciela świata , tak przyniosła Ewangelię do naszej Ameryki. Podczas wydarzenia w Guadalupe, przewodniczyła, wraz z pokornym Juanem Diego , Pięćdziesiątnicy , która otworzyła nas na dary Ducha Świętego. Od tamtej pory niezliczone wspólnoty znalazły w Niej najgłębszą inspirację do nauki, jak być uczniami i misjonarzami Jezusa. Z radością widzimy , że stała się częścią drogi każdego z naszych narodów , wnikając głęboko…

158 Por. D P 295 .

Głęboko wpleciona w tkankę swojej historii i obejmująca najszlachetniejsze i najistotniejsze cechy jej mieszkańców . Rozmaite nabożeństwa maryjne i sanktuaria rozsiane po całym kontynencie świadczą o bliskiej obecności Maryi wśród ludzi, a jednocześnie wyrażają wiarę i zaufanie, jakie żywią do Niej czciciele. Należy do nich, a oni postrzegają Ją jako matkę i siostrę.

270. Dziś, gdy na naszym kontynencie Ameryki Łacińskiej i Karaibów kładzie się nacisk na bycie uczniem i misję, Ona jaśnieje przed naszymi oczami jako doskonały i najwierniejszy obraz naśladowania Chrystusa . To godzina najbardziej radykalnego naśladowcy Chrystusa, Jego uczniostwa i nauczania misyjnego, do którego posyła nas Papież Benedykt XVI:

> *Najświętsza Maryja Panna, Dziewica czysta i nieskalana, jest dla nas szkołą wiary, która ma nas prowadzić i umacniać na drodze prowadzącej do spotkania ze Stwórcą nieba i ziemi. Papież przybył do Aparecidy z wielką radością, aby powiedzieć wam przede wszystkim: trwajcie w szkole Maryi . Inspirujcie się Jej naukami. Starajcie się przyjąć i zachować w waszych sercach światło, które Ona , z boskiego nakazu, zsyła wam z wysoka .*

271. Ta, która ,, zachowywała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu ” (Łk 2, 19 *;* por . 2, 51), uczy nas prymatu słuchania Słowa w życiu ucznia i misjonarza. Magnificat

> *Jest w całości utkana z nici Pisma Świętego , nici zaczerpniętych ze Słowa Bożego. W ten sposób objawia się, że w Niej Słowo Boże prawdziwie znajduje swój dom, z którego naturalnie przychodzi i odchodzi . Ona mówi i myśli Słowem Bożym; Słowo-*

159 BENEDYKT XVI , *Przemówienie na zakończenie modlitwy różańcowej w Sanktuarium Matki Bożej Objawiającej się , 12 maja* 2007 *r* .

> *Słowo Boże staje się jej słowem , a jej słowo rodzi się ze Słowa Bożego . Co więcej , w ten sposób objawia się , że jej myśli są zgodne z myślami Boga , że jej wola jest wolą wspólną z Bogiem . Będąc głęboko przeniknięta Słowem Bożym , może stać się matką Słowa wcielonego .*

Ta znajomość tajemnicy Jezusa staje się łatwiejsza dzięki modlitwie różańcowej, podczas której:

> *Lud chrześcijański uczy się od Maryi kontemplować piękno oblicza Chrystusa i doświadczać głębi Jego miłości . Poprzez Różaniec wierzący otrzymuje obfite łaski , jakby otrzymywał je z rąk samej Matki Odkupiciela . 161*

272. Z oczami utkwionymi w dzieci i ich potrzeby, jak w Kanie Galilejskiej, Maryja pomaga podtrzymywać żywe postawy troski, służby, poświęcenia i hojności, które powinny wyróżniać uczniów Jej Syna . Wskazuje również pedagogię dla ubogich w każdej wspólnocie chrześcijańskiej, aby „ czuli się jak u siebie w domu ” (1, 62) . Pielęgnuje komunię i wychowuje do wspólnego i wspierającego stylu życia , w braterstwie, trosce i gościnności wobec innych , zwłaszcza jeśli są biedni lub potrzebujący . W naszych wspólnotach Jej silna obecność wzbogaciła i będzie nadal wzbogacać macierzyński wymiar Kościoła i jego gościnną postawę , która czyni go „ domem i szkołą komunii ” (1, 63) oraz duchową przestrzenią przygotowującą do misji.

6.1.5 Apostołowie i święci

273. Apostołowie Jezusa i święci ukształtowali również duchowość i styl życia naszych kościołów . Ich życie jest

160 DCE 41 .
161 RVM 1.
162 RMI 36 .
163 *Licytuję* . 43 .

Uprzywilejowane miejsca spotkania z Jezusem Chrystusem. Ich świadectwo pozostaje żywe , a ich nauczanie inspiruje istnienie i działanie wspólnot chrześcijańskich na Kontynencie . Wśród nich , Apostoł Piotr , któremu Jezus powierzył misję umacniania wiary swoich braci (por . Łk 22 , 31-32), pomaga im umacniać więź komunii z Papieżem, swoim następcą , i szukać w Jezusie słów życia wiecznego . Paweł, niestrudzony ewangelizator , pokazał im drogę misyjnej śmiałości i woli zbliżania się do każdej rzeczywistości kulturowej z Dobrą Nowiną zbawienia . Jan , uczeń umiłowany przez Pana , objawił im przemieniającą moc nowego przykazania i owocność trwania w Jego miłości .

27. 4. Nasz lud żywi szczególną miłość i nabożeństwo do Józefa , męża Maryi , człowieka sprawiedliwego , wiernego i hojnego, który potrafi zatracić się, by odnaleźć się w tajemnicy Syna . Święty Józef , milczący nauczyciel , fascynuje , przyciąga i naucza nie słowami, lecz promiennym świadectwem swoich cnót i niezachwianej prostoty .

275. Nasze wspólnoty noszą znamię apostołów i ponadto uznają chrześcijańskie świadectwo tak wielu mężczyzn i kobiet, którzy siali ziarna Ewangelii w całej naszej ziemi , odważnie żyjąc swoją wiarą , nawet przelewając krew jako męczennicy . Ich przykład życia i świętości jest cennym darem dla drogi wiary Latynosów i jednocześnie zachętą do naśladowania ich cnót w nowych kulturowych wyrazach historii . Z pasją swojej miłości do Jezusa Chrystusa byli aktywnymi i misyjnymi członkami swojej wspólnoty kościelnej. Z odwagą wytrwale promowali prawa człowieka , byli przenikliwi w krytycznym rozeznawaniu rzeczywistości w świetle społecznej nauki Kościoła i wiarygodni dzięki konsekwentnemu świadectwu swojego życia . My, dzisiejsi chrześcijanie, przyjmujemy ich dziedzictwo i czujemy się wezwani do kontynuowania z odnowioną gorliwością apostolską i misyjną ewangelicznego sposobu życia , który nam przekazali .

6.2 PROCES FORMACJI UCZNIÓW-MISJONARIUSZY

276. Powołanie i zobowiązanie, by być uczniami i misjonarzami Jezusa Chrystusa w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, wymagają dziś jasnego i zdecydowanego zaangażowania w formację członków naszych wspólnot , dla dobra wszystkich ochrzczonych , niezależnie od ich roli w Kościele . Patrzmy na Jezusa , Mistrza, który osobiście formował swoich apostołów i uczniów . Chrystus daje nam metodę : „ Chodźcie i zobaczcie ” (J 1,39) , „ Ja jestem drogą i prawdą, i życiem ” (J 14,6) . Z Nim możemy rozwijać potencjał w ludziach i formować uczniów-misjonarzy . Z niezachwianą cierpliwością i mądrością Jezus zapraszał wszystkich, aby szli za Nim . Tych, którzy przyjęli , wprowadzał w tajemnicę Królestwa Bożego , a po swojej śmierci i zmartwychwstaniu posłał ich , aby głosili Dobrą Nowinę w mocy swego Ducha . Jego styl staje się emblematyczny dla wychowawców i nabiera szczególnego znaczenia, gdy pomyślimy o cierpliwym zadaniu wychowawczym, jakie Kościół musi podjąć w nowym kontekście społeczno-kulturowym Ameryki Łacińskiej .

277. Formacyjna droga naśladowcy Jezusa ma swoje korzenie w dynamicznej naturze człowieka i w osobistym zaproszeniu Jezusa Chrystusa , który wzywa swoich naśladowców po imieniu , a oni idą za Nim, ponieważ rozpoznają Jego głos . Pan obudził najgłębsze aspiracje swoich uczniów i przyciągnął ich do siebie z podziwem . Podążanie za Nim jest owocem fascynacji, która wypływa z pragnienia ludzkiego spełnienia , pragnienia pełnego życia . Uczeń to ktoś, kto pasjonuje się Chrystusem , ktoś, kogo rozpoznaje jako nauczyciela , który go prowadzi i mu towarzyszy .

6.2.1 Aspekty procesu

278. W procesie formowania uczniów-misjonarzy podkreślamy pięć podstawowych aspektów , które ujawniają się w różny sposób na każdym etapie podróży, lecz są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się wzmacniają :

a) *Spotkanie z Jezusem Chrystusem . Ci* , którzy *będą* Jego uczniami , już Go szukają *(por* . J 1, 38) , *ale to* Pan ich wzywa : „ Pójdź za Mną ” (Mk 1,14 ; Mt 9,9) . Należy odkryć najgłębszy sens poszukiwań i pielęgnować spotkanie z Chrystusem, które rodzi inicjację chrześcijańską . To spotkanie musi być nieustannie odnawiane poprzez osobiste świadectwo , głoszenie kerygmatu *i działalność* misyjną wspólnoty . Kerygmat *jest* nie tylko etapem , *ale* nicią przewodnią procesu, który osiąga punkt kulminacyjny w dojrzałości ucznia Jezusa Chrystusa . Bez kerygmatu pozostałe *aspekty tego* procesu *są skazane* na jałowość , bez serc prawdziwie nawróconych do Pana . Tylko z *kerygmatu można* uzyskać możliwość *prawdziwej* inicjacji chrześcijańskiej . Dlatego Kościół musi o tym pamiętać we wszystkich swoich *działaniach* .

b) *Nawrócenie :* To pierwsza reakcja człowieka, który z podziwem słuchał Pana , *uwierzył* w Niego dzięki działaniu Ducha Świętego , postanowił *zostać* Jego przyjacielem i pójść za Nim , zmieniając *swój* sposób myślenia i życia , przyjmując krzyż Chrystusa , świadomy, że umieranie dla grzechu oznacza osiągnięcie życia. W chrzcie i sakramencie pojednania odkupienie Chrystusa staje się dla nas obecne .

c) *Uczniostwo :* Człowiek stale dojrzewa w poznaniu , miłości *i* naśladowaniu Jezusa Nauczyciela, pogłębiając swoje - *zrozumienie* tajemnicy Jego osoby , Jego przykładu *i* Jego nauczania . Na tym etapie fundamentalne znaczenie ma stała katecheza i życie sakramentalne , wzmacniając początkowe nawrócenie i umożliwiając uczniom-misjonarzom wytrwanie w życiu chrześcijańskim i w swojej misji w świecie, który stawia im wyzwania .

d) *Komunia :* Życie chrześcijańskie nie może się odbywać inaczej niż we wspólnocie : w rodzinach , parafiach , wspólnotach życia konsekrowanego , wspólnotach podstawowych , innych małych *wspólnotach* i ruchach. Podobnie jak pierwsi chrześcijanie , którzy spotykali się we wspólnocie , uczeń uczestniczy w życiu...

Kościół i spotkanie z braćmi i siostrami, przeżywanie miłości Chrystusa w braterskiej solidarności . Jest on również wspierany i zachęcany przez wspólnotę i jej pasterzy do dojrzewania w życiu Ducha Świętego .

e) *Misja :* Gdy uczeń poznaje i kocha swego Pana , odczuwa potrzebę dzielenia się z innymi radością z bycia posłanym , pójścia w świat, by głosić Jezusa Chrystusa , który umarł i zmartwychwstał , by urzeczywistniać miłość i służbę w życiu najbardziej potrzebujących – krótko mówiąc , by budować Królestwo Boże. Misja jest nierozerwalnie związana z uczniostwem i nie powinna być rozumiana jako etap następujący po formacji , choć może być realizowana na różne sposoby, w zależności od własnego powołania i osiągniętego poziomu ludzkiej i chrześcijańskiej dojrzałości .

6.2.2 Kryteria ogólne

6.2.2.1 Kompleksowe , kerygmatyczne wychowanie *i stałe*

279. Podstawową misją formacji jest pomoc członkom Kościoła w ciągłym spotkaniu z Chrystusem , a tym samym w rozpoznawaniu , przyjmowaniu , uwewnętrznianiu i rozwijaniu doświadczenia i wartości, które stanowią ich własną chrześcijańską tożsamość i misję w świecie . Dlatego formacja przebiega holistycznie , obejmując - różne wymiary , zharmonizowane w *żywotnej jedności* . W sercu tych wymiarów leży moc głoszenia *kerygmatycznego . Moc Ducha* i Słowa inspiruje ludzi i prowadzi ich do słuchania Jezusa Chrystusa , do wiary w Niego jako swojego Zbawiciela, do uznania Go za *Tego , który nadaje pełny sens ich* życiu i do podążania Jego śladami . To głoszenie opiera się na fakcie obecności Zmartwychwstałego Chrystusa w dzisiejszym Kościele i stanowi nieodzowny element procesu formacji uczniów i misjonarzy . Jednocześnie formacja jest trwała i dynamiczna , zgodnie z rozwojem ludzi i służbą, do której są powołani , pośród wymagań historii .

6.2.2.2 *Szkolenie uwzględniające różne wymiary*

280. Formacja obejmuje różne wymiary, które muszą być harmonijnie zintegrowane w całym procesie kształcenia. Należą do nich: ludzki, wspólnotowy, duchowy, intelektualny i duszpastersko-misyjny.

a) *Wymiar Ludzki i Wspólnotowy.* Wymiar ten towarzyszy procesom formacyjnym, które prowadzą do akceptacji i uzdrowienia własnej historii, aby stać się zdolnymi do życia jako chrześcijanie w pluralistycznym świecie, z równowagą, siłą, pogodą ducha i wewnętrzną wolnością. Polega on na kształtowaniu osobowości, które dojrzewają w kontakcie z rzeczywistością i są otwarte na Tajemnicę.

b) *Wymiar duchowy.* To wymiar formacyjny, który ugruntowuje bycie chrześcijanina w doświadczeniu Boga objawionego w Jezusie i który prowadzi jednostkę przez Ducha Świętego ścieżkami głębokiego dojrzewania. Poprzez różnorodne charyzmaty, człowiek zakorzenia się na drodze życia i służby zaproponowanej przez Chrystusa, z własnym stylem. Pozwala on człowiekowi całym sercem, przez wiarę, jak Maryja Panna, podążać radosnymi, świetlistymi, bolesnymi i chwalebnymi ścieżkami swojego Mistrza i Pana.

e) *Wymiar intelektualny .* Spotkanie z Chrystusem, Słowem, które stało się ciałem, wzmacnia dynamikę rozumu, który poszukuje sensu rzeczywistości i otwiera się na Tajemnicę. Wyraża się ona w głębokiej refleksji, stale aktualizowanej poprzez studium, które w świetle wiary otwiera intelekt na prawdę. Sprzyja również rozeznaniu, krytycznemu osądowi i dialogowi na temat rzeczywistości i kultury. W sposób szczególny zapewnia wiedzę biblijną, teologiczną i humanistyczną, umożliwiając zdobycie kompetencji niezbędnych do pełnienia posług kościelnych i właściwej - obecności w życiu świeckim.

d) *Wymiar duszpasterski i misyjny .* Autentyczna droga chrześcijańska napełnia serce radością i nadzieją oraz porusza wierzącego.

nieustanne głoszenie Chrystusa w swoim życiu i otoczeniu. Kieruje ich ku misji formowania uczniów -misjonarzy do służby światu . Umożliwia im proponowanie atrakcyjnych projektów i stylów życia chrześcijańskiego , z organicznymi interwencjami i braterską współpracą ze wszystkimi członkami wspólnoty . Przyczynia się do integracji ewangelizacji i pedagogiki , przekazywania życia i oferowania programów duszpasterskich , dostosowanych do dojrzałości chrześcijańskiej , wieku i innych uwarunkowań specyficznych dla jednostek lub grup . Zachęca świeckich do odpowiedzialności w budowaniu Królestwa Bożego w świecie . Budzi nieustanną troskę o tych, którzy są daleko i o tych, którzy nie znają Pana w swoim życiu .

6.2.2.3 Szkolenie uwzględniające *procesy*

281. Osiągnięcie poziomu nowego życia w Chrystusie , poprzez głębokie utożsamienie się z Nim[164] i Jego misją , to długa podróż , która wymaga zróżnicowanych tras , respektujących procesy osobiste i rytmy wspólnotowe, ciągłych i stopniowych . W diecezji centralnym punktem powinien być organiczny projekt formacyjny , zatwierdzony przez biskupa i opracowany z kompetentnymi organami diecezjalnymi, biorąc pod uwagę wszystkie aktywne siły Kościoła partykularnego : stowarzyszenia , posługi i ruchy , wspólnoty zakonne , małe wspólnoty , komisje duszpasterstwa społecznego i różne organy kościelne , które oferują całościową wizję i zbieżność różnorodnych inicjatyw. Odpowiednio przygotowane zespoły formacyjne są również niezbędne , aby zapewnić skuteczność samego procesu i towarzyszyć osobom z dynamiczną, aktywną i otwartą pedagogią. Obecność i wkład świeckich mężczyzn i kobiet w zespołach formacyjnych wnosi pierwotne bogactwo , ponieważ dzięki swoim doświadczeniom i umiejętnościom oferują oni cenne kryteria , treści i świadectwa dla tych, którzy są formowani.

[164] Por. EN 1 9 .

6.2.2.4 *Formacja obejmująca towarzyszenie uczniom*

282. Każdy sektor Ludu Bożego potrzebuje towarzyszenia i formacji , zgodnie ze szczególnym powołaniem i posługą, do której został powołany: biskup, który jest źródłem jedności w diecezji poprzez potrójną posługę nauczania, uświęcania i rządzenia; kapłani , współpracujący z posługą biskupa w trosce o powierzony im Lud Boży; diakoni stali, w ich ożywiającej , pokornej i wytrwałej posłudze jako cenna pomoc dla biskupów i kapłanów ; osoby konsekrowane w ich radykalnym naśladowaniu Mistrza ; oraz świeccy mężczyźni i kobiety, którzy wypełniają swoją ewangelizacyjną odpowiedzialność, współpracując w formowaniu wspólnot chrześcijańskich i budowaniu Królestwa Bożego na świecie. Dlatego konieczne jest kształcenie tych, którzy mogą zapewnić duchowe i duszpasterskie towarzyszenie innym.

283. Podkreślamy, że formacja świeckich mężczyzn i kobiet musi przyczyniać się przede wszystkim do ich działalności jako uczniów-misjonarzy w świecie , z myślą o dialogu i przemianie społeczeństwa. Pilnie potrzebna jest konkretna formacja , aby mogli oni wywierać znaczący wpływ w różnych dziedzinach, zwłaszcza w Kościele.

> *w rozległym świecie polityki , rzeczywistości społecznej i ekonomii ,* **a także kultury**, **nauki** *i sztuki , życia - międzynarodowego , mediów i innych rzeczywistości* otwartych *na ewangelizację [~"* .

6.2.2.5 Formacja w duchowości działalności misyjnej

284. Trzeba kształtować uczniów w duchowości działania misyjnego, która opiera się na uległości wobec impulsów Ducha.

165 EN 70.

Ritu , z jego życiodajną mocą , która mobilizuje i przemienia wszystkie wymiary istnienia . Nie jest doświadczeniem ograniczonym do prywatnych przestrzeni pobożności , lecz dąży do przeniknięcia wszystkiego swoim ogniem i życiem . Uczeń i misjonarz, poruszony impulsem i żarliwością pochodzącą od Ducha, uczy się wyrażać to w pracy, dialogu , służbie , w codziennej misji .

285. Kiedy impuls Ducha przenika i motywuje wszystkie obszary istnienia , przenika również i kształtuje specyficzne powołanie każdej osoby . W ten sposób kształtuje się i rozwija duchowość właściwa kapłanom, zakonnikom i zakonnicom, rodzicom, liderom biznesu, katechetom itd. Każde powołanie ma konkretny i charakterystyczny sposób przeżywania duchowości , który nadaje głębi i entuzjazmu konkretnemu wykonywaniu swoich zadań. Tak więc życie w Duchu nie zamyka nas w wygodnej intymności , ale raczej przemienia nas w osoby hojne i kreatywne, szczęśliwe w głoszeniu i służeniu Ewangelii . Sprawia, że jesteśmy zobowiązani do spełniania wymagań rzeczywistości i zdolni do odnajdywania głębokiego sensu we wszystkim, do czego jesteśmy powołani dla Kościoła i dla świata .

6.3 WPROWADZENIE W ŻYCIE CHRZEŚCIJAŃSKIE I STAŁA KATECHEZA

6.3.1 Wtajemniczenie w życie chrześcijańskie

286. Wielu wiernych nie uczestniczy w niedzielnej mszy świętej , nie przystępuje regularnie do sakramentów ani nie angażuje się aktywnie we wspólnotę kościelną. Nie zapominając o znaczeniu - rodziny w inicjacji chrześcijańskiej , zjawisko to stanowi dla nas głębokie wyzwanie, aby wyobrazić sobie i zorganizować nowe sposoby dotarcia do nich, aby pomóc im docenić sens życia sakramentalnego , uczestnictwa we wspólnocie i zaangażowania obywatelskiego . Mamy wysoki odsetek katolików, którzy nie są świadomi swojej misji bycia solą i zaczynem w świecie , o słabej i kruchej tożsamości chrześcijańskiej.

287. Stanowi to ogromne wyzwanie, które fundamentalnie kwestionuje sposób, w jaki wychowuje się w wierze i pielęgnuje życie chrześcijańskie; wyzwanie, któremu musimy stawić czoła z determinacją, odwagą i kreatywnością, ponieważ w wielu miejscach inicjacja chrześcijańska była niewystarczająca lub fragmentaryczna . Albo będziemy wychowywać w wierze , prawdziwie wprowadzając ludzi w kontakt z Jezusem Chrystusem i zapraszając ich do pójścia za Nim , albo nie wypełnimy naszej misji ewangelizacyjnej . Niezbędne jest zaoferowanie praktycznego modelu inicjacji chrześcijańskiej, który oprócz zdefiniowania „co ” , dostarczy również elementów dla „kto”, „jak” i „gdzie”. W ten sposób podejmiemy wyzwanie nowej ewangelizacji, do której jesteśmy wielokrotnie wzywani.

288. Wtajemniczenie chrześcijańskie, które obejmuje *kerygmat,* jest praktyczną drogą do nawiązania kontaktu z Jezusem Chrystusem i rozpoczęcia Jego uczniostwa. Daje nam również możliwość wzmocnienia jedności trzech sakramentów wtajemniczenia i pogłębienia naszego zrozumienia ich bogatego znaczenia. Ściśle rzecz biorąc, wtajemniczenie chrześcijańskie odnosi się do początkowej inicjacji w misteria wiary , czy to w formie - katechumenatu chrzcielnego dla nieochrzczonych, czy w formie katechumenatu pochrzcielnego dla ochrzczonych, ale niedostatecznie katechizowanych. Katechumenat ten jest ściśle związany z sakramentami wtajemniczenia : chrztem, bierzmowaniem i Eucharystią, uroczyście sprawowanymi w Wigilię Paschalną. Należy go zatem odróżnić od innych procesów katechetycznych i formacyjnych, które mogą być oparte na wtajemniczeniu chrześcijańskim.

289.

6.3.2 Propozycje inicjacji chrześcijańskiej

Czujemy pilną potrzebę rozwijania w naszych wspólnotach procesu inicjacji do życia chrześcijańskiego, który zaczyna się od *kerygmatu,* prowadzonego Słowem Bożym, prowadząc do coraz głębszego osobistego spotkania z Jezusem Chrystusem, doskonałym Bogiem i doskonałym człowiekiem , doświadczanym jako pełnia człowieczeństwa .

16 6

Por . symbol Quicumqu : *D* S 7 6 .

i prowadzi do nawrócenia , do uczestnictwa we wspólnocie kościelnej i do dojrzewania wiary w praktykowaniu sakramentów , służbie i misji .

290. Przypomnijmy , że chrześcijańska droga formacyjna , w najstarszej tradycji Kościoła , „ miała zawsze charakter doświadczalny , w którym decydujące znaczenie miało żywe i przekonujące spotkanie z Chrystusem, głoszone przez autentycznych świadków ” 167 . Jest to doświadczenie , które prowadzi do głębokiej i radosnej celebracji sakramentów , z całym bogactwem ich znaków. W ten sposób życie jest stopniowo przemieniane przez celebrowane święte misteria , - umożliwiając wierzącemu przemienianie świata . To właśnie nazywa się „ katechezą mistagogiczną ” .

291. Bycie uczniem to dar, który ma na celu wzrastanie . Wtajemniczenie chrześcijańskie daje możliwość stopniowego uczenia się w poznawaniu , miłości i naśladowaniu Jezusa Chrystusa . W ten sposób kształtuje tożsamość chrześcijańską z fundamentalnymi przekonaniami i towarzyszy poszukiwaniu sensu życia. Konieczne jest przyjęcie katechetycznej dynamiki wtajemniczenia chrześcijańskiego . Wspólnota, która przyjmuje wtajemniczenie chrześcijańskie, odnawia swoje życie wspólnotowe i budzi swój charakter misyjny . Wymaga to nowego podejścia duszpasterskiego ze strony biskupów , kapłanów, diakonów, osób konsekrowanych i duszpasterzy.

292. Podkreślamy następujące cechy ucznia , do którego zmierza inicjacja chrześcijańska : jego centrum stanowi osoba Jezusa Chrystusa , naszego Zbawiciela i pełnia naszego człowieczeństwa , źródło wszelkiej dojrzałości ludzkiej i chrześcijańskiej ; ma ducha modlitwy , kocha Słowo, często się spowiada i uczestniczy w Eucharystii ; jest serdecznie włączony we wspólnotę kościelną i społeczną , wspiera innych w miłości i jest gorliwym misjonarzem .

293. Parafia powinna być miejscem, w którym zapewnione będzie wtajemniczenie chrześcijańskie , a jej niezastąpionymi zadaniami będzie: inicjowanie w życie chrześcijańskie –

167 Tamże.

Posługa wobec ochrzczonych dorosłych, którzy nie zostali jeszcze w pełni zewangelizowani ; wychowanie ochrzczonych dzieci w wierze poprzez proces prowadzący je do dopełnienia wtajemniczenia chrześcijańskiego; inicjacja osób nieochrzczonych, które po wysłuchaniu kerygmatu *pragną* przyjąć wiarę. W tym zadaniu studium i przyswojenie Obrzędów Wtajemniczenia Chrześcijańskiego Dorosłych stanowi niezbędny punkt odniesienia i niezawodne wsparcie.

294. Przyjęcie tego chrześcijańskiego wtajemniczenia wymaga czegoś więcej niż tylko odnowy parafialnego programu katechetycznego . Proponujemy, aby proces katechetyczny przyjęty przez Kościół w celu wtajemniczenia chrześcijańskiego został przyjęty na całym kontynencie jako zwyczajny i niezbędny sposób wprowadzania w życie chrześcijańskie oraz jako podstawowa i fundamentalna katecheza. Następnie, katecheza ciągła będzie kontynuować proces dojrzewania w wierze, włączając rozeznanie powołaniowe i ukierunkowanie na projekty życia osobistego.

6.3.3 Katecheza bieżąca

295. Jeśli chodzi o obecny stan katechezy, widać wyraźny postęp. Zwiększył się czas poświęcony na przygotowanie do sakramentów. Wzrosła świadomość jej konieczności, zarówno w rodzinach, jak i wśród duszpasterzy. Powszechnie wiadomo, że katecheza jest niezbędna dla wszelkiej formacji chrześcijańskiej . Regularnie powoływane są diecezjalne i parafialne komisje katechetyczne . Godna podziwu jest duża liczba osób, które z wielkim poświęceniem czują się powołane do katechezy . Zgromadzenie składa im serdeczne podziękowania.

296. Jednak pomimo dobrych intencji, przygotowanie teologiczne i pedagogiczne katechetów jest często niewystarczające. Materiały i zasoby są często bardzo zróżnicowane i nie łączą się w spójny plan duszpasterski ; nie zawsze też stosują nowoczesne metody pedagogiczne. Parafialnym służbom katechetycznym często brakuje ścisłej współpracy z rodzinami. Proboszczom i innym

podejmują się z większym zaangażowaniem roli, jaka im przypada jako głównym katechetom .

297. Wyzwania stawiane przez sytuację społeczną w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach wymagają bardziej osobistej i ugruntowanej tożsamości katolickiej . Wzmocnienie tej tożsamości wymaga odpowiedniej katechezy, która promuje osobiste i wspólnotowe przylgnięcie do Chrystusa, zwłaszcza wśród osób najsłabszych w wierze.168 Jest to zadanie, które dotyczy całej wspólnoty uczniów , ale szczególnie nas , którzy jako biskupi jesteśmy powołani do służby Kościołowi , pasterzowania mu, prowadzenia go na spotkanie z Jezusem i nauczania go , by żył wszystkim, co nam nakazał (por. Mt 28 , 19-20) .

298. Katecheza nie powinna być jedynie okazjonalna, ograniczona do momentów poprzedzających sakramenty lub inicjację chrześcijańską , ale raczej „ stałą drogą katechetyczną ” . Dlatego też obowiązkiem każdego Kościoła partykularnego jest , przy pomocy Konferencji Episkopatów , ustanowienie organicznego i progresywnego procesu katechetycznego , który rozciąga się na cały okres życia , od dzieciństwa do starości , mając na uwadze, że Dyrektorium Ogólne o Katechizacji uważa katechezę dorosłych za podstawową formę wychowania w wierze . Aby ludzie mogli naprawdę dogłębnie poznać Chrystusa i wiernie za Nim podążać , muszą być prowadzeni zwłaszcza w czytaniu i rozważaniu Słowa - Bożego , które jest pierwszym fundamentem stałej katechezy .

299. Katecheza nie może ograniczać się jedynie do formacji doktrynalnej, ale musi być prawdziwą szkołą formacji integralnej. Dlatego konieczne jest pielęgnowanie przyjaźni z Chrystusem poprzez modlitwę , docenianie celebracji liturgicznych i doświadczenie komunii.

168 Por . BENEDYKT XVI , *Przemówienie na spotkaniu z biskupami Brazylii* , 11 maja 2007 r . DI 3 .

169 *funt identyfikator.*

170

Zaangażowanie *apostolskie* poprzez stałą służbę bliźnim . W tym celu *przydatne byłyby materiały* katechetyczne oparte na Katechizmie *Kościoła* Katolickiego *i* Kompendium *Nauki Społecznej Kościoła , poprzez utworzenie kursów i szkół* formacji ciągłej dla katechetów .

300. Należy zapewnić odpowiednią katechezę, która będzie towarzyszyć wierze już obecnej w pobożności ludowej . Jednym z konkretnych sposobów, aby to uczynić, jest oferowanie procesu inicjacji chrześcijańskiej poprzez wizyty w rodzinach , gdzie nie tylko uczy się ich treści wiary , ale także prowadzi się je w praktyce modlitwy rodzinnej , modlitewnym czytaniu Słowa Bożego i rozwijaniu cnót - ewangelicznych , a tym samym coraz bardziej umacnia je jako Kościoły domowe . Dla tego wzrostu wiary wskazane jest również pedagogiczne wykorzystanie potencjału edukacyjnego tkwiącego w pobożności maryjnej ludowej . Jest to droga edukacyjna , która poprzez kultywowanie osobistej miłości do Maryi , prawdziwej „ wychowawczyni wiary ” [171] , która prowadzi nas do coraz większego upodobnienia się do Jezusa Chrystusa , sprzyja stopniowemu - przyjmowaniu Jej postaw.

6.4 MIEJSCA KSZTAŁCENIA UCZNIÓW-MISJONARZY

301. Następnie krótko rozważymy niektóre przestrzenie formacji uczniów-misjonarzy .

6.4.1 Rodzina, pierwsza szkoła wiary

302. Rodzina , „ dziedzictwo ludzkości ” , stanowi jeden z najcenniejszych skarbów narodów Ameryki Łacińskiej . Była i nadal jest przestrzenią i szkołą komunii , źródłem wartości ludzkich i obywatelskich , domem, w którym rodzi się i jest przyjmowane z hojnością i odpowiedzialnością życie ludzkie . Aby rodzina była „ szkołą wiary ” i

171 DP 290.

Aby pomóc rodzicom stać się pierwszymi katechetami swoich dzieci , duszpasterstwo rodzinne musi oferować im przestrzeń formacyjną , materiały katechetyczne i chwile celebracji, które pozwolą im wypełniać swoją misję edukacyjną . Rodzina jest powołana do wprowadzania dzieci na drogę inicjacji chrześcijańskiej . Rodzina , mały Kościół , powinna być , wraz z parafią , podstawowym miejscem inicjacji chrześcijańskiej dzieci. 172. Oferuje ona dzieciom chrześcijański sens istnienia i towarzyszy im w rozwijaniu ich życiowego projektu jako uczniów -misjonarzy .

303. Ponadto obowiązkiem rodziców jest , zwłaszcza poprzez swój przykład, wychowywać swoje dzieci w miłości, jako darze z siebie i pomagać im odkryć powołanie do służby , czy to w życiu świeckim, czy konsekrowanym . W ten sposób formacja dzieci na uczniów Jezusa Chrystusa dokonuje się w doświadczeniach codziennego życia w samej rodzinie . Dzieci mają prawo liczyć na ojca i matkę , którzy się nimi opiekują i towarzyszą im ku pełni życia . „ Katecheza rodzinna ” , realizowana na różne sposoby , okazała się skutecznym narzędziem jedności rodziny , oferując również skuteczną okazję do formacji rodziców, młodzieży i dzieci do bycia niezłomnymi świadkami wiary we własnych wspólnotach.

6.4.2 Parafie

Wymiar wspólnotowy jest nieodłącznie związany z tajemnicą i rzeczywistością Kościoła, który powinien odzwierciedlać Trójcę
304. Świętą . Na przestrzeni wieków ten istotny wymiar był przeżywany na różne sposoby . Kościół jest komunią. Parafie są żywymi komórkami Kościoła173 i uprzywilejowanymi miejscami , gdzie większość wiernych doświadcza w sposób konkretny Chrystusa i Jego Kościoła174 .

zobacz 1 9.
AA 10 ; S D 55
. LAm 41.

172
173
174

Parafie kryją w sobie niewyczerpane bogactwo wspólnoty, ponieważ obejmują ogromną różnorodność sytuacji , grup wiekowych i zadań . Szczególnie dzisiaj, gdy kryzys życia rodzinnego dotyka tak wiele dzieci i młodzieży , parafie zapewniają przestrzeń wspólnotową do wzrastania w wierze i rozwoju jako wspólnota .

305. Dlatego należy pielęgnować formację wspólnotową , zwłaszcza w parafii . Poprzez różnorodne celebracje i inicjatywy , zwłaszcza w niedzielnej Eucharystii , która jest „ uprzywilejowanym momentem spotkania wspólnot ze zmartwychwstałym Panem ” [175] , wierni powinni przeżywać parafię jako rodzinę wiary i miłości, w której wzajemnie się wspierają i pomagają sobie w naśladowaniu Chrystusa .

306. Jeśli chcemy, aby parafie były ośrodkami działalności misyjnej na swoich terytoriach, muszą być również miejscami formacji ciągłej . Wymaga to organizowania w nich różnorodnych programów formacyjnych, aby zapewnić wsparcie i rozwój wszystkim duszpasterzom i świeckim zaangażowanym w życie świata . Sąsiednie parafie również mogą połączyć siły w tym zakresie , nie zapominając o możliwościach formacyjnych oferowanych przez diecezję i Konferencję Episkopatu.

6.4.3 Małe wspólnoty kościelne

307. W ostatnich latach wyraźnie widać, że duchowość komunii rozwija się i że, stosując różne metody, poczyniono znaczne wysiłki na rzecz integracji świeckich w małych wspólnotach kościelnych , co przynosi obfite owoce . Dla Nowej Ewangelizacji i umożliwienia ochrzczonym życia jako autentycznym uczniom i misjonarzom Chrystusa , dysponujemy uprzywilejowanymi środkami w tych małych wspólnotach kościelnych .

DI 4 .

[175]

308. Są one środowiskiem sprzyjającym słuchaniu Słowa Bożego , przeżywaniu braterstwa , wspieraniu modlitwy , pogłębianiu procesów formacji w wierze i umacnianiu wymagającego zaangażowania w apostolstwo we współczesnym społeczeństwie . Są miejscami doświadczenia chrześcijańskiego i ewangelizacji , które w obliczu dotykającej nas sytuacji kulturowej , zsekularyzowanej i wrogiej Kościołowi , stają się jeszcze bardziej niezbędne .

309. Jeśli chcemy małych , tętniących życiem i dynamicznych wspólnot , musimy pielęgnować w nich solidną duchowość , opartą na Słowie Bożym, która utrzymuje je w pełnej komunii życia i ideałów z Kościołem lokalnym , a w szczególności ze wspólnotą parafialną. W ten sposób parafia , jak od lat proponujemy w Ameryce Łacińskiej, stanie się ,, wspólnotą wspólnot ” (176).

31. Zwracamy uwagę na konieczność ożywienia procesów formacyjnych małych wspólnot na kontynencie , ponieważ mamy w nich pewne źródło powołań do kapłaństwa , życia zakonnego i życia świeckiego, ze szczególnym poświęceniem dla apostolstwa . Poprzez małe wspólnoty możliwe będzie również dotarcie do tych, którzy są - oddaleni , obojętni, a także tych, którzy żywią niezadowolenie lub urazy wobec Kościoła.

6.4.4 Ruchy kościelne i nowe wspólnoty

311. Nowe ruchy i wspólnoty są darem Ducha Świętego dla Kościoła . W nich wierni znajdują możliwość otrzymania formacji chrześcijańskiej , rozwoju i apostolskiego zaangażowania, aż staną się prawdziwymi uczniami-misjonarzami . W ten sposób korzystają z naturalnego i chrzcielnego prawa do swobodnego zrzeszania się , jak wskazał Sobór Watykański II i co potwierdza Kodeks Prawa Kanonicznego . Warto byłoby wspierać niektóre ruchy i stowarzyszenia :

1 76 Por. S D 58.

1 77 AA 18ss.

nes , którzy dziś wykazują pewne zmęczenie lub słabość , i zaprasza ich do odnowienia ich pierwotnego charyzmatu , który nigdy nie przestaje ubogacać różnorodności , za pomocą której Duch objawia się i działa w ludzie chrześcijańskim .

312. Ruchy i nowe wspólnoty stanowią cenny wkład w realizację Kościoła partykularnego . Z samej swojej natury wyrażają one charyzmatyczny wymiar Kościoła :

> *W Kościele nie ma kontrastu* ani *przeciwieństwa między wymiarem instytucjonalnym a wymiarem charyzmatycznym , którego ruchy są znaczącym wyrazem , ponieważ oba są równie istotne dla boskiego ukonstytuowania Ludu Bożego 178 .*

W życiu i działalności ewangelizacyjnej Kościoła dostrzegamy, że we współczesnym świecie musimy odpowiadać na nowe sytuacje i potrzeby życia chrześcijańskiego. W tym kontekście ruchy i nowe wspólnoty stanowią również okazję dla wielu osób oddalonych od Kościoła do żywego spotkania z Jezusem Chrystusem, a tym samym do odzyskania swojej tożsamości chrzcielnej i aktywnego uczestnictwa w życiu Kościoła . W nich dostrzegamy wielowymiarową obecność i uświęcające działanie Ducha Świętego .

313. Aby lepiej wykorzystać charyzmaty i usługi ruchów kościelnych w dziedzinie formacji świeckich , pragniemy uszanować ich charyzmaty i ich oryginalność, dążąc jednocześnie do ich pełniejszego włączenia w istniejącą strukturę diecezji . Jednocześnie konieczne jest, aby wspólnota diecezjalna przyjęła duchowe i apostolskie bogactwo tych ruchów . Prawdą jest , że ruchy muszą zachować swoją specyfikę , ale w głębokiej jedności z Kościołem partykularnym, nie tylko w wierze.

178 BENEDICTO XVI , *Przemówienie* , 24 marca 2007. Por. DI 4 .

179 Por. *tamże* , 5 .

ale działania . Im bardziej bogactwo charyzmatów się mnoży, tym bardziej biskupi są wezwani do rozeznania duszpasterskiego , aby wspierać niezbędną integrację ruchów z życiem diecezjalnym , doceniając bogactwo ich doświadczenia wspólnotowego, formacyjnego i misyjnego . Szczególne powitanie i uznanie należy się tym ruchom kościelnym, które zostały już uznane i rozeznane przez Stolicę Apostolską, postrzegane jako dary i bogactwo dla Kościoła powszechnego .

6.4.5 Seminaria i domy formacji zakonnej

314. Jeśli chodzi o formację uczniów i misjonarzy Chrystusa , posługa powołaniowa zajmuje szczególne miejsce . Towarzyszy ona z uwagą wszystkim tym, których Pan powołuje do służby Kościołowi w kapłaństwie , życiu konsekrowanym lub w stanie świeckim. Duszpasterstwo powołaniowe , które jest odpowiedzialnością całego Ludu Bożego , rozpoczyna się w rodzinie i trwa we wspólnocie chrześcijańskiej . Powinno być skierowane do dzieci, a zwłaszcza do młodzieży, aby pomóc im odkryć sens życia i Boży plan dla każdego z nich , towarzysząc im w procesie rozeznawania . W pełni zintegrowane w ramach zwyczajnej opieki duszpasterskiej , duszpasterstwo powołaniowe jest owocem solidnego, kompleksowego podejścia duszpasterskiego w rodzinach , parafiach , szkołach katolickich i innych instytucjach kościelnych . Trzeba na różne sposoby zintensyfikować modlitwę o powołania , przez co przyczynia się się również do tworzenia większej wrażliwości i otwartości na powołanie Pana ; jak również do wspierania i koordynowania różnych inicjatyw powołaniowych.181 Powołania są darem Bożym , dlatego w każdej diecezji nie powinno zabraknąć szczególnych modlitw do „ Pana żniwa ” .

315. Biorąc pod uwagę niedobór w wielu częściach Ameryki Łacińskiej i Karaibów osób , które odpowiadają na powołanie do kapłaństwa i życia ,

181

Por. PD V 41 ; EAm 40 .

Biorąc pod uwagę pilną potrzebę wspierania powołań, pielęgnowania środowisk, w których powstają powołania do kapłaństwa i życia konsekrowanego , z pewnością, że Jezus nadal wzywa uczniów i misjonarzy , aby byli z Nim i aby wysyłać ich do głoszenia Królestwa Bożego . Ta Piąta Konferencja składa pilny apel do wszystkich chrześcijan , a zwłaszcza do ludzi młodych, aby byli otwarci na możliwe powołanie od Boga do kapłaństwa lub życia konsekrowanego ; przypomina im, że Pan obdarzy ich niezbędną łaską, aby odpowiedzieli z zdecydowaniem i hojnością , pomimo problemów generowanych przez zsekularyzowaną kulturę skupioną na konsumpcjonizmie i przyjemności . Zachęcamy rodziny do uznania błogosławieństwa dziecka powołanego przez Boga do tej konsekracji i do wspierania ich decyzji oraz ich drogi odpowiedzi powołaniowej. Zachęcamy kapłanów do dawania świadectwa szczęśliwego życia , radości , entuzjazmu i świętości w służbie Panu .

316. Seminaria i domy formacyjne stanowią niewątpliwie uprzywilejowaną przestrzeń, szkołę i dom dla formacji uczniów i misjonarzy . Okres formacji początkowej jest etapem, na którym przyszli kapłani dzielą życie na wzór wspólnoty apostolskiej wokół Zmartwychwstałego Chrystusa : modlą się razem , sprawują tę samą liturgię, której kulminacją jest Eucharystia, otrzymują nauki ze Słowa Bożego, które oświecają ich umysły i kształtują ich serca do praktykowania braterskiej miłości i sprawiedliwości, a także okresowo pełnią posługę duszpasterską w różnych wspólnotach , przygotowując się w ten sposób do życia solidną duchowością komunii z Chrystusem Pasterzem i uległości wobec działania Ducha Świętego , stając się osobistym i atrakcyjnym znakiem Chrystusa w świecie, zgodnie z drogą świętości właściwą posłudze kapłańskiej.[182]

317. Doceniamy wysiłek nauczycieli Seminarium .
Ich świadectwo i przygotowanie są kluczowe dla towarzyszenia.

182 Por . P D V 60 ; Lub T 4 ; Kongregacja ds . Duchowieństwa , *Dyrektor Posługi i Życia Kapłanów* , nr . 4 .

seminarzystom ku dojrzałości uczuciowej , która czyni ich zdolnymi do przyjęcia celibatu kapłańskiego i do życia we wspólnocie z braćmi w powołaniu kapłańskim ; w tym sensie przeprowadzone kursy formacyjne stanowią skuteczny środek wspomagający ich misję[183] .

318. Obecna rzeczywistość wymaga większej uwagi w programach formacyjnych seminariów, ponieważ młodzi ludzie są ofiarami negatywnego wpływu kultury postmodernistycznej , zwłaszcza mediów społecznościowych , która niesie ze sobą fragmentację osobowości, niezdolność do podejmowania ostatecznych zobowiązań, brak dojrzałości ludzkiej, osłabienie tożsamości duchowej , między innymi, utrudniając formację autentycznych uczniów i misjonarzy . Dlatego przed wstąpieniem do seminarium konieczne jest, aby formatorzy i osoby odpowiedzialne za przełożonych dokonali starannej selekcji, uwzględniającej - równowagę psychiczną zdrowej osobowości , autentyczną - motywację miłości do Chrystusa i Kościoła , a także zdolności intelektualne adekwatne do wymagań posługi w naszych czasach .

319. Potrzebny jest program formacji seminaryjnej, który oferuje seminarzystom prawdziwie holistyczny proces: ludzki , duchowy , intelektualny i duszpasterski , skupiony na Jezusie Chrystusie, Dobrym Pasterzu . Istotne jest, aby w trakcie lat formacji seminarzyści stali się autentycznymi uczniami , osiągając autentyczne, osobiste spotkanie z Jezusem Chrystusem w modlitwie ze Słowem , aby mogli nawiązać z Nim relacje przyjaźni i miłości , zapewniając prawdziwy proces inicjacji duchowej, zwłaszcza w...

183 W związku *z* tym Ojcowie synodalni wezwali biskupów *, aby „* wyznaczyli *do* tego *zadania* swoich najodpowiedniejszych *kapłanów , po uprzednim przygotowaniu ich* za *pomocą formularza ” . Specyficzne szkolenie , które* przygotuje *ich do konkretnej misji . „* EAm *40* ; Kongregacja ds . Edukacji Katolickiej , *R ati o fundamental a m e nta l i s* t u *t u t y c z y* s *t a c e rdot a l i ,* 3 1-36 ; 1D . , *WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PRZYGOTOWANIA STRAŻNIKÓW W SEMINARIACH , n . 65-71 ;* Lub T *5* .

184 Por . KKK , kan . 241 , 1 ; Kongregacja ds . Edukacji Katolickiej , *Instrukcja o kryteriach rozeznawania powołania w odniesieniu do osób o skłonnościach homoseksualnych ...*

Okres propedeutyczny . Duchowość , którą się promuje, musi - odpowiadać tożsamości samego powołania , czy to diecezjalnego , czy zakonnego .

320. W całym procesie formacji będziemy dążyć do rozwijania czułej i synowskiej miłości do Maryi , aby każdy seminarzysta mógł spontanicznie nawiązać z Nią zażyłość i „ przyjąć Ją do swojego domu ” jako umiłowaną uczennicę. Ona będzie dawać kapłanom siłę i nadzieję w trudnych chwilach oraz zachęcać ich do bycia nieustannymi uczniami-misjonarzami Ludu Bożego .

321. Należy zwrócić szczególną uwagę na proces ludzkiej formacji ku dojrzałości, aby powołanie do kapłaństwa służebnego kandydatów stało się w każdym z nich stabilnym i ostatecznym projektem życia pośród kultury , która wychwala to, co jednorazowe i prowizoryczne . To samo można powiedzieć o wychowaniu do dojrzałości uczuciowej i seksualnej . Powinno to prowadzić do lepszego zrozumienia ewangelicznego znaczenia konsekrowanego celibatu jako wartości, która kształtuje Jezusa Chrystusa, a zatem jako stan miłości , owoc cennego daru łaski Bożej, według przykładu oblubieńczego daru Syna Bożego ; do przyjęcia go jako takiego z mocną decyzją, z wielkodusznością i całym sercem ; i do przeżywania go z pogodą ducha i wierną wytrwałością , z należytą ascezą na drodze osobistej i wspólnotowej , jako oddanie się Bogu i innym z pełnym i niepodzielnym sercem . [186]

322. W całym procesie formacji środowisko seminaryjne i pedagogia formacyjna muszą sprzyjać klimatowi zdrowej wolności i osobistej odpowiedzialności, unikając tworzenia sztucznych środowisk lub narzuconych ścieżek . Wybór kandydata do kapłaństwa i posługi - musi dojrzewać i opierać się na autentycznych motywacjach.

185 Por . Kongregacja ds . Edukacji Katolickiej , *List okólny w sprawie niektórych najpilniejszych aspektów formacji duchowej w seminariach , 6 stycznia 1980* r . , s . 23 ; ID . , *El Periodo Propedeutik , 1 maja* 1998 *r . , s . 14* .

186 Por . PO 16 ; Lub T 4 ; PDV *50* ; *Kongregacja* ds . Duchowieństwa , *Dyrektorium dotyczące posługi i życia kapłanów , nr 5 ;* Kongregacja ds . Edukacji Katolickiej , *Wskazówki dotyczące wychowania* do *celibatu , nr* 31 , Rzym 1974 .

<Wolni i autentyczni, wolni i osobiści . Na tym skupia się dyscyplina w domach formacyjnych. Doświadczenia duszpasterskie , rozeznawane i wspierane w procesie formacji, są niezwykle ważne dla potwierdzenia autentyczności motywacji kandydata i pomagają mu podjąć posługę jako prawdziwą i hojną służbę , w której bycie i działanie , osoba konsekrowana i posługa są nierozerwalnie związane .

323. Jednocześnie Seminarium musi oferować poważną i głęboką formację intelektualną w dziedzinie filozofii, nauk - humanistycznych, a zwłaszcza teologii i misjologii , aby przyszły kapłan nauczył się głosić wiarę w jej całości , wierny Magisterium Kościoła , z krytyczną uwagą na kontekst kulturowy naszych czasów i główne nurty myśli i postępowania , które będzie powołany ewangelizować . Podobnie , studiowanie Słowa Bożego musi być wzmocnione w programie nauczania akademickiego w różnych dziedzinach formacji, zapewniając, że Słowo Boże nie zostanie zredukowane do samych pojęć, ale będzie prawdziwym duchem i życiem , które oświeca i karmi całą egzystencję . Dlatego konieczne będzie posiadanie wystarczającej liczby dobrze przygotowanych profesorów w każdym seminarium .

324. Niezbędne jest potwierdzenie, że kandydaci są w stanie sprostać wymogom życia wspólnotowego , które obejmuje dialog , zdolność do służby , pokorę , docenianie charyzmatów innych , gotowość do stawiania czoła wyzwaniom, posłuszeństwo biskupowi oraz otwartość na wzrastanie w komunii misyjnej z kapłanami, diakonami , zakonnikami i osobami świeckimi, służąc jedności w różnorodności . Kościół potrzebuje kapłanów i osób konsekrowanych, którzy nigdy nie tracą z oczu bycia uczniami we wspólnocie.

325. Młodzi ludzie pochodzący z ubogich rodzin lub grup rdzennych - potrzebują formacji inkulturowanej, tzn. muszą otrzymać odpowiednią formację teologiczną i duchową dla swojej przyszłej posługi.

187

Por. *Kongregacja* ds. Edukacji *Katolickiej* , R a *ti of und* a *m e n t a / is* , *nn* . 3 *2* i 3 6- 3 7 .

terio , nie tracąc przy tym swoich korzeni i w ten sposób mogą być ewangelizatorami bliskimi swoim narodom i kulturom [188].

326. Ważne jest, aby podkreślić komplementarność formacji rozpoczętej w seminarium z procesem formacji ciągłej , obejmującym różne etapy życia kapłana . Musimy uświadomić sobie , że formacja kończy się dopiero wraz ze śmiercią . Formacja ciągła

> *Jest to obowiązek przede wszystkim dla młodych kapłanów , który powinien utrzymywać częstotliwość i harmonogram spotkań , które przedłużając powagę i solidność formacji otrzymanej w seminarium , stopniowo prowadzą młodych kapłanów do zrozumienia i przeżywania wyjątkowego bogactwa „ daru ” Bożego – kapłaństwa – oraz do rozwijania ich potencjału i uzdolnień do posługi , również poprzez coraz bardziej przekonujące i odpowiedzialne włączanie się w prezbiterium , a zatem komunia i współodpowiedzialność ze wszystkimi braćmi* [189].

W tym względzie niezbędne są dobrze opracowane i stale oceniane projekty diecezjalne.

327. Domy i ośrodki formacji życia zakonnego są również uprzywilejowanymi miejscami kształcenia uczniów i formacji - misjonarzy , zgodnie z charyzmatem każdego instytutu zakonnego .

6.4.6 Edukacja katolicka

328. Ameryka Łacińska i Karaiby doświadczają wyjątkowego i delikatnego kryzysu edukacyjnego . Nowe reformy edukacyjne na naszym kontynencie , wprowadzone w celu dostosowania się do nowych

188 Por. EAm 40 ; RM 54 ; PD V 3 2 ; Kongregacja *ds . Duchowieństwa* ,

189 Dyrektorium *, nr* 15 . P D V 76 .

Wymagania stawiane przez globalne zmiany zdają się być skoncentrowane przede wszystkim na zdobywaniu wiedzy i umiejętności, co wskazuje na wyraźny redukcjonizm antropologiczny , ponieważ postrzegają edukację głównie w kategoriach produkcji, konkurencyjności i rynku . Co więcej , często zachęcają do włączania czynników przeciwnych życiu, rodzinie i zdrowej seksualności . W ten sposób nie pielęgnują najlepszych wartości młodych ludzi ani ich ducha religijnego; nie uczą ich sposobów pokonywania przemocy i zbliżania się do szczęścia , nie pomagają im prowadzić trzeźwego życia i nabywać postaw , cnót i zwyczajów, które uczynią dom, który założą, stabilnym i przekształcą ich we wspierających budowniczych pokoju i przyszłości społeczeństwa .

329. Biorąc pod uwagę tę sytuację, wzmacniając bliską współpracę z rodzicami i koncentrując się na wysokiej jakości edukacji, do której wszyscy uczniowie w naszych społecznościach mają prawo, bez rozróżnienia , konieczne jest podkreślenie prawdziwego celu każdej szkoły . Jest ona powołana do przekształcenia się przede wszystkim w uprzywilejowane miejsce holistycznego rozwoju i wzrostu poprzez systematyczną i krytyczną asymilację kultury . Osiąga się to poprzez żywe i angażujące spotkanie z dziedzictwem kulturowym. Oznacza to , że takie spotkanie odbywa się w szkole jako proces krytycznej refleksji, to znaczy poprzez konfrontację i integrację trwałych wartości z obecnym kontekstem. Rzeczywiście , aby kultura była edukacyjna , musi być zintegrowana z problemami czasów, w których żyją młodzi ludzie . W ten sposób różne dyscypliny muszą prezentować nie tylko wiedzę do nabycia, ale także wartości do przyswojenia i prawdy do odkrycia .

330. Szkoła jako instytucja edukacyjna ma ścisły obowiązek podkreślania wymiaru etycznego i religijnego .

190 F C 3 6-38 ; J UAN PAUL 11 , *List do rodzin ,* 13 , *2* lutego 1994 *;* Papieska Rada *ds* . *Rodziny* , *Karta Praw Rodzinnych ,* art . 5 c , *2* października 1983 *;* Papieska Rada ds . Rodziny , *Ludzka seksualność* , *prawda i sens , Wytyczne wychowawcze dla dzieci ,* 8 *grudnia* 1995 .

Cygan kultury , właśnie po to , by pobudzić duchowy dynamizm podmiotu i pomóc mu osiągnąć wolność etyczną, która zakłada i doskonali psychologiczną . Jednakże wolność etyczna nie jest dana inaczej , jak tylko w konfrontacji z wartościami absolutnymi, od których zależy sens i wartość ludzkiego życia . Nawet w dziedzinie edukacji istnieje tendencja do przyjmowania teraźniejszości jako parametru wartości , narażając się w ten sposób na niebezpieczeństwo odpowiadania na przemijające i powierzchowne aspiracje oraz utraty z oczu najgłębszych wymagań współczesnego świata (EC 30) . Edukacja humanizuje i personalizuje człowieka, gdy pozwala mu w pełni rozwijać swoje myślenie i swoją wolność , czyniąc je owocnymi w nawykach rozumienia i w inicjatywach komunii z całością rzeczywistego porządku. W ten sposób człowiek humanizuje swój świat , tworzy kulturę , przekształca społeczeństwo i buduje historię[191] .

6.4.6.1 Ośrodki *edukacyjne katolickie*

331. Podstawową misją Kościoła jest głoszenie Ewangelii w taki sposób, aby zagwarantować relację między wiarą a życiem, zarówno w odniesieniu do jednostki, jak i do kontekstu społeczno-kulturowego, w którym ludzie żyją, działają i nawiązują ze sobą relacje . W ten sposób dąży on do

> *przemienić mocą Ewangelii pisma święte rzeki osądu , wartości decydujące , punkty zainteresowania , linie myśli , inspirujące źródła i modele życia ludzkości , które są w kontraście ze Słowem Bożym i ld is ignio d is alvation ~ ?*

332. Mówiąc zatem o edukacji chrześcijańskiej , rozumiemy , że nauczyciel wychowuje ku projektowi człowieka, w którym mieszka Jezus Chrystus z przemieniającą mocą swojego nowego życia . Edukacja ma wiele aspektów i z nich się wywodzi…

191 DP1025.

192 E N 19.

Projekt edukacyjny składa się z wielu wartości, ale wartości te nigdy nie są odosobnione; zawsze tworzą uporządkowaną konstelację, jawnie lub domyślnie . Jeśli fundamentem i celem tego uporządkowania jest Chrystus , to edukacja ta podsumowuje wszystko w Chrystusie i jest prawdziwie chrześcijańską edukacją ; w przeciwnym razie może mówić o Chrystusie , ale ryzykuje , że nie będzie chrześcijańska .

333. W ten sposób powstaje synergia między tymi dwoma aspektami . Oznacza to , że nie sposób wyobrazić sobie głoszenia Ewangelii bez jej oświecania , inspirowania zachęty i nadziei oraz dostarczania odpowiednich rozwiązań problemów egzystencjalnych; ani też prawdziwego i pełnego rozwoju człowieka nie można sobie wyobrazić bez otwarcia go na Boga i głoszenia mu Jezusa Chrystusa. 194 .

334.

Kościół jest powołany do promowania w swoich szkołach edukacji skoncentrowanej na osobie ludzkiej, zdolnej do życia we wspólnocie i przyczyniania się do wspólnego dobra . Zważywszy na fakt, że wielu jest wykluczonych, Kościół musi promować wysokiej jakości edukację dla wszystkich , zarówno formalną, jak i nieformalną , zwłaszcza dla najuboższych. Edukacja ta powinna umożliwiać dzieciom , młodzieży i dorosłym spotkanie z wartościami kulturowymi ich własnego kraju , odkrywając lub integrując w nich wymiar religijny i transcendentny. Aby to osiągnąć, potrzebujemy dynamicznego duszpasterstwa edukacyjnego, które towarzyszy procesom edukacyjnym , głosu, który legitymizuje i chroni wolność edukacji przed państwem oraz prawo do wysokiej jakości edukacji dla najbardziej
335. pokrzywdzonych.

Jesteśmy zatem w stanie stwierdzić , że w projekcie edukacyjnym szkoły katolickiej Chrystus , Człowiek doskonały , jest fundamentem , w którym wszystkie wartości ludzkie znajdują swoją pełną realizację , a tym samym swoją jedność. On objawia i

193 SD 265.

194 Por. l *uu e num Patris* . List *apostolski* Jana Pawła II w setną rocznicę śmierci św . Jana Bosko , 10 .

Promuje nowe poczucie istnienia i przemienia je, dając mężczyznom i kobietom siłę do życia w duchu boskim ; to znaczy do myślenia , woli i działania zgodnie z Ewangelią , czyniąc Błogosławieństwa normą swojego życia . Właśnie ze względu na wyraźne odniesienie, podzielane przez wszystkich członków społeczności szkolnej , do wizji chrześcijańskiej – choć w różnym stopniu – i szanujące wolność sumienia i wyznania obecnych niechrześcijan – edukacja jest „ katolicka ”, ponieważ zasady ewangeliczne stają się normami edukacyjnymi , wewnętrznymi motywacjami, a jednocześnie ostatecznymi celami. To jest specyficznie katolicki charakter edukacji . Jezus Chrystus zatem wywyższa i uszlachetnia osobę ludzką , nadaje wartość jej istnieniu i stanowi doskonały wzór życia . To jest najlepsza nowina oferowana młodym ludziom przez katolickie instytucje edukacyjne .

336. Dlatego celem , jaki szkoły katolickie stawiają sobie w odniesieniu do dzieci i młodzieży, jest prowadzenie ich do spotkania z żywym Jezusem Chrystusem , Synem Ojca, bratem i przyjacielem, miłosiernym Nauczycielem i Pasterzem , nadzieją, drogą , prawdą i życiem, a tym samym do doświadczenia przymierza z Bogiem i ludzkością . Osiąga się to poprzez współpracę w kształtowaniu osobowości uczniów, przyjmując Chrystusa jako punkt odniesienia w ich mentalności i życiu. To odniesienie , w miarę jak staje się stopniowo wyraźne i zinternalizowane , pomoże im widzieć historię tak, jak widzi ją Chrystus , oceniać życie tak, jak On to czyni , wybierać i kochać tak, jak On to czyni , pielęgnować nadzieję, jak On nas uczy , i żyć w Nim w komunii z Ojcem i Duchem Świętym . Poprzez tajemniczą owocność tego odniesienia osoba jest wbudowana w jedność egzystencjalną; to znaczy , przyjmuje ona swoją odpowiedzialność i poszukuje ostatecznego sensu swojego życia . Będąc w Kościele , wspólnocie wierzących, może swobodnie i intensywnie przeżywać swoją wiarę , głosząc ją i radośnie celebrując w rzeczywistości każdego dnia . W rezultacie ludzkie postawy , prowadzące do szczerej otwartości, dojrzewają i stają się drugą naturą.

195

Kongregacja *ds. Wychowania* Katolickiego , Szkoła *katolicka , nr* 34 .

umysł skierowany ku prawdzie , szanować i kochać ludzi , wyrażać własną wolność poprzez ofiarowanie siebie i służbę innym na rzecz przemiany społeczeństwa .

337. Szkoła katolicka jest wezwana do głębokiej odnowy . Musimy odzyskać katolicką tożsamość naszych ośrodków edukacyjnych - poprzez odważny i śmiały impuls misyjny, aby stała się ona proroczą opcją ucieleśnioną w duszpasterstwie partycypacyjnym w edukacji . Projekty te muszą promować integralną formację człowieka , zakorzenioną w Chrystusie , z tożsamością kościelną i kulturową oraz z doskonałością akademicką . Ponadto muszą pielęgnować solidarność i miłość wobec najuboższych . Towarzyszenie procesom edukacyjnym, udział w nich rodziców oraz formacja nauczycieli to priorytetowe zadania duszpasterstwa edukacyjnego .

338. Proponuje się, aby formacja wiary w instytucjach katolickich była kompleksowa i zintegrowana w całym programie nauczania , uwzględniając proces formacji do spotkania z Chrystusem i życia jako Jego uczniowie i misjonarze, a także włączając autentyczne - procesy inicjacji chrześcijańskiej . Podobnie zaleca się , aby wspólnota edukacyjna (administratorzy, nauczyciele , personel administracyjny , uczniowie, rodzice itp .), jako autentyczna wspólnota kościelna i centrum ewangelizacji, przyjęła swoją rolę jako forma uczniów i misjonarzy na wszystkich poziomach. Z tej pozycji , w komunii ze wspólnotą chrześcijańską , która jest jej źródłem , powinna promować posługę duszpasterską na obszarze, na którym się znajduje, zwłaszcza na rzecz młodzieży, rodzin , katechezy i rozwoju ludzkiego najuboższych . Cele te są niezbędne w procesach rekrutacji studentów , rekrutacji rodzin i zatrudniania nauczycieli.

339. Niezbywalną zasadą Kościoła jest wolność nauczania . Szerokie korzystanie z prawa do edukacji wymaga z kolei , jako warunku jego autentycznej realizacji, pełnej wolności, jaką każdy człowiek powinien posiadać , by móc wybrać dla swoich dzieci edukację, którą uważa za najbardziej zgodną ze swoimi wartościami.

Są oni niezwykle szanowani i uważani za niezastąpionych . Już sam fakt, że dali im życie , sprawił, że rodzice wzięli na siebie odpowiedzialność za zapewnienie dzieciom korzystnych warunków do rozwoju i poważny obowiązek ich wychowania . Społeczeństwo musi uznać ich za pierwszych i najważniejszych wychowawców . Obowiązek wychowania w rodzinie, jako pierwszej szkoły cnót społecznych , jest tak ważny, że gdy go brakuje, trudno go zastąpić . Ta zasada jest niezbywalna .

340. To niezbywalne prawo , które pociąga za sobą obowiązek i wyraża wolność rodziny w sferze edukacji , musi, ze względu na swoją naturę i zakres , być zdecydowanie zagwarantowane przez państwo . Z tego powodu władze publiczne, odpowiedzialne za ochronę i obronę wolności obywateli , a także świadome sprawiedliwości dystrybutywnej, muszą rozdzielać pomoc publiczną — pochodzącą z podatków wszystkich obywateli — w taki sposób, aby wszyscy rodzice, niezależnie od ich pozycji społecznej , mogli wybrać , zgodnie ze swoim sumieniem, spośród wielu opcji edukacyjnych, szkoły najbardziej odpowiadające ich dzieciom . Jest to podstawowa wartość i podstawa prawna dotacji szkolnych . Dlatego żadnemu sektorowi edukacji , nawet samemu państwu , nie można przyznać przywileju i wyłączności w zakresie edukacji najuboższych bez naruszenia ważnych praw . W ten sposób promowane są naturalne prawa człowieka , pokojowe współistnienie obywateli i postęp dla wszystkich .

6.4.6.2 *Uniwersytety i* ośrodki szkolnictwa *wyższego katolickie*

341. Z samej swojej natury Uniwersytet Katolicki zapewnia Kościołowi istotną pomoc w jego misji ewangelizacyjnej . Jest on istotnym świadkiem porządku instytucjonalnego w Chrystusie i Jego

Papieska Rada ds . Rodziny , *Karta Praw* Rodziny , art . 3c , 22 października 1983 r .

To przesłanie jest niezwykle istotne i ważne dla kultur przesiąkniętych sekularyzmem . Podstawowa działalność uniwersytetu katolickiego musi być powiązana i zharmonizowana z misją ewangelizacyjną Kościoła . Realizuje się ją poprzez badania prowadzone w świetle przesłania chrześcijańskiego , oddając nowe odkrycia ludzkie w służbę jednostkom i społeczeństwu . W ten sposób oferuje on edukację w kontekście wiary , przygotowując jednostki zdolne do racjonalnego i krytycznego osądu , świadome transcendentnej godności osoby ludzkiej . Oznacza to profesjonalne kształcenie obejmujące wartości etyczne i wymiar służby jednostkom i społeczeństwu ; dialog z kulturą , sprzyjający lepszemu rozumieniu i przekazywaniu wiary ; oraz badania teologiczne , które pomagają wierze wyrazić się językiem zrozumiałym dla naszych czasów. Kościół, będąc coraz bardziej świadomym swojej zbawczej misji w tym świecie, pragnie odczuwać te ośrodki blisko siebie i pragnie, aby były obecne i czynne w szerzeniu autentycznego przesłania Chrystusa (197) .

342. Uniwersytety katolickie muszą zatem wiernie rozwijać swoją tożsamość chrześcijańską, ponieważ spoczywają na nich obowiązki ewangeliczne, których inne rodzaje instytucji nie są zobowiązane wypełniać. Do tych obowiązków należy przede wszystkim dialog między wiarą a rozumem , wiarą a kulturą oraz formacja profesorów , studentów i pracowników administracyjnych w oparciu o naukę społeczną i moralną Kościoła , aby byli oni zdolni do zaangażowania na rzecz godności człowieka i solidarności ze wspólnotą oraz do proroczego ukazania nowości, jaką chrześcijaństwo reprezentuje w życiu społeczeństw Ameryki Łacińskiej i Karaibów. W tym celu niezbędne jest pielęgnowanie ludzkiego , akademickiego i - chrześcijańskiego charakteru osób odpowiedzialnych przede wszystkim za badania i nauczanie.

343. Duszpasterstwo uniwersyteckie jest potrzebne, aby towarzyszyć życiu i drodze wszystkich członków wspólnoty uniwersyteckiej .

197 ECE 49.

Promowanie osobistego i zaangażowanego spotkania z Jezusem - Chrystusem oraz licznych inicjatyw solidarnościowych i misyjnych. Należy również wspierać bliską i dialogiczną obecność z członkami innych publicznych uniwersytetów i ośrodków studiów .

344. W ostatnich dekadach w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach - obserwowaliśmy powstawanie różnych instytutów teologicznych i pastoralnych, skoncentrowanych na kształceniu i rozwoju zawodowym duszpasterzy. Proces ten stworzył przestrzeń do dialogu, dyskusji i poszukiwania właściwych odpowiedzi na ogromne wyzwania stojące przed ewangelizacją na tym kontynencie. Ponadto, sformowano niezliczoną liczbę liderów, którzy służą swoim lokalnym Kościołom.

345. Zachęcamy do docenienia bogatej posoborowej refleksji Kościoła obecnego w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, a także refleksji filozoficznej, teologicznej i duszpasterskiej naszych Kościołów oraz ich ośrodków formacyjnych i badawczych, aby wzmocnić naszą tożsamość , rozwijać duszpasterską kreatywność i uwydatnić to, co nasze . Konieczne jest promowanie studiów i badań teologicznych i duszpasterskich w obliczu wyzwań nowej rzeczywistości społecznej – pluralistycznej, zróżnicowanej i zglobalizowanej – poszukując nowych odpowiedzi, które podtrzymują wiarę i żywe doświadczenie uczniostwa dla duszpasterzy. Sugerujemy również szersze korzystanie z usług oferowanych przez istniejące instytuty formacji teologicznej i duszpasterskiej , promowanie dialogu między nimi oraz przeznaczanie większych środków i wspólnych wysiłków na formację świeckich mężczyzn i kobiet.

346. Piąta Konferencja wyraża wdzięczność za nieocenioną służbę, jaką różne katolickie instytucje edukacyjne oddają na rzecz rozwoju człowieka i ewangelizacji nowych pokoleń, a także za ich wkład w kulturę naszych narodów. Zachęca diecezje, zgromadzenia zakonne i organizacje świeckie Kościoła katolickiego, które prowadzą szkoły, uniwersytety, instytuty szkolnictwa wyższego i kształcenia nieformalnego, aby niestrudzenie kontynuowały swoją bezinteresowną i niezastąpioną misję apostolską.

TRZECI

ŻYCIE JEZUSA CHRYSTUSA **DLA** NASZYCH NARODÓW

7

MISJA UCZNIÓW W SŁUŻBIE PEŁNEGO ŻYCIA

347. „ Kościół pielgrzymujący jest z natury misyjny , ponieważ bierze swój początek w posłannictwie Syna i Ducha Świętego , zgodnie z - zamysłem Ojca ” [198]. Z tego powodu impuls misyjny jest koniecznym owocem życia, jakie Trójca Święta przekazuje uczniom .

7.1 ŻYCIE I PRZEKAZYWANIE NASZYM NARODOM NOWEGO ŻYCIA W CHRYSTUSIE

348. Wielką nowością, którą Kościół głosi światu, jest to, że Jezus Chrystus , Syn Boży, który stał się człowiekiem , Słowo i Życie , przyszedł na świat, aby uczynić nas „ uczestnikami Boskiej natury ” (2 P 1 , 4) , abyśmy mieli udział w Jego własnym życiu . Jest to trynitarne życie Ojca , Syna i Ducha Świętego , życie wieczne . Jego misją jest ukazanie ogromnej miłości Ojca , który pragnie , abyśmy byli Jego dziećmi . Głoszenie kerygmatu *zaprasza nas do* uświadomienia sobie tej życiodajnej miłości Boga ofiarowanej nam w Chrystusie, który umarł i *zmartwychwstał* . To jest pierwsza rzecz, którą musimy głosić , a także słyszeć , ponieważ łaska ma absolutne pierwszeństwo w życiu chrześcijańskim i w całej działalności ewangelizacyjnej Kościoła : „ Z łaski Bożej jestem tym, czym jestem ” (1 Kor 15 , 10) .

198 AG 2 .

349. Wezwanie Jezusa w Duchu i głoszenie Kościoła zawsze odwołują się do naszego ufnego przyjęcia przez wiarę . ,, Kto we Mnie wierzy, ma życie wieczne ". Chrzest nie tylko oczyszcza z grzechów . Daje ochrzczonemu nowe życie , obdarzając go nowym życiem w Chrystusie, które włącza go do wspólnoty uczniów i misjonarzy Chrystusa , Kościoła , i czyni go dzieckiem Bożym, umożliwiając mu uznanie Chrystusa za Pierworodnego i Głowę całej ludzkości . Bycie braćmi i siostrami oznacza życie w braterstwie i nieustanne zwracanie uwagi na potrzeby najsłabszych .

350. Nasi ludzie nie chcą chodzić w cieniu śmierci ; pragną życia i szczęścia w Chrystusie . Szukają Go jako źródła życia . Tęsknią za nowym życiem w Bogu, do którego uczeń Pana rodzi się przez chrzest i odradza się przez sakrament pojednania. Szukają tego życia , które umacnia się, gdy jest potwierdzane przez Ducha Jezusa i gdy uczeń odnawia w każdej celebracji Eucharystii swoje przymierze miłości w Chrystusie, z Ojcem i ze swoimi braćmi i siostrami . Przyjmując Słowo życia wiecznego i karmiąc się Chlebem, który zstąpił z nieba , pragną żyć pełnią miłości i prowadzić wszystkich do spotkania z Tym, który jest Drogą , Prawdą i Życiem .

351. Jednakże, korzystając z naszej wolności , czasami odrzucamy to nowe życie (por. J 5, 40) lub nie wytrwamy na drodze (por. Hbr 3 , 12-14). Grzech prowadzi nas do wyboru drogi śmierci . Dlatego orędzie Jezusa Chrystusa zawsze wzywa do nawrócenia , które pozwala nam uczestniczyć w triumfie Zmartwychwstałego Pana i rozpoczyna drogę przemiany .

352. Od tych, którzy żyją w Chrystusie, oczekuje się, że dadzą bardzo wiarygodne świadectwo świętości i zaangażowania . Pragnąc i dążąc do tej świętości, nie żyjemy mniej, ale lepiej , ponieważ kiedy Bóg żąda więcej, to dlatego, że oferuje o wiele więcej : ,, Nie bójcie się Chrystusa ! On niczego nie zabiera, a daje wszystko " . 199

BENEDYKT DO XVI , *Homilia na inaugurację pontyfikatu , 24 kwietnia 2005* **r .**

199

7.1.1 Jezus w służbie życia

353. Jezus , Dobry Pasterz , chce dzielić się z nami swoim życiem i oddać się na służbę życiu . Widzimy to , gdy podchodzi do niewidomego na drodze (por. Mk 10 , 46-52) , gdy oddaje cześć Samarytance (por. J 4 , 7-26) , gdy uzdrawia chorych (por. Mt 11 , 2-6) , gdy karmi głodnych (por. Mk 6 , 30-44) , gdy uwalnia opętanych (por. Mk 5 , 1-20). W swoim Królestwie życia Jezus włącza wszystkich : je i pije z grzesznikami (por. Mk 2, 16) , nie przejmując się tym, że nazywają Go żarłokiem i pijakiem (por. Mt 11, 19) ; Dotyka trędowatego (por. Łk 5, 13) , pozwala namaścić sobie stopy nierządnicy (por. Łk 7 , 36-50), a w nocy przyjmuje Nikodema, aby zaprosić go do ponownego narodzenia (por. J 3 , 1-15) . Podobnie wzywa swoich uczniów do pojednania (por. Mt 5, 24) , do miłowania nieprzyjaciół (por. Mt 5, 44) i wybierania najuboższych (por. Łk 14 , 15-24) .

354. W swoim Słowie i we wszystkich sakramentach Jezus oferuje nam pokarm na drogę . Eucharystia jest żywotnym centrum wszechświata , zdolnym zaspokoić głód życia i szczęścia : „ Kto Mnie spożywa , będzie żył przeze Mnie ” (J 6, 57) . Na tej uczcie z radością uczestniczymy w życiu wiecznym , a tym samym nasze codzienne istnienie staje się przedłużoną Mszą Świętą . Ale wszystkie dary Boże wymagają odpowiedniego nastawienia, aby mogły przynieść owoc przemiany. Szczególnie wymagają od nas ducha wspólnoty , aby otworzyć nasze oczy, by rozpoznawać Go i służyć Mu w najuboższych : „ W najpokorniejszych odnajdujemy samego Jezusa ” 20. Dlatego św. Jan Chryzostom napominał : „ Czy naprawdę chcesz czcić Ciało Chrystusa? Nie dopuść, by było nagie . Nie czcij Go w świątyni jedwabnymi obrusami, podczas gdy na zewnątrz cierpi zimno i nagość ” 21 .

7.1.2 Różne wymiary życia w Chrystusie

355. Jezus Chrystus jest pełnią życia, która podnosi ludzką kondycję do stanu boskiego dla swojej chwały . „ Ja przyszedłem, aby [owce] miały życie i miały je w obfitości ” (J 10,10) . Jego przyjaźń

200

20 DC E 15 .

1 **ŚW. JAN CHRYSTUS TOMO** , *Homilie o świętym Mateuszu ,* **L** , **3-4** : **P G 5 8** , **508** - **509** .

Bóg nie żąda od nas wyrzeczenia się pragnień pełnego życia , ponieważ kocha również nasze szczęście na tej ziemi . Pan mówi, że stworzył wszystko , „ abyśmy się nim cieszyli ” (1 Tm 6,17) .

356. Nowe życie Jezusa Chrystusa dotyka całej istoty ludzkiej i w pełni rozwija jej egzystencję „ w wymiarze osobistym, rodzinnym, społecznym i kulturowym ” . W tym celu konieczne jest wejście w proces przemiany, który przemieni różne aspekty własnego życia . Tylko w ten sposób będzie można dostrzec, że Jezus Chrystus jest naszym Zbawicielem w każdym znaczeniu tego słowa . Tylko w ten sposób okażemy , że życie w Chrystusie uzdrawia , wzmacnia i humanizuje . Ponieważ „ On jest Żyjącym , który kroczy obok nas , objawiając nam sens wydarzeń , bólu i śmierci, radości i świętowania ” (2 , 3). Życie w Chrystusie obejmuje radość wspólnego spożywania posiłków , entuzjazm dla postępu, przyjemność pracy i nauki , radość służenia potrzebującym , kontakt z naturą , entuzjazm dla projektów wspólnotowych , przyjemność z seksualności przeżywanej zgodnie z Ewangelią i wszystko, co Ojciec daje nam jako znaki swojej szczerej miłości . Możemy odnaleźć Pana pośród radości naszego ograniczonego istnienia , a wówczas zrodzi się w nas szczera wdzięczność.

35 7. Ale hedonistyczny i indywidualistyczny konsumpcjonizm, który oddaje ludzkie życie w służbę natychmiastowej i nieograniczonej przyjemności, zaciemnia sens życia i je degraduje . Witalność, którą oferuje Chrystus, zaprasza nas do poszerzania horyzontów i uznania, że przyjmując codzienny krzyż, wkraczamy w najgłębsze wymiary - istnienia. Pan , który zaprasza nas do doceniania rzeczy i do postępu, ostrzega nas również przed obsesją gromadzenia : „ Nie gromadźcie sobie skarbów na ziemi ” (Mt 6,19). „ Cóż bowiem za pożytek z tego, że ktoś zyska cały świat , a swoją duszę utraci? ” (Mt 16,26) . Jezus Chrystus oferuje nam wiele , nawet znacznie więcej, niż się spodziewamy . Samarytance daje więcej niż wodę ze studni , wielo-

202 DI 4.

203 *Tamże .*

Głodna dusza oferuje coś więcej niż tylko zaspokojenie głodu . On ofiarowuje Siebie jako życie w obfitości . Nowe życie w Chrystusie to udział w życiu miłości Boga Trójjedynego . Rozpoczyna się ono w chrzcie i osiąga pełnię w ostatecznym zmartwychwstaniu.

7.1.3 W służbie pełnego życia dla wszystkich

358. Jednakże warunki życia wielu osób porzuconych , wykluczonych i zignorowanych w ich nędzy i cierpieniu przeczą temu planowi Ojca i wzywają wierzących do większego zaangażowania w kulturę życia . Królestwo życia, które Chrystus przyniósł, jest nie do pogodzenia z tymi nieludzkimi sytuacjami . Jeśli próbujemy zamykać oczy na te rzeczywistości, nie jesteśmy obrońcami życia Królestwa i podążamy drogą śmierci : „ Wiemy , że przeszliśmy ze śmierci do życia, bo miłujemy naszych braci. Kto nie miłuje, trwa w śmierci " (1 J 3, 14) . Należy podkreślić „ nierozerwalny związek między miłością Boga a miłością bliźniego " [204], który „ wzywa wszystkich do wyeliminowania poważnych nierówności społecznych i ogromnych różnic w dostępie do dóbr " [205] . Zarówno troska o rozwój bardziej sprawiedliwych struktur, jak i o przekazywanie społecznych wartości Ewangelii wpisują się w ten kontekst braterskiej służby godnemu życiu.

359. Odkrywamy zatem głębokie prawo rzeczywistości : życie w pełni rozwija się jedynie w braterskiej i sprawiedliwej wspólnocie . Bowiem „ Bóg w Chrystusie odkupuje nie tylko pojedynczą osobę , ale także relacje społeczne między ludźmi " [206] . W obliczu różnych sytuacji , które ukazują rozpad między braćmi i siostrami, jesteśmy wezwani do zadbania o to, aby wiara katolicka naszych narodów Ameryki Łacińskiej i Karaibów wyrażała się w bardziej godnym życiu dla wszystkich . Bogate nauczanie społeczne Kościoła wskazuje, że nie możemy wyobrazić sobie oferty życia w Chrystusie bez dynamizmu integralnego wyzwolenia , humanizacji, pojednania i integracji społecznej.

204 DC E 16.
205 DI 4.
206 CDSI 52.

7.1.4 Misja przekazywania życia

360. Życie wzrasta, gdy się je rozdaje, a słabnie w izolacji i komforcie . W rzeczywistości ci , którzy najbardziej cieszą się życiem, to ci, którzy opuszczają bezpieczny brzeg i pasjonują się misją dzielenia się nim z innymi. Ewangelia pomaga nam odkryć, że niezdrowa obsesja na punkcie własnego życia podważa jego ludzką i chrześcijańską jakość . Życie jest o wiele lepsze , gdy mamy wewnętrzną wolność , by dawać wszystko : „ Kto kocha swoje życie ziemskie, straci je ” (J 12, 25) . Odkrywamy tu kolejne głębokie prawo rzeczywistości: że życie zdobywa się i dojrzewa, gdy się je daje innym. To właśnie jest ostatecznie misją .

361. Zamiarem Jezusa jest ustanowienie Królestwa Jego Ojca. Dlatego prosi On swoich uczniów : „ Głoście, że bliskie jest Królestwo Niebieskie! ” (Mt 10 , 7) . To Królestwo Życia . Ponieważ propozycja Jezusa Chrystusa dla naszego ludu , fundamentalna treść tej misji , to oferta pełnego życia dla wszystkich . Dlatego doktryna , normy , wytyczne etyczne i cała działalność misyjna Kościoła muszą uczynić tę atrakcyjną ofertę godniejszego życia w Chrystusie dla każdego mężczyzny i kobiety w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach przejrzystą .

362. Zobowiązujemy się do wielkiej misji na całym kontynencie , która będzie wymagała od nas pogłębienia i wzbogacenia wszystkich powodów i motywacji, które pozwalają nam przemienić każdego wierzącego w ucznia-misjonarza . Musimy rozwijać misyjny wymiar życia w Chrystusie . Kościół potrzebuje silnego przebudzenia , które zapobiegnie popadnięciu w wygodę , stagnację i letniość , obojętność na cierpienie ubogich kontynentu . Potrzebujemy, aby każda wspólnota chrześcijańska stała się potężnym ośrodkiem promieniującym życiem w Chrystusie . Oczekujemy nowej Pięćdziesiątnicy, która uwolni nas od znużenia , rozczarowania i samozadowolenia ; przyjścia Ducha , który odnowi naszą radość i nadzieję . Dlatego też konieczne będzie zapewnienie ciepłych przestrzeni do wspólnej modlitwy , która ożywi

ogień niepohamowanego żaru i umożliwienie atrakcyjnego świadectwa jedności , ,, aby świat uwierzył ” (J 17 , 21) .

363. Moc tego głoszenia życia będzie owocna, jeśli czynimy to we właściwy sposób, z postawą Mistrza, zawsze uważając Eucharystię za źródło i szczyt wszelkiej działalności misyjnej . Wzywamy Ducha Świętego, abyśmy mogli dawać świadectwo bliskości , która pociąga za sobą czułą bliskość , słuchanie , pokorę, solidarność , współczucie, dialog, pojednanie , zaangażowanie na rzecz sprawiedliwości społecznej i zdolność do dzielenia się, tak jak czynił to Jezus . On nadal wzywa , nadal zaprasza , nadal nieustannie oferuje wszystkim godne i pełne życie . Jesteśmy teraz, w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach , Jego uczniami , powołanymi do wypłynięcia na głębię po obfity połów . Chodzi o to, aby pozostawić za sobą naszą odizolowaną świadomość i odważnie i z ufnością *(parezja) rzucić się* w misję całego Kościoła .

364. Wpatrujemy się w Maryję i rozpoznajemy w Niej doskonały obraz ucznia-misjonarza. Ona wzywa nas, abyśmy czynili wszystko, co Jezus nam powie (por. J 2 , 5) , aby On mógł wylać swoje życie na Amerykę Łacińską i *Karaiby* . Wraz z Nią pragniemy na nowo wsłuchać się w głos Mistrza i zgromadzeni wokół Niej , przyjmujemy na nowo z podziwem misyjny nakaz Jej Syna : *„ Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody ” (* Mt 28, 19 *) . Słuchamy Go jako wspólnota* uczniów-misjonarzy , którzy doświadczyli żywego spotkania *z Nim i pragną dzielić się tą niezrównaną radością z innymi każdego* dnia.

7.2 NAWRÓCENIE DUSZPASTERSKIE I ODNOWA MISYJNA WSPÓLNOT

365. Ta stanowcza decyzja misyjna musi przenikać wszystkie struktury kościelne i wszystkie plany duszpasterskie diecezji , parafii , wspólnot zakonnych , ruchów i wszelkich instytucji Kościoła . Żadna wspólnota nie powinna uchylać się od zdecydowanego i pełnego zaangażowania w nieustanne procesy …

odnowy misyjnej i porzucenia przestarzałych struktur , które nie sprzyjają już przekazywaniu wiary .

366. Osobiste nawrócenie budzi w nas zdolność do podporządkowania wszystkiego służbie budowaniu Królestwa Życia. Biskupi , kapłani , diakoni stali , osoby konsekrowane , świeccy i zakonnice są wezwani do przyjęcia postawy nieustannego nawrócenia duszpasterskiego , która oznacza uważne słuchanie i rozeznawanie „ tego, co Duch mówi do Kościołów ” (Ap 2, 29) poprzez znaki czasu, w których objawia się Bóg .

367. Praca duszpasterska Kościoła nie może pomijać historycznego kontekstu, w którym żyją jego członkowie . Jego życie toczy się w bardzo specyficznych kontekstach społeczno-kulturowych . Te przemiany społeczne i kulturowe naturalnie stawiają przed Kościołem nowe wyzwania w jego misji budowania Królestwa Bożego . Stąd potrzeba, w wierności Duchowi Świętemu, który go prowadzi, odnowy Kościoła , która pociąga za sobą reformy duchowe, duszpasterskie, a także instytucjonalne.

368. Nawrócenie pastorów prowadzi nas także do życia i promowania duchowość komunii i uczestnictwa ,

> *proponowanie jej* **jako** *zasady wychowawczej we wszystkich miejscach , gdzie kształtują się ludzie i chrześcijanie , gdzie kształcą się szafarze ołtarza , osoby konsekrowane i duszpasterze , gdzie rodziny i wspólnoty są reprezentowane , jest* [2.7] .

Nawrócenie duszpasterskie wymaga, aby wspólnoty kościelne były wspólnotami uczniów-misjonarzy, skupionymi wokół Jezusa Chrystusa, Nauczyciela i Pasterza . Z tego wynika postawa otwartości , dialogu i dyspozycyjności, aby promować współodpowiedzialność i efektywny udział wszystkich wiernych w życiu wspólnot chrześcijańskich .

207 NMI 43.

Dziś, bardziej niż kiedykolwiek , świadectwo kościelnej komunii i świętości jest duszpasterskim nakazem . Planowanie duszpasterskie powinno być inspirowane nowym przykazaniem miłości (por. J 13, 35) 2º 8 .

369. Paradygmatyczny model tej wspólnotowej odnowy odnajdujemy we wczesnych wspólnotach chrześcijańskich (por. Dz 2, 42-47) , które potrafiły poszukiwać nowych sposobów ewangelizacji, zgodnych z kulturami i okolicznościami . Podobnie motywuje nas - eklezjologia komunii Soboru Watykańskiego II , droga synodalna w okresie posoborowym oraz wcześniejsze Konferencje Generalne Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów . Nie zapominajmy, że – jak zapewnia nas Jezus – „ gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje , tam jestem pośród nich ” (Mt 18, 20).

370. Nawrócenie duszpasterskie naszych wspólnot wymaga przejścia od duszpasterstwa skoncentrowanego na samym zachowaniu wspólnoty do podejścia zdecydowanie misyjnego . W ten sposób możliwe będzie, aby „ jeden program Ewangelii nadal był wprowadzany w historię każdej wspólnoty kościelnej ” (2 § 9) z odnowionym zapałem misyjnym , pozwalając Kościołowi ukazywać się jako matka, która wychodzi na spotkanie innych , gościnny dom , stała szkoła misyjnej komunii.

371. Projekt duszpasterski diecezji, droga duszpasterstwa organicznego , musi być świadomą i skuteczną odpowiedzią na wymagania - współczesnego świata,

> *konkretne wskazania programowe , cele i mnie cała praca , szkolenie i docenianie agentów oraz poszukiwanie niezbędnych środków , które pozwalają , aby głoszenie Chrystusa dotarło do ludzi , wspólnot i głęboko mnie poruszyłoW jaki sposób świadectwo wartości ewangelicznych istnieje w społeczeństwie i kulturze ?*

208 Por. NM I 2 0 . *l bid.* , 1 2. *l bid.* , 2 9.

209

210

Świeccy muszą uczestniczyć w rozeznawaniu , podejmowaniu decyzji , planowaniu i realizacji [2 11]. Ten projekt diecezjalny wymaga stałego nadzoru ze strony biskupa , kapłanów i duszpasterzy , przy elastycznym podejściu, które pozwala im pozostawać uważnymi na wymagania ciągle zmieniającej się rzeczywistości.

372. Biorąc pod uwagę wielkość naszych parafii, wskazane jest podzielenie ich na mniejsze jednostki terytorialne , z których każda będzie miała własne zespoły animacyjne i koordynacyjne, co pozwoli na większą bliskość z ludźmi i grupami zamieszkującymi dany obszar . Zaleca się, aby misjonarze promowali tworzenie wspólnot rodzinnych, które sprzyjają dzieleniu się wiarą chrześcijańską i rozwiązywaniu problemów . Uznajemy powstawanie i rozprzestrzenianie się różnorodnych form wolontariatu misyjnego, które obejmują szeroki zakres usług, za ważne zjawisko naszych czasów . Kościół wspiera krajowe i międzynarodowe sieci i programy wolontariatu – które w wielu krajach, w ramach organizacji społeczeństwa obywatelskiego , powstały dla dobra najuboższych na naszym kontynencie – w świetle zasad godności , pomocniczości i solidarności , zgodnie z nauką społeczną Kościoła. Nie chodzi tylko o strategie osiągania - sukcesu duszpasterskiego, ale o wierność w naśladowaniu Mistrza, zawsze bliskiego , dostępnego , dostępnego dla wszystkich , pragnącego przekazywać życie w każdym zakątku ziemi .

7.3 NASZE ZAANGAŻOWANIE W MISJĘ *AD GENTES*

373. Świadomi i wdzięczni , że Ojciec tak umiłował świat , że posłał swego Syna, aby go zbawił (por. J 3, 16) , chcemy być kontynuatorami Jego misji , ponieważ stanowi ona rację istnienia Kościoła i określa jego najgłębszą tożsamość .

Por. rozdz . L 51 .

211

37. 4. Jako uczniowie -misjonarze , pragniemy , aby wpływ Chrystusa dotarł aż na krańce ziemi . Odkrywamy obecność Ducha Świętego na terenach misyjnych poprzez znaki :

a) Obecność wartości Królestwa Bożego w kulturach, odtwarzanie ich od wewnątrz w celu przekształcania sytuacji antyewangelicznych .

b) Wysiłki mężczyzn i kobiet, którzy w wierzeniach religijnych znajdują bodziec do swojego historycznego zaangażowania .

c) Narodziny wspólnoty kościelnej .

d) Świadectwa ludzi i wspólnot, które głoszą Jezusa Chrystusa poprzez świętość swojego życia.

375. Jego Świątobliwość Benedykt XVI potwierdził, że misja *ad gentes otwiera się* na nowe wymiary :

> *Obszar Misji* ad *gentes znacznie się rozszerzył i* nie *można go definiować wyłącznie na podstawie kryteriów geograficznych czy prawnych . Prawdziwymi odbiorcami działalności misyjnej Ludu Bożego są bowiem nie tylko narody chrześcijańskie i odległe kraje , ale także sfery społeczno - kulturowe , a przede - wszystkim serca .*

376. Jednocześnie świat oczekuje od naszego Kościoła w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach większego zaangażowania w misję powszechną na wszystkich kontynentach . Aby nie wpaść w pułapkę egocentryzmu , musimy formować się na uczniów-misjonarzy bez granic , gotowych udać się „ na drugi brzeg ” , tam, gdzie Chrystus nie jest jeszcze uznany za Boga i Pana , a Kościół nie jest jeszcze obecny . ^{2,13}

21 2 **BENEDYKT** Por. AG 6 .

213

377. My, uczniowie, którzy z natury jesteśmy misjonarzami na mocy chrztu i bierzmowania, jesteśmy ukształtowani z uniwersalnym sercem, otwartym na wszystkie kultury i wszystkie prawdy , pielęgnując naszą zdolność do kontaktów międzyludzkich i dialogu. Jesteśmy gotowi, z odwagą daną nam przez Ducha Świętego, głosić Chrystusa tam, gdzie nie jest przyjmowany, poprzez nasze życie, nasze czyny , nasze wyznanie wiary i Jego Słowo. Migranci są również uczniami i misjonarzami i są powołani, by być nowym ziarnem ewangelizacji, idąc za przykładem tak wielu migrantów i misjonarzy, którzy przynieśli wiarę chrześcijańską do naszej Ameryki.

378. Pragniemy zachęcić Kościoły lokalne do wspierania i organizowania krajowych ośrodków misyjnych oraz do ścisłej współpracy z Papieskimi Dziełami Misyjnymi i innymi współpracującymi instytucjami kościelnymi, których znaczenie i dynamikę dla animacji i współpracy misyjnej uznajemy i szczerze doceniamy. Z okazji pięćdziesiątej rocznicy encykliki Fidei *Donum* dziękujemy Bogu za misjonarzy , którzy przybyli na kontynent, i za tych, którzy są tu dziś obecni, dając świadectwo misyjnego ducha swoich Kościołów lokalnych, będąc przez nich posłanymi.

379. Mamy nadzieję, że ta Piąta Konferencja będzie zachętą dla wielu uczniów z naszych Kościołów do wyruszenia i ewangelizacji na „drugi brzeg ” . Wiara umacnia się poprzez dzielenie się nią i jest niezwykle ważne, abyśmy weszli na nasz kontynent w nową wiosnę misji *ad gentes.* Jesteśmy Kościołami ubogimi, ale „ musimy dawać z naszego ubóstwa i z radości naszej wiary ” [214] , i to bez zrzucania odpowiedzialności, która należy do całej wspólnoty chrześcijańskiej, na kilku wysłanników . Nasza zdolność do dzielenia się darami duchowymi, ludzkimi i materialnymi z innymi Kościołami potwierdzi autentyczność naszej nowej misyjnej otwartości. Dlatego zachęcamy do udziału w obchodach kongresów misyjnych.

214 DP 368.

8

KRÓLESTWO BOŻE I PROMOCJA GODNOŚCI CZŁOWIEKA

380. Misja głoszenia Dobrej Nowiny o Jezusie Chrystusie ma zasięg uniwersalny. Jej nakaz miłosierdzia obejmuje wszystkie wymiary istnienia , wszystkich ludzi , wszystkie sfery życia i wszystkie narody. Nic, co ludzkie, nie może być mu obce . Kościół wie , dzięki Bożemu objawieniu i ludzkiemu doświadczeniu wiary , że Jezus Chrystus jest pełną , przepełniającą i satysfakcjonującą odpowiedzią na ludzkie pytania o prawdę , sens życia i rzeczywistości , szczęście , sprawiedliwość i piękno . Są to troski zakorzenione w sercu każdego człowieka i rezonujące w samym rdzeniu ludzkiej kultury . Dlatego każdy autentyczny znak prawdy , dobra i piękna w ludzkiej przygodzie pochodzi od Boga i woła o Boga.

381. Pragnąc przybliżyć życie Jezusa Chrystusa jako odpowiedź na aspiracje naszego ludu , poniżej przedstawiamy niektóre główne obszary , priorytety i zadania dotyczące dzisiejszej misji uczniów Jezusa Chrystusa w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach .

8.1 KRÓLESTWO BOŻE, SPRAWIEDLIWOŚĆ SPOŁECZNA I CHRZEŚCIJAŃSKA MIŁOŚĆ

382. „Czas nadszedł. Bliskie jest Królestwo Boże . Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię ” (Mk 1,15) . Głos Pana nieustannie wzywa nas jako uczniów-misjonarzy i rzuca nam wyzwanie, byśmy skierowali całe nasze życie ku przemieniającej rzeczywistości Królestwa Bożego, uobecnionego w Jezusie . Z radością witamy tę dobrą nowinę . Bóg, który jest miłością, jest Ojcem wszystkich mężczyzn i kobiet wszystkich narodów i ras . Jezus Chrystus jest Królestwem Bożym, starającym się rozwinąć całą swoją przemieniającą moc w naszym Kościele i w naszych społeczeństwach. W Nim Bóg wybrał nas, abyśmy byli Jego dziećmi, dzielącymi to samo pochodzenie i przeznaczenie, tę samą godność, te same prawa i obowiązki, realizowane w najwyższym przykazaniu miłości . Duch Święty zasiał to ziarno Królestwa w naszym Chrzcie i sprawia, że rośnie ono przez łaskę ciągłego nawracania, dzięki Słowu i sakramentom.

383. Jasnymi znakami obecności Królestwa są: osobiste i wspólnotowe doświadczenie Błogosławieństw , ewangelizacja ubogich, poznanie i wypełnianie woli Ojca, męczeństwo za wiarę, dostęp wszystkich do dóbr stworzenia, wzajemne, szczere i braterskie przebaczenie, akceptacja i szacunek dla bogactwa wielości, walka, by nie ulec pokusie i nie stać się niewolnikiem zła.

384. Bycie uczniami i misjonarzami Jezusa Chrystusa, aby nasz lud miał w Nim życie, prowadzi nas do podjęcia, ewangelicznie i z perspektywy Królestwa, priorytetowych zadań, które przyczyniają się do godności każdego człowieka, oraz do współpracy z innymi obywatelami i instytucjami dla dobra ludzkości. Miłosierna miłość do wszystkich, których życie jest naruszane w jakimkolwiek wymiarze, którą Pan tak wyraźnie ukazuje we wszystkich swoich czynach miłosierdzia, wymaga od nas zajęcia się pilnymi potrzebami, a jednocześnie współpracy z innymi organizacjami i instytucjami w celu ustanowienia bardziej sprawiedliwych struktur na szczeblu krajowym i międzynarodowym. To pilne.

porządek społeczny , gospodarczy i polityczny wolny od nierówności i zapewniający każdemu szanse , potrzebne są nowe struktury promujące autentyczne współistnienie ludzi, zapobiegające arogancji niektórych i ułatwiające konstruktywny dialog na rzecz niezbędnego konsensusu społecznego .

385. Miłosierdzie zawsze będzie konieczne , ale nie powinno przyczyniać się do tworzenia błędnych kół, które są cechą niesprawiedliwego systemu gospodarczego . Uczynkom miłosierdzia musi towarzyszyć dążenie do prawdziwej sprawiedliwości społecznej , która podnosi poziom życia obywateli , promując ***ich*** jako sprawców własnego rozwoju . W swojej encyklice ***„Deus Caritas*** *Est" papież Benedykt XVI z inspirującą jasnością* poruszył złożoną relację między sprawiedliwością a miłością. Mówi tam , że „ ***sprawiedliwy porządek*** społeczny i państwowy jest pierwszorzędnym zadaniem polityki " , a nie Kościoła . Kościół jednak „ nie może i nie powinien pozostawać na marginesie w walce o sprawiedliwość "215 . Współpracuje on , oczyszczając rozum z tego wszystkiego, co go zaciemnia i uniemożliwia realizację pełnego wyzwolenia. Zadaniem Kościoła jest również pomoc, poprzez głoszenie, katechezę , potępienie oraz świadectwo miłości i sprawiedliwości, w rozbudzaniu niezbędnych sił duchowych w społeczeństwie i rozwijaniu wartości społecznych . Tylko w ten sposób struktury będą naprawdę bardziej sprawiedliwe , skuteczne i trwałe w czasie. Bez wartości nie ma przyszłości i nie będzie żadnych struktur ratunkowych , bo u ich podstaw zawsze leży ludzka słabość.

386. Kościół , jako swoją szczególną misję, ma przekazywać życie Jezusa Chrystusa wszystkim ludziom , głosząc Słowo, sprawując sakramenty i praktykując miłość . Warto pamiętać, że miłość objawia się bardziej w czynach niż w słowach, i to odnosi się również do naszych słów w tej Piątej Konferencji . Nie każdy, kto mi mówi: „Panie , Panie … " (por. Mt 7, 21) .

DC E 2 8 .

215

misjonarze- uczniowie Jezusa Chrystusa, naszym głównym zadaniem jest dawanie świadectwa miłości Boga i bliźniego poprzez konkretne czyny . Święty Albert Hurtado powiedział : ,, W naszych dziełach nasi ludzie wiedzą, że rozumiemy ich ból ".

8.2 GODNOŚĆ CZŁOWIEKA

387. Współczesna kultura ma tendencję do promowania sposobów bycia i życia sprzecznych z naturą i godnością człowieka . Dominujący wpływ bożków władzy , bogactwa i ulotnych przyjemności stał się , ponad wartością osoby, ostateczną normą zachowania i decydującym kryterium organizacji społecznej. W obliczu tej rzeczywistości, raz jeszcze głosimy najwyższą wartość każdego mężczyzny i każdej kobiety . Stwórca bowiem , oddając całe stworzenie na służbę człowiekowi , ukazuje godność osoby ludzkiej i wzywa nas do jej poszanowania (por. Rdz 1 , 26-30) .

388. Głosimy, że każdy człowiek istnieje wyłącznie i po prostu dzięki miłości Boga, który go stworzył , oraz dzięki miłości Boga, który podtrzymuje go w każdej chwili . Stworzenie mężczyzny i kobiety na Jego obraz i podobieństwo jest boskim wydarzeniem życia, a jego źródłem jest wierna miłość Pana. Dlatego tylko Pan jest autorem i panem życia, a człowiek, Jego żywy obraz , jest zawsze święty , od poczęcia , na wszystkich etapach istnienia , aż do naturalnej śmierci i po śmierci . Chrześcijańska perspektywa człowieka pozwala nam dostrzec jego wartość, która wykracza poza cały wszechświat : ,, Bóg pokazał nam w sposób niezrównany , jak kocha każdego człowieka , i przez to obdarza go nieskończoną godnością ". 2.16

389. Nasza misja, aby nasz lud miał życie w Nim , wyraża nasze przekonanie, że w żywym Bogu objawionym w Jezusie znajduje się sens , owocność i godność życia.

JAN PAWEŁ II , *Orędzie do niepełnosprawnych* , Anioł *Pański , 16 listopada 980 r .*

216

Życie ludzkie . Jesteśmy przynaglani misją zapewnienia naszemu ludowi pełnego i szczęśliwego życia, które przynosi nam Jezus, aby każdy człowiek mógł żyć zgodnie z godnością, którą obdarzył go Bóg . Czynimy to ze świadomością, że godność ta osiągnie pełnię, gdy Bóg stanie się wszystkim we wszystkich . On jest Panem życia i historii , zwycięzcą nad tajemnicą zła i wydarzeniem zbawczym , które uzdalnia nas do prawdziwego osądu rzeczywistości , chroniącego godność jednostek i narodów .

390. Nasza wierność Ewangelii wymaga od nas głoszenia na wszystkich forach publicznych i prywatnych dzisiejszego świata oraz we wszystkich przejawach życia i misji Kościoła prawdy o człowieku i godności każdej osoby ludzkiej .

8.3 OPCJA PREFERENCYJNA DLA UBOGICH I WYKLUCZONYCH

391. W tej szeroko pojętej trosce o godność ludzką kryje się nasz niepokój o miliony Latynosów , którzy nie mogą prowadzić życia odpowiadającego tej godności . Preferencyjna opcja na rzecz ubogich jest jedną z cech , które charakteryzują Kościół Ameryki Łacińskiej i Karaibów . Jan Paweł II , zwracając się do naszego kontynentu , stwierdził, że:

> *Nawrócenie się na Ewangelię dla ludzi chrześcijańskich żyjących w Ameryce oznacza dokonanie przeglądu wszystkich środowisk i wymiarów swojego życia , - zwłaszcza wszystkiego , co dotyczy wartości . ...*

392. Nasza wiara głosi, że ,,Jezus Chrystus jest ludzkim obliczem Boga i boskim obliczem człowieka" 2 1 8. Dlatego ,, opcja preferencyjna na rzecz ubogich jest zawarta w chrystologicznej wierze w tego Boga , który jest

217 EAm 2 7 .
218 *Tamże . 67 .*

On stał się dla nas ubogim , aby nas ubogacić swoim ubóstwem . [219] Ta opcja wypływa z naszej wiary w Jezusa Chrystusa , Boga , który stał się człowiekiem i stał się naszym bratem (por. Hbr 2 , 11-12). Nie ma ona jednak charakteru wyłącznego ani wykluczającego .

393. Jeśli ta opcja jest zawarta w wierze chrystologicznej , chrześcijanie , jako uczniowie i misjonarze , są wezwani do kontemplowania w cierpiących obliczach naszych braci i sióstr oblicza Chrystusa , który wzywa nas, byśmy Mu służyli w nich : „ Cierpiące oblicza ubogich są cierpiącymi obliczami Chrystusa ”. [22] Podważają one samo sedno pracy Kościoła , duszpasterstwa i naszych chrześcijańskich postaw . Wszystko, co dotyczy Chrystusa, dotyczy ubogich , a wszystko, co odnosi się do ubogich, wzywa Jezusa Chrystusa : „ Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili ” (Mt 25, 40) . Jan Paweł II podkreślił , że ten biblijny tekst „ oświetla tajemnicę Chrystusa ” . [221] W Chrystusie bowiem wielcy stali się mali , mocni stali się słabi , bogaci stali się ubogimi .

394. Z naszej wiary w Chrystusa wypływa również solidarność jako - trwała postawa spotkania , braterstwa i służby, która musi przejawiać się w widocznych wyborach i gestach , przede wszystkim w obronie życia i praw najsłabszych i wykluczonych , a także w stałym towarzyszeniu im w ich wysiłkach, by być sprawcami zmian i transformacji ich sytuacji. Charytatywna posługa Kościoła wśród ubogich „ jest obszarem, który w decydujący sposób charakteryzuje życie chrześcijańskie , styl kościelny i planowanie duszpasterskie ” [222] .

395. Ojciec Święty przypomniał nam, że Kościół jest powołany do bycia „ obrońcą sprawiedliwości i ubogich ” [223] ante

219 DI 3 .
220 SD 178 .
221 NMI 49.
222 *licytuję* .
223 DI 4.

„ nieznośnych nierówności społecznych i ekonomicznych ” 224 , które „ wołają do nieba ” 225 , Mamy wiele do zaoferowania , ponieważ

> *Nie ma wątpliwości , że nauka społeczna Kościoła jest w stanie wzbudzić nadzieję w najtrudniejszych sytuacjach , bo jeśli nie ma nadziei dla biednych , to nie będzie jej dla nikogo , nawet dla tak zwanych bogatych ? 26*

Preferencyjna opcja na rzecz ubogich wymaga, abyśmy zwrócili szczególną uwagę na katolickich profesjonalistów, którzy odpowiadają za finanse państw , na tych, którzy promują zatrudnienie , i na polityków , którzy muszą tworzyć warunki do rozwoju gospodarczego krajów , aby zapewnić im wskazówki etyczne zgodne z ich wiarą .

396. Zobowiązujemy się do pracy, aby nasz Kościół w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach nadal z jeszcze większą gorliwością towarzyszył naszym najuboższym braciom i siostrom w drodze , aż do męczeństwa . Dziś pragniemy potwierdzić i umocnić preferencyjną opcję na rzecz ubogich, przyjętą na poprzednich Konferencjach.227 To, że jest ona preferencyjna, oznacza, że musi przenikać wszystkie nasze struktury duszpasterskie i priorytety . Kościół w Ameryce Łacińskiej jest powołany, by być sakramentem miłości, solidarności i sprawiedliwości wśród naszych narodów.

397. W dzisiejszych czasach często zdarza się, że zbyt zaciekle bronimy naszej prywatności i przyjemności , łatwo ulegając indywidualistycznemu konsumpcjonizmowi . Dlatego nasza preferencja dotycząca ubogich może pozostać teoretyczna lub jedynie emocjonalna, bez realnego wpływu na nasze zachowanie i decyzje . A...

T MA 51.
EAm 56a.
22 4 P G 67.
22 5 Medellín 14 , 4-11 ; DP 11 3 4-1165 ; SD 178 - 181 .
22 6
22 7

trwała postawa, która przejawia się w konkretnych wyborach i gestach[228] i unika wszelkich postaw paternalistycznych . Jesteśmy proszeni o poświęcenie czasu ubogim , okazanie im życzliwej uwagi , wysłuchanie ich z zainteresowaniem , towarzyszenie im w najtrudniejszych chwilach , decydując się na dzielenie z nimi godzin , tygodni lub lat naszego życia i szukając u nich przemiany ich sytuacji . Nie możemy zapominać , że sam Jezus proponował to swoim sposobem działania i słowami: „ Gdy urządzasz przyjęcie , zaproś ubogich , ułomnych , chromych i niewidomych ” (Łk 14, 13) .

398. Tylko bliskość , która czyni nas przyjaciółmi, pozwala nam głęboko docenić wartości dzisiejszych ubogich, ich słuszne aspiracje i ich - wyjątkowy sposób przeżywania wiary . Preferencyjna opcja na rzecz ubogich musi prowadzić nas do przyjaźni z nimi. Dzień po dniu ubodzy stają się podmiotami ewangelizacji i integralnego rozwoju człowieka : wychowują swoje dzieci w wierze , żyją w nieustannej solidarności z krewnymi i sąsiadami, nieustannie szukają Boga i dają życie pielgrzymującemu Kościołowi . W świetle Ewangelii uznajemy ich ogromną godność i ich świętą wartość w oczach Chrystusa , ubodzy tacy jak oni i wykluczeni spośród nich . Z tego doświadczenia wiary będziemy dzielić z nimi obronę ich praw.

8.4 ODNOWIONA SPOŁECZNA TROSKA DUSZPASTERSKA NA RZECZ INTEGRALNEGO ROZWOJU CZŁOWIEKA

399. Potwierdzając tę opcję na rzecz ubogich , podkreślamy , że każdy proces ewangelizacji zakłada rozwój ludzki i autentyczne wyzwolenie , „ bez którego sprawiedliwy porządek społeczny nie jest możliwy ” .[229] Rozumiemy również , że prawdziwy rozwój ludzki nie może być sprowadzony do poszczególnych aspektów : „ Powinien być integralny , to znaczy winien rozwijać wszystkich ludzi i całego człowieka ” , począwszy od nowego życia w Chrystusie , które

228 DCE 2 8.3 1 .
229 DI 3 .
230 GS 76.

Przemienia ona człowieka w taki sposób, że „ czyni go podmiotem własnego rozwoju ” 23 1. Dla Kościoła posługa miłości , podobnie jak głoszenie słowa i sprawowanie sakramentów, „ jest nieodzownym wyrazem jego istoty ” 232 .

400. Dlatego, jako uczniowie i misjonarze , pragniemy w naszych planach duszpasterskich , w świetle Nauki Społecznej Kościoła , promować Ewangelię życia i solidarności . Ponadto , pragniemy wspierać skuteczniejsze drogi kościelne , poprzez przygotowanie i zaangażowanie świeckich do interwencji w sprawach społecznych. Słowa Jana Pawła II są źródłem nadziei:

> *Choć niedoskonałe i tymczasowe , nic z tego , co można osiągnąć dzięki solidnemu wysiłkowi wszystkich i łasce Bożej w danym momencie historii , aby uczynić życie ludzi bardziej ludzkim , nie zostanie utracone ani nie będzie daremne 23 3 .*

401. Konferencje Episkopalne i Kościoły lokalne mają misję promowania nowych wysiłków na rzecz wzmocnienia zorganizowanego, organicznego i integralnego duszpasterstwa społecznego, które poprzez pomoc i rozwój ludzki , ^{2,3,4} staje się obecne w nowych realiach wykluczenia i marginalizacji, doświadczanych przez grupy najbardziej bezbronne , gdzie życie jest najbardziej zagrożone. W centrum tego działania znajduje się każdy człowiek , który jest przyjmowany i obsługiwany z chrześcijańskim ciepłem. W tej działalności na rzecz życia naszego ludu, Kościół katolicki wspiera wzajemną współpracę z innymi wspólnotami chrześcijańskimi .

402. Globalizacja przynosi naszym społecznościom nowe oblicza ubóstwa . Ze szczególną uwagą i w nawiązaniu do poprzednich Konferencji Generalnych , skupiamy nasze spojrzenie na

---

23 1 Strona 15 .
232 DC E 2 5 .
233 **SRS 47** .
234 EA 5 8.

Twarze nowo wykluczonych : migranci , ofiary przemocy , przesiedleńcy i uchodźcy , ofiary handlu ludźmi i porwań , zaginieni , osoby zakażone wirusem HIV i chorobami endemicznymi , narkomani , osoby starsze , dzieci będące ofiarami prostytucji , pornografii i przemocy lub pracy dzieci , kobiety będące ofiarami maltretowania, ofiary wykluczenia i handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego , osoby o różnych zdolnościach , duże grupy bezrobotnych , osoby wykluczone z powodu analfabetyzmu technologicznego , osoby mieszkające na ulicach dużych miast, ludność rdzenna i Afroamerykanie , chłopi bezrolni i górnicy . Kościół , poprzez swoją posługę społeczną , musi przyjąć i towarzyszyć tym wykluczonym osobom w odpowiednich środowiskach.

403. W tym zadaniu , z duszpasterską kreatywnością, należy opracować konkretne działania, które wpłyną na rządy i skłonią je do zatwierdzenia polityki społecznej i gospodarczej, która odpowiada zróżnicowanym potrzebom ludności i prowadzi do zrównoważonego rozwoju . Z pomocą różnych organów i organizacji, Kościół może oferować ciągłą lekturę chrześcijańską i duszpasterskie podejście do rzeczywistości naszego kontynentu , czerpiąc z bogatego dziedzictwa Społecznej Nauki Kościoła . W ten sposób będzie miał konkretne podstawy, aby wymagać od osób odpowiedzialnych za projektowanie i zatwierdzanie polityki dotyczącej naszych ludzi, aby czynili to z etycznej , współczującej i autentycznie humanistycznej perspektywy. Świeccy mężczyźni i kobiety odgrywają w tym fundamentalną rolę , podejmując istotne zadania w społeczeństwie.

404. Zachęcamy przedsiębiorców zarządzających dużymi i średnimi przedsiębiorstwami, a także mikroprzedsiębiorców , a także wszystkie podmioty gospodarcze zaangażowane w produkcję i handel, zarówno w sektorze prywatnym, jak i społecznym , do tworzenia bogactwa w naszych krajach, dążąc do tworzenia godnego zatrudnienia, wspierania demokracji i promowania dążenia do sprawiedliwego społeczeństwa oraz pokojowego, harmonijnego współistnienia obywateli . Zachęcamy również tych, którzy nie inwestują swojego kapitału w przedsięwzięcia spekulacyjne , lecz w…

tworzenie źródeł zatrudnienia poprzez troskę o pracowników , traktując ich i ich rodziny jako największe bogactwo firmy ; żyjących skromnie , ponieważ jako chrześcijanie , uczynili oszczędność bezcennym atutem; współpracujących z rządami w trosce o dobro wspólne i jego osiągnięcie oraz poświęcających się dziełom solidarności i miłosierdzia .

405. Krótko mówiąc , nie możemy zapominać, że największą nędzą jest niedostrzeganie obecności tajemnicy Boga i Jego miłości w ludzkim życiu, jedynej rzeczy, która prawdziwie zbawia i wyzwala . W istocie, „ kto wyklucza Boga ze swego horyzontu, fałszuje pojęcie rzeczywistości i w konsekwencji może jedynie obrać błędne drogi i znaleźć destrukcyjne rozwiązania ” . 235 Prawdziwość tego stwierdzenia jest widoczna w porażce wszystkich systemów, które obejmują Boga .

8.5 GLOBALIZACJA SOLIDARNOŚCI I SPRAWIEDLIWOŚCI MIĘDZYNARODOWEJ

406. Kościół w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach czuje się zobowiązany do formacji chrześcijan i uświadamiania im ważnych kwestii sprawiedliwości międzynarodowej. Dlatego zarówno duszpasterze , jak i osoby budujące społeczeństwo muszą być uważne na międzynarodowe debaty i normy w tej kwestii . Jest to szczególnie ważne dla osób świeckich , które podejmują się obowiązków publicznych , solidarnie angażując się w życie ludzi . W związku z tym proponujemy następujące działania :

a) Wspieranie udziału społeczeństwa obywatelskiego w reorientacji i późniejszej rehabilitacji etycznej polityki . Dlatego przestrzenie dla udziału społeczeństwa obywatelskiego są niezwykle ważne dla ważności demokracji , prawdziwej gospodarki solidarnej oraz integralnego , opartego na solidarności i zrównoważonego rozwoju .

235 DI 3.

b) etyki chrześcijańskiej , która stawia jednostkom wyzwanie dążenia do dobra wspólnego, tworzenia szans dla wszystkich, zwalczania korupcji oraz poszanowania praw pracowniczych i związkowych, musi priorytetowo traktować tworzenie szans ekonomicznych dla tradycyjnie marginalizowanych grup społecznych , takich jak kobiety i młodzież , w oparciu o uznanie ich przyrodzonej godności . Dlatego musimy dążyć do budowania kultury odpowiedzialności na wszystkich poziomach, angażując jednostki , przedsiębiorstwa , rządy i - sam system międzynarodowy.

c) Praca na rzecz globalnego dobra wspólnego oznacza promowanie sprawiedliwych regulacji światowej gospodarki , finansów i handlu. Pilnie potrzebne jest dalsze zmniejszanie zadłużenia zagranicznego, aby sprzyjać inwestycjom w rozwój i wydatki socjalne , ustanowienie globalnych regulacji zapobiegających spekulacyjnym przepływom kapitału i kontrolujących je , promowanie sprawiedliwego handlu i ograniczanie barier protekcjonistycznych stawianych przez potężne państwa, zapewnienie odpowiednich cen surowców produkowanych przez kraje ubogie oraz ustanowienie sprawiedliwych standardów przyciągania i regulowania inwestycji i usług , między innymi.

d) Należy dokładnie przeanalizować traktaty międzyrządowe i inne negocjacje dotyczące wolnego handlu . Kościół w danym kraju Ameryki Łacińskiej , w świetle oceny wszystkich czynników , musi znaleźć najskuteczniejsze sposoby ostrzegania decydentów i opinii publicznej o potencjalnych negatywnych konsekwencjach , które mogą dotknąć najbardziej bezbronne i wrażliwe grupy ludności .

e) Apelujemy do wszystkich ludzi dobrej woli o wprowadzenie w życie podstawowych zasad, takich jak dobro wspólne (dom należy do wszystkich) , pomocniczość , solidarność międzypokoleniowa i wewnątrzpokoleniowa.

236 TMA 51 , SD 197 .

8.6 Cierpiące twarze, które nas bolą

8.6.1 Ludzie żyjący na ulicach dużych miast

407. W dużych miastach liczba osób żyjących na ulicy stale rośnie . Wymagają one szczególnej opieki, uwagi i zaangażowania ze strony Kościoła , aby zapewnić im niezbędne środki do życia, a jednocześnie włączyć je w projekty partycypacyjne i aktywizujące, w których same są podmiotami swojej reintegracji społecznej.

408. Chcemy zwrócić uwagę władz lokalnych i krajowych na opracowanie polityki sprzyjającej opiece nad tymi ludźmi , a także na zajęcie się przyczynami tej plagi, która dotyka miliony ludzi w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach .

409. Preferencyjna opcja na rzecz ubogich skłania nas , jako uczniów i misjonarzy Jezusa , do poszukiwania nowych i kreatywnych sposobów reagowania na inne skutki ubóstwa . Niepewne sytuacje i przemoc domowa często zmuszają wiele dzieci do poszukiwania środków ekonomicznych na ulicy, aby przetrwać w życiu osobistym i rodzinnym , narażając je na poważne ryzyko moralne i ludzkie.

41. Społecznym obowiązkiem państwa jest stworzenie polityki inkluzywnej wobec osób żyjących na ulicy. Przemoc, a nawet morderstwa dzieci i młodzieży ulicy , jak to niestety miało miejsce w niektórych krajach naszego kontynentu, nigdy nie zostaną zaakceptowane jako rozwiązanie tego poważnego problemu społecznego.

8.6.2 Migranci

411. Towarzyszenie duszpasterskie migrantom jest wyrazem miłości bliźniego, w tym miłości kościelnej. Miliony ludzi nieustannie przemieszczają się z różnych powodów. W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach migranci, osoby przesiedlone i uchodźcy, głównie z przyczyn ekonomicznych, politycznych i związanych z przemocą , stanowią nową i dramatyczną rzeczywistość .

412. Kościół , jako Matka, musi postrzegać siebie jako Kościół bez granic , Kościół rodzinny, wrażliwy na rosnące zjawisko ludzkiej mobilności w różnych jej sektorach. Uważa za niezbędne rozwijanie mentalności i duchowości poświęconej duszpasterskiej posłudze naszym braciom i siostrom w drodze , poprzez tworzenie odpowiednich struktur krajowych i diecezjalnych , które ułatwiają spotkanie cudzoziemców z lokalnym Kościołem, który ich przyjmuje . Konferencje Episkopatów i diecezje muszą proroczo przyjąć tę szczególną troskę duszpasterską , dążąc do zjednoczenia kryteriów i działań , które przyczynią się do nieustannego zainteresowania migrantami , którzy również powinni stać się uczniami i misjonarzami .

413. Aby osiągnąć ten cel , konieczne jest wzmocnienie dialogu i współpracy między Kościołami pochodzenia i przeznaczenia , aby zapewnić opiekę humanitarną i duszpasterską tym, którzy migrują , wspierając ich w wierze religijnej i doceniając ich wyraz kulturowy we wszystkim, co odnosi się do Ewangelii . Konieczne jest , aby seminaria i domy formacyjne podnosiły świadomość na temat rzeczywistości mobilności ludzkiej, aby zapewnić odpowiedź duszpasterską. Konieczne jest również promowanie formacji świeckich, którzy z wartościami chrześcijańskimi , profesjonalizmem i zrozumieniem będą mogli towarzyszyć przybywającym , a także - rodzinom, które pozostawiają w miejscach pochodzenia.237 Wierzymy, że „ rzeczywistość migracji nigdy nie powinna być postrzegana jedynie jako problem , ale także, a nawet przede wszystkim, jako wielkie bogactwo dla podróży ludzkości ” .238

414. Do zadań Kościoła na rzecz migrantów należy niewątpliwie - prorocze potępienie nadużyć , których często doświadczają , a także podejmowanie wysiłków , by wraz z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego wpływać na rządy państw w celu wypracowania polityki migracyjnej uwzględniającej prawa osób w drodze . Musi on również pamiętać o

237

238 Por. EMCC , 70 , 71 i 86-88 .
BENEDYKT XVI , Przemówienie na modlitwie Anioł Pański *, 14 stycznia* 2007 r .

Do osób przesiedlonych z powodu przemocy. W krajach dotkniętych przemocą potrzebne są działania duszpasterskie, aby towarzyszyć ofiarom , zapewnić im schronienie i pomóc im żyć zgodnie z własną pracą . Należy również zintensyfikować wysiłki duszpasterskie i teologiczne , aby promować obywatelstwo uniwersalne , w którym nie ma dyskryminacji .

415. Migranci powinni być objęci opieką duszpasterską ze strony Kościołów , z których pochodzą, i zachęcani do stawania się uczniami i misjonarzami w krajach i społecznościach , które ich przyjmują , dzieląc się z nimi bogactwem swojej wiary i tradycji religijnych . Migranci opuszczający nasze wspólnoty mogą wnieść cenny wkład misyjny do społeczności, które ich przyjmują .

416. Hojne przekazy pieniężne napływające ze Stanów Zjednoczonych, Kanady , krajów europejskich i innych krajów od imigrantów z Ameryki Łacińskiej świadczą o ich zdolności do poświęceń i solidarności z rodzinami i ojczyznami . Ogólnie rzecz biorąc, jest to pomoc biednych dla biednych .

8.6.3 Pacjenci

41 7. Kościół dokonał wyboru na rzecz życia . To przenosi nas w…
Nieuchronnie, ku najgłębszym peryferiom istnienia : narodzinom i śmierci, dzieciom i osobom starszym, zdrowym i chorym . Święty Ireneusz mówi nam, że „ chwałą Boga jest człowiek żywy ” , nawet słaby , nowo poczęty , wyczerpany latami i chory . Chrystus posłał swoich apostołów, aby głosili Królestwo Boże i uzdrawiali chorych – prawdziwe katedry spotkania z Panem Jezusem.

418. Od początku ewangelizacji wypełniano to podwójne zadanie . Walka z chorobą ma na celu osiągnięcie harmonii fizycznej, psychicznej , społecznej i duchowej dla wypełnienia otrzymanej misji . Duszpasterstwo chorych jest odpowiedzią na wielkie pytania życia , takie jak cierpienie i śmierć , w świetle śmierci i zmartwychwstania Pana.

419. Zdrowie to temat, który wzbudza ogromne zainteresowanie na całym świecie , ale często nie udaje się im wskazać celu wykraczającego poza samo istnienie. W dzisiejszej kulturze śmierć nie ma miejsca, a wobec jej realności próbuje się ją ukryć . Otwierając ją na jej duchowy i transcendentny wymiar , Duszpasterstwo Chorych staje się głoszeniem śmierci i zmartwychwstania Pana, jedynego prawdziwego zdrowia . Łączy ono, w sakramentalnej ekonomii miłości Chrystusa, miłość wielu „ dobrych Samarytan ” – kapłanów , diakonów , sióstr zakonnych , osób świeckich i pracowników służby zdrowia . 32 116 katolickich instytucji zajmujących się duszpasterstwem chorych w Ameryce Łacińskiej stanowi źródło ewangelizacji , z którego należy korzystać .

420. W odwiedzinach chorych w placówkach służby zdrowia , w cichym towarzyszeniu, w troskliwej opiece, w delikatnej uwadze - poświęcanej potrzebom chorych , macierzyńska miłość Kościoła objawia się poprzez profesjonalistów i wolontariuszy, którzy są uczniami Pana . Otula ich swoją czułością , umacnia ich serca, a w przypadku umierających towarzyszy im w ich ostatniej drodze . Chory z miłością przyjmuje Słowo , przebaczenie, sakrament namaszczenia chorych i akty miłosierdzia swoich braci i sióstr . Ludzkie cierpienie jest szczególnym doświadczeniem krzyża i zmartwychwstania Pana .

421. Dlatego w Kościołach lokalnych należy wspierać duszpasterstwo chorych, obejmujące różne obszary zainteresowania . Uważamy za priorytet wspieranie duszpasterstwa osób żyjących z HIV/AIDS , w jego szerokim kontekście i znaczeniu duszpasterskim: opieki, która promuje współczujące i miłosierne towarzyszenie oraz obronę praw osób zakażonych ; która wdraża upowszechnianie informacji , promuje edukację i profilaktykę , kierując się zasadami etycznymi , zwłaszcza wśród młodszych pokoleń , aby podnosić świadomość i pomóc w powstrzymaniu tej pandemii. Z okazji Piątej Konferencji apelujemy do rządów o zapewnienie bezpłatnego i powszechnego dostępu do leków na AIDS oraz terminowych dawek.

8.6.4 Osoby uzależnione

422. Problem narkotykowy jest niczym plama ropy, która przenika - wszystko. Nie uznaje granic , ani geograficznych , ani ludzkich . Atakuje kraje bogate i biedne , dzieci , młodzież , dorosłych i osoby starsze , mężczyzn i kobiety . Kościół nie może pozostać obojętny na tę plagę, która niszczy ludzkość , zwłaszcza młodsze pokolenia . Jego praca koncentruje się przede wszystkim na trzech obszarach : prewencji , towarzyszeniu i wspieraniu polityki rządowej w walce z tą pandemią . W prewencji kładzie nacisk na edukację w zakresie wartości , którymi powinny kierować się młodsze pokolenia , zwłaszcza wartości życia i miłości , odpowiedzialności osobistej i godności ludzkiej dzieci Bożych. W towarzyszeniu Kościół stoi u boku osoby uzależnionej, aby pomóc jej odzyskać godność i przezwyciężyć tę chorobę . Wspierając eradykację narkotyków , nie przestaje potępiać bezimiennej przestępczości handlarzy narkotyków, którzy handlują tak wieloma ludzkimi istnieniami , mając za cel zysk i siłę w ich najniższych przejawach.

423. W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach Kościół musi promować bezpośrednią walkę z używaniem narkotyków i handlem nimi , podkreślając wartość działań prewencyjnych i reedukacyjnych , a także wspierając rządy i organizacje obywatelskie działające w tym obszarze , wzywając państwo do wypełnienia obowiązku zwalczania handlu narkotykami i zapobiegania używaniu wszelkiego rodzaju narkotyków . Nauka wskazuje, że religijność jest ważnym czynnikiem ochronnym i wspomagającym powrót do zdrowia osób zażywających narkotyki .

424. Potępiamy fakt, że handel narkotykami stał się powszechny w niektórych naszych krajach , ze względu na ogromne interesy ekonomiczne z nim związane. W rezultacie wielu ludzi , głównie dzieci i młodzież , jest obecnie zniewolonych i żyje w skrajnie - niepewnych warunkach, uciekając się do narkotyków, aby zaspokoić swoje potrzeby.

głód lub ucieczka od okrutnej i beznadziejnej rzeczywistości, w której żyją [239].

425. Obowiązkiem państwa jest zwalczanie , stanowczo i zgodnie z prawem , nieuporządkowanej sprzedaży i nielegalnego zażywania narkotyków . Niestety , korupcja jest obecna również w tym obszarze, a ci, którzy powinni bronić godnego życia, czasami nadużywają swoich stanowisk dla osobistych korzyści finansowych .

426. Zachęcamy państwo , społeczeństwo obywatelskie i Kościoły do wszelkich działań na rzecz wspierania tych osób . Kościół katolicki podejmuje wiele inicjatyw, które rozwiązują ten problem , wynikając z naszej roli uczniów i misjonarzy Jezusa , choć wysiłki te są wciąż niewystarczające, biorąc pod uwagę skalę problemu . Inicjatywy te pomagają osobom uzależnionym w pojednaniu z ziemią , pracą , rodziną i Bogiem . Wspólnoty terapeutyczne zasługują na szczególną uwagę w tym kontekście ze względu na ich humanistyczną i transcendentną wizję człowieka .

8.6.5 Osoby zatrzymane w więzieniach

427. Rzeczywistością, która dotyka wszystkie grupy społeczne, a zwłaszcza najuboższych , jest przemoc , będąca wynikiem niesprawiedliwości i innych nieszczęść , które od lat zasiewane są w społecznościach . Prowadzi to do wzrostu przestępczości , a w konsekwencji do tego , że wiele osób musi odbywać kary w nieludzkich więzieniach , gdzie panuje handel bronią i narkotykami , przeludnienie , tortury , brak programów resocjalizacyjnych oraz przestępczość zorganizowana, która utrudnia życie .

239 „ Brazylia ma jedne z najbardziej znaczących statystyk dotyczących uzależnienia od *narkotyków* i *środków* odurzających . Ameryka Łacińska *nie* pozostaje daleko w tyle . Dlatego mówię tym , którzy handlują narkotykami , aby pomyśleli o krzywdzie , jaką wyrządzają rzeszom młodych ludzi i dorosłych ze wszystkich warstw społecznych : Bóg pociągnie ich do odpowiedzialności . Godności ludzkiej *nie* można w ten sposób deptać . Wyrządzona krzywda spotyka się z takim samym potępieniem , jakie Jezus wymierzył tym , którzy gorszyli maluczkich , ulubieńców Pana (por . Mt 18 , 7-10) " (Benedykt XVI , *Przemówienie na* Fazendzie) *a Esperanca , 12 maja 2007* r . *)*

Proces reedukacji i reintegracji z produktywnym życiem społecznym . Niestety , więzienia są dziś często szkołami, w których uczy się popełniania przestępstw .

428. Niezbędne jest , aby państwa poważnie i rzetelnie podeszły do stanu wymiaru sprawiedliwości i realiów więziennictwa . Konieczna jest większa efektywność procedur sądowych , indywidualne podejście ze strony personelu cywilnego i wojskowego pracującego w więzieniach w bardzo trudnych warunkach oraz wzmocnienie szkoleń etycznych i związanych z nimi wartości .

429. Kościół wyraża wdzięczność kapelanom i wolontariuszom , którzy z wielkim poświęceniem duszpasterskim pracują w więzieniach. Należy jednak wzmocnić posługę więzienną , w tym działalność ewangelizacyjną i humanitarną prowadzoną przez kapelanów i wolontariuszy więziennych . Priorytet należy przyznać zespołom ds. praw człowieka lub wikariatom , które gwarantują należyty proces osobom pozbawionym wolności i zapewniają ścisłe wsparcie ich rodzinom .

430. Zachęca się Konferencje Episkopalne i Diecezje do promowania - komisji duszpasterskich ds. więziennictwa. Komisje te podnoszą świadomość społeczeństwa na temat poważnych problemów więziennictwa , stymulują procesy pojednania w więzieniu oraz wpływają na politykę lokalną i krajową dotyczącą bezpieczeństwa obywateli i spraw więziennictwa.

9

RODZINA, LUDZIE I ŻYCIE

431. Nie możemy tu poprzestać na analizie wszystkich zagadnień składających się na działalność duszpasterską Kościoła , ani też proponować gotowych projektów czy wyczerpujących kierunków działania . Wspomnimy jedynie o niektórych kwestiach, które w ostatnich czasach nabrały szczególnego znaczenia , aby Konferencje Episkopatów i inne organy lokalne mogły następnie podjąć szersze , bardziej konkretne rozważania , dostosowane do potrzeb własnego terytorium.

9.1 MAŁŻEŃSTWO I RODZINA

432. Rodzina jest jednym z najważniejszych skarbów narodów Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz dziedzictwem całej ludzkości . W naszych krajach znaczna część ludności zmaga się z trudnymi warunkami życia, które bezpośrednio zagrażają instytucji rodziny . Jako uczniowie i misjonarze Jezusa Chrystusa , jesteśmy wezwani do pracy nad przekształceniem tej sytuacji , aby rodzina mogła odnaleźć swój prawdziwy byt i wypełnić swoją misję w społeczeństwie i Kościele .

240 JAN PAWEŁ 11 , // *Światowe spotkanie z rodzinami w Rio de Janeiro* , 4 *października* 1997 r . , *nr* . 4 .

241 JAN PAWEŁ 11 , *Przemówienie z okazji pierwszego światowego spotkania rodzin* , *nr* 2 i 7 , Rzym , 8 października 1994 r .; *Drugie światowe spotkanie rodzin* , Rio *de Janeiro* , 3 *października 1997 r .; F* C 17 , 22 listopada 1981 r .; BENEDYKT *XV Ja* , *iRodzino , wiem , kim jesteś !,* Walencja , 8 lipca *2006* r .

433. Rodzina chrześcijańska opiera się na sakramencie małżeństwa mężczyzny i kobiety , znaku miłości Boga do ludzkości i ofiary Chrystusa za swoją oblubienicę , Kościół . Z tego przymierza miłości rozwijają się ojcostwo i macierzyństwo , synostwo i siostrzeństwo oraz zaangażowanie obojga na rzecz lepszego społeczeństwa .

434. Wierzymy, że „ rodzina jest obrazem Boga, który w swojej najgłębszej tajemnicy nie jest samotnością , ale rodziną ” 242. We wspólnocie miłości Trzech Osób Boskich nasze rodziny mają swój początek , swój doskonały wzór , swoją najpiękniejszą motywację i swoje ostateczne przeznaczenie .

435. Ponieważ rodzina jest najcenniejszą wartością naszego ludu, wierzymy, że troska o nią powinna być centralnym tematem wszelkiej działalności ewangelizacyjnej Kościoła . Każda diecezja potrzebuje „ intensywnej i energicznej ” posługi na rzecz rodzin , aby głosić Ewangelię rodziny , promować kulturę życia i dbać o uznanie i poszanowanie praw rodziny .

436. Mamy nadzieję, że ustawodawcy, urzędnicy państwowi i pracownicy służby zdrowia , świadomi godności ludzkiego życia i głębokich korzeni rodziny w naszych społeczeństwach , będą bronić go i chronić przed odrażającymi zbrodniami aborcji i eutanazji; to ich odpowiedzialność . Dlatego w obliczu praw i regulacji rządowych , które są niesprawiedliwe w świetle wiary i rozumu, należy zachęcać do sprzeciwu sumienia . Musimy przestrzegać „ spójności eucharystycznej ” , czyli mieć świadomość, że nie możemy przyjmować Komunii Świętej i jednocześnie działać czynem lub słowem przeciwko przykazaniom , zwłaszcza gdy promuje się aborcję, eutanazję i inne poważne przestępstwa przeciwko życiu i dobru .

242 D P 58 2 .
243 DI 5.

rodzina . Odpowiedzialność ta ciąży szczególnie na prawodawcach, władcach i pracownikach służby zdrowia [244].

437. Aby chronić i wspierać rodzinę, duszpasterstwo rodzinne może promować między innymi następujące działania:

a) Angażować się w sposób kompleksowy i organiczny we współpracę z innymi posługami duszpasterskimi, ruchami oraz stowarzyszeniami małżeńskimi i rodzinnymi na rzecz rodzin .

b) Promuj projekty i inicjatywy, które wspierają ewangelizację i ewangelizację rodzin.

c) przygotowania bliższego i dalszego do sakramentu małżeństwa i życia rodzinnego poprzez programy pedagogiczne

wiary ~"

d) Promować , w dialogu z rządami i społeczeństwem , politykę i prawa sprzyjające życiu , małżeństwu i rodzinie [246].

e) Promowanie i zachęcanie do wszechstronnego wychowania członków rodziny , zwłaszcza tych , którzy znaleźli się w trudnej sytuacji , w tym w zakresie miłości i seksualności [247].

f) Promowanie ośrodków parafialnych i diecezjalnych, w których duszpasterstwo koncentruje się na kompleksowej opiece rodzinnej , szczególnie nad osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji: nastoletnimi matkami i samotnymi matkami , wdowami i wdowcami , osobami starszymi , porzuconymi dziećmi itp .

g) Ustanowić programy szkoleniowe , wsparcia i doradztwa na rzecz odpowiedzialnego rodzicielstwa .

244

245 Por. SCa , 83; E V 7 3 , 74 i 8 9 .

246 Por . Papieska Rada ds . Rodziny , *Przygotowanie do sakramentu małżeństwa* , 19 , 13 maja *1996* r .; FC 66 .

247 Por . Papieska Rada ds . *Rodziny , Karta Praw Rodziny , 22 października* 1983 *r* .
Por. DI 5.

h) Badanie przyczyn kryzysów rodzinnych w celu rozwiązania ich we wszystkich aspektach .

i) Kontynuować oferowanie stałego szkolenia doktrynalnego i pedagogicznego dla pracowników duszpasterstwa rodzinnego .

j) Towarzyszyć z troską, roztropnością i współczującą miłością , zgodnie z wytycznymi Magisterium (nr 248), parom żyjącym w nieuregulowanych sytuacjach, pamiętając, że osoby rozwiedzione i żyjące w nowych związkach nie mogą przyjmować Komunii św. (nr 249). Mediacja jest konieczna, aby orędzie zbawienia dotarło do wszystkich. Należy pilnie wspierać działania kościelne , poprzez interdyscyplinarną współpracę w dziedzinie teologii i nauk humanistycznych , aby oświecić duszpasterstwo i - przygotować wyspecjalizowanych agentów do towarzyszenia tym braciom i siostrom .

k) W odpowiedzi na wnioski o unieważnienie małżeństwa należy zapewnić dostępność sądów kościelnych oraz ich prawidłowe i szybkie działanie . 250 .

1) Pomagać w tworzeniu szans dla osieroconych i porzuconych dzieci , aby dzięki chrześcijańskiej działalności charytatywnej mogły uzyskać warunki opieki zastępczej i adopcji oraz żyć w rodzinie .

m) , aby z współczuciem i solidarnością dotrzeć do ciężarnych dziewcząt i nastolatek , samotnych matek i niepełnych rodzin .

n) Pamiętajmy, że Słowo Boże , zarówno w Starym, jak i Nowym Testamencie , wzywa nas do zwrócenia szczególnej uwagi na wdowy . Starajmy się zapewnić im opiekę duszpasterską, która pomoże im poradzić sobie z tą sytuacją , często - bezradności i samotności .

248

249 FC 84 ; SCa

250 29. FC 77.
Por. SC 29.

9.2 DZIECI

438. Dzisiaj dzieci powinny być w centrum uwagi Kościoła , rodzin i instytucji państwowych , zarówno ze względu na możliwości, jakie oferują , jak i ze względu na swoją bezbronność . Dzieci są darem i znakiem obecności Boga w naszym świecie ze względu na ich zdolność do prostego przyjęcia orędzia Ewangelii . Jezus wybrał je ze szczególną czułością (por. Mt 19,14) i przedstawił ich zdolność do przyjęcia Ewangelii jako wzór wejścia do Królestwa Bożego (por . Mk 10,14 ; Mt 18,3) .

439. Jesteśmy głęboko zasmuceni ubóstwem, przemocą domową (zwłaszcza w rodzinach nieregularnych lub rozbitych) i wykorzystywaniem seksualnym, których doświadcza tak wiele naszych dzieci : dzieci pracujących , dzieci ulicy, dzieci żyjących z HIV, sieroty, dzieci-żołnierze , a także dzieci oszukane i narażone na pornografię oraz zmuszane do prostytucji , zarówno w internecie, jak i w życiu realnym. Wczesne dzieciństwo (w wieku 0-6 lat) wymaga szczególnej uwagi i troski . Nie możemy pozostać obojętni na cierpienie tak wielu niewinnych dzieci .

440. Z drugiej strony , dzieciństwo , jako pierwszy etap życia noworodka , stwarza wspaniałą okazję do przekazywania wiary . Z wdzięcznością doceniamy cenną pracę tak wielu instytucji służących dzieciom.

441. W związku z tym proponujemy kilka wskazówek duszpasterskich :

a) Inspirować się postawą Jezusa wobec dzieci , szacunkiem i akceptacją jako wybranych do Królestwa , dbając o ich integralną formację. Ważny przez całe ich życie jest przykład modlitwy rodziców i dziadków, których misją jest nauczanie dzieci i wnuków pierwszych modlitw .

b) Utworzyć , tam gdzie jeszcze nie istnieje , Departament lub Sekcję ds. Dzieci , która będzie podejmować konkretne i kompleksowe działania na rzecz dzieci .

c) Promować procesy uznawania dzieciństwa za sektor decydujący, wymagający szczególnej opieki ze strony Kościoła , społeczeństwa i państwa .

d) Chronić godność i niezbywalne prawa naturalne dzieci , bez uszczerbku dla uzasadnionych praw rodziców . Zapewnić dzieciom edukację odpowiednią do ich wieku w zakresie solidarności , uczuć i seksualności ludzkiej.

e) Wspieranie doświadczeń duszpasterskich w opiece nad dziećmi w wieku przedszkolnym .

f) Przeanalizuj i rozważ odpowiednie metody pedagogiczne dotyczące wychowania religijnego dzieci , zwłaszcza w odniesieniu do inicjacji chrześcijańskiej , zwracając szczególną uwagę na moment pierwszej komunii .

g) Doceniać misyjny potencjał chłopców i dziewcząt , którzy nie tylko ewangelizują swoich rówieśników , ale także mogą być ewangelizatorami swoich rodziców .

h) Promowanie instytucji Misyjnego Dzieciństwa .

i) Wspieranie i upowszechnianie prowadzonych obecnie badań nad dzieciństwem , które umożliwią zrównoważone uznanie jego opieki oraz podejmowanie inicjatyw na rzecz jego ochrony i integralnego rozwoju.

9.3 MŁODZIEŻ I LUDZIE

442. Okres adolescencji zasługuje na szczególną uwagę . Młodzież nie jest ani dzieckiem , ani młodym dorosłym . Jest w wieku poszukiwania własnej tożsamości , niezależności od rodziców i odkrywania grupy rówieśniczej . W tym wieku łatwo ulega wpływom fałszywych przywódców i tworzy gangi . Konieczne jest promowanie duszpasterstwa młodzieży , z jej specyficznymi cechami , aby zapewnić jej wytrwałość i rozwój .

w wierze . Nastolatek szuka doświadczenia przyjaźni z Jezusem .

443. Młodzież i nastolatkowie stanowią zdecydowaną większość populacji Ameryki Łacińskiej i Karaibów . Stanowią ogromny potencjał dla teraźniejszości i przyszłości Kościoła i naszych narodów , jako uczniowie i misjonarze Pana Jezusa . Młodzi ludzie są wrażliwi na odkrywanie swojego powołania, by być przyjaciółmi i uczniami Chrystusa. Są wezwani, by być „ strażnikami jutra ” , angażując się w odnowę świata w świetle Bożego planu . Nie boją się poświęcenia ani oddania własnego życia , ale boją się życia bez sensu . Ze względu na swoją hojność są powołani do służenia braciom i siostrom , zwłaszcza tym najbardziej potrzebującym, całym swoim czasem i życiem . Mają zdolność przeciwstawiania się fałszywym iluzjom szczęścia i zwodniczym rajom narkotyków, przyjemności , alkoholu i wszelkich form przemocy . W poszukiwaniu sensu życia są zdolni i wrażliwi na odkrywanie - szczególnego powołania, jakie kieruje do nich Pan Jezus . Jako uczniowie-misjonarze nowe pokolenia są wezwane do przekazywania swoim młodym braciom i siostrom, bez żadnej różnicy , strumienia życia pochodzącego od Chrystusa i do dzielenia się nim we wspólnocie, budując Kościół i społeczeństwo.

444. Z drugiej strony , z niepokojem zauważamy, że niezliczona liczba młodych ludzi na naszym kontynencie doświadcza sytuacji, które znacząco na nich wpływają: skutków ubóstwa , które ograniczają harmonijny rozwój ich życia i generują wykluczenie; socjalizacji , której przekaz wartości nie odbywa się już przede wszystkim w tradycyjnych instytucjach , ale w nowych środowiskach, niepozbawionych silnego elementu alienacji ; ich podatności na nowe formy ekspresji kulturowej , będące produktem globalizacji , która wpływa na ich własną tożsamość osobistą i społeczną. Są oni łatwym łupem dla nowych propozycji religijnych.

J UAN PAUL 11 , *Orędzie na XVIII Światowy Dzień Młodzieży , Toronto* , 28 lipca 2002 r . , nr 6 .

251

Religijne i pseudoreligijne. Kryzys , przez który przechodzi dziś rodzina , powoduje głębokie braki emocjonalne i konflikty .

445. Są oni w dużym stopniu dotknięci niską jakością edukacji, która pozostawia ich poniżej niezbędnego poziomu konkurencyjności , pogłębioną przez redukcjonistyczne podejścia antropologiczne , które ograniczają ich horyzonty życiowe i utrudniają podejmowanie trwałych decyzji . Zauważalny jest brak młodych ludzi w polityce z powodu nieufności generowanej przez korupcję , złą sławę polityków i dążenie do osobistych interesów ponad dobro wspólne . Wskaźnik samobójstw wśród młodych ludzi jest powodem do niepokoju . Inni nie mają możliwości studiowania lub pracy , a wielu opuszcza swoje kraje, ponieważ nie mogą znaleźć tam przyszłości , co nadaje zjawisku ludzkiej mobilności i migracji młodzieńcze oblicze. Niepokojące jest również nieselektywne i nadużyciowe korzystanie z komunikacji wirtualnej przez wielu młodych ludzi.

446. W obliczu tych wyzwań sugerujemy podjęcie następujących działań:

a) Odnowić , w ścisłej jedności z rodziną, w sposób skuteczny i realistyczny , preferencyjną opcję na rzecz ludzi młodych , w kontynuacji poprzednich Konferencji Generalnych , nadając nowy impuls Duszpasterstwu Młodzieży we wspólnotach kościelnych (diecezjach , parafiach , ruchach itp .) .

b) Wspierać ruchy kościelne , których pedagogia jest - ukierunkowana na ewangelizację ludzi młodych , i zapraszać je do ofiarniejszego oddawania bogactw charyzmatycznych , edukacyjnych i misyjnych na rzecz Kościołów lokalnych .

c) Zaproponować młodym ludziom spotkanie z żywym Jezusem Chrystusem i naśladowanie Go w Kościele , w świetle planu Bożego , który gwarantuje pełną realizację ich godności jako istot ludzkich , zachęca ich do kształtowania osobowości i proponuje konkretną opcję powołaniową : kapłaństwo , życie konsekrowane lub małżeństwo . Podczas procesu towarzyszenia

Kształcenie zawodowe będzie stopniowo wprowadzać młodych ludzi w modlitwę osobistą i ***lectio divina ,*** częste przystępowanie do sakramentów Eucharystii i pojednania, ***kierownictwo duchowe*** i apostolstwo .

d) W duszpasterstwie młodzieży priorytetowo traktowane będą procesy wychowania i dojrzewania w wierze , jako odpowiedź na potrzebę sensu i ukierunkowania życia oraz gwarancję zaangażowania misyjnego . W szczególności podejmowane będą wysiłki na rzecz prowadzenia atrakcyjnej katechezy dla młodzieży, wprowadzającej w tajemnicę Chrystusa i ukazującej piękno niedzielnej Eucharystii , prowadząc do odkrycia w niej żywego Chrystusa i fascynującej tajemnicy Kościoła .

e) Duszpasterstwo Młodzieży będzie pomagać młodym ludziom w stopniowym rozwijaniu ich działalności społecznej i politycznej oraz zmianie struktur , zgodnie z nauką społeczną Kościoła, czyniąc swoją preferencyjną i ewangeliczną opcję na rzecz ubogich i potrzebujących .

f) Należy pilnie zapewnić młodym ludziom szkolenia, aby mieli szanse na rynku pracy i zapobiec ich popadaniu w narkotyki i przemoc.

g) W metodologiach duszpasterskich należy dążyć do większej harmonii między światem dorosłych i światem młodzieży.

h) Zapewnienie uczestnictwa młodzieży w pielgrzymkach, w krajowych i światowych Dniach Młodzieży, poprzez odpowiednie przygotowanie duchowe i misyjne oraz przy wsparciu duszpasterzy .

9.4 DOBRO STARSZYCH

44 7. Wydarzenie ofiarowania w świątyni (por. Łk 2 , 41-43)

50) przedstawia nam spotkanie pokoleń: dzieci i osób starszych . Dziecka , które przychodzi na świat , przyjmując i wypełniając Prawo , i osób starszych , które świętują je z radością Ducha Świętego .

Dzieci i osoby starsze budują przyszłość społeczności . Dzieci, ponieważ będą kontynuować historię, a osoby starsze, ponieważ przekazują doświadczenie i mądrość swojego życia .

448. Szacunek i wdzięczność dla osób starszych powinny okazywać przede wszystkim ich własne rodziny. Słowo Boże na wiele sposobów wzywa nas do szacunku i doceniania naszych starszych i starszych . Zachęca nas wręcz do uczenia się od nich z wdzięcznością i towarzyszenia im w ich samotności i słabości. Słowa Jezusa : ,, Ubogich zawsze mieć będziecie u siebie i będziecie mogli im pomóc, kiedy zechcecie ” (Mk 14 , 7) , z pewnością można zrozumieć w odniesieniu do nich, ponieważ są oni częścią każdej rodziny, miasta i narodu. Jednak często są zapominani lub zaniedbywani przez społeczeństwo , a nawet przez własnych krewnych .

449. Wielu naszych starszych poświęciło swoje życie dla dobra swoich rodzin i społeczności, każdy zgodnie ze swoimi okolicznościami i powołaniem . Wielu z nich to prawdziwi uczniowie-misjonarze Jezusa poprzez swoje świadectwo i swoje czyny . Zasługują na to, aby być uznanymi za synów i córki Boga , powołanych do dzielenia się pełnią miłości i bycia kochanymi , szczególnie z powodu krzyża, który niosą z powodu choroby, ograniczonej sprawności lub samotności . Rodziny nie powinny skupiać się wyłącznie na trudnościach życia z nimi lub opieki nad nimi. Społeczeństwo nie może uważać ich za ciężar lub brzemię . Jest godne ubolewania, że w niektórych krajach brakuje polityki społecznej, która odpowiednio uwzględniałaby potrzeby osób starszych, czy to emerytów, pobierających renty , chorych czy porzuconych. Dlatego wzywamy do opracowania sprawiedliwej i współczującej polityki społecznej , która zaspokoi te potrzeby.

450. Kościół zobowiązuje się do zapewnienia holistycznej opieki wszystkim osobom starszym, pomagając im w pełnieniu roli uczniów Chrystusa w ich obecnej sytuacji oraz włączając ich w misję ewangelizacyjną, tak dalece, jak to możliwe. Dlatego też , wyrażając wdzięczność za pracę wykonywaną już przez siostry zakonne , braci zakonnych i wolontariuszy, Kościół dąży do odnowienia swoich struktur duszpasterskich i szkolenia jeszcze większej liczby osób , aby rozwijać tę cenną posługę miłości.

9.5 GODNOŚĆ I UDZIAŁ KOBIET

451. Chrześcijańska antropologia podkreśla równą godność mężczyzn i kobiet , opartą na ich stworzeniu na obraz i podobieństwo Boga . Tajemnica Trójcy Świętej zaprasza nas do życia jako wspólnota równych sobie w naszych różnicach . W epoce wyraźnego macho , praktyka Jezusa była decydująca w oznaczaniu godności kobiet i ich niezaprzeczalnej wartości : rozmawiał z nimi (por. J 4, 27) , okazywał szczególne miłosierdzie grzesznikom (por. Łk 7 , 36-50; J 8, 11), uzdrawiał je (por . Mk 5, 25-34) , przywracał im godność (por. J 8 , 1-11) , wybierał je jako pierwszych świadków swego zmartwychwstania (por. Mt 28 , 9-10) i włączał kobiety do grupy osób najbliższych Mu (por. Łk 8 , 1-3) . Postać Maryi , uczennicy par excellence wśród uczniów , ma fundamentalne znaczenie dla odzyskania tożsamości kobiet i ich wartości w Kościele . Pieśń *Magnificat* ukazuje Maryję jako kobietę zdolną do zaangażowania się w swoją rzeczywistość i mającą wobec niej proroczy głos .

452. Relacja między kobietami i mężczyznami opiera się na wzajemności i wzajemnej współpracy . Polega na harmonii , uzupełnianiu się i współpracy . Kobiety , wraz z mężczyznami , ponoszą odpowiedzialność za teraźniejszość i przyszłość naszego społeczeństwa .

453. Ubolewamy, że niezliczone kobiety ze wszystkich środowisk nie są doceniane w swojej godności , są często pozostawiane same sobie i porzucane , a ich bezinteresowne poświęcenie, a nawet heroiczna hojność w opiece i wychowaniu dzieci oraz w przekazywaniu wiary w rodzinie , nie są wystarczająco doceniane . Ich niezbędny i wyjątkowy udział w budowaniu bardziej ludzkiego życia społecznego i w budowaniu Kościoła nie jest odpowiednio doceniany ani promowany. Jednocześnie ich pilna potrzeba godności i uczestnictwa jest wypaczana przez prądy ideologiczne , naznaczone kulturowym piętnem społeczeństw konsumpcyjnych i rozrywkowych, które są zdolne do poddawania kobiet nowym formom zniewolenia . W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach konieczne jest przezwyciężenie patriarchalnej mentalności, która ignoruje

nowość chrześcijaństwa , w którym uznaje się i głosi „ równą godność i odpowiedzialność kobiet w stosunku do mężczyzn ” .

252

454. W tym czasie dla Ameryki Łacińskiej i Karaibów pilnie należy wsłuchać się w wołanie , tak często uciszane , kobiet, które doświadczają licznych form wykluczenia i przemocy we wszystkich jej przejawach i na wszystkich etapach życia . Wśród nich kobiety ubogie , rdzenne i afroamerykańskie doświadczają podwójnej marginalizacji . Konieczne jest, aby wszystkie kobiety mogły w pełni uczestniczyć w życiu kościelnym , rodzinnym, kulturalnym , społecznym i gospodarczym , tworząc przestrzenie i struktury -
455. sprzyjające większej integracji .

Kobiety stanowią na ogół większość w naszych wspólnotach . To one przekazują wiarę przede wszystkim jako osoby duchowne i współpracowniczki pastorów , którzy muszą się nimi opiekować ,
456. cenić je i szanować .

Pilnie należy doceniać macierzyństwo jako wspaniałą misję dla kobiet . Nie koliduje ono z ich rozwojem zawodowym i wypełnianiem wszystkich ról, co pozwala im być wiernymi pierwotnemu zamysłowi Boga , który powierza ludzkiej parze misję czynienia świata lepszym . Kobiety są niezastąpione w domu, w wychowywaniu dzieci i przekazywaniu wiary . Nie wyklucza to jednak potrzeby ich aktywnego udziału w budowaniu społeczeństwa . W tym celu konieczne jest wspieranie holistycznego wychowania , aby kobiety mogły wypełniać swoją
457. misję w rodzinie i społeczeństwie .

Mądrość Bożego planu wymaga od nas wspierania rozwoju kobiecej tożsamości kobiet w wzajemności i komplementarności z tożsamością mężczyzn . Dlatego Kościół jest powołany do dzielenia się , kierowania i wspierania projektów promujących kobiety w istniejących organizacjach społecznych , uznając istotną i duchową posługę, jaką kobiety w sobie niosą: przyjmowania darów.

252

Życie, przyjmowanie go, karmienie, rodzenie, podtrzymywanie , towarzyszenie mu i rozwijanie jego kobiecości, tworząc przyjazne przestrzenie wspólnoty i komunii . Macierzyństwo nie jest wyłącznie rzeczywistością biologiczną, ale wyraża się na wiele sposobów . Powołanie macierzyńskie realizuje się poprzez wiele form miłości , zrozumienia i służby innym. Wymiar macierzyński realizuje się również na przykład w adopcji dzieci , oferując im ochronę i dom . Zaangażowanie Kościoła w tym obszarze ma charakter etyczny i głęboko ewangeliczny .

458. Proponujemy kilka działań duszpasterskich :

a) Promować taką organizację duszpasterstwa, która pomoże odkryć i rozwinąć w każdej kobiecie, w środowisku kościelnym i społecznym, „geniusz kobiecy"25,3 i promować jak najszerszy udział kobiet .

b) Zapewnić skuteczną obecność kobiet w posługach powierzonych świeckim w Kościele , a także w organach planowania duszpasterskiego i podejmowania decyzji , doceniając ich wkład .

c) Towarzyszenie stowarzyszeniom kobiet, które zmagają się z przezwyciężaniem trudnych sytuacji , bezbronności lub wykluczenia .

d) Promować dialog z władzami w celu opracowania programów , przepisów i polityk publicznych, które umożliwią kobietom pogodzenie życia zawodowego z ich obowiązkami jako matek .

459.

9.6 ODPOWIEDZIALNOŚĆ MĘŻCZYZNY I OJCA RODZINY

Człowiek , na swój wyjątkowy sposób , jest powołany przez Boga życia do zajęcia pierwotnego i niezbędnego miejsca w budowaniu społeczeństwa , w tworzeniu kultury i w tworzeniu historii. Głęboko zmotywowany piękną rzeczywistością

253

J *UAN* PAWEŁ II , *List do kobiet , 29 czerwca* 1995 , nr *1* 1 .

Miłość, której źródłem jest Jezus Chrystus, sprawia, że mężczyzna czuje się silnie powołany do założenia rodziny. Tam , w zasadniczej postawie wzajemności i komplementarności, przeżywa i docenia, dla pełni swojego życia , aktywne i niezastąpione bogactwo wkładu kobiety, które pozwala mu jaśniej rozpoznać własną tożsamość .

460. We wszystkich dziedzinach swojego powołania i misji mężczyzna , jako osoba ochrzczona, powinien czuć się posłany przez Kościół, by dawać świadectwo jako uczeń i misjonarz Jezusa Chrystusa. Niestety , w wielu przypadkach rezygnuje z tej odpowiedzialności i deleguje ją kobietom lub żonom .

461. Tradycyjnie musimy przyznać, że w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach znaczny odsetek mężczyzn pozostał w dużej mierze oderwany od Kościoła i zaangażowania, do którego są powołani w nim . W ten sposób oddalili się od Jezusa Chrystusa, pełni życia, za którą tak głęboko tęsknią i której tak bardzo szukają. Ten rodzaj dystansu lub obojętności ze strony mężczyzn , który poważnie podważa styl naszej konwencjonalnej opieki duszpasterskiej , przyczynia się do rosnącego rozdziału między wiarą a kulturą, do stopniowej utraty tego, co wewnętrznie istotne i nadaje sens , do kruchości w odpowiednim rozwiązywaniu konfliktów i frustracji , do słabości w opieraniu się naporowi i pokusom konsumpcjonistycznej , frywolnej i konkurencyjnej kultury itd. Wszystko to sprawia, że są oni podatni na style życia, które , choć prezentowane jako atrakcyjne , ostatecznie okazują się nieludzkie. U wielu z nich pojawia się pokusa uległości wobec przemocy , niewierności, nadużywania władzy , uzależnienia od narkotyków, alkoholizmu , macho, korupcji i porzucenia roli rodzicielskiej .

462. Z drugiej strony, duży odsetek mężczyzn odczuwa presję ze strony rodziny, pracy i zobowiązań społecznych . Brakuje im większego zrozumienia , akceptacji i uczucia ze strony bliskich , przez co są oni cenieni na podstawie ich wkładu materialnego i brakuje im przestrzeni , w której mogliby nawiązać kontakt .

Swobodnie wyrażając swoje najgłębsze uczucia , narażają się na sytuację głębokiego niezadowolenia , która pozostawia ich na łasce dezintegrującej siły współczesnej kultury. Biorąc pod uwagę tę sytuację i jej konsekwencje dla życia małżeńskiego i dzieci , konieczne jest promowanie szczególnej troski duszpasterskiej o ojców we wszystkich naszych Kościołach partykularnych .

463. Proponowane są następujące działania duszpasterskie :

a) Przejrzyj treści różnych katechez przygotowujących do sakramentów , a także działalności kościelnej i ruchów związanych z duszpasterstwem rodzin , aby promować - głoszenie i refleksję nad powołaniem, do którego człowiek jest powołany w małżeństwie , rodzinie, Kościele i społeczeństwie.

b) Aby głębiej wniknąć , w odpowiednich przykładach duszpasterskich , w szczególną rolę , jaka przypada mężczyźnie w budowaniu rodziny jako Kościoła domowego, zwłaszcza jako ucznia i misjonarza ewangelizującego swój dom .

c) Promowanie , we wszystkich obszarach edukacji katolickiej i duszpasterstwa młodzieży , głoszenia i rozwoju wartości i postaw, które pozwolą młodym mężczyznom i kobietom rozwinąć umiejętności pozwalające im wspierać rolę mężczyzn w życiu małżeńskim , w sprawowaniu ojcostwa i w wychowaniu wiary ich dzieci.

d) Rozwijanie na uniwersytetach katolickich , w świetle - antropologii i moralności chrześcijańskiej , niezbędnych badań i refleksji , które pozwolą nam zrozumieć obecną sytuację świata ludzi , konsekwencje wpływu obecnych modeli kulturowych na ich tożsamość i misję, a także wskazówki , które mogą pomóc w opracowaniu wytycznych duszpasterskich w tym zakresie.

e) Potępić neoliberalną mentalność, która w ojcu rodziny widzi jedynie narzędzie produkcji i

zysku , spychając go nawet w rodzinie do roli zwykłego żywiciela rodziny . Coraz powszechniejsza praktyka polityk publicznych i inicjatyw prywatnych , promujących nawet niedzielę jako dzień roboczy, jest głęboko destrukcyjnym środkiem dla rodziny i rodziców .

f) Zachęcać mężczyzn do czynnego uczestnictwa w życiu Kościoła , tworząc i promując przestrzenie i usługi we wskazanych dziedzinach.

9.7 KULTURA ŻYCIA: JEJ GŁOSZENIE I JEJ OBRONA

464. Ludzie , stworzeni na obraz i podobieństwo Boga , posiadają również wrodzoną godność, której nie możemy deptać i którą - jesteśmy powołani szanować i promować. Życie jest darem od Boga , darem i odpowiedzialnością, którą musimy pielęgnować od poczęcia , przez wszystkie jego etapy , aż do naturalnej śmierci , bez relatywizmu.

465. Globalizacja wpływa na naukę i jej metody , ignorując względy etyczne . My, uczniowie Jezusa, musimy wnieść Ewangelię na wielką scenę nauki , promować dialog między nauką a wiarą i w tym kontekście bronić życia . Dialog ten musi być prowadzony poprzez etykę, a w szczególnych przypadkach poprzez dobrze ugruntowaną bioetykę . Bioetyka działa na tej epistemologicznej podstawie , w sposób interdyscyplinarny , gdzie każda nauka wnosi swoje wnioski .

466. Nie możemy uciec od tego wyzwania dialogu między wiarą , rozumem i nauką . Nasz priorytet dla życia i rodziny , obarczony problemami, które są dyskutowane w kwestiach etycznych i bioetycznych , wzywa nas do rozjaśniania ich Ewangelią i Magisterium Kościoła . 254

467. Dziś stoimy przed nowymi wyzwaniami, które wymagają od nas bycia głosem tych, którzy głosu nie mają . Dziecko rosnące w łonie matki i

254 Por . J U A NP A B LO 11 , FR , 14 września 1998 r .

Ludzie u schyłku swojego życia są wołaniem o godne życie, które woła do nieba i musi nas głęboko poruszyć . Liberalizacja i trywializacja praktyk aborcyjnych to odrażające zbrodnie , podobnie jak eutanazja , manipulacje genetyczne i embrionalne , nieetyczne badania medyczne , kara śmierci i wiele innych sposobów atakowania godności i życia istoty ludzkiej . Jeśli chcemy podtrzymać solidne i nienaruszalne podstawy praw człowieka , konieczne jest uznanie, że życie ludzkie musi być zawsze chronione , od samego momentu poczęcia . W przeciwnym razie okoliczności i interesy możnych zawsze znajdą usprawiedliwienie dla znęcania się nad ludźmi .

468. Pragnienie życia, pokoju , braterstwa i szczęścia nie znajduje odpowiedzi pośród bożków zysku i wydajności , obojętności na cierpienie innych, ataków na życie nienarodzone , śmiertelności niemowląt, degradacji niektórych szpitali i wszelkich form przemocy wobec dzieci , młodzieży , mężczyzn i kobiet . Podkreśla to wagę walki o życie , godność i integralność osoby ludzkiej . Fundamentalna obrona godności i tych wartości zaczyna się w rodzinie.

469. Aby umożliwić uczniom i misjonarzom chwalenie Boga, dziękowanie za życie i służenie mu , proponujemy następujące działania :

a) Kontynuujcie propagowanie w Konferencjach Episkopalnych i diecezjach kursów na temat rodziny i zagadnień etycznych dla biskupów i duszpasterzy, które mogą pomóc w solidnym podtrzymywaniu dialogów na temat konkretnych problemów i sytuacji życiowych.

b) Zapewnienie księżom , diakonom , osobom zakonnym i świeckim dostępu do studiów uniwersyteckich z zakresu - moralności rodziny i zagadnień etycznych

Por. E V.

255

cas i , gdzie to możliwe , bardziej specjalistyczne kursy bioetyki [256].

c) Promowanie forów , paneli , seminariów i kongresów, które - będą poświęcone badaniu , refleksji i analizie konkretnych bieżących problemów dotyczących życia w jego różnych przejawach , a nade wszystko dotyczących człowieka , zwłaszcza w kontekście poszanowania życia od poczęcia do naturalnej śmierci.

d) Zwracamy się do uniwersytetów katolickich z prośbą o zorganizowanie programów studiów bioetycznych dostępnych dla wszystkich oraz o zajęcie publicznego stanowiska w najważniejszych kwestiach bioetyki .

e) Utworzyć w ramach każdej Konferencji Episkopatu komisję ds. etyki i bioetyki, złożoną z osób przeszkolonych w tej dziedzinie , aby zagwarantować wierność i poszanowanie Magisterium Kościoła w kwestii życia. Komisja ta byłaby odpowiedzialna za badanie, studiowanie, omawianie i aktualizowanie wiedzy Kościoła w miarę potrzeb debaty publicznej. Zajmowałaby się ona problemami lokalnymi , krajowymi i globalnymi , broniąc i promując życie, gdy zachodzi taka potrzeba.

f) Oferowanie parom małżeńskim szkoleń na temat - odpowiedzialnego rodzicielstwa i stosowania naturalnych metod kontroli urodzeń jako wymagającej pedagogiki życia i miłości ?

g) Wspierać i towarzyszyć duszpastersko , ze szczególną czułością i solidarnością, kobietom, które zdecydowały się nie dokonać aborcji , a także z miłosierdziem przyjmować te , które się jej poddały , pomagać im w uleczeniu głębokich ran i zachęcać je do bycia obrońcami życia . Aborcja stwarza dwie ofiary : z pewnością dziecko , ale także matkę .

256

257 Por. Papieska Rada ds. Rodziny , Rodzina i *Kwestie Etyczne , 2006.*
Por. EV 97 , HV 10.

h) Wspieranie kształcenia i działalności kompetentnych świeckich , zachęcanie ich do organizowania się w celu obrony życia i rodziny oraz do uczestnictwa w organizacjach krajowych i międzynarodowych .

i) Aby zapewnić uwzględnienie prawa do sprzeciwu sumienia w ustawodawstwie i jego respektowanie przez administrację publiczną .

9.8 DBANIE O ŚRODOWISKO

470. Jako uczniowie Jezusa czujemy się zaproszeni do dziękczynienia za dar stworzenia , odzwierciedlenie mądrości i piękna Stwórcy Logos . W cudownym planie Boga mężczyźni i kobiety są powołani do życia w komunii z Nim, w komunii ze sobą nawzajem i z całym stworzeniem. Bóg życia powierzył swoje dzieło stworzenia ludzkości, aby je „ uprawiała i doglądała ” (Rdz 2,15) . Jezus *doskonale* zdawał sobie sprawę z troski Ojca o stworzenia, które karmi (por. Łk 12,24) i zdobi (por. Łk 12,27) . A wędrując ścieżkami swojej ojczyzny , nie tylko zatrzymywał się , by kontemplować piękno natury , ale także zapraszał swoich uczniów do rozpoznawania ukrytego przesłania w rzeczach (por. Łk 12,24-27 ; J 4,35) . Stworzenia Ojca oddają Mu chwałę „ swoim istnieniem ” [258] , dlatego też człowiek powinien posługiwać się nimi z troską i delikatnością [259] .

471. W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach rośnie świadomość natury jako wolnego dziedzictwa , które otrzymujemy do ochrony , jako cennej przestrzeni ludzkiego współistnienia i jako odpowiedzialnego gospodarowania ludzkością dla dobra ogółu . To dziedzictwo często wydaje się kruche i bezbronne wobec potęg ekonomicznych i technologicznych . Dlatego , jako prorocy życia , pragniemy podkreślić, że w interwencjach …

258 CC E 2416 .

259 Por. CC E 2418 .

Interesy grup ekonomicznych , które irracjonalnie rabują źródła życia , szkodząc całym narodom i samej ludzkości , nie powinny górować nad zasobami naturalnymi. Przyszłe pokolenia mają prawo odziedziczyć zamieszkany świat , a nie planetę z zanieczyszczonym powietrzem . Na szczęście niektóre szkoły katolickie zaczęły wprowadzać edukację o odpowiedzialności ekologicznej do swoich programów nauczania .

472. Kościół składa podziękowania wszystkim, którym leży na sercu ochrona życia i środowiska . Szczególną uwagę należy poświęcić najpoważniejszym, trwającym zniszczeniom ekologii człowieka . Jest blisko rolników, którzy z hojną miłością ciężko pracują na roli , aby zapewnić utrzymanie swoim rodzinom , niekiedy w niezwykle trudnych warunkach , i zapewnić wszystkim dostęp do owoców ziemi . Szczególnie ceni ludność tubylczą za szacunek dla przyrody i miłość do Matki Ziemi jako źródła pożywienia, wspólnego domu i ołtarza dzielenia się z innymi.

473. Bogactwo naturalne Ameryki Łacińskiej i Karaibów jest obecnie eksploatowane w sposób nieracjonalny, co powoduje straty , a nawet śmierć w całym naszym regionie . Obecny model gospodarczy, który stawia niepohamowaną pogoń za bogactwem ponad życie ludzi i społeczności oraz racjonalny szacunek dla przyrody , ponosi ogromną odpowiedzialność w tym procesie . Niszczenie naszych lasów i bioróżnorodności poprzez drapieżne i egoistyczne podejście pociąga za sobą moralną odpowiedzialność tych, którzy je promują , ponieważ zagraża życiu milionów ludzi, a zwłaszcza siedliskom chłopów i rdzennej ludności , którzy są zmuszani do życia na zboczach wzgórz i w dużych miastach, stłoczeni w slumsach . Nasz region musi rozwijać się w rolnictwie i przemyśle, aby docenić bogactwo swoich ziem i potencjał ludzki w służbie dobru wspólnemu, ale nie możemy ignorować problemów…

Oprócz niekontrolowanej i gwałtownej industrializacji naszych miast i wsi, która zanieczyszcza środowisko wszelkiego rodzaju odpadami organicznymi i chemicznymi , należy również zwrócić uwagę na przemysł wydobywczy , który – jeśli nie kontroluje i nie przeciwdziała swojemu szkodliwemu wpływowi na środowisko – prowadzi do wylesiania , zanieczyszczenia wody i przekształcania eksploatowanych terenów w rozległe pustynie .

4.7.4 W świetle tej sytuacji przedstawiamy kilka propozycji i wytycznych :

a) Ewangelizować nasze narody, aby odkryły dar stworzenia , potrafiły kontemplować je i troszczyć się o nie jako o dom wszystkich istot żywych i macierz życia na planecie , aby odpowiedzialnie sprawować ludzkie panowanie nad ziemią i jej zasobami , aby mogła ona wydać wszystkie swoje owoce w swoim powszechnym przeznaczeniu , wychowując do stylu życia opartego na solidarności i wstrzemięźliwości .

b) Pogłębianie obecności pasterskiej w najsłabszych populacjach zagrożonych drapieżnym rozwojem oraz wspieranie ich w wysiłkach na rzecz osiągnięcia sprawiedliwego podziału ziemi, wody i przestrzeni miejskich.

c) Poszukiwać alternatywnego modelu rozwoju , wszechstronnego i opartego na solidarności , opartego na etyce uwzględniającej odpowiedzialność za autentyczną ekologię naturalną i ludzką , opartego na ewangelii sprawiedliwości , solidarności i powszechnym przeznaczeniu dóbr , a także wykraczającego poza utylitarną i indywidualistyczną logikę , która nie podporządkowuje władzy ekonomicznej i technologicznej kryteriom etycznym . Dlatego musimy zachęcać naszych rolników do organizowania się w taki sposób , aby mogli realizować swoje sprawiedliwe żądania .

[261] P P 20 , „ [Prawdziwy rozwój] jest przejściem każdego z nas od mniej humanitarnych warunków życia do bardziej humanitarnych warunków ” .

d) Skupiać nasze wysiłki na propagowaniu polityk publicznych i angażowaniu obywateli w życie społeczeństwa, które gwarantują ochronę , zachowanie i odnowę przyrody .

e) Określić środki monitorowania i kontroli społecznej nad stosowaniem międzynarodowych norm ochrony środowiska w różnych krajach .

475. Podnoszenie świadomości w Ameryce na temat znaczenia Amazonii dla całej ludzkości . Ustanowienie , wśród Kościołów lokalnych w różnych krajach Ameryki Południowej położonych w dorzeczu Amazonki , wspólnego podejścia duszpasterskiego o zróżnicowanych priorytetach, w celu stworzenia modelu rozwoju, który stawia ubogich na pierwszym miejscu i służy dobru wspólnemu . Wspieranie , poprzez niezbędne zasoby ludzkie i finansowe , Kościoła żyjącego w Amazonii, aby mógł on nadal głosić Ewangelię Życia i rozwijać swoją działalność duszpasterską w zakresie formacji świeckich i księży poprzez seminaria , kursy , wymiany , wizyty we wspólnotach i materiały edukacyjne .

10

NASZE MIASTA I KULTURA

10.1 KULTURA I JEJ EWANGELIZACJA

476. Kultura , w najszerszym znaczeniu , oznacza szczególny sposób, w jaki ludzie i narody pielęgnują swoją relację z naturą i braćmi , z samym sobą i z Bogiem , aby osiągnąć w pełni ludzką egzystencję.262 Jako taka jest ona wspólnym dziedzictwem narodów , w tym Ameryki Łacińskiej i Karaibów.

477. Piąta Konferencja w Aparecidzie patrzy pozytywnie i z autentyczną empatią na różne formy kultury obecne na naszym kontynencie . Wiara jest właściwie wyznawana , rozumiana i przeżywana tylko wtedy , gdy głęboko wnika w podłoże kulturowe danego narodu.263 w ten sposób staje się jasne pełne znaczenie kultury dla ewangelizacji . Zbawienie bowiem przyniesione przez Jezusa Chrystusa musi być światłem i siłą dla wszystkich tęsknot , radosnych lub bolesnych sytuacji oraz pytań obecnych w kulturach poszczególnych narodów . Spotkanie wiary z kulturami

Por . GS 5 3 .

26 Por . JAN PAWEŁ 11 , *Przemówienie do uczestników Światowego Kongresu* Ogólnego *Ruchu Akcji Kulturalnej ,* 16 stycznia 1982 *r* .

2

26

3

Oczyszcza ich , pozwala im rozwijać swój potencjał i wzbogaca ich . Bo wszyscy ostatecznie szukają prawdy, którą jest Chrystus (J 14 , 6) .

478. Wraz z Ojcem Świętym składamy dziękczynienie za to, że Kościół , ,, pomagając wiernym chrześcijanom żyć wiarą z radością i konsekwencją ” , był przez całą swoją historię na tym kontynencie twórcą i promotorem kultury : ,, Wiara w Boga ożywiała życie i kulturę tych ludów przez ponad pięć wieków ”. Rzeczywistość ta - znalazła wyraz w

> *sztuka , muzyka , literatura i przede wszystkim tradycje religijne oraz język , synkracja to nasz naród , zjednoczony tą samą historią i tym samym wyznaniem , tworzący wielką harmonię w różnorodności kultur i języków* [264] .

479. Poprzez inkulturację wiary Kościół wzbogaca się o nowe formy wyrazu i wartości, coraz skuteczniej objawiając i celebrując tajemnicę Chrystusa , jednocząc wiarę ściślej z życiem i przyczyniając się w ten sposób do pełniejszej katolickości , nie tylko geograficznie , ale i kulturowo . Jednakże to latynoamerykańskie i karaibskie dziedzictwo kulturowe konfrontowane jest ze współczesną kulturą , która ukazuje zarówno blaski, jak i cienie. Musimy spojrzeć na nią z empatią, aby ją zrozumieć , ale także z krytyczną perspektywą, aby odkryć, co w niej jest owocem ludzkich ograniczeń i grzechu. Podlega ona wielu kolejnym zmianom , spowodowanym przez nową wiedzę i odkrycia w nauce i technologii. W ten sposób zanika jeden światopogląd, który oferował wskazówki dotyczące codziennego życia . Dlatego cała odpowiedzialność za budowanie własnej osobowości i kształtowanie tożsamości społecznej spoczywa na jednostce. W ten sposób mamy z jednej strony pojawienie się podmiotowości, poszanowanie godności i wolności każdej jednostki , niewątpliwie ważne osiągnięcie ludzkości.

264 DI I.

Z drugiej strony, ten sam pluralizm porządku kulturowego i religijnego, silnie propagowany przez zglobalizowaną kulturę, kończy się ustanowieniem indywidualizmu jako dominującej cechy współczesnego społeczeństwa , odpowiedzialnej za relatywizm etyczny i kryzys rodziny .

480. Wielu katolików czuje się zdezorientowanych w obliczu tej zmiany kulturowej. Obowiązkiem Kościoła jest wyraźne potępienie „ tych modeli antropologicznych niezgodnych z naturą i godnością człowieka ” 265 . Konieczne jest ukazywanie osoby ludzkiej jako centrum całego życia społecznego i kulturalnego, co prowadzi do : godności bycia stworzonym na obraz i podobieństwo Boże oraz powołania do bycia dziećmi w Synu , wezwanymi do dzielenia Jego życia przez całą wieczność. Wiara chrześcijańska ukazuje nam Jezusa Chrystusa jako ostateczną prawdę o człowieku (por. KPK 266) , wzór, w którym człowiek rozwija się w całym swoim ontologicznym i egzystencjalnym blasku. Głoszenie Go w pełni w naszych czasach wymaga odwagi i ducha prorockiego . Przeciwstawianie kultury śmierci chrześcijańską kulturą solidarności jest nakazem, który dotyczy nas wszystkich i jest stałym celem nauczania społecznego Kościoła. Jednakże głoszenie Ewangelii nie może pomijać współczesnej kultury. Tę kulturę Kościół musi zrozumieć , ocenić i, w pewnym sensie, przyjąć, posługując się językiem zrozumiałym dla współczesnych. Tylko w ten sposób wiara chrześcijańska może jawić się jako istotna i znacząca rzeczywistość zbawienia . Ale ta sama wiara musi również generować alternatywne modele kulturowe dla współczesnego społeczeństwa. Chrześcijanie, wykorzystując otrzymane talenty – talenty , które muszą sobie przyswoić – muszą być kreatywni w swoich dziedzinach : w świecie kultury , polityki, opinii publicznej , sztuki i nauki.

265 **BENEDYKT XV I** , *Przemówienie do korpusu dyplomatycznego , 8 stycznia 2007* **r . GS 22 .**

266

1 0.2 EDUKACJA JAKO DOBRO PUBLICZNE

481. Wcześniej wspomnieliśmy o edukacji katolickiej, ale jako duszpasterze nie możemy ignorować misji państwa w dziedzinie edukacji, a zwłaszcza jego odpowiedzialności za wychowanie dzieci i młodzieży . Instytucje edukacyjne nie powinny ignorować faktu, że otwartość na transcendencję jest wymiarem życia - ludzkiego , a zatem integralna formacja jednostki wymaga włączenia treści religijnych .

482. Kościół wierzy, że

> *Dzieci i młodzież mają prawo być zachęcane do doceniania wartości moralnych z czystym sumieniem i do osobistego ich wyznawania, a także do głębszego poznawania i kochania Boga. Dlatego usilnie błagajcie wszystkich rządzących narodami* lub *odpowiedzialnych za edukację, aby zadbali o to, by młodzież nigdy nie została pozbawiona tego świętego prawa* .²⁶⁷

483. Zważywszy na trudności, jakie napotykamy w tym zakresie w wielu krajach, pragniemy zaangażować się w formację religijną wiernych uczęszczających do publicznych szkół państwowych, starając się towarzyszyć im również poprzez inne możliwości formacyjne w naszych parafiach i diecezjach . Jednocześnie wyrażamy wdzięczność za poświęcenie nauczycieli religii w szkołach publicznych i zachęcamy ich do tego zadania . Zachęcamy ich do promowania kształcenia doktrynalnego i pedagogicznego. Dziękujemy również tym, którzy poprzez modlitwę i życie wspólnotowe starają się być świadkami wiary i konsekwencji w tych szkołach.

267 GE 1.

1 0.3 DUSZPASTERSTWO KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

484. Rewolucja technologiczna i procesy globalizacji ukształtowały - współczesny świat w rozległą kulturę medialną . Oznacza to - zdolność rozpoznawania nowych języków, co może przyczynić się do większej globalizacji i humanizacji. Te nowe języki stanowią kluczowy element kształtowania zmian społecznych.

485. „W naszym stuleciu , pod tak dużym wpływem mediów społecznościowych, początkowe głoszenie wiary, katecheza i dalsze pogłębianie wiary nie mogą obyć się bez tych środków ".

> *Oddane na służbę Ewangelii, dają one możliwość niemal nieograniczonego rozszerzenia zasięgu Słowa Bożego, niosąc Dobrą Nowinę milionom ludzi. Kościół czułby się - winny przed Bogiem, gdyby nie korzystał z tych potężnych środków , które ludzka inteligencja stale doskonali. Dzięki nim Kościół „głosi z dachów"* (por. Mt 10, 27 ; Łk 12, 3) *orędzie, którego jest strażnikiem . W nich znajduje nowoczesną i skuteczną wersję „ambony " . Dzięki* nim *może przemawiać do tłumów* .²⁶⁸

486. Aby formować uczniów i misjonarzy na tym polu, my, biskupi zgromadzeni na Piątej Konferencji, zobowiązujemy się do towarzyszenia osobom przekazującym informacje, starając się :

a) Zrozumieć i docenić tę nową kulturę komunikacji.

b) Promowanie profesjonalnych szkoleń w zakresie kultury komunikacji dla wszystkich agentów i wierzących.

e) Kształcenie kompetentnych i zaangażowanych profesjonalnych komunikatorów o wartościach humanistycznych i chrześcijańskich w transformacji

[26 8] EN 45.

informacja ewangeliczna społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem właścicieli , dyrektorów , programistów , dziennikarzy i nadawców .

d) Wspieranie i optymalizacja działań Kościoła w zakresie tworzenia własnych środków komunikacji społecznej , zarówno w obszarze telewizji i radia , jak i w Internecie oraz w mediach drukowanych .

e) Bądźmy obecni w mediach społecznościowych : prasie , radiu i telewizji , kinie cyfrowym , stronach internetowych , forach i wielu innych systemach, aby przybliżyć im tajemnicę Chrystusa .

f) Kształcenie krytycznego myślenia w zakresie korzystania z mediów od najmłodszych lat .

g) Aby wspierać istniejące i przyszłe inicjatywy w tej dziedzinie w duchu komunii .

h) Ustanowić prawa promujące nową kulturę, która chroni dzieci , młodzież i osoby najbardziej bezbronne , tak aby komunikacja nie naruszała wartości , a przeciwnie , tworzyła ważne kryteria rozeznania [269] .

i) Opracowanie polityki komunikacyjnej, która pomoże zespołom zajmującym się komunikacją duszpasterską oraz mediom działającym w duchu katolickim odnaleźć swoje miejsce w ewangelizacyjnej misji Kościoła .

487. Internet , postrzegany w kontekście komunikacji społecznej, należy rozumieć , zgodnie z tym, co ogłoszono na Soborze Watykańskim II, jako jeden ze „ wspaniałym wynalazków techniki ” [270]

269

270 Por . Papieska Rada *ds* . Rodziny , *Karta Praw Rodzinnych , art* . 5f , 22 października 1983 *r* . *I n t e r M i r i f i c* , n. I .

Dla Kościoła nowy świat cyberprzestrzeni jest wezwaniem do wielkiej przygody wykorzystania jego *potencjału do głoszenia ewangelicznego orędzia . To wyzwanie leży* u *podstaw tego , co na początku tysiąclecia oznacza podążanie za nakazem Pana , „ pójście naprzód ” : Duc in altum ! (Kpł* 5,4 *) 271 .*

488. *Kościół podchodzi do tego nowego medium z realizmem i pewnością siebie . Podobnie jak* inne *narzędzia komunikacji , jest ono środkiem, a nie celem samym w sobie. Internet może oferować wspaniałe możliwości ewangelizacji , jeśli będzie wykorzystywany kompetentnie i z jasną świadomością swoich mocnych i słabych stron.272*

489. Media, generalnie rzecz biorąc, nie zastępują relacji osobistych ani życia lokalnej społeczności. Strony internetowe mogą jednak wzmacniać i stymulować wymianę doświadczeń i informacji, które pogłębiają praktykę religijną poprzez towarzyszenie i przewodnictwo. W rodzinie rodzice powinni również ostrzegać swoje dzieci przed odpowiedzialnym korzystaniem z treści online, aby wspierać ich rozwój edukacyjny i moralny.

490. Biorąc pod uwagę ewidentne wykluczenie cyfrowe, parafie katolickie , wspólnoty , centra kultury i instytucje edukacyjne mogłyby być katalizatorami tworzenia punktów dostępu do sieci i cyfrowych przestrzeni, aby promować integrację , rozwijać nowe - inicjatywy i wykorzystywać istniejące z pozytywnym nastawieniem . W Ameryce Łacińskiej i na Karaibach istnieją czasopisma, gazety , strony internetowe, portale i usługi *online , które oferują* treści informacyjne i edukacyjne , *a* także różnorodne porady religijne i społeczne, takie jak „ kapłan ” , „ doradca duchowy ” i „ doradca zawodowy ” .

271 J UAN PAWEŁ 11 , Orędzie na XXXVI Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu , *Internet : nowe forum głoszenia Ewangelii , nr* 2 *,* 12 maja 2002 *r* .

272 *Ib í d.* 3 .

nauczyciel zawodu ", ,, profesor " , ,, doktor " i wiele innych . Istnieje niezliczona liczba szkół i instytucji katolickich oferujących kursy teologii i kultury biblijnej w trybie nauczania na odległość .

1 0,4 NOWE AREOPAGI I CENTRA DECYZJI

491. Pragniemy pogratulować i dodać otuchy licznym uczniom i misjonarzom Jezusa Chrystusa, którzy swoją konsekwentną obecnością etyczną nadal sieją wartości ewangeliczne w środowiskach, w których tradycyjnie wytwarzana jest kultura , i na nowych areopagach: w świecie komunikacji , budowania pokoju , rozwoju i wyzwolenia narodów, zwłaszcza mniejszości , wspierania kobiet i dzieci, ekologii i ochrony przyrody . Oraz ,, rozległym areopagu kultury , eksperymentów naukowych , stosunków międzynarodowych " 273. Ewangelizacja kultury, daleka od porzucenia preferencyjnej opcji na rzecz ubogich i zaangażowania w rzeczywistość, rodzi się z żarliwej miłości do Chrystusa, który towarzyszy Ludowi Bożemu w misji inkulturacji Ewangelii w historię , żarliwy i niestrudzony w swojej samarytańskiej miłości .

492. Kluczowym zadaniem jest kształcenie myślicieli i decydentów. Aby to osiągnąć , musimy poświęcić wysiłek i kreatywność w kształcenie liderów biznesu, polityków , liderów opinii , świata pracy , liderów związkowych oraz liderów spółdzielczości i społeczności.

493. We współczesnej kulturze pojawiają się nowe pola działalności misyjnej i duszpasterskiej . Jednym z nich jest niewątpliwie duszpasterstwo turystyki i rozrywki, które ma ogromne zastosowanie w klubach , obiektach sportowych, kinach, centrach handlowych i innych miejscach, które codziennie przyciągają uwagę i domagają się ewangelizacji .

RM 3 7 .

Por . Wskazówki *dotyczące duszpasterstwa turystyki , L' Osservátore Romano , wyd .* Włoski, Supplement l . n . 157 , 12 *lipca* 2001 r .

273

274

494. W obliczu tak rozpowszechnionego dziś błędnego poglądu o - niekompatybilności wiary z nauką , Kościół głosi, że wiara nie jest irracjonalna. „ Wiara i rozum to dwa skrzydła, na których duch ludzki unosi się ku kontemplacji prawdy " . 275. Dlatego cenimy tak wielu mężczyzn i kobiet wiary i nauki, którzy nauczyli się dostrzegać w pięknie natury znaki Tajemnicy , miłości i dobroci Boga , a są to świetliste znaki, które pomagają nam zrozumieć, że księga natury i Pismo Święte mówią o tym samym Słowie, które stało się ciałem .

495. Chcemy coraz bardziej cenić przestrzenie dialogu między wiarą a nauką , także w mediach . Jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu jest upowszechnianie refleksji i dzieł wielkich myślicieli katolickich , zwłaszcza XX wieku , jako punktów odniesienia dla właściwego rozumienia nauki .

496. Bóg jest nie tylko najwyższą Prawdą . Jest także najwyższą Dobrocią i
Najwyższe piękno . Dlatego

> *Społeczeństwo potrzebuje artystów , tak samo jak potrzebuje naukowców , techników , robotników , specjalistów , świadków wiary , nauczycieli , ojców i matek , którzy gwarantują rozwój osoby i postęp wspólnoty , dzięki czemu* ma *sublim e of art czym jest ' sztuka ducar ' 2 7 6*

497. Konieczne jest przekazywanie wartości ewangelicznych w sposób pozytywny i proaktywny . Wielu wyraża niezadowolenie nie tyle z treści doktryny Kościoła , co ze sposobu jej przedstawiania. Dlatego opracowując nasze plany duszpasterskie, dążymy do :

a) Wspieranie formacji świeckich, którzy będą potrafili działać jako prawdziwi podmioty kościelne i kompetentni rozmówcy między Kościołem a społeczeństwem oraz między społeczeństwem a Kościołem.

275 FR Preambuła .

276 J UAN PAUL 11 , *List do artystów* , nr *4* , 4 kwietnia *1999* .

b) Optymalizacja wykorzystania mediów katolickich, uczynienie ich bardziej aktywnymi i skutecznymi zarówno w przekazywaniu wiary, jak i w dialogu między Kościołem a społeczeństwem.

c) Współpracujemy z artystami, sportowcami, profesjonalistami z branży mody, dziennikarzami, osobami zajmującymi się komunikacją i prezenterami, a także z producentami medialnymi , intelektualistami, nauczycielami, liderami społeczności i religii .

d) Przywrócić księdzu rolę lidera opinii.

498. Opierając się na doświadczeniach Centrów Wiary i Kultury (Katolickich Centrów Kultury) , będziemy dążyć do tworzenia lub reaktywowania grup dialogu między Kościołem a liderami opinii w różnych dziedzinach. Wzywamy nasze Uniwersytety Katolickie, aby stawały się coraz bardziej ośrodkami tworzenia i upowszechniania - dialogu między wiarą a rozumem oraz myśli katolickiej.

499. Kościoły Ameryki Łacińskiej i Karaibów mają również obowiązek tworzenia możliwości wykorzystania sztuki w katechezie dzieci , młodzieży i dorosłych , a także w różnych formach duszpasterstwa Kościoła. Konieczne jest również, aby działaniom Kościoła w tym zakresie towarzyszył rozwój techniczny i zawodowy, niezbędny dla samej ekspresji artystycznej. Ponadto , niezbędne jest rozwijanie krytycznej świadomości, która pozwala nam oceniać jakość artystyczną naszej pracy według obiektywnych kryteriów .

500. Istotne jest, aby celebracje liturgiczne zawierały elementy artystyczne, które mogą przemienić i przygotować zgromadzenie na spotkanie z Chrystusem . Docenianie istniejących przestrzeni kulturowych , w tym samych kościołów , jest kluczowym zadaniem ewangelizacji poprzez kulturę. W tym kontekście należy również wspierać tworzenie katolickich ośrodków kultury , zwłaszcza w regionach najbardziej upośledzonych , gdzie dostęp do kultury jest najpilniejszy i gdzie istnieje potrzeba pogłębienia naszego rozumienia człowieczeństwa.

10.5 UCZNIOWIE I MISJONARZE W ŻYCIU PUBLICZNYM

501. Uczniowie i misjonarze Chrystusa powinni oświecać światłem Ewangelii wszystkie sfery życia społecznego . Preferencyjna opcja na rzecz ubogich , zakorzeniona w Ewangelii , wymaga duszpasterskiej troski o budowniczych społeczeństwa.277 Jeśli wiele współczesnych struktur generuje ubóstwo , to po części wynika to z braku wierności ewangelicznym zobowiązaniom ze strony wielu chrześcijan , którzy ponoszą szczególną odpowiedzialność polityczną , ekonomiczną i kulturową .

502. Obecna rzeczywistość naszego kontynentu pokazuje, że istnieją

> *zauważalny brak w sferze politycznej , komunikacyjnej i uniwersyteckiej głosów i inicjatyw przywódców katolickich o silnej osobowości i bezinteresownym powołaniu , zgodnych z ich przekonaniami etycznymi i religijnymi 27 8* .

503. Wśród oznak niepokoju, jednym z najistotniejszych jest ewoluująca koncepcja człowieka , zarówno mężczyzn , jak i kobiet . Agresje wobec życia we wszystkich jego formach , zwłaszcza wobec najniewinniejszych i najsłabszych , skrajne ubóstwo i wykluczenie społeczne , korupcja i relatywizm etyczny , a także inne aspekty , wskazują na człowieka, który w praktyce jest zamknięty na Boga i innych .

504. Niezależnie od tego, czy jest to stary, zaostrzony sekularyzm, czy też relatywizm etyczny proponowany jako fundament demokracji , oba te zjawiska sprzyjają potężnym siłom, które dążą do odrzucenia jakiejkolwiek obecności lub wkładu Kościoła w życie publiczne narodów i wywierają na niego presję, by wycofał się do swoich świątyń i nabożeństw „religijnych" . Świadomi rozróżnienia między wspólnotą polityczną a wspólnotą .

277 **Por. E V 5.**
278 DI 4.

Kościół , jako fundament zdrowego społeczeństwa , nie przestaje troszczyć się o dobro wspólne narodów , a w szczególności o obronę niepodlegających negocjacjom zasad etycznych, ponieważ są one zakorzenione w naturze ludzkiej .

505. To świeccy naszego kontynentu , świadomi powołania do świętości na mocy chrztu , powinni być niczym zaczyn w cieście, aby budować doczesne miasto zgodne z zamysłem Boga . Spójność między wiarą a życiem w sferze politycznej, gospodarczej i społecznej wymaga formacji sumienia , która przekłada się na znajomość społecznej nauki Kościoła. Dla odpowiedniego wykształcenia w tej dziedzinie bardzo przydatne będzie Kompendium Społecznej Nauki Kościoła . Piąta Konferencja zobowiązuje się do prowadzenia wnikliwej katechezy społecznej , ponieważ „ życie chrześcijańskie wyraża się nie tylko w cnotach osobistych , ale także w cnotach społecznych i politycznych ” . [279]

506. Uczeń i misjonarz Chrystusa, działający w sferze polityki, gospodarki i centrów decyzyjnych, podlega wpływom kultury, często zdominowanej przez materializm, egoistyczne interesy i koncepcję człowieczeństwa sprzeczną z wizją chrześcijańską . Dlatego niezwykle ważne jest , aby uczeń był ugruntowany w naśladowaniu Pana , co daje mu niezbędną siłę nie tylko do opierania się pokusom materializmu i egoizmu , ale także do budowania wokół siebie moralnego konsensusu w kwestii fundamentalnych wartości, które umożliwiają budowę sprawiedliwego społeczeństwa .

507. Zastanówmy się, jak niezbędna jest integralność moralna u polityków . Wiele krajów Ameryki Łacińskiej i Karaibów , a także na innych kontynentach , żyje w ubóstwie z powodu powszechnego problemu korupcji . Ile dyscypliny integralności moralnej potrzebujemy , rozumiejąc ją w chrześcijańskim sensie jako samokontrolę?

279 DI 3.

Czynić dobro , być sługą prawdy i rozwijać nasze zadania, nie dając się skorumpować przez przysługi, interesy i korzyści . Potrzeba wielkiej siły i wytrwałości, aby zachować uczciwość, która musi zrodzić się z nowego wychowania, przerywającego błędne koło wszechobecnej korupcji . Naprawdę potrzebujemy ogromnego wysiłku, aby rozwijać autentyczne bogactwo moralne, które pozwoli nam przewidywać własną przyszłość .

508. My, biskupi zgromadzeni na Piątej Konferencji, pragniemy towarzyszyć budowniczym społeczeństwa, ponieważ jest to fundamentalne powołanie Kościoła w tym sektorze: kształtowanie sumień, orędownictwo na rzecz sprawiedliwości i prawdy oraz wychowywanie w cnotach indywidualnych i politycznych . Pragniemy apelować do świeckich o poczucie odpowiedzialności, aby byli obecni w życiu publicznym , a konkretnie „ w kształtowaniu niezbędnego konsensusu i sprzeciwianiu się niesprawiedliwościom ” . [281]

10.6 DUSZPASTERSTWO MIEJSKIE

509. Dzisiejsi chrześcijanie nie są już na czele kulturowej produkcji, lecz raczej czerpią z niej wpływy i oddziaływanie . Duże miasta są laboratoriami tej złożonej i pluralistycznej współczesnej kultury.

51 O. Miasto stało się wylęgarnią nowych kultur, które wyłaniają się i utrwalają, posługując się nowym językiem i symboliką. Ta miejska mentalność rozciąga się również na sam świat wiejski. Ostatecznie miasto stara się zharmonizować potrzebę rozwoju z rozwojem potrzeb , często ponosząc porażkę w tym dążeniu .

511. W świecie miejskim zachodzą złożone przemiany społeczno-ekonomiczne , kulturowe , polityczne i religijne, które sprawiają, że staje się on coraz bardziej

280 Por. DI 4.
281 DI 4.

obejmujący wszystkie wymiary życia . Składa się z miast satelickich i dzielnic peryferyjnych .

512. W mieście współistnieją różne kategorie społeczne , takie jak elity ekonomiczne, społeczne i polityczne ; klasa średnia z jej różnymi poziomami; oraz ogromna rzesza biednych . Współistnieją w nim binarne podziały , które codziennie stanowią dla niego wyzwanie: tradycja i nowoczesność, globalność i partykularyzm , inkluzja i wykluczenie , personalizacja i depersonalizacja , język świecki i język religijny , homogeniczność i pluralizm oraz kultura miejska i wielokulturowość .

513. Kościół w swoich początkach formował się w wielkich miastach swoich czasów i wykorzystywał je do rozprzestrzeniania . Dlatego możemy z radością i odwagą prowadzić ewangelizację współczesnych miast. W obliczu nowej rzeczywistości miasta, Kościół podejmuje nowe doświadczenia, takie jak odnowa parafii, sektoryzacja , nowe posługi, nowe stowarzyszenia , grupy, wspólnoty i ruchy . Jednakże zauważalne są postawy lęku wobec duszpasterstwa miejskiego; tendencje do trzymania się przestarzałych metod i przyjmowania postawy obronnej wobec nowej kultury; oraz poczucie bezsilności wobec wielkich wyzwań miast.

514. Wiara uczy nas, że Bóg mieszka w mieście , pośród jego radości , tęsknot i nadziei , a także bólu i cierpienia . Cienie, które naznaczają codzienne życie w miastach , takie jak przemoc , ubóstwo , indywidualizm i wykluczenie , nie mogą powstrzymać nas od szukania i kontemplacji Boga życia, nawet w środowiskach miejskich . Miasta są miejscami wolności i możliwości . W nich ludzie mają szansę spotykać się z innymi, wchodzić w interakcje i żyć razem . W miastach można doświadczyć więzi braterstwa , solidarności i uniwersalności. W nich ludzie są nieustannie wzywani, aby zbliżać się do siebie, żyć obok tych, którzy są inni , akceptować ich i być przez nich akceptowanymi.

515. Planem Boga jest „ Święte Miasto, nowe Jeruzalem ”, które zstępuje z nieba , wraz z Bogiem , „ przyozdobione jak oblubienica zdobna dla swego męża ” , który jest

> *Namiot , który Bóg rozbił wśród ludzi . Będzie obozował z nimi . Oni będą Jego ludem , a sam Bóg będzie z nimi . Rozgrzej łzy swoich oczu , a nie będzie już śmierci , ani żałoby , ani krzyku , ani bólu , bo wszystko , co stare, przeminęło (Obj . 21* , 2-4 *)* .

Ten projekt w całej swej pełni należy do przyszłości , ale już realizuje się w Jezusie Chrystusie, „Alfie i Omedze, Początku i Końcu ” (21, 6), który mówi nam : „ Wszystko czynię nowe ” (21 , 5).

516. Kościół służy urzeczywistnieniu tego Świętego Miasta poprzez głoszenie i życie Słowem, sprawowanie Liturgii, braterską komunię i służbę, szczególnie najuboższym i najbardziej cierpiącym , - przemieniając w ten sposób obecne miasto w Chrystusie , jako zaczyn Królestwa .

51 7. Uznając i doceniając prace odnowy, które już trwają w wielu ośrodkach miejskich , Piąta Konferencja proponuje i zaleca nowe podejście do duszpasterstwa miejskiego, które:

a) Reagowanie na poważne wyzwania rosnącej urbanizacji.

b) Być w stanie sprostać zróżnicowanym i złożonym kategoriom społecznym, ekonomicznym , politycznym i kulturalnym : biednym, klasie średniej i elitom.

c) Rozwijaj w sobie duchowość wdzięczności , miłosierdzia i braterskiej solidarności – postawy typowe dla osoby, która kocha bezinteresownie i nie oczekuje nagrody .

d) Bądźcie otwarci na nowe doświadczenia , style i języki, które mogą ucieleśniać Ewangelię w mieście .

e) Przekształcać parafie coraz bardziej we wspólnoty wspólnot .

f) Skupić się bardziej na doświadczeniu wspólnot środowiskowych, zintegrowanych na szczeblu ponadparafialnym i diecezjalnym .

g) Zintegruj elementy życia chrześcijańskiego: Słowo , liturgię , braterską komunię i służbę , szczególnie tym , którzy cierpią z powodu ubóstwa ekonomicznego i nowych form ubóstwa .

h) Rozprzestrzeniajcie Słowo Boże , głoście je z radością i odwagą oraz dbajcie o formację świeckich, aby mogli odpowiadać na wielkie pytania i aspiracje dzisiejszych czasów oraz integrować się z różnymi środowiskami , strukturami i ośrodkami decyzyjnymi życia miejskiego .

i) Promować opiekę duszpasterską nad przybywającymi do miasta i już tam mieszkającymi , przechodząc od biernego oczekiwania do aktywnego poszukiwania i docierania do osób, które są daleko, stosując nowe strategie, takie jak wizyty domowe , korzystanie z nowych mediów społecznościowych i stała bliskość tego, co stanowi codzienne życie każdej osoby .

j) Zwróćcie szczególną uwagę na świat miejskiego cierpienia , tzn . zajmijcie się tymi, którzy upadli po drodze, a także tymi, którzy są w szpitalach , uwięzieni, wykluczeni , uzależnieni od narkotyków, mieszkańcami nowych peryferii , w nowych urbanizacjach oraz rodzinami, które , rozpadając się , w rzeczywistości żyją razem .

k) Promować obecność Kościoła poprzez nowe parafie i kaplice , wspólnoty chrześcijańskie i ośrodki duszpasterskie w nowych skupiskach ludzkich, które szybko rosną na peryferiach dużych miast z powodu migracji wewnętrznych i sytuacji wykluczenia.

518. Aby mieszkańcy ośrodków miejskich i ich peryferii , wierzący i niewierzący, mogli znaleźć w Chrystusie pełnię życia , czujemy pilną potrzebę, aby duszpasterze, jako uczniowie i misjonarze, starali się rozwijać :

a) Styl pasterski dostosowany do realiów miejskich, ze szczególnym uwzględnieniem języka , struktur i praktyk pasterskich oraz harmonogramów .

b) Organiczny i ustrukturyzowany plan duszpasterski, który integruje parafie, wspólnoty życia konsekrowanego , małe wspólnoty , ruchy i instytucje mające wpływ na miasto we wspólnym projekcie, mającym na celu dotarcie do całego miasta . W przypadku dużych miast z kilkoma diecezjami konieczny jest plan międzydiecezjalny.

c) Podział parafii na mniejsze jednostki , które umożliwiają bliższy kontakt i skuteczniejszą służbę .

d) Proces wtajemniczenia chrześcijańskiego i ciągłej formacji, który wzmacnia wiarę uczniów Pana poprzez integrację wiedzy , uczuć i zachowań .

e) Usługi opiekuńcze, osobiste przyjęcie, kierownictwo duchowe i sakrament pojednania , będące odpowiedzią na samotność , na wielkie rany psychiczne, jakich doświadcza wielu mieszkańców miast , z uwzględnieniem relacji międzyludzkich .

f) Szczególna uwaga poświęcona osobom świeckim w ich różnych kategoriach : profesjonalistom , ludziom biznesu i pracownikom .

g) Stopniowe procesy formacji chrześcijańskiej z realizacją wielkich wydarzeń masowych , które mobilizują miasto , sprawiają, że ludzie czują , że miasto jest całością , potrafią odpowiedzieć na uczucia swoich obywateli i w symboliczny sposób przekazać Ewangelię wszystkim ludziom mieszkającym w mieście.

h) Strategie docierania do zamkniętych miejsc w miastach, takich jak osiedla mieszkaniowe , apartamenty , wieżowce mieszkalne lub tych zlokalizowanych w tzw . slumsach i fawelach .

i) Obecność prorocza, która potrafi podnieść głos w kwestiach wartości i zasad Królestwa Bożego , nawet jeśli zaprzecza wszelkim opiniom , prowokuje ataki i jest samotna w swoim głoszeniu . To znaczy, że jest latarnią światła , miastem wzniesionym wysoko , by oświetlać .

j) Większa obecność w ośrodkach decyzyjnych miasta, zarówno w strukturach administracyjnych, jak i w organizacjach - społecznych , zawodowych i wszelkiego rodzaju stowarzyszeniach , w celu ochrony dobra wspólnego i promowania wartości Królestwa.

k) Kształcenie i towarzyszenie świeckim mężczyznom i kobietom , którzy wywierając wpływ na ośrodki opiniotwórcze , organizują się między sobą i mogą być doradcami we wszystkich działaniach kościelnych.

1) Podejście duszpasterskie uwzględniające piękno w głoszeniu Słowa i w różnych inicjatywach pomagających odkryć pełne piękno, którym jest Bóg .

m) Usługi specjalne odpowiadające różnym typom aktywności miasta: pracy , rozrywce , sportowi , turystyce , sztuce itp.

n) Decentralizacja nabożeństw kościelnych, tak aby w tę misję zostało włączonych znacznie więcej duszpasterzy , z uwzględnieniem kategorii zawodowych .

o) Formacja duszpasterska przyszłych kapłanów i pracowników duszpasterskich, zdolnych do stawiania czoła nowym wyzwaniom kultury miejskiej .

519. Wszystko to jednak nie umniejsza znaczenia odnowionego duszpasterstwa wiejskiego , które wzmacnia mieszkańców wsi, wspiera ich rozwój ekonomiczny i społeczny , przeciwdziałając migracji . Należy głosić im Dobrą Nowinę, aby mogli wzbogacać własne kultury oraz relacje społeczne .

10.7 W SŁUŻBIE JEDNOŚCI I BRATERSTWA NASZYCH NARODÓW

520. W tej nowej sytuacji kulturowej potwierdzamy , że projekt Króla jest obecny i możliwy , dlatego dążymy do zjednoczonej, pojednanej i zintegrowanej Ameryki Łacińskiej i Karaibów . Ten wspólny dom - zamieszkuje złożona mieszanka ras oraz pluralizm etniczny i kulturowy .

> *w którym Ewangelia została przemieniona (...) w kluczowy element dynamicznej syntezy , która z różnymi niuansami w zależności od narodu wyraża na wszystkie sposoby tożsamość ludów Ameryki Łacińskiej i Portoryko ? # ~ .*

521. Wyzwania, przed którymi stoimy dziś w Ameryce Łacińskiej i na świecie, mają szczególną charakterystykę. Nie tylko dotykają one wszystkich naszych narodów w podobny sposób, ale aby im sprostać , wymagają globalnego zrozumienia i wspólnego działania . Wierzymy, że ,, czynnikiem, który może znacząco przyczynić się do przezwyciężenia palących problemów, z którymi zmaga się dziś ten kontynent, jest integracja Ameryki Łacińskiej ” 283.

522. Z jednej strony kształtuje się globalna rzeczywistość, która umożliwia nowe sposoby poznawania , uczenia się i komunikowania , stawiając nas w codziennym kontakcie z różnorodnością naszego świata i stwarzając możliwości bliższej jedności i solidarności zarówno na poziomie regionalnym, jak i globalnym. Z drugiej strony pojawiają się nowe formy zubożenia , wykluczenia i niesprawiedliwości . Kontynent Nadziei musi osiągnąć swoją integrację na fundamentach życia , miłości i pokoju .

523. Dostrzegamy głębokie powołanie do jedności w ,, sercu ” każdego człowieka , ponieważ wszyscy mają to samo pochodzenie i Ojca i ponieważ w swojej wspólnocie noszą w sobie obraz i podobieństwo tego samego Boga.

282

283 BENEDYKT XVI , Audiencja generalna , Podróż apostolska do Brazylii , 23 maja 2007 r . S D 15 .

Zjednoczenie trynitarne (por. Rdz 1, 26). Kościół rozpoznaje się w nauczaniu Soboru Watykańskiego II jako „ sakrament jedności rodzaju ludzkiego ” , świadomy paschalnego zwycięstwa Chrystusa , ale żyjący w świecie wciąż znajdującym się pod władzą grzechu, z towarzyszącymi mu sprzecznościami , panowaniem i śmiercią . Z tej pełnej wiary interpretacji historii dostrzega się niejednoznaczność obecnego procesu globalizacji .

524. Kościół Boży w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach jest sakramentem komunii dla swoich ludów . Jest mieszkaniem swoich ludów; jest domem ubogich Boga . Zwołuje i gromadzi wszystkich w swojej tajemnicy komunii , bez dyskryminacji ani wykluczenia ze względu na płeć, rasę, status społeczny lub narodowość. Im bardziej Kościół odzwierciedla , żyje i przekazuje ten dar niezwykłej jedności , który znajduje swoje źródło, wzór i przeznaczenie w komunii trynitarnej, tym ważniejsza i bardziej wpływowa staje się jego rola jako czynnika pojednania i komunii w życiu naszych ludów . Najświętsza Maryja Panna jest nieodzowną i decydującą obecnością macierzyńską w formacji ludu dzieci i braci, uczniów i misjonarzy swojego Syna .

525. Godność uznania siebie za rodzinę Ameryki Łacińskiej i Karaibów oznacza wyjątkowe doświadczenie bliskości , braterstwa i solidarności . Nie jesteśmy jedynie kontynentem, jedynie faktem geograficznym z niezrozumiałą mozaiką treści . Nie jesteśmy też sumą narodów i grup etnicznych zestawionych ze sobą . Jedna i wieloraka Ameryka Łacińska jest naszym wspólnym domem , wielką ojczyzną braci i sióstr.

> *jednego ludu - jak stwierdził Jego Świątobliwość Jan Paweł* II *w Liście do Świętego Dominika* 284 - który *ma tę samą geografię , wiarę chrześcijańską , język i kulturę , które ostatecznie zjednoczyły się na drodze historii .*

284 J U A N P A B L O I I , *Przemówienie inauguracyjne na IV Konferencji Generalnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej , 12 października 1992* r .

Jest to zatem jednostka daleka od sprowadzenia do jednolitości, - lecz wzbogacona wieloma lokalnymi , narodowymi i kulturowymi - różnorodnościami .

526. Trzecia Konferencja Generalna Episkopatu Ameryki Łacińskiej zaproponowała już „ wznowić z nową energią ewangelizację kultury naszych narodów i różnych grup etnicznych ” , aby „ wiara ewangeliczna, będąca podstawą komunii, mogła być ukazywana w formach sprawiedliwej integracji w ramach poszczególnych narodowości, wielkiej ojczyzny Ameryki Łacińskiej (…) ” [285]. Czwarta Konferencja w Santo Domingo zaproponowała ponownie „ stałe odmłodzenie ideału naszych ojców założycieli w odniesieniu do Wielkiej Ojczyzny ” . Piąta Konferencja w Aparecidzie wyraża stanowczą wolę kontynuowania tego zobowiązania .

527. Z pewnością nie ma innego regionu, który posiadałby tak wiele czynników jednoczących jak Ameryka Łacińska – której - fundamentalnym filarem jest niezmienna tradycja katolicka – ale ta jedność jest rozbita , naznaczona głębokimi formami dominacji i sprzecznościami , wciąż niezdolna do pełnego zaakceptowania „ wszystkich różnorodnych środowisk ” i przezwyciężenia rażących nierówności i marginalizacji . To nasza wielka ojczyzna, ale będzie prawdziwie „ wielka ” dopiero wtedy, gdy będzie wielka dla wszystkich , z większą sprawiedliwością . W istocie , bolesną sprzecznością jest to, że kontynent z największą liczbą katolików jest jednocześnie kontynentem o największych nierównościach społecznych.

528. W ciągu ostatnich 20 lat byliśmy świadkami znaczącego i obiecującego postępu w procesach i systemach integracyjnych naszych krajów . Zintensyfikowano stosunki handlowe i polityczne. Komunikacja i solidarność między Brazylią a krajami Ameryki Łacińskiej i Karaibów są nowe i bliższe . Jednak bardzo poważne przeszkody hamują te procesy . Sama integracja handlowa jest krucha i niejednoznaczna .

[285] DP 428.

Również wtedy , gdy jest ona sprowadzona do kwestii elit politycznych i gospodarczych i nie ma wpływu na życie i uczestnictwo ludzi. Opóźnienia w integracji pogłębiają ubóstwo i nierówności, a sieci przemytu narkotyków integrują się ponad wszelkimi granicami. Chociaż język polityczny obfituje w tematykę integracji , dialektyka opozycji zdaje się górować nad dynamiką solidarności i przyjaźni . Jedności nie buduje się poprzez walkę ze wspólnymi wrogami, lecz poprzez uświadomienie sobie wspólnej tożsamości .

10.8 INTEGRACJA LUDNOŚCI RDZENNEJ I AFROAMERYKAŃSKIEJ

529. Jako uczniowie Jezusa Chrystusa , wcielonego w życie wszystkich narodów, odkrywamy i rozpoznajemy z perspektywy wiary ,, ziarna Słowa ” [286] obecne w tradycjach i kulturach rdzennych mieszkańców Ameryki Łacińskiej . Cenimy u nich ich głębokie, wspólnotowe uznanie dla życia , obecnego w całym stworzeniu , w codziennym życiu i w odwiecznym doświadczeniu religijnym, które ożywia ich kultury i osiąga pełnię w objawieniu prawdziwego oblicza Boga przez Jezusa Chrystusa .

530. Jako uczniowie i misjonarze w służbie życiu , towarzyszymy - rdzennej ludności w umacnianiu ich tożsamości i organizacji , obronie ich terytoriów, prowadzeniu dwujęzycznej edukacji międzykulturowej oraz obronie ich praw . Zobowiązujemy się również do podnoszenia świadomości społecznej na temat rdzennych realiów i wartości za pośrednictwem mediów społecznościowych i innych forów . Kierując się zasadami Ewangelii, wspieramy potępianie postaw sprzecznych z pełnią życia naszych rdzennych społeczności i zobowiązujemy się do kontynuowania dzieła ewangelizacji rdzennej ludności, a także promowania edukacji i szkoleń zawodowych, uwzględniając związane z tym przemiany kulturowe .

286 Cf. SD 245.

531. Kościół będzie czujny wobec prób wykorzenienia wiary katolickiej ze społeczności tubylczych , co mogłoby pozostawić je bezbronnymi i zdezorientowanymi w obliczu ataku ideologii i niektórych grup alienujących, zagrażając w ten sposób dobru samych społeczności .

532. Podążanie za Jezusem na kontynencie oznacza również uznanie Afroamerykanów za wyzwanie, które wzywa nas do życia prawdziwą miłością do Boga i bliźniego . Bycie uczniami i misjonarzami oznacza przyjęcie postawy współczucia i troski Ojca , która objawia się w wyzwalającym działaniu Jezusa .

> *Kościół broni autentycznych wartości kulturowych wszystkich narodów , zwłaszcza uciśnionych , bezbronnych i zmarginalizowanych , wobec przytłaczającej siły struktur grzechu , ujawniających się we współczesnym społeczeństwie* [287] .

Zrozumienie wartości kulturowych, historii i tradycji Afroamerykanów oraz nawiązanie z nimi braterskiego i pełnego szacunku dialogu jest ważnym krokiem w ewangelizacyjnej misji Kościoła . Niech świadectwo św. Piotra Klawera prowadzi nas w tym przedsięwzięciu .

533. Z tego powodu Kościół potępia praktyki dyskryminacji i rasizmu w ich różnych formach , ponieważ głęboko urażają one godność człowieka stworzonego na „ obraz i podobieństwo Boga ” . Niepokoi nas fakt, że niewielu Afroamerykanów ma dostęp do szkolnictwa wyższego , co utrudnia im udział w procesach decyzyjnych w społeczeństwie . Pełniąc swoją misję orędownika sprawiedliwości i ubogich, Kościół solidaryzuje się z Afroamerykanami w ich żądaniach obrony ich terytoriów , w potwierdzeniu ich praw , obywatelstwa , własnych projektów rozwojowych i ich czarnej tożsamości. Kościół wspiera dialog międzykulturowy.

287

SD 2 43.

Wiarę Afroamerykanów i ich walkę o sprawiedliwość społeczną oraz zachęcanie do aktywnego udziału Afroamerykanów w działaniach duszpasterskich naszych Kościołów i CELAM (Konfederacji ds. Równości i Równości) . Kościół , poprzez swoje nauczanie , życie sakramentalne i pracę duszpasterską , musi przyczynić się do tego, aby rany kulturowe niesprawiedliwie doznane w historii Afroamerykanów nie pochłonęły ani nie sparaliżowały od wewnątrz dynamiki ich ludzkiej osobowości , tożsamości etnicznej, pamięci kulturowej i rozwoju społecznego w nowych scenariuszach .

10.9 DROGI POJEDNANIA I SOLIDARNOŚCI

534. Kościół musi zachęcać każdy naród do budowania w swojej ojczyźnie domu braci i sióstr, gdzie wszyscy mają miejsce do życia i godnego współistnienia . To powołanie wymaga radości z pragnienia bycia i tworzenia narodu , fascynującego historycznego projektu wspólnego życia . Kościół musi coraz bardziej edukować i prowadzić ludzi ku pojednaniu z Bogiem i ze sobą nawzajem . Musimy łączyć, a nie dzielić . Ważne jest, aby leczyć rany, unikać manichejskiego myślenia , niebezpiecznych zaostrzeń i polaryzacji . Dynamika godnej, sprawiedliwej i równej integracji w każdym kraju sprzyja integracji regionalnej, a jednocześnie jest przez nią wspierana.

535. Trzeba kształcić i promować w naszych wspólnotach wszelkie gesty , dzieła i drogi pojednania i przyjaźni społecznej , współpracy i integracji . Komunia osiągnięta w pojednawczej krwi Chrystusa daje nam siłę, by być budowniczymi mostów , głosicielami prawdy i balsamem na rany. Pojednanie leży w sercu życia chrześcijańskiego. Jest inicjatywą samego Boga w poszukiwaniu naszej przyjaźni , która pociąga za sobą konieczne pojednanie z naszymi braćmi i siostrami. To pojednanie, którego potrzebujemy w różnych sferach, we wszystkich i między wszystkimi naszymi krajami . To braterskie pojednanie zakłada pojednanie z Bogiem , jedynym źródłem łaski i przebaczenia , które znajduje swój wyraz i spełnienie w sakramencie pokuty, który Bóg nam daje przez Kościół.

536. W sercach i życiu naszych ludzi bije silne poczucie nadziei , pomimo warunków życia, które zdają się przesłaniać wszelką nadzieję. Nadzieja ta jest doświadczana i pielęgnowana w teraźniejszości, dzięki darom i znakom nowego życia, którymi się dzielimy ; zobowiązuje nas do budowania przyszłości pełnej większej godności i sprawiedliwości oraz tęsknoty za „ nowym niebem i nową ziemią ” , które Bóg obiecał nam w swoim wiecznym mieszkaniu.

537. Ameryka Łacińska i Karaiby muszą być nie tylko kontynentem nadziei, ale także otwierać drogi ku cywilizacji miłości. Papież Benedykt XVI wyraził to w sanktuarium maryjnym w Aparecidzie nr 288 : aby nasz wspólny dom stał się kontynentem nadziei , miłości, życia i pokoju, musimy, niczym dobrzy Samarytanie , wyjść naprzeciw potrzebom ubogich i cierpiących oraz stworzyć „ sprawiedliwe struktury, które są warunkiem, bez którego sprawiedliwy porządek społeczny nie jest możliwy … ”. Struktury te – kontynuuje Papież – „ nie powstają ani nie funkcjonują bez moralnego konsensusu w społeczeństwie co do wartości fundamentalnych i potrzeby przeżywania tych wartości z koniecznymi wyrzeczeniami , nawet wbrew własnym interesom ”, a „ gdzie nie ma Boga (…), wartości te nie ujawniają się w całej swojej mocy ani nie ma co do nich konsensusu ”. 289. Takie sprawiedliwe struktury powstają i funkcjonują, gdy społeczeństwo dostrzega, że mężczyzna i kobieta, stworzeni na obraz i podobieństwo Boga , posiadają nienaruszalną godność , w służbie której fundamentalne wartości rządzące ludzkim współistnieniem muszą być pojmowane i realizowane . Ten konsensus moralny i zmiana struktur są ważne dla zmniejszenia bolesnej nierówności, jaka istnieje dziś na naszym kontynencie , między innymi poprzez dobrze ukierunkowaną politykę publiczną i wydatki socjalne , a także kontrolę nad nieproporcjonalnymi zyskami wielkich korporacji. Kościół zachęca i promuje praktykowanie „ wyobraźni miłości ” , która pozwala na skuteczne rozwiązania.

288 DI 4.

289 *Tamże .*

538. Wszelkie autentyczne przemiany wykuwają się i kształtują w sercach ludzi i promieniują na każdy wymiar ich istnienia i wspólnoty. Nie ma nowych struktur bez nowych mężczyzn i kobiet, którzy mobilizują i jednoczą ideały oraz potężne siły moralne i religijne w swoich wspólnotach. Formując uczniów i misjonarzy, Kościół odpowiada na tę potrzebę.

539. Kościół wspiera i wspiera odbudowę jednostki oraz jej więzi przynależności i wspólnoty poprzez dynamikę przyjaźni, hojności i komunii. W ten sposób przeciwdziała procesom dezintegracji i atomizacji społecznej. Aby to osiągnąć, zasada pomocniczości musi być stosowana na wszystkich poziomach i we wszystkich strukturach organizacji społecznej. Państwo i rynek nie zaspokajają i nie mogą zaspokoić wszystkich ludzkich potrzeb. Dlatego należy cenić i wspierać wolontariat społeczny , różne formy wolnej samoorganizacji i uczestnictwa społecznego, a także dzieła charytatywne, edukacyjne, szpitalne, spółdzielcze i inne promowane przez Kościół, które odpowiednio odpowiadają na te potrzeby.

540. Uczniowie i misjonarze Chrystusa promują kulturę dzielenia się na wszystkich poziomach, w przeciwieństwie do dominującej kultury egoistycznego gromadzenia, poważnie traktując cnotę ubóstwa jako trzeźwego stylu życia, który pozwala zaspokoić potrzeby braci i sióstr żyjących w nędzy i pomóc im w ich zaspokojeniu.

541. Obowiązkiem Kościoła jest również współpraca w umacnianiu kruchych demokracji i pozytywnym procesie demokratyzacji w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, pomimo poważnych wyzwań i zagrożeń ze strony autorytarnych odchyleń. Należy pilnie wychowywać do pokoju, nadać powagę i wiarygodność ciągłości naszych instytucji cywilnych, bronić i promować prawa człowieka, w szczególności chronić wolność religijną oraz współpracować w budowaniu jak najszerszego konsensusu narodowego.

542. Pokój jest cennym, lecz kruchym dobrem , które wszyscy musimy cenić , pielęgnować i promować na naszym kontynencie . Jak wiemy , pokój to nie tylko brak wojny czy wykluczenie broni jądrowej z naszej wspólnej przestrzeni – co już jest znaczącym osiągnięciem – ale raczej tworzenie „ kultury pokoju ” , która jest owocem zrównoważonego, sprawiedliwego rozwoju , szanującego stworzenie („rozwój to nowe imię pokoju ” , powiedział Paweł VI) i która pozwala nam wspólnie stawiać czoła atakom handlu narkotykami i konsumpcji, terroryzmowi i licznym formom przemocy, które panują dziś w naszym społeczeństwie . Kościół , sakrament pojednania i pokoju, pragnie, aby uczniowie i misjonarze Chrystusa byli również, gdziekolwiek się znajdują , „ budowniczymi pokoju ” wśród ludów i narodów naszego kontynentu . Kościół jest powołany, by być stałą szkołą prawdy i sprawiedliwości, przebaczenia i pojednania , aby budować autentyczny pokój .

543. Prawdziwa ewangelizacja naszych narodów oznacza pełne przyjęcie radykalnej natury miłości chrześcijańskiej, która wyraża się w naśladowaniu Chrystusa na krzyżu ; w cierpieniu dla Chrystusa dla sprawiedliwości ; w przebaczaniu i miłowaniu naszych nieprzyjaciół . Miłość ta przewyższa miłość ludzką i uczestniczy w miłości boskiej, jedynej osi kulturowej zdolnej do budowania kultury życia. W Bogu Trójjedynym różnorodność Osób nie rodzi przemocy i konfliktów , lecz jest samym źródłem miłości i życia . Ewangelizacja, która stawia Odkupienie w swoim centrum, zrodzone z miłości ukrzyżowanej, jest zdolna oczyścić struktury społeczeństwa pełnego przemocy i zrodzić nowe . Radykalna natura przemocy może zostać rozwiązana jedynie przez radykalną naturę miłości odkupieńczej. Ewangelizacja o miłości całkowitego oddania, jako rozwiązaniu konfliktu , musi być „ radykalną ” osią kulturową nowego społeczeństwa. Tylko w ten sposób Kontynent Nadziei może prawdziwie stać się Kontynentem Miłości .

544. Potwierdzamy znaczenie CELAM i uznajemy, że była ona proroczym przykładem jedności narodów Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz udowodniła wykonalność swojej misji.

Współpraca i solidarność wynikają z komunii kościelnej. Dlatego zobowiązujemy się do dalszego umacniania jej służby poprzez - kolegialną współpracę biskupów oraz w procesie urzeczywistniania kościelnej tożsamości Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Zachęcamy episkopaty krajów zaangażowanych w różne systemy integracji subregionalnej, w tym w dorzeczu Amazonki, do zacieśniania więzi refleksji i współpracy. Zachęcamy również do dalszego zacieśniania więzi między episkopatem Ameryki Łacińskiej a episkopatami - Stanów Zjednoczonych i Kanady w świetle Adhortacji Apostolskiej *Ecclesia in America,* a także z episkopatami europejskimi.

545. Świadomi, że misja ewangelizacyjna nie może być oddzielona od solidarności z ubogimi i ich integralnego rozwoju, a także wiedząc, że istnieją wspólnoty kościelne, którym brakuje niezbędnych środków, konieczne jest udzielenie im pomocy , na wzór pierwszych wspólnot chrześcijańskich, aby mogły poczuć się prawdziwie kochane. Dlatego pilnie potrzebne jest utworzenie funduszu solidarności między Kościołami Ameryki Łacińskiej i Karaibów, aby wspierać ich inicjatywy duszpasterskie.

546. W obliczu tak poważnych wyzwań dodają nam otuchy słowa Ojca Świętego :

> *Nie ma wątpliwości, że warunkami prawdziwego pokoju są przywrócenie sprawiedliwości, pojednania i przebaczenia. Z tej świadomości rodzi się również wola przekształcenia niesprawiedliwych struktur, aby przywrócić szacunek dla godności człowieka stworzonego na obraz i podobieństwo Boga...* Jak *miałem okazję stwierdzić, zadaniem Kościoła nie jest* prowadzenie *walki politycznej; nie może on jednak i nie powinien pozostawać na marginesie walki o sprawiedliwość .* ²⁹

SC do 8 9.

290

WNIOSEK

547. „ Postanowiło bowiem Duch Święty i my … ” (Dz 15,28) . Doświadczenie wczesnej wspólnoty apostolskiej ukazuje samą naturę Kościoła jako tajemnicę komunii z Chrystusem w Duchu Świętym . Jego Świątobliwość Benedykt XVI wskazał nam tę oryginalną „ metodę ” w homilii w Aparecidzie . Na zakończenie V Konferencji Generalnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów potwierdziliśmy, że właśnie tego doświadczyliśmy dzięki łasce Bożej. W ciągu 19 dni intensywnej modlitwy , wymiany myśli i refleksji , poświęcenia i trudu , nasza duszpasterska troska nabrała kształtu w dokumencie końcowym , który stopniowo nabierał głębi i dojrzałości . Duch Boży prowadził nas łagodnie, lecz stanowczo ku celowi .

548. Ta Piąta Konferencja , przypominając nakaz pójścia i czynienia uczniów (por. Mt 28,20) , stara się obudzić Kościół w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach do wielkiego impulsu misyjnego . Nie możemy pozwolić, aby ta godzina łaski minęła . Potrzebujemy nowej Pięćdziesiątnicy ! Musimy wyjść na spotkanie ludzi , rodzin , wspólnot i narodów , aby komunikować się i dzielić z nimi darem spotkania z Chrystusem , który napełnił nasze życie sensem , prawdą , miłością , radością i nadzieją! Nie możemy pozostać bierni w oczekiwaniu w naszych świątyniach , ale musimy pilnie wyjść we wszystkich kierunkach, aby głosić, że zło i śmierć nie mają ostatniego słowa , że miłość jest silniejsza , że zostaliśmy wyzwoleni i zbawieni przez paschalne zwycięstwo Pana historii , że On wzywa nas do Kościoła i że chce pomnożyć liczbę swoich uczniów i misjonarzy w konsekracji .

Budowa Jego Królestwa na naszym kontynencie . Jesteśmy świadkami i misjonarzami : w wielkich miastach i na polach , w górach i dżunglach naszej Ameryki, we wszystkich środowiskach współżycia społecznego , na najróżniejszych „ areopagach ” życia publicznego narodów , w ekstremalnych sytuacjach egzystencjalnych , troszcząc się *ad gentes* o *powszechną* misję *Kościoła* .

549. Aby stać się Kościołem pełnym ewangelizacyjnego zapału i śmiałości , musimy być na nowo ewangelizowani i być wiernymi uczniami . Świadomi naszej odpowiedzialności za ochrzczonych, którzy pozwolili, by łaska uczestnictwa w Tajemnicy Paschalnej i wcielenia do Ciała Chrystusa zniknęła pod warstwą obojętności i zapomnienia, musimy pielęgnować skarb pobożności ludowej wśród naszego ludu, aby „ drogocenna perła ”, którą jest Jezus Chrystus , mogła w nim jaśnieć coraz jaśniej i aby mogła być wciąż na nowo ewangelizowana w wierze Kościoła i poprzez jego życie sakramentalne. Musimy umacniać wiarę, „ aby stawić czoła poważnym wyzwaniom , ponieważ stawką jest harmonijny rozwój społeczeństwa i katolicka tożsamość jego ludów ” [291]. Nie możemy niczego brać za pewnik . Wszyscy ochrzczeni są powołani, by „ zacząć na nowo od Chrystusa ”, by rozpoznać i podążać za Jego obecnością z tą samą rzeczywistością i nowością , z tą samą mocą uczucia , perswazji i nadziei , jaką miał On z pierwszymi uczniami nad brzegami Jordanu 2000 lat temu i z „ Juanami Diego ” Nowego Świata . Tylko poprzez to spotkanie i podążanie , które staje się zażyłością i komunią poprzez przepełnioną wdzięcznością i radością , jesteśmy ocaleni od naszej odizolowanej świadomości i wychodzimy, by przekazywać wszystkim prawdziwe życie , szczęście i nadzieję, które zostały nam dane, by ich doświadczać i się nimi cieszyć .

550. To sam Papież Benedykt XVI zaprosił nas do „ misji ewangelizacyjnej, która zmobilizuje wszystkie siły życiowe tej ogromnej trzody ” , jaką jest Lud Boży w Ameryce Łacińskiej i

291 DI I.

Karaiby: ,,Kapłani, zakonnicy i zakonnice oraz osoby świeckie, które poświęcają się , często z ogromnymi trudnościami, szerzeniu prawdy Ewangelii ” . To misyjny zapał i głoszenie, które muszą przechodzić z człowieka na człowieka, z domu do domu, ze wspólnoty do wspólnoty.

> *W tym ewangelizacyjnym wysiłku – kontynuuje Ojciec Święty – wspólnota kościelna wyróżnia się inicjatywami duszpasterskimi, wysyłając misjonarzy, świeckich* **lub** *zakonników , zwłaszcza do domów na obrzeżach miast i w głębi kraju, starając się prowadzić dialog ze wszystkimi w duchu zrozumienia i delikatnej miłości.*

Ta misja ewangelizacyjna obejmuje wszystkich Bożą miłością, zwłaszcza ubogich i cierpiących. Dlatego nie może być oddzielona od solidarności z potrzebującymi i ich integralnego rozwoju ludzkiego.

> *Ale jeśli ludzie, których spotykamy, są w sytuacji ubóstwa, mówi nam Papież, trzeba im pomóc,* **tak jak** *czyniły to pierwsze wspólnoty chrześcijańskie , praktykując solidarność , aby naprawdę czuli się kochani. Ubodzy ludzie z peryferii miast i* wsi *muszą odczuwać bliskość Kościoła , zarówno w zaspokojeniu ich najpilniejszych potrzeb , jak* **i** *w obronie ich praw i we wspólnym promowaniu społeczeństwa opartego na sprawiedliwości i pokoju . Ubodzy są uprzywilejowanymi odbiorcami Ewangelii, a biskup, wzorowany na obrazie Dobrego Pasterza, musi być szczególnie uważny na oferowanie boskiego balsamu wiary, nie zaniedbując ich potrzeb materialnych .*

551. To misyjne przebudzenie, w formie Misji Kontynentalnej, której podstawowe linie zostały zbadane przez naszą Konferencję i która, mamy nadzieję, będzie nosić w sobie bogactwo nauk, orientacji i priorytetów, będzie jeszcze bardziej konkretne

Ta propozycja zostanie rozpatrzona podczas zbliżającego się Zgromadzenia Plenarnego CELAM w Hawanie. Będzie wymagała zdecydowanej współpracy Konferencji Episkopatów, a w szczególności każdej diecezji. Będzie dążyć do wprowadzenia Kościoła w stan permanentnej misji. Wyruszmy w rejs, z potężnym tchnieniem Ducha Świętego, bez lęku przed burzami , pewni, że Boża Opatrzność przyniesie nam wielkie niespodzianki.

552. Odzyskajmy zatem

Duchowy zapał. Zachowajmy słodką i pocieszającą radość ewangelizowania, nawet gdy musimy siać we łzach . Czyńmy to — jak *Jan Chrzciciel,* jak *Piotr i Paweł,* jak *inni Apostołowie,* jak *ta rzesza godnych podziwu ewangelizatorów, którzy następowali po sobie w całej historii Kościoła — z wewnętrznym zapałem, którego nikt i nic nie może zgasić. Niech to będzie największą radością naszego życia . I niech dzisiejszy świat — który czasami szuka z udręką, czasami z nadzieją — w ten sposób przyjmie Dobrą Nowinę, nie przez smutnych i zniechęconych ewangelizatorów , niecierpliwych* lub niespokojnych, ale przez sługi Ewangelii, których życie promieniuje zapałem tych, którzy przyjęli, *przede wszystkim w sobie, radość Chrystusa i godzą się poświęcić swoje życie zadaniu głoszenia Królestwa Bożego i zakładania Kościoła na świecie .*

Odzyskajmy apostolską odwagę i śmiałość.

553. Niech wszechobecne, pełne zrozumienia i czułe towarzystwo Najświętszej Maryi Panny nam pomoże. Niech Ona ukaże nam błogosławiony owoc swojego łona i nauczy nas odpowiadać tak, jak Ona w tajemnicy Zwiastowania i Wcielenia. Niech nauczy nas wychodzić z…

PL 8 0.

292

My sami podążamy ścieżką poświęcenia, miłości i służby, tak jak On to uczynił podczas wizyty u swojej kuzynki Elżbiety, abyśmy jako pielgrzymi w drodze mogli śpiewać o cudach, które Bóg w nas uczynił zgodnie ze swoją obietnicą.

554. Prowadzeni przez Maryję, kierujemy wzrok ku Jezusowi Chrystusowi, twórcy i dokończycielowi naszej wiary, i mówimy do Niego razem z Następcą Piotra:

„Zostań z nami , bo ma się ku wieczorowi i dzień się już prawie nachylił ” (Łk 24,29)

Zostań z nami, Panie, towarzysz nam, choć nie zawsze Cię rozpoznawaliśmy. Zostań z nami, bo cienie wokół nas ciemnieją , a Ty jesteś Światłością; rozpacz wkrada się do naszych serc, a Ty rozpalasz je pewnością Paschy. Jesteśmy zmęczeni podróżą, ale Ty pocieszasz nas w łamaniu chleba, abyśmy mogli głosić naszym braciom i siostrom, że prawdziwie zmartwychwstałeś i że powierzyłeś nam misję bycia świadkami Twojego zmartwychwstania.

wokół naszej wiary katolickiej gromadzą się mgły zwątpienia, znużenia i *trudności : Ty, który jesteś samą Prawdą* jako *Objawiciel Ojca , oświecaj nasze umysły swoim Słowem; pomóż nam odczuć piękno wiary w Ciebie.*

Bądź z naszymi rodzinami, oświecaj je w ich wątpliwościach , wspieraj w trudnościach, pocieszaj w cierpieniu i znoju każdego dnia , gdy wokół nich gromadzą się cienie, zagrażające ich jedności i samej naturze. Ty, który jesteś Życiem, pozostań w naszych domach, aby mogły nadal być gniazdami, w których ludzkie życie rodzi się w obfitości i hojności, gdzie życie jest mile widziane , kochane i szanowane od poczęcia aż do naturalnego końca.

Bądź, Panie, z tymi, którzy są najbardziej bezbronni w naszych społeczeństwach; bądź z biednymi i pokornymi , z rdzennymi mieszkańcami i potomkami Afroamerykanów, którzy nie zawsze znajdowali przestrzeń i wsparcie, by wyrazić bogactwo swojej kultury i mądrość swojej tożsamości . Bądź , Panie, z naszymi dziećmi i młodzieżą, którzy są nadzieją i bogactwem naszego kontynentu; chroń ich przed licznymi niebezpieczeństwami, które im zagrażają.

Wbrew ich niewinności i wbrew ich uzasadnionym nadziejom. O Dobry Pasterzu, bądź z naszymi starszymi i chorymi. Umocnij wszystkich w wierze, aby mogli być Twoimi uczniami i misjonarzami!2 [93].

293 DI 6.

AKRONIM

AA	*Działalność apostolska Ad*
AG	*Gentes*
CCE	Katechizm Kościoła Katolickiego
CDSI	Kompendium nauki społecznej Kościoła
CIC	Código de Derecho Canónico
ChD	Deklaruję *Chrystusa Pana*
ChL	*Świeccy chrześcijanie*
DCE	*Bóg jest Miłością.*
DI	Przemówienie inauguracyjne św. Benedykta XVI en la V Konferencja Generalna Episkopatu Ameryki Łacińskiej
DP	Dokument z Puebla
DV	*Słowo Boże*
EAm	Adhortacji Apostolskiej *w Ameryce* Escuela
EC	Católica
ECE	*Z serca Kościoła*
EMCC	Instrukcja *Erga Migranci Caritas Christi*
EN	*Evangelii Nuntiandi*
EV	*Ewangelia Życia*
FC	*Partnerstwo rodzinne*
FR	*Wiara i rozum*
GE	*Najważniejsza edukacja*

GS	*Radość i nadzieja*
H.V.	*Życie ludzkie*
JESTE	*Dekretuję wśród cudownych*
LE	*Ćwiczenie ciężkiej pracy*
LG	*Światło Narodów*
Tak	Deklaracja *Naszego Wieku*
NMI	*Na początku nowego tysiąclecia*
OT	*Pożądany*
Kompu	*O doskonałej miłości*
PDV	*Dam wam pasterzy*
PG	*Pasterze trzody*
PP	*Rozwój ludzi*
PO	*Kapłani Zakonu*
RM	*Misja Odkupiciela*
RVM	*Różaniec Matki Bożej*
SC	*Święta Rada*
SCa	*Sakrament miłości*
SD	Dokument z Santo Domingo
SRS	*Zaniepokojenie społeczne*
TMA	*Wraz z nadejściem trzeciego*
UR	*Przywrócenie Jedności*
nowy	*Aby byli jednością*
Lub	*Życie konsekrowane*

INDEKS ANALITYCZNY

Aborcja 65 436 467 469g
Akompaniament 79 100c 100e 212 306 317 33 7 394 411 421 422 43 7 g 43 7 j 437m 446c 489 518k
Towarzyszyć 200 205 261 280a 282 397 402 413 414 426 437j 448 457 458c 469g 483 486 508
Wydarzenie / wydarzenia 4 12 13 36 145 156 204 243 256 269 356 388 389
447 Dorosły 50 178 293 298 334 402 422 446g 499
Afektywność 196 321 441 d 518g
Afro-descendant / s 56 65 75 88 89 90 91 94 96 97 99b 128 402 454 532 533 554
Radość 2 7 14 16 17 26 28 29 42 103 114 117 128 145 167 175a 177 196 254 261 270 278e 280d 315 336 356 362 364 379 382 478 513 514 517h 534 548 549 552
Ameryka Łacińska 8 11 13 15 18 20 25 33 48 56 64 66 78 82 83 95 98 100a 105 114 128 142 148 157 170 178 213 220 221 247 258 276 297 309 315 328 344 345 361 363 364 38 140 640 841 1419 42 344 345 345 446 147 1473 476 490 499 520 521 524 525 527 529 537 541 545 548 550
Amazonia 83 84 85 86 475 544
Przyjaciel 25 132 144 188 257 278b 336 398 443
Przyjaźń 15 255 299 319 355 398 442 528 535 539
Miłość 2 7 13 61 64 99a 117 118 127 128 133 138 139 141 143 146 158 159 160 161 175g 177 186 210 219 240 259 262 275 278c 278d 278e 291 292300303318319320321350353358368382384385386388396 416 420 422 433 437e 437j 449 450 457 459 469f 472 491 522 537 543 548 553
Miłość Boga 6 7 13 14 17 22 24 25 27 29 102 106 107 109 115 125 134 136 137 143 147 159 241 242 253 254 256 261 263 265 271 273 348 356 357 388 405 419 433 434 494 532 543 550
Osoby starsze 65 402 417 422 447 448 449 450
554 Antarktyda 83 87

Antropologia 1 OOb 451 463d
Pojawił się 1 3 7 247 265 270 477 526 537 547
Aposto l/ es 31 156 158 178 186 208 214 256 267 273 275 276 308 417 552
Ardor 100c 167 275 284 362 370
Sztuka 7 35 106 174 210 255 283 478 480 496 499 518m
Asceza 321
Association / es 128 169 179 182 214 281 311 437a 458c 513 518j
Audacity 11 251 273 549 552

Chrzest 10 100e 127 149 153 157 160 175b 184 186 205 209 211 213 228 278b 288 349 350 357 377 382
Ochrzczeni / s 7 12 127 157 162 167 168 186 214 227 276 288 293 307 349 460 549
BIBLIA / Pismo Święte 27 94 247 248 249 262 271 494
Dobre / jest ziemskie / jest 54 69 84 109 126 358 474c
Dobro wspólne 44 69 122 239 256 391 404 406b 406c 406e 445 473 475 504 518j
Dobrostan 29 50 73 122 404
Różnorodność biologiczna 66 83
84 125 473 Bioetyka 465 466 469b
469d 469e
Wyszukaj 47 52 56 88 99g 156 168 234 266 278a 291 344 371 385 442 443 445

Jakość 65 96 123 329 334 360 445 499
Biegi / s 20 33 34 49 51 52 66 75 90 100d 185 226 328 354 356 394 446e 4 79 480 484 486h 537
Zmiana ery 44
Camino 1 6 7 9 13 19 20 21 22 23 29 44 101 118 119 136 137 143 149 169 176 177 180 196 203 216 220 226c 227 228 234 239 242 246 248 249 259 262 270 273 275 276 278 280b 280d 281 300 302 315 316 321 328 336 344 350 351 353 354 358 369 371 396 400 405 406d 409 413 470 517j 525 535 537 544 553 554
Cárceles 427 428 429 430
Karaiby 1 8 9 13 18 20 25 33 37 48 56 64 78 82 88 97 98 99a 100a 100f 100h 105 114 127 128 142 157 170 178 213 220 221224247 270 276 297 315 328 342 344 345 359 361 363 364 369 376 381 391 396 40 640 841 1423 432 443 453 454 461 471 473 476 479 490 499 507 520 524 525 528 537 541 544 545 54 7 548 550
Caridad 5 7 26 98 99f 100h 138 151 162 175 176 186 187 190 195 196 198 199 205 229 237 305 316 337 380 385 386 394 399 411 420 437I 491 537 550
Carisma / s 150 162 169 170 184 188 217 220 280b 311 313 324 327

Caritas 99f
Dom / s 8 24 48 125 132 158 167 170 188 246 271 272 320 370 406e 437m 472 474a 517i 520 524 525 534 537 550
Domy szkoleniowe 99c 314 316 322 327 413
Katecheza 99a 100d 175 231 278c 290 294 295 297 298 299 300 303 338 385 446d 463a 485 499 505
Uroczystość 25 67 97 100e 142 151 170 173 175 177 191 252 253 262 290 299 350 379 399 516
Celibat 195 196 317 321
Bliskość 139 257 259 363 398 517i 518c
Nauka 34 35 41 45 103 123 124 17 4 210 280c 283 323 423 437j 465 466 479 480 494 495
Miasto / jest 58 78 126 128 173 473 505 509 510 511 512 513 514 515 516 517d 517i 517k 518b 518e 518g 518h 518i 518j 518m 548
Citizen / s 77 79 97 340 384 385 518g
Kolegialność 181 189
Konkurencja / s 39 62 280c 281 463c 488
Zaangażowanie 5 46 85 175d 176 178 179 211 226b 226d 228 238 247 249 257 276 286 299 308 318 342 352 358 362 363 374b 376 379 400 433 446d 457 461 491 501 526
Komunikacja 99f 128 445 486a 486b 486h 486i 487 488 497b 528
Komunikacja , media 38 39 41 45 48 5 7 60 100d 17 4 318 485 486d 486e 486f 486i 489 495 497b 497c 517i 530
Społeczność / es 59 65 90 95 97 99e 99g 100e 100h 108 121 128 132 138 142 145 150 159 162 164 171 172 175 175a 175e 178 179 180 184 188 193 202 207 208 211 213 226d 228 252 253 256 266 269 272 275 276 278a 278d 280d 281 289 291 303 305 309 310 311 312 313 316 334 335 336 338 342 343 365 368 370 371 372 374d 415 426 427 443 449 451 455 457 469e 475 490 496 504 513 517e 517f 518b 531 547 548 550
Wspólnota chrześcijańska / s 158 168 169 175 226b 272 273 282 314 338 362 368 369 379 401 517k 545 550
Wspólnota / kościelna / jest 100g 119 156 170 204 205 214 226b 227 236 275 286 289 292 307 338 368 370 374c 446a 545 550
Podstawowe wspólnoty kościelne 99c 99e 178 179 180 278d 307
Wspólnota uczniów 203 278d 297 349 364 368
Komunia 1 3 13 99b 99e 100b 100e 109 110 128 129 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 165 166 167 169 17 162 163 165 166 167 169 170 170 18 18 18 18 18 18 1 188 189 195 199 202 203 206 213 215 217 218 223 227 228 233 240 245 248 249 266 268 272 273 278d 023 303 303 394 317 324 326 330 336 338 359 368 369 370 434 436 44 If 45 7 4 70 486g 516 517 g

Rada 9 100b 100h 165 181 193 231 311 369 487 523
Episcopal Conference / es 181 183 200 232 298 306 401 412 430 431 469a 469e 551
Konferencje / y Ogólne / es 1 9 10 16 19 64 88 99e 100b 100h 170 173 183 208 247 315 346 369 379 386 396 402 421 446a 47704 658 585 517 526 547 548
Zaufanie 8 31 98 269 363 488
Potwierdzenie 153 175c 211 213 288 377
Kontynent 6 10 13 19 62 64 83 87 88 97 99a 99d 100g 128 173 176 182 183 197 213 217 219 220 238 245 252 264 269 270 273 294 310 328 344 362 372 376 378 379 39 140 341 0 444 477 478 50 250 55 21 522 525 55 27 532 537 542 543 548 554
Ciągłość 9 16 19 220 402 446a 541
Konwersja 14 100h 175d 226a 228 230 232 234 245 248 260 278b 278c 289 351 366 368 382
Nawrócenie duszpasterskie 366 368 370
Kreatywność 99c 100a 173 287 345 403
492
Wzrost 60 78 99e 100a 203 222 226c 249 300 339 442 444 496 Kryzys
37 304 437h 444 479
Kryterium / s 19 36 45 47 75 99e 99f 123 210 281 331 387 412 421 474c 486h 499
Krzyż / Ukrzyżowany 25 26 31 106 134 140 143 242 266 267 278b 357 420 449 543
Kultura / s / kulturalna 100d 121 123 128 156 170 174 177 182 185 192 194 199 205 210 212 238 258 262 263 264 273 275 280c 283 308 315 318 321 323 325 329 330 334 337 341 342 346 356 358 367 369 371 374a 377 380 387 406b 413 419 435 444 453 454 459 461 462 463d 476 477 478 479 480 484 486a 486b 486h 490 491 493 498 500 501 506 509 510 511 512 513 5176 5180 519 520 525 526 529 530 532 533 540 542 543 554

Niepełnosprawność / s 95 98
Demokracja 74 75 76 77 404 406a 504 541
Prawa człowieka 64 7 4 79 80 81 82 98 429 467 541
Rozwój 60 66 67 69 71 73 99f 222 226b 279 300 385 395 399 406a 406c 412 456 457 463c 473 474b 474c 475 491 507 510 519 533 542 549
Zrównoważony rozwój 126 403
Bezrobocie / bezrobotni 65 71 121 402
Nierówność / jest / niesprawiedliwość 48 61 62 358 384 395 527
528 537 Depersonalizacja 110 512

Diakon 187 199 205 206 208 248 282 291 324 366 419 469b
Dialog 13 39 56 97 99g 100g 124 188 206 223 227 228 231 232 233 235 237 238 248 280c 283 , 284 324 344 341 342 344 345 363 368 377 384 413 437d 458d 465 466 469a 495 497b 498 532 533
Dialog międzyreligijny 95 99g 232 237 238 239
Godność 6 7 32 37 40 41 42 44 47 48 61 65 78 82 98 104 115 120 121 122 184 239 257 265 372 382 388 389 391 398 406b 422 441d 451 453 464 467 468 479 480 525 534 536 537 546
Godność człowieka 43 85 103 104 105 112 21 7 341 342 387 389 390 391 422 436 446c 533
Dynamizm 63 100a 151 251 280c 330 359 378 528 533 534 539
Diecezja 168 169 182 190 195 200 281 282 306 313 314 346 365 371 412 430 435 446a 469a 483 518b 551
Rozeznanie 19 42 99b 181 187 214 222 237 238 275 280c 294 313 314 371 486h
Uczeń / s 1 21 28 29 33 41 101 103 110 112 121 131 132 133 136 138 143 144 146 148 152 154 155 158 159 161 167 175 184 185 186 199 20 120 2 243 244 248 250 251 255 256 266 267 272 273 276 277 278a 278d 278e 284 29 129 229 730 33 19 320 324 34 73 50 353 36 136 33 77 379 38 1420 443 451 465 470 506 518d 529 548 549
Uczeń / misjonarz / misjonarki 1 3 10 11 13 14 19 20 23 25 30 31 95 125 127 134 144 146 147 152 153 156 160 164 170 172 177 178 181190203 204 205 213 217 223 227 229 232233 245 250 252255 262269 270 271 276 278 278c 279 280d 283 284 301 302 307 311 314 315 316 318 320 338 34936236436837437637738238438639340040941241542643 2 443 449 460 463b 469 486 491 501 506 518 524 530 532 538 540 542 548 554
Dyskryminacja 533
Różnorodność 42 43 56 59 83 90 97 100f 100g 162 170 202 311324478 522 525
543
Posłuszność 1 OOh 284 316
Lek / y 65 72 422 423 424 425 427 443 446f 517j 542
Edukacja społeczna 69 99f 1 OOc 239 299 342 372 395 400 403 446e 505

Ecclesial / es 19 22 919499c 99e 99g 100a 100e 100g 119 128 156 170 175c 178 179 180 183 200 204 205 214 226b 227 232 236 275 280c 281 286 289 292 307 313 314 337 338 365 367 368 370 374c 378 394 400 411 437j 446a 446b 454 458a 463a 497a 518k 518n 544 545 550
Ekologia 126 472 474c 491
Ekonomia 35 41 48 60 63 65 66 67 69 70 71 76 83 97 98 174 210 283 406a 406c 419 506

Ekumeniczny 9 , 95 , 99g , 100g , 227 , 228 , 230 , 231
, 232 Ekumenizm 99g 227 228 230 231 232 2 3 4 401
Edukacja 35 39 65 76 98 114 11 7 118 1 70 174 1 78 210 298 303 32 1 328 329 330 332 334 335 337 338 339 340 346 421 422 437e 441d 441f 445 446d 453 456 463c 4 71 481 482 507 530 533
Nauczyciel 300 339
Emigrant / emigracja 56 58 59 65 73 88 90 99a 100e 207 377 402 411 4 1 2 413 414 415 416 445 517k 519
Firma / przedsiębiorca 62 63 66 69 84 122 285 404 406b 492 518f 537
Spotkanie 4 91 99g 1 68 226d 259 278d 326 329 334 370 394 412 447 477 514 537 540
Spotkanie z Jezusem Chrystusem 11 12 13 14 21 28 29 95 99 99e 1 45 1 47 154 1 67 175a 181 226a 240 241 242 243 246 248 249 251 254 257 263 270 273 278a 280c 289 290 297 305 312 319 3 3 6 3 43 3 50 3 64 417 446c 500 548 549
Choroba / pacjent 44 65 112 152 175e 207 25 7 261 353 402 417 4 1 8 420 422 449 554
Episkopat 1 3 9 19 88 369 526 544 54 7
Okres / y 34 37 44 76 173 397 451
Zespół 281 372 429
Słuchaj 79 103 158 279 308 348 366 397 454
Szkoła katolicka 314 335 336 337 471 490
Nadzieja / s 7 13 14 1 5 16 17 21 22 26 3 0 42 64 75 94 97 99c 99f 100 106 119 127 128 146 158 186 187 189 237 259 267 280d 320 333 336 362 395 514 522 536 537 543 548 549 552 554
Duch Święty 1 14 17 19 23 33 100h 106 137 149 151 152 153 155 157 171 222230231232236241246247251262267311336347348363367 374 447 547 55 1
Duchowość 99g 100b 100c 179 181 189 198 200 203 220 240 259 261 263 273 284 285 307 309 316 319 368 412 517c
Duchowość indywidualistyczna 100c , 156
Status / s 63 66 76 77 80 334 340 385 403 41 O 423 425 426 428 438 441 c 481 539
Struktura / s 1 1 92 95 100c 100e 112 12 1 168 1 72 173 210 223 3 1 3 358 365 384 385 396 412 446e 450 454 501 517h 518a 518j 532 537 538 539 543 546
Etyka 12 35 47 60 75 99g 100c 123 243 330 341 361 395 403 406a 406b 421 428 457 465 466 467 469a 469b 469e 474c 479 491 502 503 504
Eucharystia 7 25 99b 100e 106 128 142 153 158 165 175 175a 176 177 180 191
199 228 251 252 253 255 262 286 288 292 305 3 1 6 354 363 446c 446d
Eutanazja 436 467

Ewangelia 4 5 8 11 28 30 31 41 95 98 100h 103 106 133 139 144 173 178 186 194 210 217 243 249 265 266 269 275 331 333 335 356 358 360 370 382 390 391 398 400 413 435 438 465 466 474c 475 480 485 491 501 517d 518g 520 530 550 552
Ewangelizacja 1 5 9 13 16 25 26 93 99e 99f 100c 100d 146 150 157 171 173 176 178 180 183 207 210 211 213 217 237 248 252 280d 283 287 307 308 338 344 346 377 383 398 418 419 446b 477 488 492 500 513 526 530 543
Doświadczenie 37 39 52 55 71 99c 118 129 145 156 164 167 170 178 181 190 195 199 204 225 226a 226c 240 244 247 249 259 260 263 279 280b 281 284 290 303 304 308 312 313 322 380 398 420 426 441e 442 447 489 498 513 517d 517f 525 529 547
Cudzoziemiec / s 147 412

Rodzina 39 40 44 49 57 60 65 93 100d 103 114 115 118 119 121 126 127 156 17 4 204 207 21 O 252 259 260 267 268 285 286 302 303 305 314 328 329 337 338 340 426 429 432 433 434 435 436 437 437d 437e 437f 437I438 444 446a 448 449 453 456 458d 459 462 463a 463b 463e 466 468 469a 469h 479 489 525
Fe 2 4 7 10 12 13 16 18 19 21 25 26 29 32 39 55 92 95 98 99b 100d 101 103 104 105 114 118 134 151 156 157 158 159 160 164 170 178 184 186 187 189 204 210 226c 229 234 235 237 242 243 246 251 252 256 257 258 259 262 264 265 266 269 270 273 275 280b 280c 287 288 289 293 294 297298300302303304305308313323331336338341342345349 365 377 379 380 383 392 393 394 395 398 415 436 437c 440 441f 442 446d 453 455 456 461 463c 465 466 477 478 479 480 483 485 494 495 496 497b 498 505 514 518d 526 529 549 550 554
Fe católica 12 187 258 359 531 554
Fe Christiana 13 95 99b 264 372 377 480 525 533
Szczęście 6 45 50 69 246 328 350 354 355 380 443 468 549
Lojalność 9 11 139 181 191 257 342 367 372 390 469e 501
Filozofia 323
Szkolenia 69 77 96 99a 99c 99f 1 OOe 118 17 4 191 194 200 202 205 207 212 214 222 226c 231 238 276 278 278e 279 280 280a 281 282 283 295 296 299 301 303 305 306 308 310 313 314 316 318 319 320 321 322 323 325 326 327 329 337 338 341 342 344 345 371 413 428 437g 437i 441a 456 469f 469h 4 75 481 483 486b 486f 489 492 497 a 499 505 508 517h 518d 518g 518k 5180
Szkolenia , centra 327 335 345
Bractwo 32 181 183 187 200 228 272 308 433 468 514 525
Fundamentalizm / ist 239

Ludzka rasa 60 155 523
Płeć, ideologia 40
Globalizacja 34 43 60 61 62 64 65 67 82 90 185 402 444 465 484 523
Rząd / s 68 404 406b 408 414 421 423 437d
Grupa / s 43 59 75 78 81 88 97 99f 100f 100g 131 154 172 179 180 185 214 225 232 280d 325 372 401 402 442 451 471 498 513 526 531

Umiejętności
328 Hedonizm
99g
Dziecko 1 4 19 22 25 28 29 30 100h 101 102 103 106 107 130 132 134 143 155
157 176 241249266 267 269 272 274 321336347 348 364 373 480 524
Pokora 36 324 363

Tożsamość / jest 8 13 40 49 58 88 90 91 92 96 97 100c 110 192 193 238 251 279
297 312 318 319 337 345 373 442 444 451 457 459 463d 479 520 528 530 533 549 554
Tożsamość chrześcijańska 144 214
286 291 Tożsamość kościelna 337
544
Ideologia 40 52 78 99b 531
Bałwochwalstwo 78 109
Kościół 135789 11 12 14 16 19 22 23 25 26 31 32 35 69 89 91 92 94 98 99a 99b 99e 99f 100a 100b 100c 100d 100e 100f 100g 100h 115 117 127 128 138145150151152153155156158159160161164165166167170 174 175b 175f 179 180 181 184 185 186 187 188 189 200 204 205 209 211 213 214 215 216 218 221 222 224 225 226 226b 226d 229 231 234 236 237 239 246 247 252 256 257 258 260 264 267 268 272 275 276 278a 278d 279 281 285 290 294 297 298 299 302 304 308 309 310 311 312 313 314 318 323 324 331 334 336 339 341 342 345 347 348 349 359 361362363365367370372373376380382385386390391393394 395 396 398 399 400 401 402 403 406 406d 407 412 414 41 7 420 422 423 426 429 431 432 433 435 438 441 c 443 446c 446d 446e 450 451 453 457 458b 460 461 463a 463b 463f 466 469e 472 475 478 479 480 482 485 486d 486i 487 488 494 497 497a 497b 498 499 504 505 508 513 516 517k 523 524 531 532 533 534 535 537 538 539 541 542 546 547 548 549 550 551 552
Impuls 16 208 251 252 284 285 337 347 374b 446a 548
Inkulturacja / Inkulturacja 4 94 99b 479 491
Rdzenna ludność 4 56 65 75 88 89 90 91 92 94 95 96 99b 128 325 402 454 472 473
529 530 531 554
Indywidualizm 44 51 11 O 148 4 79 514
Dzieciństwo 298 439 441 e

Dzieciństwo misyjne 441 g 441 h
Inicjacja chrześcijańska 153 170 278a 286 287 288 289 291 292 293 294 298 300
302 338 44 If 518d
Injustice 26 61 95 121 185 427 508 522
Wkład 19 96 192 206 326 359 407 427
Inspiracja 247 269 486i
Integracja Ameryki Łacińskiej 521
Intelelectual 67 83 194 248 280 280c 318 319 323 497 c
Interdisciplinar 437j 465
Interpretacja 248
Itineraria / s 31 100c 214 255 277 280d 281 290 298 322 437c

Jesucristo I Cristo 1467810 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 25 26 27 28 29 30 32 33 35 41 43 95 98 99 99b 99e 99f 101 103 104 107 110 115 117 119 126 127 128 131 132 134 136 138 139 140 141 143 145 146 151 152 153 155 156 158 159 160 161162167 168 170 171172173 175 175a 175b 176 177 180 181 184 185 186 187 189 193 196 201 207 209 212 213 216 220 222 224 226a 227 228 229 232 236 237 238 240 242 243 244 246 247 248 249 250 251 254 255 256 257 259 265 266 267 270 271 273 275 276 277 278a 278b 278d 278e 279 280b 280c 280d 281 287 288 289 290 291292297 298 299 300 303 304 305 307 312 314 316 318 319321332333335336337338341343348349350351352354355 356 357 358 359 361 362 368 371 374 374d 376 377 380 381 382 384 386 392 393 394 398 399 417 419 432 433 443 446c 446d 450 459 460 461 477 479 480 486e 491 500 501 506 515 516 518 523 529 535 540 542 543 547 548 549 552 554
Młody 50 65 77 85 100d 127 194 303 304 314 315 318 325 326 328 334 335 336 338 406b 41 O 422 424 442 443 444 445 446a 446b 446c 446d 446e 446f 446h 463c 468 481 486h 554
Sprawiedliwość 5 6 7 24 616482 98 112 122 126 175 217 256 316 340 380 385 395 396 406 428 4 7 4c 508 527 533 536 542 543 546 550
Sprawiedliwość społeczna 76 262 363 385 533
Targi / a 61 71 75 77 99c 121 147 210 256 274 358 359 384 385 399 404 406c 449 474c 495 506 526 534 537

Kerygmatyczny 226a

Lay 99c 99d 99f 100c 174 195 199 202 209 211 212 213 215 232 248 280d 281 282 283 306 307 313 324 345 346 366 371 400 403 406 413 419 458b 469b 469h 475 505 508 517h 518f 518k 550
Ameryka Łacińska / s 1 3 9 14 19 88 99a 100f 100h 127 245 252 270 275 369 391 406d 416 479 507 525 526 544 547

Ameryka Łacińska / s, ludzie / s 13 88 114 224 258 302 359 432 520 544 Język / s 7 35 45 55 100d 183 341 480 484 510 512 517d 518a 518g 528 Wyzwolenie 26 146 359 385 399 491
Wolność 27 32 42 44 51 53 69 80 111 120 136 141 219 239 280a 322 330 334 335 336 339 340 351 360 429 462 479 514 541

Machizm 451 453 461
Matka 1 25 125 127 265 266 267 268 269 271 370 412 472
Rodzina Matka / matki 26 303 437f 437m 458d 469g 496
Dojrzałość 175c 175g 196 249 278a 280d 292 317 318 321 547
Mistrz 103 110 112 131 138 152 161 177 186 187 189 245 249 255 274 276 277 278c 280b 282 336 363 364 368 372
Nauczanie 2 94 99a 99e 99g 179 228 270 323 359 437j 466 469e
Maria 1 141 261 262 265 266 267 268 269 270 271 272 274 280b 320 364 451 524 553 554
Męczennicy / męczeństwo 140 220 275 383 396
Marriage 40 117 175g 205 433 437c 437d 446c 463a 469f
Medellín 9 16 178 396
Środowisko 86 122
Nastawienie 96 1 OOc 213 336 412 453 463e 51
O Rynek 45 50 60 61 63 65 82 219 328 539
Metoda / s 19 99e 100c 244 276 296 371 465 469f 513 547
Metodologia 307 446g
Ministerstwo / s 94 99c 100e 143 150 151154162 169 170 175f 179 184 188 191 192 193 194 195 198 200 202 207 211 282 316 318 322 325 457 458b 513
Spojrzenie 30 32 96 136 192 259 261 364 388 402 490
Misja 11 13 19 31 99d 131 139 144 145 146 148 149 151 153 154 158 163 164 169 176 188 195 202 203 208 209 210 212 213 214 216 218 223 233 237 267 269 270 272 273 278c 278e 279 280d 281 284 286 287 289 302 317331341346347348360361363367373374375379380381386 389 390 401 418 432 441a 441f 450 456 460 463d 481 486i 491 518n 532 533 545 550 551 554
Misja Kontynentalna 362
551 Misja Uniwersalna 376
548
Misjonarz / s 1 3 4 10 11 13 14 19 20 23 25 30 31 41 95 99c 99d 99f 100e 103 121125127134140144147150152153156160167169170172174 177 178 179 181190191 199 201 203 204 205 208 213 214 217 223 226d 227 229 232 245 247 250 251 252 253 255 262 264 269 270 271 275 276 278 278c 279 280d 283 284 285 291 292 301 302 307 311 314 315316318320327337338347349362364368370372374376377

378 379 382 384 386 393 400 409 412 415 426 432 443 446d 449 460 463b 469 486 491 493 501 506 518 524 530 532 538 540 542 548 550 551 554
Tajemnica paschalna 17 27 99b 143 250 251 253 549
Modele / s 59 155 191 268 331 369 434 438 436d 473 474c 475 480 524
Mechanizm / s 53 97 99c 99e 100e 128 169 170 179 180 214 215 230 231 278d 281 311 312 313 365 406c 437a 446a 446b 463a 513 518b
Śmierć 6 13 17 21293144819598 102 106 109 112 117 129 143 144 175e 185 242 276 326 350 351 356 358 388 418 419 464 469c 473 480 515 523 548
Kobieta / jest 6 11 14 27 29 32 48 49 65 75 97 105 116 117 120 122 128 135 147 151 159 171 194 241 242 266 275 335 353 361 374b 382 387 388 402 406b 406e 422 433 451 452 453 454 455 456 457 458a 458b 458d 459 460 468 469g 470 491 494 503 537 538
Świat 16 18 22 27 28 29 30 313437 38 44 50 51 66 87 88 99f 100d 101 104 109 110 111 126 145 146 148 159 162 173 174 175 185 188 209 210 215 216 220 221 227 231 236 256 265 266 269 278c 278e 279 280a 280d 282283285286290306312316330341348357362371373376390 419 438 443 446f 446g 463d 469e 471 479 480 484 487 491 492 510 511 517j 521 522 523 549 552

Neoliberalny 463e
Dziecko / dzieci 50 65 81 127 135 210 293 302 303 304 314 334 336 402 409 410 417 422 424 437f 437l 438 439 441a 441b 441d 441f 441g 442 447 457 467 468 469g 481 482 486h 491 499 554
Dzieciństwo 438 439 440 441b
441c 441i Rdzeń / s 39 393

Biskup / s 1 9 99e 165 166 169 177 179 181 182 183 186 187 188 189 190 195 199 206 218 222 248 256 281 282 291 297 313 324 366 371 469a 486 508 544 550
Cel / s 61 338 371 413 480 499 518b
Opcja 196 25 7 276 322 337 397 417 446a 446c
Opcja dla ubogich 100b 128 146 179 391 392 393 395 396 397 398 399 409 446e 491 501
Modlitwa / modlić się 3 17 99g 119 121 134 149 180 186 190 195 199 221 234 248
249 253 255 292 299 300 308 314 319 362 441a 441f 446c 483 547
Oryginalność 8 111 264 313

Ojciec 6 7 14 17 19 212332 100b 101102103 107 108 113 126 129 131 132 133 134 137 139 143 144 147 149 151 152 155 158 177 187 193 216 220

227241248249255258266267336347348350356358361373382 383 395 470 478 523 532 546 550 554
Ojcze , Boże 28 129 241
Palabra 19 21 25 27 41 99c 102 131 133 142 151 165 167 172 175 205 211 242 247 248 249 253 255 266 271 279 280c 292 319 323 348 350 354 377 382 386 399 420 516 517g 518l 554
Palabra de Dios 99a 121 146 152 158 178 179 180 189 191 199 226c 232 235 24 7 248 271 289 298 300 308 309 316 323 331 437n 448 485 517h
Proboszcz 201 202 296
Parroquia / s 99e 128 169 170 172 173 174 175 175a 176 179 182 197 201 202 203 204 206 278d 293 294 296 302 304 305 306 309 314 365 372 446a 483 490 513 517e 517k 518b 518c
Pastoralny 19 95 99a 99c 99e 99f 100d 100e 169 175f 177 179 181 183 185 194 195 196 197 198 199 200 207 211212214 225 231 232 238 248 252 253 280 280d 291 313 314 319 338 344 345 365 366 367 368 370 371 393 394 403 411 412 413 414 421 429 431 437f 437j 437n 442 458a 461 462 474b 493 501 517i 517k 518 518l 518n 5180 519 533 547
Edukacja duszpasterska 334 337
Pastorał Znajomy 99e 302 435 437 437i 463a
Pastorał de Conjunto 296 314 475
Duszpasterstwo dzieciństwa 99e
Pastorał de la Salud 418 419 421
Duszpasterska Nieletni 99e 446a 446d 446e
463c Duszpasterska Organica 99g 169 198
371 401 518b Duszpasterska Penitenciaria 1
OOe 429 430
Pastorał Social 99f 281 400 401 402
Uniwersytet Pastoralny 343
Pastoralna Urbana 513 517 518a
Powołania duszpasterskie 314
Pokój 21 24 31 81 162 239 246 256 328 404 468 491 522 537 541 542 546 550
Grzech 5 6 8 27 29 32 92 95 102 104 134 175d 177 227 254 278b 349 351 479 523 532
Pedagogika 4 272 280d 281 322 44 **If** 446b 469f
Pięćdziesiątnica 91 150 171 269 362 548
Pielgrzym 3 21 109 127 259 260 553
Osoba / y 1 2 6 7 12 13 14 18 21 26 29 36 39 42 44 52 54 55 62 65 73 78 82 100f 102 118 121 126 131 136 145 147 159 172 202 219 243 245 263 275 276 277 278c 278e 279 280b 280d 281 285 291 295 312 315 322 331 336 337 339 341 359 368 371 372 374d 380 386 387 389 399 401 402 406b 407 408 410 411 414 421 424 426 427 434 437f 450 451 467 469e 4 73 481 485 486h 492 496 514 517i 518g 538 539 543 548 550

Osoba Jezusa Chrystusa 23 136 243 244 292
Osoba ludzka 6 42 60 66 104 105 112 123 217 334 335 340 341 387 389 390 468 480
Plan / es 137 365 400 443 446c 456 457 497 518b
Plurality 340 372 383 512 520
Pluralizm kulturowy i religijny 100d 100g 4 79
Pobres 7 8 30 31 47 65 67 94 98 100h 105 139 147 152 189 197 199 217 257 258 259 264 267 272 325 334 337 338 340 353 354 362 372 379 383 393 394 395 396 397 398 402 416 422 448 454 475 512 516 517b 524 533 537 545 550 554
Pobreza 62 72 73 89 90 99c 176 185 219 379 392 405 409 439 444 501 503 514 517g 528 540 550
Politica / s 10 35 36 414851 61 63 75 76 77 78 96 108 174 210 212 283 385 403 406a 408 410 411 414 422 430 437d 446e 449 458d 463e 474d 480 486i 501 504 505 506 508 511 512 517b 528 537 546
Presbiterio 165 198 326
Presbítero / Sacerdote 99c 99d 100e 1 77 185 187 188 191 192 193 194 195 196197198199200201202206209248282285291315316320323 324 326 366 371 419 469 ~ 475 490 497d 5180 550
Obecność 21 65 75 99c 99e 100d 119 151215217 237 244 257 269 272 279 280c 281 312 343 374 374a 383 405 438 458b 474b 491 504 517k 518i 518j 524 549
Proces / y 45 61 69 73 74 94 96 204 245 249 278a 281 288 289 293 294 298 300 314 319 334 337 338 356 365 399 427 429 430 441c 446c 446d 473 484 518d 523 528 539 541
Proces szkoleniowy 278 279 280 280a 308 310 318 319 321 322 326 338 518 g
Prorok / s 30 209 471
Prorocki , denuncjacja , głos 414 451 480
Program / s 11 46 145 207 252 370 372 427 437g 458d 469d 469f
Promocja człowieka 26 98 99d 146 338 346 398 399 401 429 550
Protagonizm 128 214 458a
Projekt / s 66 90 122 141 145 153 169 170 179 202 213 266 280d 281 314 318 319 326 332 335 337 340 356 361 371 407 431 437b 457 505 515 518b 533 534
Projekt Życie 129 294 302 321
Projekt Ojca 266 358 Projekt
Królestwo 520
Puebla 4 9 16 88 99e 178
Miasto / miasta 2 4 6 8 9 13 16 21 33 43 56 74 77 83 85 90 92 93 95 96 98 99b 114 125 128 129 143 155 159 164 178 189 198 209 224 235 238 239 247 258

262264271298302311325353364375380382389391406432447 448 473 476 477 478 482 491 504 515 520 524 525 528 529 530 532 534 538 542 544 548 549 550
Lud Boży 7 10 127 155 157 163 165 181 182 186 187 188 190 199 206 209 252 259 282 312 314 320 375 491 550
Nasze miasta 1 3 7 10 13 14 18 22 25 26 30 32 35 88 99c 99d 99g 106 127 128 140 162 176 250 256 262 264 265 269 274 329 346 350 359 361 381 384 386 389 396 401 402 403 435 436 443 474a 521 524 526 530 535 536 543 549

Pojednanie 7 98 142 162 175 175d 177 199 202 228 254 267 278b 350 353 359 363 430 446c 518e 524 534 535 542 546
Reforma 72 252 328 367
Królestwo 11 17 30 33 139 144 152 154 190 212 224 250 361 382 383 384 441a 516 518j 520 548
Królestwo Boże 19 29 95 121 184 196 219 223 276 278e 280d 282 315 361 367
374a 382 417 438 518i 552
Królestwo Życia 24 143 353 358 361 366
Relacja 44 58 104 131 132 193 227 255 331 358 385 452 476 518i 544
Relatywizm 177 464 4 79 503 504
Religijność ludowa / Pobożność ludowa 7 37 43 93 99b 258 261 262 263 264 300 549
Odnowienie 9 99a 99b 99e 100b 100h 172 173 201 294 337 365 367 369 443 513
Zmartwychwstanie / Zmartwychwstanie 1 6 14 18 32 95 100h 102 109 132 143 144 149 155 256 242 259 276 278e 279 305 316 348 351 357 418 419 420 451 554
Szacunek 40 64 74 89 96 233 238 258 441a 448 469c 469e 472 473 479 546
Rio de Janeiro 9 16
Twarz / s 22 32 35 65 100h 107 188 224 257 265 271 392 393 402 445 529

Sacramento / s 12 19 25 117 142 153 155 175 175f 177 187 189 195 199 202 205 237 251 254 262 278b 286 288 289 290 295 298 350 354 382 386 396 399 420 433 437c 446c 463a 518e 523 524 535 542
Święte / s 93 108 112 195 388 398 482
Wynagrodzenie 71
Zdrowie 76 98 419 420 436
Zbawienie 19 129 134 137 143 146 151 158 172 236 237 266 267 273 331 437j 477 480
Świętość 5 99c 129 148 163 184 187 220 230 262 275 315 316 352 368 374d 505

Święty / s 3 98 127 130 160 259 262 273 290
Święty Dominik 9 16 92 99e 525 526
Sanktuarium / s 3 259 260 264 265 268 269
537 Sekta 185
Sekularyzm / sekularyzacja 185 219 264 341
Śledzenie 41139147 167 179 216 232 250 266 270 276 277 278c 282 287
289 291 305 371 446c 450 506 532 543 549
Seminarium / s 99c 316 317 318 319 322 323 326
413 Kleryk 31 7 319
Człowiek 13 27 32 35 36 37 44 98 105 108 112 116 120 125 141 176 330 332
333 356 359 384 387 388 390 408 446c 464 467 469c 470 480 503 514
Usługa / s 9 13 14 24 32 33 45 60 63 66 68 69 75 82 95 98 99c 99d 100c 106
111119 120 128 151158 162 169 170 175f 178 179 181183 184 188 190 193
201 202 205 206 216 220 223 224 240 262 272 278e 279 280b 280c 280d
281 282 284 285 289 296 299 303 313 315 316 322 324 336 338 341 344
345 346 353 358 366 372 387 394 399 406c 412 440 446b 450 457 463f 473
485 490 504 516 517g 518c 518e 518m 518n 530 537 544 545 553
Seksualność 44 196 321 328 356 437e 441d
Znak / y 4 14 125 155 161 162 176 179 196 214 255 261 290 316 356 374
380 433 438 536
Znaki Czasu 33 99g 366 Synod
Ameryki 9
Społeczne / es 10 13 35 36 37 39 43 44 47 48 516566 69 70 717375 76 78 88
89 96 99f 99g 100d 112 120 124 128 148 167 176 178 207 210 212 232 258
275283292318339340345356358359367384385387391395400 403 406c
407 410 418 444 446e 449 453 454 457 458a 462 474e 479 480 485 486d
486e 487 490 501 503 505 512 517b 517i 519 524 527 530 533 535 537 539
548
Społeczeństwo / es 14 16 36 42 49 54 55 65 69 73 77 78 86 89 91 92 100b 100c
100d 122 135 168 179 181 216 217 218 224 249 283 297 308 328 330 336
339 341 342 371 382 385 399 403 404 406 427 430 432 433 437d 441c 443
448 449 452 453 456 459 463a 479 480 484 486c 496 497a 497b 501 506
508 530 532 533 537 542 543 549 550 554
Społeczeństwo obywatelskie 75 372 406a 414 426
Solidarność 7 26 39 57 64 65 93 99g 100e 103 126 167 199 245 248 337 363
372 394 396 398 400 404 406e 437m 441d 469g 474c 480 514 517c 522
525 528 544 545 550
Subiektywność 44 4 79
Sufrimiento 26 176 210 257 362 418 420 439 468 514 517j 554

Tara / s 7 10 14 100c 104120 144146 171189195197 200 236 276 285 287 293 297 304 337 381384385 386 403 414 464 483 492 500 507 546 552
Tecnica 45 479 487
Technologia 34 42 60 62 123
Teologia 124 323 344 437j 490
Testigo / s 16 98 144 172 187 189 219 221 236 290 303 451 496 548 554
Świadectwo 55 98 99c 99f 105 138 140 207 208 210 211 212 219 224 226a 228 233 237 239 249 256 257 262 273 274 275 278a 281 315 317 341 352 362 363 368 371 374d 378 385 386 449 460 483 532
Praca 19 48 62 65 71 93 98 99c 103 120 121 122 174 185 210 284 371 402 404 407 414 426 437j 446f 450 475 492 517 518m 539
Transformacja 44 90 151 210 283 336 351 394 397 486c
Transcendencja 52 57 126 260 263 339 481
Trójca 117 141 155 157 240 304 347 451 543

Jednostka 8 36 37 60 155 159 162 176 188 189 202 206 227 230 231 232 234 240279282288303313324335336362523524525527528544554
Uniwersytet / es 343 346
Uniwersytet Katolicki / s 341 342 463d 469d 498
Urban 60 173 474b 511 514 517 517j 518

Wartość / jest 22 43 51 52 57 58 616674 91 92 93 95 96 99g 106 108 109 114 123 204 212 215 219 221 224 262 279 302 321 328 329 330 331 332 334 335 339 340 341 358 371 374a 385 387 388 398 404 422 423 428 435 444 451 463c 468 479 482 486c 486h 491 497 506 518i 518j 530 532 537 552
Mężczyzna *(mężczyzna* / mężczyźni , *ojciec rodziny)* 6 11 13 26 27 29 30 32 69 97 102 104 105 107 108 109 112 113 116 117 118 120 122 123 125 133 143 147 151 159 160 171 176 187 188 193 194 195 196 198 204 209 221 237 242 274 275 285 289 302 303 329 330 335 336 337 338 339 340 348 355 361 368 374b 382 387 388 392 399 400 405 406e 417 422 433 441a 441d 441f 441g 442 451 452 453 457 459 460 461 462 463a 463b 463c 463e 468 470 471 476 480 489 494 496 503 506 515 523 537 538 546
Watykan 9 1 OOb 1 OOh 181 193 231 250 311 369 487 523
Prawda 1 2 5 6 13 19 22 42 61 100h 101 108 116 123 129 136 137 152 186 220 229 242 246 249 276 280c 336 350 380 494 428,477,480,494,496,507,508,535,542,548,550,554
Życie konsekrowane / kontemplacyjne 99c 100b 100e 169 216 218 219 220 221 222 224 232 278d 303 314 315 327 446c 518b
Życie chrześcijańskie 100b 110 158 168 175 175a 204 263 278c 278d 280d 289 293 294 312 348 394 505 517g 535
Życie Trójcy 34 7 348

Godne życie 35 71 112 125 358 359 361 363 391 425 467
Życie w Chrystusie 13 128 175 229 250 281 349 355 356 357 359 361 362 399
Życie , styl 7 51 58 66 100h 131 139 196 272 273 275 280d 387 461 474a 540
Nowe życie 11 102 220 250 281 332 349 350 351 356 357 399 536
Życie , znaczenie 38 52 100f 143 291 314 380 443 548
Życie towarzyskie 35 78 212 453 480 501 480 501
Przemoc 8 29 48 65 73 78 95 185 197 207 239 328 402 409 410 411 414 427 439 443 446 454 461 468 514 542 543
Wdowy 437f 437n
Powołanie 6 14 19 31 32 36 39 41 42 43 107 111 144 156 164 167 181 185 186 250 251 264 276 278e 282 285 303 315 317 319 321 443 449 457 460 463a 480 502 505 508 523 534
Luka 83 438 458c

Msza Święta OTWARCIA
Piąta Konferencja Episkopatu Ameryki Łacińskiej

HOMILIA JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI BENEDYKT XVI

Esplanada Sanktuarium Aparecida
13 maja *2007* r.

Czcigodni bracia , którzy są bliscy waszego życia ; Jak drodzy są wasi kapłani i inni ludzie , siostry i bracia w Panu :

Brakuje mi słów, aby wyrazić radość spotkania z Wami, aby sprawować tę uroczystą Eucharystię z okazji otwarcia V Konferencji Ogólnej Episkopatu.
Ameryka Łacińska i Karaiby. Serdecznie pozdrawiam wszystkich , a w szczególności arcybiskupa Aparecidy , ks. prałata Raymundo Damasceno Assisa , któremu dziękuję za słowa, jakie do mnie skierował w imieniu całego zgromadzenia , oraz kardynałów przewodniczących tej Konferencji Generalnej.

Z szacunkiem witam władze cywilne i wojskowe, które zaszczycają nas swoją obecnością. Z tego sanktuarium kieruję moje myśli , z wielką miłością i modlitwą , do wszystkich, którzy są zjednoczeni duchowo –

Myślę o nas w tym dniu , zwłaszcza o wspólnotach życia konsekrowanego, młodych ludziach zaangażowanych w ruchy i stowarzyszenia , rodzinach, a także o chorych i starszych . Wszystkim wam pragnę powiedzieć : „ Łaska wam i pokój od Boga Ojca naszego i Pana Jezusa Chrystusa ” (*1* Kor 1 , 3) .

Uważam za szczególny dar Opatrzności, że ta Msza Święta jest sprawowana *w tym czasie i miejscu . Jest to czas* liturgiczny Szóstej Niedzieli Wielkanocnej : święto Zesłania Ducha Świętego jest bliskie i Kościół jest *wezwany do* wzmożonego wzywania Ducha Świętego . Miejscem *tym* jest *Narodowe* Sanktuarium Matki Bożej z Aparecidy, maryjne serce Brazylii : Maryja zaprasza nas do tego *Wieczernika* i, jako Matka i Nauczycielka , pomaga nam wznosić do Boga jednomyślną i ufną modlitwę .

Ta celebracja liturgiczna stanowi najsolidniejszy fundament Piątej Konferencji , ponieważ *u jej podstaw leży modlitwa i* Eucharystia , *sakrament* miłości . *Jedynie* bowiem *miłość* Chrystusa , *wylana przez* Ducha Świętego , może uczynić *to* spotkanie prawdziwym wydarzeniem kościelnym , momentem łaski dla tego kontynentu i dla całego świata .

Dziś po południu będę miał okazję poruszyć tematy sugerowane przez temat Waszej Konferencji. Teraz dajmy przestrzeń Słowu Bożemu , które z radością przyjmujemy z otwartymi i posłusznymi sercami, naśladując Maryję , Matkę Bożą Poczęcia, aby mocą Ducha Świętego Chrystus mógł „ stać się ciałem ” na nowo w obecnym momencie naszej historii .

Pierwsze czytanie, zaczerpnięte z Dziejów *Apostolskich , odnosi się do tzw* . „ Soboru Jerozolimskiego ” , który zajął się *kwestią* , czy poganie nawróceni na chrześcijaństwo powinni być zobowiązani do przestrzegania Prawa Mojżeszowego. Tekst , *pomijając* dyskusję między „ apostołami a starszymi ” *(Dz 15, 4-21),* opowiada o ostatecznej decyzji , która została spisana w liście i powierzona dwóm delegatom do przekazania wspólnocie w Antiochii (por . Dz *15* , 22-29) .

Ten fragment Dziejów *Apostolskich jest* bardzo aktualny dla nas , którzy przybyliśmy *tu* na spotkanie kościelne. Mówi nam *o znaczeniu wspólnotowego rozeznawania w* odniesieniu do wielkich problemów , *z którymi* Kościół spotyka się na swojej drodze , a które są *rozjaśniane przez* „ Apostołów ” i „ starszych ” światłem Ducha Świętego , który , jak mówi nam dzisiejsza Ewangelia , przypomina naukę Jezusa Chrystusa (por. J *14, 26*) i w ten sposób pomaga wspólnocie chrześcijańskiej postępować w miłości ku pełni prawdy (**por. J** *16, 13*) . Przywódcy Kościoła dyskutują i debatują, ale zawsze w postawie *religijnego* wsłuchiwania się w słowo Chrystusa w Duchu Świętym . Dlatego na koniec mogą stwierdzić: „ Postanowiliśmy w Duchu Świętym i my … ” *(Dz* 15, 28).

To jest „ metoda ” , według której działamy w Kościele, zarówno w małych, jak i dużych zgromadzeniach . Nie jest to jedynie kwestia procedury ; jest to wynik samej natury Kościoła , tajemnicy komunii z Chrystusem w Duchu Świętym . W przypadku Konferencji Generalnych Biskupów Ameryki Łacińskiej i Karaibów, pierwsza , która odbyła się w Rio de Janeiro w 1955 roku , opierała się na specjalnym liście wysłanym przez czcigodnej pamięci papieża Piusa XII ; na kolejnych konferencjach , aż do obecnej, to biskup Rzymu udawał się na miejsce spotkania kontynentalnego, aby przewodniczyć początkowym fazom.

Z uczuciami oddania i wdzięczności kierujemy nasze myśli ku sługom Bożym Pawłowi VI i Janowi Pawłowi II, którzy na konferencjach w Medellín, Puebla i Santo Domingo zaświadczyli o bliskości Kościoła powszechnego z Kościołami Ameryki Łacińskiej, które stanowią proporcjonalną większość wspólnoty katolickiej .

„ Postanowiliśmy , Duch Święty i my … ” To jest Kościół : *nie inni* , wspólnota wiernych, lud Boży , *ze swoimi pasterzami, powołanymi do bycia przewodnikami na drodze; wraz z Duchem Świętym* , Duchem Ojca posłanym *w imię Syna* Jezusa , Duchem *Jego*
Który jest „ największy ” ze wszystkich i który został nam dany przez Chrystusa, który stał się „ najmniejszym ” dla nas. Duch Święty , *Paraklecie , Orędowniku , Pocieszycielu* i Pocieszycielu. On sprawia, że żyjemy w obecności Boga , w Jego obecności .

Słuchajcie Jego Słowa bez lęku i strachu , mając w sercu pokój, który zostawił nam Jezus, a którego świat dać nie może (por. J *14* , 26-27) .

Duch towarzyszy Kościołowi w długiej podróży między pierwszym a drugim przyjściem Chrystusa : „ Odchodzę i przyjdę znów do was ” (J 14,28), powiedział Jezus do Apostołów. Pomiędzy „odejściem” a „powrotem” Chrystusa leży *czas* Kościoła , który jest Jego Ciałem ; są dwa tysiące lat , które minęły do tej pory ; są także te nieco ponad pięć wieków , w których Kościół stał się pielgrzymem w Ameryce , szerząc życie Chrystusa wśród wiernych poprzez sakramenty *i siejąc na tych ziemiach dobre* ziarno Ewangelii, które wydało trzydziestokrotny , sześćdziesięciokrotny , *a nawet* stokrotny plon . Czas *Kościoła , czas Ducha Świętego : On jest Mistrzem , który* formuje uczniów *: sprawia , że zakochują się* w Jezusie ; uczy ich słuchać Jego słowa , kontemplować Jego oblicze ; On kształtuje ich swoim błogosławionym człowieczeństwem, ubogich w duchu, strapionych , cichych , spragnionych sprawiedliwości , miłosiernych , czystego serca , pokojowych , prześladowanych dla sprawiedliwości (por. Mt *5* , 3-10) .

Tak więc, *dzięki działaniu Ducha Świętego, Jezus staje się „ drogą ” , którą uczeń postępuje . „ Jeśli Mnie kto miłuje ,* będzie zachowywał moją naukę” – mówi Jezus na *początku dzisiejszego fragmentu Ewangelii . „* Słowo *, które słyszycie ,* nie jest *moje , ale Tego , który Mnie* posłał , Ojca ” (*J* 14 , 23-24 *)* . Tak *jak Jezus przekazuje* słowa Ojca , tak Duch przypomina Kościołowi słowa Chrystusa (por. *J* 14, 26) . I tak jak miłość do Ojca sprawiła, że Jezus karmił się Jego wolą , tak nasza miłość do Jezusa objawia się w posłuszeństwie Jego słowom . Wierność Jezusa woli Ojca może być przekazana uczniom dzięki Duchowi Świętemu , który wlewa miłość Bożą w ich serca (por. *Rz* **5** , **5**).

Nowy Testament przedstawia *Chrystusa* jako *misjonarza Ojca . Szczególnie* w Ewangelii Jana *Jezus* wielokrotnie mówi o sobie w odniesieniu do Ojca, który posłał Go na świat . *Podobnie w* dzisiejszym tekście Jezus mówi : „ *Słowo , które słyszycie* , nie jest moje, ale Tego, który Mnie posłał , Ojca ” *(J* 14).

24). W tym momencie, drodzy przyjaciele, jesteśmy zaproszeni, by wpatrywać się w Niego, ponieważ misja Kościoła istnieje jedynie jako kontynuacja misji Chrystusa: „Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam ” *(J* 20, 21).

Ewangelista podkreśla, wręcz obrazowo, że to przekazywanie przykazań dokonuje się w Duchu Świętym: „Tchnął na nich i rzekł im: « Weźmijcie Ducha Świętego… » ” *(J* 20, 22) . *Misja Chrystusa* wypełniła się w *miłości.* Zapalił w świecie ogień miłości Bożej (por. *Łk* 12, 49). Miłość jest tym , *co daje życie;* dlatego Kościół jest posłany, aby szerzyć miłość Chrystusa na całym świecie, aby mężczyźni, kobiety i narody „ mieli życie i mieli je w obfitości ” *(J* 10, 10). Również wam, którzy reprezentujecie Kościół w Ameryce Łacińskiej, z radością ofiarowuję na nowo, w formie doskonałej, moją encyklikę *Deus caritas est,* którą chciałem pokazać wszystkim, co jest istotne w orędziu chrześcijańskim.

Kościół postrzega siebie *jako ucznia i misjonarza tej Miłości:* misjonarza o tyle, o ile jest uczniem, czyli zdolnym do tego, by zawsze pozwalać się pociągać , z odnowionym zachwytem, Bogu, który nas umiłował i umiłował nas pierwszy (por. *1 J* 4, 10) . Kościół nie uprawia prozelityzmu. O wiele bardziej wzrasta przez „przyciąganie ” : tak jak Chrystus „ przyciąga wszystkich do siebie ” mocą swojej miłości, która osiągnęła szczyt w ofierze krzyża, tak Kościół wypełnia swoją misję w takiej mierze, w jakiej zjednoczony z Chrystusem, wykonuje swoje dzieło, dostosowując się w duchu i w praktyce do miłości swego Pana .

Drodzy bracia i siostry, oto bogaty skarb kontynentu Ameryki Łacińskiej; oto jego najcenniejsze dziedzictwo: *wiara w Boga, który jest Miłością* i który objawił swoje oblicze w Jezusie Chrystusie. Wierzycie w Boga, który jest Miłością: to jest wasza siła, która zwycięża świat , radość, której nic i nikt nie może wam odebrać, pokój, który Chrystus zdobył dla was swoim krzyżem. *To jest wiara, która uczyniła Amerykę Łacińską „ kontynentem nadziei ” .*

Nie jest to ideologia polityczna , ruch społeczny ani system ekonomiczny ; jest to wiara w Boga, Miłość wcieloną, umarłą i zmartwychwstałą w Jezusie Chrystusie, prawdziwym fundamencie tej nadziei.

która wydała tak wspaniałe owoce od pierwszej ewangelizacji aż do dziś.

Świadczy o tym szereg świętych i błogosławionych , których Duch Święty *wzbudził na całym* tym kontynencie . Papież Jan Paweł *II* wezwał was do *nowej ewangelizacji , a wy* odpowiedzieliście na jego wezwanie *z hojnością i zaangażowaniem* , *które was charakteryzują* . Potwierdzam *to wam i słowami tej Piątej Konferencji mówię wam* : *bądźcie wiernymi uczniami , odważnymi i skutecznymi misjonarzami .*

Drugie czytanie przedstawiło nam wspaniałą wizję *niebiańskiej Jerozolimy . Jest to obraz wspaniałego* piękna , w którym nic nie jest jedynie dekoracyjne *,* ale wszystko przyczynia się do doskonałej harmonii świętego miasta . *Widzący* Jan pisze, że to miasto „ *zstąpiło* z nieba, posłane od Boga, mające chwałę Bożą ” *(Ap* 21,10) . Ale chwałą Boga jest Miłość; dlatego niebiańska Jerozolima jest ikoną całego Kościoła , świętego i chwalebnego, bez skazy i zmarszczki (por. *Ef* 5,27) , oświetlonego w swym centrum i wszędzie obecnością Boga-Miłości . Jest nazywana „ Oblubienicą ” , „ Małżonką Baranka ” *(Ap* 20,9), ponieważ w niej realizuje się postać zaślubin, którą od początku do końca znajdujemy w biblijnym objawieniu . Miasto-Oblubienica jest ojczyzną pełnej komunii Boga z ludzkością ; Nie potrzebuje żadnej świątyni ani zewnętrznego źródła światła , ponieważ obecność Boga i Baranka jest immanentna i oświetla ją od wewnątrz .

wspaniała ikona ma wartość oczyszczającą *: wyraża* tajemnicę - piękna, która *już stanowi kształt* Kościoła, choć *jeszcze nie osiągnęła pełni . Jest* celem naszej pielgrzymki, ojczyzną, która nas czeka i za którą tęsknimy. Spojrzenie na nią oczami wiary , kontemplowanie jej i pragnienie nie powinno być *powodem do unikania rzeczywistości historycznej ,* w której Kościół żyje, dzieląc radości i nadzieje , smutki i lęki współczesnej ludzkości, zwłaszcza najuboższych i cierpiących (por. Gaudium *et spes , 1*).

Jeśli piękno niebieskiego Jeruzalem jest chwałą Boga , czyli Jego miłością , to właśnie i tylko w miłości możemy się do niego zbliżyć.

Stajemy się Jej ciałem i w pewnym sensie w Niej mieszkamy. Kto miłuje Pana Jezusa i przestrzega Jego słowa, doświadcza już na tym świecie tajemniczej obecności Boga Trójjedynego , jak słyszeliśmy w Ewangelii : „ Przyjdziemy do Niego i będziemy u Niego przebywać ” *(J* 14, 23) . Dlatego każdy chrześcijanin jest powołany, by być żywym kamieniem tego wspaniałego „ mieszkania Boga z ludźmi ” . Jakież to wspaniałe powołanie!

Kościół *w* pełni ożywiony i *zmobilizowany* miłością Chrystusa , - Baranka zabitego *z* miłości *,* jest historycznym obrazem niebiańskiego *Jeruzalem ,* antycypacją *świętego miasta* , jaśniejącego chwałą Boga . Z *niego wypływa nieodparta siła misyjna ,* która *jest siłą świętości .*

Niech Najświętsza Maryja Panna wyjedna dla Ameryki Łacińskiej i Karaibów łaskę przyobleczenia się w moc z wysoka (por. Łk 24, 49 *)* , by promieniować świętością Chrystusa na cały kontynent i cały świat . Jemu chwała z Ojcem i Duchem Świętym na wieki wieków . Amen .

PRZEMÓWIENIE
OJCIEC ŚWIĘTY BENEDYKT XVI NA ZAKOŃCZENIE MODLITWY RÓŻANIEC ŚWIĘTY W SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ OBJAWIAJĄCEJ SIĘ

Sobota, 12 maja 2007

S Wasze Eminencje, czcigodni bracia w biskupstwie i w prezbiterium, umiłowani zakonnicy i wy wszyscy, którzy poruszeni głosem Jezusa Chrystusa , poszliście za Nim z miłości ;

Drodzy seminarzyści, którzy przygotowujecie się do posługi kapłańskiej ; drodzy przedstawiciele ruchów kościelnych i wszyscy świeccy, którzy niesiecie moc Ewangelii do świata pracy i kultury, do rodzin i do waszych parafii :

1. Tak jak Apostołowie wraz z Maryją ,, weszli do sali na górze " i tam ,, trwali jednomyślnie na modlitwie " (*Dz* 1 , 13-14), tak i my gromadzimy się dziś w Sanktuarium Matki Bożej w Aparecidzie , które w tej chwili jest dla nas ,, salą na górze", gdzie Maryja , Matka Pana, jest pośród nas. Dziś Ona prowadzi naszą medytację; uczy nas modlitwy. Pokazuje nam, jak otworzyć nasze umysły i serca na moc Ducha Świętego, który przychodzi, aby dzielić się Nim z całym światem.

Właśnie odmówiliśmy Różaniec. Poprzez cykle medytacji Boski Pocieszyciel pragnie wprowadzić nas w poznanie Chrystusa , które wypływa z czystego źródła tekstu Ewangelii . Kościół trzeciego tysiąclecia ze swej strony pragnie dać chrześcijanom zdolność „ poznania tajemnicy Boga , w którym są ukryte wszystkie skarby mądrości i wiedzy ” (Kol 2 , 2-3) . Najświętsza Maryja Panna , Dziewica czysta i nieskalana, jest dla nas szkołą wiary, mającą nas prowadzić i umacniać na drodze prowadzącej do spotkania ze Stwórcą nieba i ziemi . Papież przybył do Aparecidy z wielką radością, aby powiedzieć wam przede wszystkim : „ Trwajcie w szkole Maryi ”. Dajcie się zainspirować Jej naukom . Starajcie się przyjąć i zachować w sercu światła, które Ona , z Bożego nakazu, zsyła wam z wysoka .

Jakże pięknie jest być tu zgromadzonym w imię Chrystusa , w wierze, braterstwie , radości , pokoju, „ w modlitwie z Maryją , Matką Jezusa ” (*por. Dz* 1, 14) . Jakże pięknie jest, drodzy kapłani , diakoni , osoby konsekrowane , seminarzyści i rodziny chrześcijańskie , być tutaj, w Narodowym Sanktuarium Matki Bożej z Aparecidy, które jest mieszkaniem Boga , domem Maryi i domem naszych braci i sióstr , a które w tych dniach jest również miejscem V Konferencji Generalnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów! Jakże pięknie jest być tutaj, w tej bazylice maryjnej , ku której w tym czasie zbiegają się spojrzenia i nadzieje świata chrześcijańskiego , zwłaszcza Ameryki Łacińskiej i Karaibów!

2. Jestem tak szczęśliwy, że jestem tu z wami , pośród was . Papież was kocha . Papież serdecznie was wita . Modli się za was. I błaga Pana o najcenniejsze błogosławieństwo dla ruchów , stowarzyszeń i nowych wspólnot kościelnych, żywych wyrazów nieustającej młodości Kościoła. Niech Bóg obficie was błogosławi. Pozdrawiam was z miłością , rodziny tutaj zgromadzone , które reprezentujecie wszystkie umiłowane rodziny chrześcijańskie na całym świecie . Raduję się z wami w szczególny sposób i przesyłam wam uścisk pokoju.

Jestem wdzięczny za powitanie i gościnność narodu brazylijskiego . Od momentu przyjazdu zostałem przyjęty z wielką serdecznością . Różnorodne przejawy Wyrazy uznania i pozdrowienia świadczą o tym, jak bardzo kochacie , szanujecie i respektujecie Następcę Apostoła Świętego Piotra . Mój poprzednik, Sługa Boży Papież Jan Paweł II , wielokrotnie wspominał o Waszym współczuciu i duchu braterskiego przyjęcia . Miał absolutną rację .

3. Pozdrawiam szanownych kapłanów tu obecnych ; myślę i modlę się za wszystkich kapłanów rozsianych po całym świecie, szczególnie tych w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, włączając w to kapłanów fidei donum . Ileż wyzwań , *ileż trudnych* sytuacji stawiacie czoła! Ileż hojności , ileż poświęcenia , *ofiary* i *wyrzeczenia* ! Wierność w pełnieniu posługi i w życiu modlitwy , wasze dążenie do świętości , wasze całkowite poświęcenie się Bogu w służbie braciom i siostrom, poświęcanie życia i energii na promowanie sprawiedliwości, braterstwa , solidarności i dzielenia się : wszystko to przemawia z mocą do mojego pasterskiego serca . Świadectwo dobrze przeżytego kapłaństwa uszlachetnia Kościół, budzi podziw wiernych , jest źródłem błogosławieństwa dla wspólnoty , jest najlepszą promocją powołań i jest najbardziej autentycznym zaproszeniem dla innych młodych ludzi, aby pozytywnie odpowiedzieć na wezwanie Pana . Jest to prawdziwa współpraca w budowaniu Królestwa Bożego.

   Serdecznie dziękuję i zachęcam do dalszego godnego wypełniania powołania, które otrzymaliście . Niech zapał misyjny , entuzjazm dla stale rozwijającej się ewangelizacji , autentyczny duch apostolski i gorliwość o dusze zawsze będą obecne w waszym życiu . Moje serdeczne uczucia , modlitwy i wdzięczność kieruję również do starszych i chorych kapłanów . Wasze upodobnienie się do cierpiącego i zmartwychwstałego Chrystusa jest najowocniejszym apostolatem . Dziękuję bardzo!

4. Drodzy diakoni i seminarzyści , bardzo serdeczne pozdrowienie kieruję również do was , którzy zajmujecie szczególne miejsce w sercu Papieża .

Bratersko i serdecznie. Radość, entuzjazm, idealizm i odwaga, by śmiało stawiać czoła nowym wyzwaniom, odnawiają dyspozycyjność ludu Bożego, czynią wiernych bardziej dynamicznymi i pomagają wspólnocie chrześcijańskiej wzrastać, rozwijać się oraz stawać się bardziej pewnymi siebie, szczęśliwymi i optymistycznymi. Dziękuję wam za świadectwo, jakie dajecie, współpracując z waszymi biskupami w duszpasterstwie diecezji . Miejcie zawsze przed oczami postać Jezusa, Dobrego Pasterza , który „nie przyszedł, aby Mu służono, lecz aby służyć i dać swoje życie na okup za wielu ” (*Mt* 20, 28). Bądźcie jak pierwsi diakoni Kościoła : ludźmi o dobrej sławie, pełnymi Ducha Świętego , mądrości i wiary (por. *Dz* 6, 3-5).

A wy, seminarzyści, dziękujcie Bogu za powołanie, które wam dał. Pamiętajcie, że seminarium jest „kolebką waszego powołania i miejscem, gdzie możecie doświadczyć pierwszego doświadczenia komunii ” *(Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów,* nr 32). Modlę się, abyście z Bożą pomocą byli świętymi kapłanami, wiernymi i radosnymi w służbie Kościołowi.

5. Zwracam się teraz do was , czcigodni konsekrowani mężczyźni i kobiety, zgromadzeni tutaj w sanktuarium Matki, Królowej i patronki narodu brazylijskiego, a także rozsianych po całym świecie.

Wy, zakonnicy i zakonnice, jesteście darem, prezentem, darem boskim, który Kościół otrzymał od swego Pana. Dziękuję Bogu za wasze życie i świadectwo, jakie dajecie światu o miłości wiernej Bogu i waszym braciom i siostrom. Ta bezgraniczna, całkowita, ostateczna, bezwarunkowa i namiętna miłość objawia się w ciszy, kontemplacji, modlitwie i w licznych działaniach, które podejmujecie w waszych rodzinach zakonnych dla dobra ludzkości, a zwłaszcza najuboższych i najbardziej opuszczonych. Wszystko to budzi w sercach młodych pragnienie bliższego i radykalniejszego naśladowania Chrystusa Pana i oddania życia, aby dać świadectwo mężczyznom i kobietom naszych czasów, że Bóg jest Miłością i że warto pozwolić Mu się zdobyć i urzec, aby poświęcić się wyłącznie Jemu (por. *Vita consecrata,* 15).

Życie zakonne w Brazylii zawsze było znaczące i odgrywało znaczącą rolę w dziele ewangelizacji od początku kolonizacji . Właśnie wczoraj miałem wielką radość przewodniczyć koncelebrowanej Mszy Świętej, podczas której kanonizowany został święty Antoni od świętej Anny Galvão, franciszkanin – pierwszy święty urodzony w Brazylii . Oprócz niego, innym godnym podziwu przykładem osoby konsekrowanej jest święta Paulina, założycielka Małych Sióstr Niepokalanego Poczęcia . Mógłbym przytoczyć wiele innych przykładów . Niech wszystkie będą dla Was inspiracją do życia całkowitym poświęceniem się Bogu. Niech Bóg Was błogosławi!

6. Dzisiaj , w przededniu otwarcia V Konferencji Generalnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów , której będę miał przyjemność przewodniczyć , odczuwam pragnienie, by powiedzieć wam wszystkim, jak ważne jest poczucie przynależności do Kościoła, które pozwala chrześcijanom wzrastać i dojrzewać jako bracia i siostry , dzieci tego samego Boga i Ojca . Drodzy mężczyźni *i kobiety* Ameryki Łacińskiej, wiem, że odczuwacie wielkie pragnienie Boga . Wiem, że podążacie za Jezusem, który powiedział : „ Nikt *nie przychodzi do Ojca* inaczej jak tylko przeze Mnie ” *(J* 14 , 6) . *Dlatego* Papież chce wam powiedzieć : *Kościół jest naszym domem . To jest nasz dom . W* Kościele katolickim mamy wszystko, co dobre , wszystko, co jest źródłem bezpieczeństwa i pocieszenia *. Kto* przyjmuje Chrystusa, *„* drogę , prawdę i życie ” , w pełni , ma zapewniony pokój i szczęście, w tym i przyszłym życiu . Dlatego Papież przybył tutaj , aby modlić się i spowiadać z wami wszystkimi *: warto być wiernym, warto wytrwać w wierze . Ale konsekwencja* w *wierze wymaga również solidnej formacji doktrynalnej i duchowej , przyczyniając się w ten sposób* do *budowania bardziej sprawiedliwego* , bardziej ludzkiego i bardziej chrześcijańskiego społeczeństwa . Katechizm *Kościoła* Katolickiego *, nawet w swojej skróconej wersji* , opublikowanej jako Kompendium *, pomoże* nam mieć jasne *zrozumienie naszej* wiary. Módlmy się , już teraz *, aby przyjście Ducha Świętego było dla nas wszystkich* jak nowa Pięćdziesiątnica , aby oświecić nasze serca i naszą wiarę światłem z góry .

7. Z wielką nadzieją zwracam się do Was, którzy znajdujecie się w tej majestatycznej bazylice lub uczestniczyliście w mszy świętej różańcowej.

Przemawiam z zewnątrz , aby zaprosić was do bycia głębokimi misjonarzami i niesienia dobrej nowiny Ewangelii do wszystkich zakątków Ameryki Łacińskiej i świata.

Prośmy Matkę Bożą, Najświętszą Maryję Pannę Niepokalanego Poczęcia , o opiekę nad życiem wszystkich chrześcijan . Niech Ona, Gwiazda Ewangelizacji, prowadzi nasze kroki drogą do Królestwa Niebieskiego .

***Matko nasza** , chroń brazylijską i*
latynoamerykańską rodzinę.
Ochroń pod swoim płaszczem
dzieci tej ukochanej ojczyzny,
która nas gości .

Ty, który jesteś prawnikiem
przed Twoim Synem Jezusem ,
Zapewnia narodowi brazylijskiemu
stały pokój i pełną pomyślność.

Daj naszym braciom
Z całej Ameryki Łacińskiej płynie
prawdziwa gorliwość misyjna
promieniująca wiarą i nadzieją.

Spraw, aby Twoje wołanie z Fatimy o
nawrócenie grzeszników stało się
rzeczywistością
i przemienić życie
naszego społeczeństwa .

A ty,
że z sanktuarium w Guadalupe
wstawiasz się za ludźmi
Z kontynentu nadziei pobłogosław ich
ziemię i ich domy.

Amen.

INDEKS

AUTORYZACJA OJCA ŚWIĘTEGO 5

PRZEMÓWIENIE INAUGURACYJNE JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI BENEDYKTA XVI. 7

l . Wiara chrześcijańska w Ameryce Łacińskiej . ...

2. Kontynuacja innych konferencji 10

3. Uczni owie i Misjonarze ·· : ···· , ;-- · .... ·· 1 1

4. Aby w Nim mieli życie 15 .....

Niedzielna msza święta – centrum życia chrześcijańskiego 16

Problemy społeczne i polityczne . ...

5. Inne priorytetowe pola 19

Rodzina . ...

Kapłani..... 20

Osoby konsekrowane , mężczyźni i kobiety zakonne 21

Świeccy . ...

Młodzież i duszpasterstwo zawodowe 22

6. " Zostańcie z nami " 22

Wniosek 24

KOŃCOWA WIADOMOŚĆ 25

Jezus , Droga , Prawda i Życie . 25

2. Wezwani, by naśladować Jezusa 26

3. Misyjne uczniostwo w pracy duszpasterskiej Kościoła . 27

Kościół, który staje się uczniem 27

Kościół , który .....kształtuje uczniów . 27

4. .....

Misyjne uczniostwo w służbie życiu 28

Wierni posłannictwu misyjnemu 29
Jako środek spulchniający ciasto 29
Serwery tabel współdzielonych 29
5. Ku kontynentowi życia , miłości i pokoju..... 30

DOKUMENT KOŃCOWY **33**
Wprowadzenie . ...

CZĘŚĆ PIERWSZA
ŻYCIE NASZYCH MIAST DZISIAJ

1. .....
UCZNIOWIE - MISJONARZE 4 7
1.1 Dziękczynienie Bogu . ...

2. ..... **P**
ERSPEKTYWA UCZNIÓW-MISJONARZY NA RZECZYWISTOŚĆ **53**
2.1 Rzeczywistość , która stanowi dla nas wyzwanie jako uczniów i misjonarzy ..... 53 2.1 . 1 Sytuacja społeczno-kulturowa .... 57 2. 1. 2 Sytuacja ekonomiczna.... 63
2.1.3 Wymiar społeczno ..... - polityczny 69
2.1.4 Różnorodność biologiczna , ekologia , Amazonia i Antarktyda .. .. 72 2. 1. 5 Istota rdzennej ludności i ludności afroamerykańskiej
w Kościele . ...
2.2 Sytuacja naszego Kościoła w tym historycznym momencie wyzwania 7
7

DRUGI
ŻYCIE JEZUSA CHRYSTUSA W UCZNIACH-MISJONARZACH

3. RADOŚĆ BYCIA UCZNIAMI-MISJONARZAMI, KTÓRZY GŁOSZĄ EWANGELIA JEZUSA CHRYSTUSA **87**
3.1 Dobra Nowina o godności człowieka . ... 88 3.2 Dobra Nowina o życiu. .... 89 3.3 Dobra Nowina o rodzinie . ... 91 3.4 Dobra Nowina o ludzkiej aktywności 93
3.4.1 Praca 93 .....
3.4.2 Nauka i technologia 94
3.5 Dobra nowina o powszechnym przeznaczeniu dóbr i ekologii ... 94
3.6 Kontynent nadziei i miłości 95

4. .....
POWOŁANIE UCZNIÓW-MISJONARZY DO ŚWIĘTOŚCI **97**
4.1 Powołani , by naśladować Jezusa Chrystusa .... 97 4.2 Skonfigurowani wraz z Mistrzem ... . 100 4.3 Posłani , by głosić Ewangelię Królestwa Życia ... . 101 4.4 Ożywieni Duchem Świętym 103

5. KOMUNIA UCZNIÓW-MISJONARZY W KOŚCIELE 107

5.1 Wezwani do życia we wspólnocie 107
5.2 Kościelne miejsca komunii 111
5.2.1 Diecezja , uprzywilejowane miejsce komunii.. 111
5.2.2 Parafia , wspólnota wspólnot..... 112
5.2.3 Podstawowe i małe wspólnoty kościelne społeczności . ...
5.2.4 Konferencje Episkopalne i komunia między Igles i jako . ...
5.3 Uczniowie -misjonarze ze szczególnymi powołaniami..... .... 119 5.3.1 Biskupi , uczniowie - misjonarze Jezusa Najwyższego Ksiądz . . ...
5.3.2 Kapłani , uczniowie -misjonarze Jezusa Dobry Pasterzu 122
5.3.3 Diakoni stali , uczniowie misjonarze Jezusa Sługi 127
5.3.4 Świeccy wierni , uczniowie i misjonarze Jezusa , Światło świata . ...
5.3.5 Konsekrowani mężczyźni i kobiety , uczniowie-misjonarze Jezusa, Świadka Ojca .....
· 131 5 .4 Ci, którzy opuścili Kościół, aby dołączyć do innych grup religijne . ...
5.5 Dialog ekumeniczny i międzyreligijny..... 135
5.5.1 Dialog ekumeniczny, aby świat uwierzył 135
5.5.2 Relacje z judaizmem i dialog międzyreligijny..... 138

6. DROGA FORMATYWNA UCZNIÓW-MISJONARZY 141

6.1 Duchowość trynitarna spotkania z Jezusem Chrystusem ..... 141 6.1.1 Spotkanie z Jezusem Chrystusem . ...
6.1.2 Miejsca spotkania z Jezusem Chrystusem 143
6.1.3 Pobożność ludowa jako miejsce spotkań z Jezusem Chrystusem . ...
6.1.4 Maryja , uczennica i misjonarka... 152
6.1.5 Apostołowie i święci 155
6.2 Proces formowania ..... uczniów -misjonarzy 157
6.2.1 Aspekty procesu 157
6.2.2 Kryteria ogólne..... 159
6.3 Wtajemniczenie w życie chrześcijańskie i stała ..... katecheza 163
6.3.1 Wtajemniczenie w życie chrześcijańskie 163
6.3.2 Propozycje wtajemniczenia chrześcijańskiego..... ..... 164 6.3.3 Katecheza bieżąca..... 166

6.4 Miejsca formacji uczniów-misjonarzy 168
6.4.1 Rodzina , pierwsza szkoła wiary 168
6.4.2 Parafie 169 .....
6.4.3 Małe wspólnoty kościelne . ... 170 6.4.4 Ruchy kościelne i nowe wspólnoty . . . . . 171 6.4.5 Seminaria i domy formacji zakonnej .... 173 6.4.6 Edukacja katolicka 178

TRZECI
ŻYCIE JEZUSA CHRYSTUSA DLA NASZYCH NARODÓW

7. .....
MISJA UCZNIÓW W SŁUŻBIE PEŁNI ŻYCIA
189
7.1 Życie i przekazywanie nowego życia w Chrystusie naszym narodom . . . . . 189 **7.1.1** Jezus w służbie życia . ... 19 1 7. 1.3 W służbie pełnego życia dla wszystkich ... . 193 7.1.4 Misja przekazywania życia... 194
7.2 Nawrócenie duszpasterskie i odnowa misyjna społeczności 195
7.3
Nasze zaangażowanie w misję *ad gentes* 198

8. .....
KRÓLESTWO BOŻE I PROMOCJA GODNOŚCI CZŁOWIEKA 201
8.1 Królestwo Boże , sprawiedliwość społeczna i miłość chrześcijańska . 202
8.2 Godność człowieka 204
8.3 Opcja preferencyjna dla ubogich i wykluczonych 205
8.4 Odnowione podejście duszpasterstwa społecznego na rzecz rozwoju człowieka kompleksowy . ...
8.5 Globalizacja solidarności i sprawiedliwości międzynarodowej . 211
8. 6 Cierpiące twarze, które sprawiają nam ból . ...
8.6.1 Ludzie żyjący na ulicach dużych miast 213
8.6 . 2 Migranci 213
8.6.3 Chory 215
8.6.4 Osoby uzależnione.. .... 217 8.6 . 5 Osoby osadzone w więzieniach 218

9. .....
RODZINA, LUDZIE I ŻYCIE 221
9.1 Małżeństwo i rodzina . ...
9.2 Dzieci.. 225
9.3 Młodzież i nastolatkowie .... 226 9.4 Dobrostan osób starszych... .... 229 9.5 Godność i udział kobiet 231

9.6 Odpowiedzialność mężczyzny i ojca ..... rodziny 233
9.7 Kultura życia: jej głoszenie ..... i obrona 236
9.8 Ochrona środowiska 239

10. **NASZE MIASTA I KULTURA . ...**
10.1 Kultura i jej ..... ewangelizacja .. 243
10.2 Edukacja jako dobro publiczne 246
10.3 Duszpasterstwo komunikacji społecznej ... . 247 10.4 Nowe areopagi i centra decyzyjne 250
10.5 Uczniowie i misjonarze w życiu publicznym 253
10.6 Duszpasterstwo miejskie 255
1 O. 7 W służbie jedności i braterstwa naszego miasta.... .... 26 1
10.8 Integracja ludności tubylczej i afroamerykańskiej..... .... 264 10.9 Drogi pojednania i solidarności 266

WNIOSEK 271

AKRONIMY 277

INDEKS ANALITYCZNY 279

HOMILIA JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI BENEDYKTA XVI 297

PRZEMÓWIENIE OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI NA KOŃCU
Z MODLITWY ŚWIĘTEGO RÓŻAŃCA W SANKTUARIUM
OBJAWIENIE SIĘ MATKI BOŻEJ 305